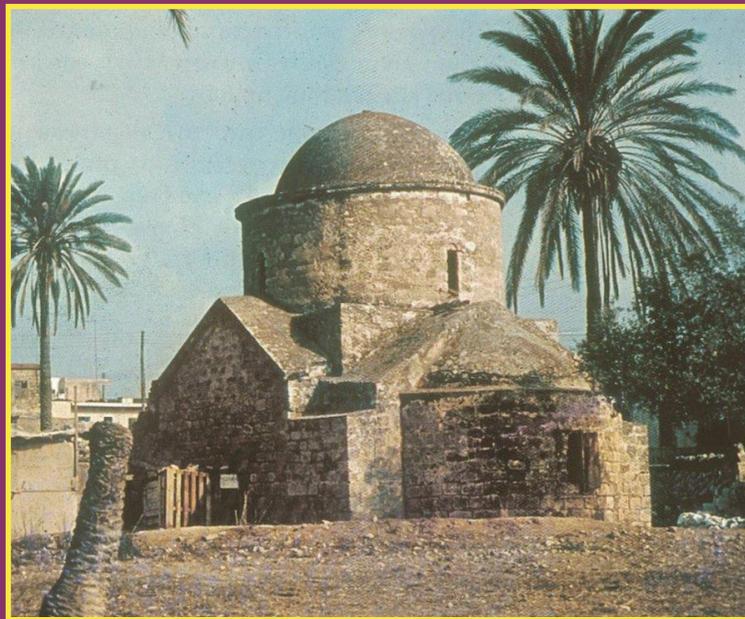

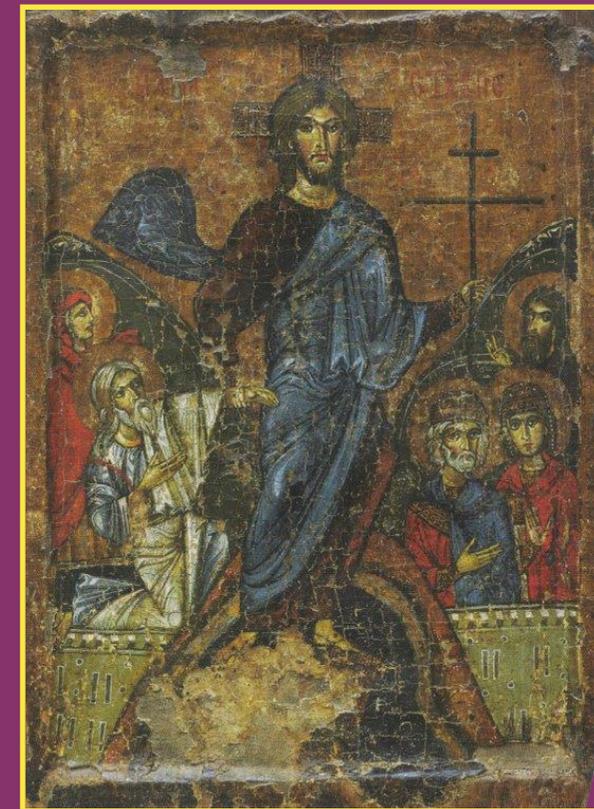
ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
«ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΩ ΑΓΙΩ ΟΡΘΩΣ»

ΣΑΡΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ 1981-2021

ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ 124 ΑΝΟΙΞΗ - ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2021

ΑΡΙΘΜΟΣ 124 ΑΝΟΙΞΗ - ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2021

ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Έκδοση Παγκύπρις Συλλόγος Ὁρθόδοξος Παραδόσεως «οἱ φίλοι τῆς ἁγίας Ὁρθῆς»

ISSN 1011 Π 1719

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

* * *

Διεύθυνση:

Τ.Κ. 25524 - 1310 Λευκωσία

* * *

www.orthodoximartyria.com

* * *

Οἱ συνεργάτες ἔχουν τὴν εὐθύνη τῶν ἀποψεῶν τους.

* * *

Ἐπίσημα συνδρομὴ Κύπρου: 7 εὐρώ.

Τιμὴ τεύχους: 3 εὐρώ.

Ἐπίσημα συνδρομὴ Ἑλλάδας: 10 εὐρώ.

Ἐπίσημα συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ: 10 εὐρώ.

Ὁ τραπεζικὸς λογαριασμὸς τοῦ Περιοδικοῦ εἶναι:

Τράπεζα Κύπρου. «Φίλοι τοῦ Ἁγίου Ὁρους»,

173-05-016152, κώδικας πράξης 4222.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
<i>Α΄ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ</i>	
1. Μητροπολίτου Μάνης Χρυσόστομου Γ΄, Ἡ Παναγία, τὸ πλέον ἠγαπημένον πρόσωπον	1
2. Ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸς», Περί ταπεινοφροσύνης Θ΄	3
3. Ἀρχιμανδρίτη Φώτιου Ἰωακείμ, Ὁ Ἅγιος νεομάρτυς Ἰωνᾶς ὁ ἐν Κύπρῳ.....	5
4. Λάμπρου Κ. Σκόντζου, Ἅγιος Ἐφραίμ Κατουνακιώτης: ὁ ἁγιασμένος νεοφανὴς γέροντας	9
5. Διηγήσεις κι ὀπτασίες τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ.....	14
6. Μητροπολίτη Ναυπάκτου Ἱερόθεου, Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Σωφρονίου Σάχαρωφ γιὰ τὸ γάμο	17
7. Ἀρχιμανδρίτου Διονυσίου Γ΄, Ἐνθρονιστήριος λόγος.....	19
8. Ἀντώνη Πιλλᾶ, Ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος Μουσουρούλης (1950-2021)	21
9. Μοναχοῦ Δαμασκηνοῦ Γρηγοριάτη, Ἐφυγε κόρη παραδεισένια	23
<i>Β΄ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ (ΑΦΙΕΡΩΜΑ)</i>	
10. Συμεὼν Πηγαδουλιώτη, Προλογικὸ σημεῖωμα	26
11. Μητροπολίτη Κιτίου Νεκταρίου. Ἐπικήδειος λόγος στὸ γέροντα Ἀθανάσιο	29
12. Μητροπολίτη Τριμυθοῦντος Βαρνάβα, Ἐπικήδειος εἰς τὸν μακαριστὸ γέροντα Ἀθανάσιο, ἠγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου	33

(Ἡ συνέχεια τῶν περιεχομένων στί 2η σελίδα τοῦ ὀπισθοφύλλου)

13. Ἱερομόναχου Σωφρόνιου Γ. Μιχαηλίδη, Μνήμη γέροντος Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτου.....	36
14. Παναγιώτη Τσικουρῆ, Ἀπὸ τὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ ἀδελφοῦ μου γέροντα Ἀθανασίου	38
15. Πρωτοπρεσβύτερου Σπυρίδωνος Παπαδόπουλου, Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ γέροντα Ἀθανάσιο Σταυροβουνιώτη	42
16. Σάββα Ἀλεξάνδρου, Μνήμη γέροντος Ἀθανασίου, καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου	45
17. Ἀλκιβιάδη Πρωτοπαπᾶ, Ἐμπειρίες ἀπὸ τίς συναντήσεις μου μέ τὸ γέροντα Ἀθανάσιο ..	48
18. Πρεσβύτερου Σπυρίδωνος Ζαχαριάδη, Πῶς γνώρισα τὸ γέροντα Ἀθανάσιο στὴν παιδική μου ἡλικία	51
19. Παναγιώτη Τελεβάντου, Ὅσιακὴ βιοτιὴ καὶ κοίμησις τοῦ γέροντα Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτη	53
20. Γιάννη Πεγειώτη, Ἐφυγε ὁ δρῦς τῆς Κύπρου. Ὁ γέροντας τῆς Νήσου	55
21. Χριστόδουλου Βασιλειάδη, Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ γέροντα Ἀθανάσιο Σταυροβουνιώτη	57
22. Δημήτριου Χ. Καπαῖ, Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος Σταυροβουνιώτης, ἡ μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ μορφή τῆς Κύπρου	60
23. Ἐλένης Ζωγράφου, Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ	63
24. Κωνσταντίνου Κυριακίδη, Ὁ μακαριστὸς γέροντας Ἀθανάσιος. Ἐμπειρίες ζωῆς	66
25. Βασίλειου Χαραλάμπους, Γέρον Ἀθανάσιος Σταυροβουνιώτης, ὁ γέρον τῆς Κύπρου	69
26. Πρωτοπρεσβύτερου Μιχαὴλ Εὐθυμίου, Γέρον Ἀθανάσιος Σταυροβουνιώτης. Ἐνθυμήσεις	73
27. Ἀντώνη Πιλλᾶ, Ἐν τῇ ἀγήρῳ μακαριότητι	74
28. Ἀνδρέα Χριστοφόρου, Κοιμήθηκε ὁ πατέρας μας	77
29. Λουκᾶ Χατζημηνᾶ, Ὁ «ἀπλοῦς ἐν μεγαλωσύνῃ» γέρον Ἀθανάσιος Σταυροβουνιώτης ...	80
30. Εὐαγγελίας Σιζοπούλου, Ἀθανάσιος, ὁ ἱερομόναχος μέ τὰ ἑκατοντάδες πνευματικὰ παιδιά	90
31. Μοναχοῦ Νεόφυτου Γρηγοριάτη, Φιλοκαλικὴ ἀνάγνωσις τοῦ βίου καὶ τῶν διδασκῶν τοῦ γέροντος παπα-Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτη	92
32. Παναγιώτη Τελεβάντου, Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις	104
33. Βιβλιοπαρουσιάσεις - Βιβλία πού λάβαμε	107

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Φωτογραφία τῆς φορητῆς εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Ἀμασγοῦ, Μονάγρι (ἐπαρχία Λεμεσοῦ). Ἔργο τοῦ 12ου αἰῶνος.

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου: Φωτογραφία τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Ζώνης. Παλαιὰ Ἀμμόχωστος (κατεχόμενη ἐπαρχία Ἀμμοχώστου). Κτίσμα τοῦ 14ου-15ου αἰῶνος.

Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΗΓΑΠΗΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

ὅτο εἶναι τό πλέον ἠγαπημένον πρόσωπον. Ἡ Παναγία μας. Καί τοῦτο, διότι δέχθηκε ἐκείνη νά ὑπηρετήσῃ τό θεῖο μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἦταν ἐκείνη, ἡ ὁποία μέ τήν ἔνδοξο Κοίμησίν της ἀνοίξε τήν οὐράνιον πύλην καί γιά τήν δική μας εἴσοδον στόν Παράδεισον.

Τυχάνει τό πλέον ἠγαπημένον πρόσωπον ἡ Παναγία, ἐπειδή ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ τό ἀνθρώπινο στοιχεῖο, τό ὁποῖο συνέβαλε στήν πραγμάτωσιν τοῦ θεοῦ σχεδίου τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι δική μας ἡ Παναγία, ἡ Ἄειπάρθετος, ἡ Ὑπερευλογημένη. Εἶναι κοντά μας ἡ Θεοτόκος, ἡ Μεγαλόχαρη, ἡ Κεχαριτωμένη. Στά σπλάγχχνα τῆς Παρθένου ἀνακαινίσθηκε ἡ φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καί ὁ ἀνθρώπος δύναται νά γίνῃ μέτοχος τῆς θείας ζωῆς καί πάλιν, μετά τήν ἀνυπακοήν του στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τήν πώσιν του, καί τήν ἔξοδόν του ἀπό τόν κῆπον τῆς Ἐδέμ. Ἡ Παναγία μας κληρονόμησε τήν ἀσθενοῦσα φύσιν μας καί ἔδωκε τήν συγκατάθεσίν της γιά τήν πραγμάτωσιν τοῦ σχεδίου τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός. Ἡ Παναγία, λοιπόν, εἶναι ἕνα ἱερότατον πρόσωπον, ὑψηλό γιά τό μεγαλεῖο της καί πολύ προσιτό γιά τήν συγγένειαν μέ μᾶς.

Πράγματι, ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος ἔχει ξεπεράσει ὅλες τίς γυναῖκες τοῦ κόσμου. Καί αὐτή, μέ τήν πίστην της, τήν ταπεινοφροσύνην της, τήν ὑπακοήν της, τήν σιωπήν της, τήν ἀγνότητά της, ἀνεδείχθη «σκηνή τοῦ Θεοῦ καί Λόγου». Αὐτή μόνο ἀξιώθηκε νά βαστάσῃ «τόν βαστάζοντα πάντα». Αὐτή ἔχει τώρα «μητρικήν παρρησίαν» πρὸς τόν Φιλάνθρωπον Θεόν. Αὐτή στέκεται ὡς «ἡ Πλατυτέρα τῶν Οὐρανῶν», στό μεθόριον τῆς κτιστῆς καί ἀκτίστου φύσεως.

Ἔτσι, ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος στάθηκε τῶν Ἀποστόλων ἡ ἀρχή, τῶν Μαρτύρων ἡ ἐδραῖωμα, τῶν Διδασκάλων ἡ κρηπίς, δηλ. τό θεμέλιον, τῶν Ἀγγέλων ἡ τερπνότης. Τό πρόσωπόν της ἀπλώνει φῶς καί χάρι. Ἡ ἀγκαλιά της εἶναι θρόνος γιά ὅλους μας, μικροῦς καί μεγάλους, μορφωμένους καί ὀλιγογράμματους, τά χέρια της εἶναι ὁδηγητικά, ἡ καρδιά της θυματήριον διακονίας καί συμπόνοιας, τά χεῖλην της, τῆς ὑπακοῆς στό θεῖο θέλημα, ἡ φωνή της δέσπηση καί μεσιτεία γιά μᾶς πρὸς τόν Υἱόν της, τό βλέμμα της ἅγιο καί ἐλπιδοφόρον, οἱ ὀφθαλμοί της δακρυσμένοι, ἀλλά συνάμα γαλήνιοι καί παρηγορητικοί.

Κατ' ἀκολουθίαν, καί ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας δέν εἶναι κάτι τό λυπηρόν, ἀλλά πανήγυρις, ἑορτή χαρᾶς καί ἀθανασίας. Ψάλλουμε τόσο χαρακτηριστικά:

«Πεποικιλμένη τῇ θεῖα δόξῃ, ἡ ἱερά καί εὐκλεής, Παρθένε, μνήμη σου, πάντας συνηγάγετο, πρὸς εὐφροσύνην τούς πιστούς, ἐξαρχούσης Μαρίας, μετά χορῶν καί τυμπάνων, τῷ σῶ, ἄδοντας μονογενεῖ, ἐνδόξως ὅτι δεδόξασαι». Καί ἀκόμη: «Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι, ἐν σοὶ Παρθένε ἄκραντε· παρθενεὺει γάρ τόκος, καί ζωὴν προμνηστεύεται θάνατος. Ἡ μετά τόκον Παρθένος καί μετά θάνατον ζῶσα, σῶζοις ἀεὶ, Θεοτόκε τὴν κληρονομίαν σου».

Ἔτσι, Κοίμησις καλεῖται ὁ χριστιανικός θάνατος, ἐνῶ ἡ Μετάστασις ἀφορᾷ στὴν μετὰ τοῦ σώματος μετάθεσις στὸν Οὐρανό. Ἡ Παναγία ἐτελεύτησε στὰ Ἱεροσόλυμα καί μάλιστα δεικνύεται ὁ τάφος τῆς Παναγίας στὴν Γεθσημανῆ.

Εἰδικότερα, ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας ὑπῆρξε ἔνδοξη σέ σχέση μέ τὴν κοίμησις τῶν ἄλλων Χριστιανῶν. Προτοῦ ἀρχίσει ἡ φθορά τοῦ σώματος, κατὰ τὴν παράδοσι μετέστιν στὸν Οὐρανό. Ὅπως ἀναφέρει τὸ Συναξάριον, «ὅταν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τὴν κοίμησίν Της, ἤνοιξαν τὸν τάφον... εὗρον αὐτὸν κενόν τοῦ ἁγίου σώματος, μόνην δέ τὴν σινδόνα φέροντα, παραμύθιον μείνασαν τοῖς λυπεῖσθαι μέλλουσι καί πᾶσι τοῖς πιστοῖς, καί τῆς μεταθέσεως ἀψευδές μαρτύριον». Αὐτὸ ἔγινε γιὰ τούς ἐξῆς λόγους: α) Ὅπως λέγει ὑπέροχα ὁ Ἄνδρας Κρήτης, «ὁ τόκος διέφυγε τὴν φθοράν καί ὁ τάφος τὴν διαφθοράν οὐ προσήκατο», δηλ. τὸ ἀδιάφθορο τοῦ θεομορτικοῦ σώματος ὠλοκληρώθηκε μέ τὴν μετάστασίν Της καί β) Κατὰ τὸν Δαμασκηνόν: «Ἔδει τὴν ἐγκόλπιον ὡς βρέφος τὸν κτίστην βαστάσασαν τοῖς θεοῖς ἐνδιατρίβειν σκηνώμασιν... ἔδει τὴν τοῦ Θεοῦ μητέρα τὰ τοῦ Θεοῦ κατακτήσασθαι». Χριστός ὁ Θεός, λοιπόν, ὁ προσκαλεσάμενος αὐτὴν «ἐνέδυσεν ἀφθαρσίαν σύσσωμον» (Μόδεστος Ἱεροσολύμων).

Ἡ Κοίμησις εἶναι παγκόσμιος χαρά. Ἡ ἀπουσία τῆς Παναγίας εἶναι παρουσία τῆς. Ἐνῶ ἔφυγε ἀπὸ τὴν γῆ, ἐν τούτοις δέν ἐγκατέλειπε τὸν κόσμον (...ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπε Θεοτόκε...), ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς βλέπει, νὰ μᾶς αἰσθάνεται, νὰ ἀφουγκράζεται τὸν πόνο μας, νὰ σφογγίζει ὡς νέα Εὐὰ τὰ δάκρυά μας, νὰ εἶναι κοντὰ μας. Καί βέβαια ἡ ἐξοδός τῆς ἀπὸ τὸν κόσμον εἶναι εἴσοδος δική μας στὸν πνευματικὸν κόσμον. Ἡ κοίμησίν τῆς ἀφύπνισις δική μας. Ἔτσι ὀφείλουμε νὰ ἐκλαμβάνουμε τὸ γεγονός τῆς Κοίμησίν τῆς καί τῆς Μετάστασίν τῆς, ὡς πνευματικὴ δική μας ἀφύπνισις, νύψη ψυχῆς καί ἐγρήγορησις γιὰ ἓνα ξαναζωντάνεμα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς μας πίστεως, ἰδιαίτερα στοὺς δύσκολους καιρούς, ὅπου διερχόμεθα.

Ἐκ τῶν «Εὐεργετινῶν»
ΠΕΡΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ Θ΄

Α΄. ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΗΣΑΪΟΥ

Αὐτός ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν ταπεινοφροσύνη, δὲν ἔχει γλῶσσα γιὰ νὰ μιλήσει καὶ νὰ ἐλέγξει κάποιον ὁ ὁποῖος ἀμελεῖ ἢ κάποιον ἄλλο πού καταφρονεῖ. Οὔτε ἔχει μάτια γιὰ νὰ παρατηρεῖ τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἄλλου· οὔτε ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούει αὐτά τὰ ὁποῖα δὲν ὠφελοῦν τὴν ψυχὴ του. Καὶ δὲν ἔχει ὁποιαδήποτε σχέση ἢ διαφορὰ μὲ κανένα, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν του, ἀλλὰ εἶναι εἰρηνικός πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐξ αἰτίας τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι λόγῳ κάποιας φιλίας. Διότι ἂν κάποιος νηστεύει πολὺ αὐστηρὰ καὶ τρώει κάθε ἕξι ἡμέρες καὶ παραδώσει τὸν ἑαυτό του σὲ μεγάλους κόπους ἐκτός αὐτῆς τῆς ὁδοῦ (τῆς ταπεινοφροσύνης), ὅλοι οἱ κόποι του εἶναι μάταιοι.

2) Ἄδελφέ, συνήθισε τὴν γλῶσσα σου νὰ λέγει «συγχώρησον» καὶ ἡ ταπείνωσις θὰ ἐπέλθῃ σὲ ἐσένα. Ἄγάπα τὴν ταπείνωσις καὶ αὐτὴ θὰ σέ σκεπάσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν σου.

3) Μὴ ραθυμῆσαι σὲ κάποιο κόπο, διότι ὁ κόπος καὶ ἡ κακοπάθεια καὶ ἡ σιωπὴ γενοῦν τὴν ταπείνωσις· καὶ ἡ ταπείνωσις συγχωρεῖ ὅλες τὴν ἁμαρτίαν. Αὐτὸ νὰ γνωρίζεις, ὅτι ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἀμελεῖ τὸν ἑαυτό του, νομίζει μέσα του ὅτι εἶναι φίλος τοῦ Θεοῦ. Ἄν ὅμως ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὰ πάθη του, ντρέπεται νὰ σηκώσει τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, διότι τότε βλέπει τὸν ἑαυτό του πολὺ ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τὸ Θεό.

4) Κάποιος ἄνθρωπος εἶχε δύο δούλους καὶ τοὺς ἔστειλε στὸν ἀγρὸ του γιὰ νὰ θερίσουν ἀνά ἑπτὰ τμήματα καθημερινῶς, ὁ καθένας ἀπὸ αὐτούς. Ὁ μὲν πρῶτος ἔβαλε ὅλη του τὴ δύναμη γιὰ νὰ ὀλοκληρώσῃ αὐτὸ τὸ ὁποῖο διατάχθηκε ἀπὸ τὸν κύριό του, ἀλλὰ δὲν πρόλαβε νὰ τὸ ὀλοκληρώσῃ διότι ἡ ἐργασία ἦταν ὑπεράνω τῆς δυνάμεώς του. Ὁ δὲ δεύτερος ἐπειδὴ τεμπέλιασε εἶπε στὸν ἑαυτό του: «ποιὸς μπορεῖ νὰ κάνει τόση ἐργασία κάθε μέρα;» Καὶ ἀφοῦ καταφρόνησε τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου του δὲν μερίμνησε γιὰ τὴν ἐργασία, ἀλλὰ ἔπεσε σὲ ὕπνον καὶ τὴν μίαν ὥρα κοιμόταν, τὴν ἄλλη ὥρα χασμουριόταν καὶ τὴν ἄλλη ὥρα περιστρεφόταν ὅπως ἡ πόρτα γύρω ἀπὸ τὴν στρόφιγγά της. Ἔτσι κατανάλωσε ἀσκοπῶς ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Ὄταν ἔφτασε τὸ σούρουπο μετέβηκαν καὶ οἱ δύο πρὸς τὸ ἀφεντικὸ τους. Ἀφοῦ ἐξέτασε καὶ τοὺς δύο καὶ ἀναγνώρισε τὸ ἔργον τοῦ πρῶτου, ἔστω καὶ ἂν δὲν πρόφθασε νὰ ὀλοκληρώσῃ αὐτὸ τὸ ὁποῖο τοῦ ἀνατέθηκε, ἐντούτοις ἀποδέχθηκε τὴν προθυμίαν του καὶ τὸν ἐτίμησε. Ἀντιθέτως τὸν ὀκνηρό, ἐπειδὴ κατα-

φρόνησε τὴν ἐντολή του, τὸν ἀπέρριψε ἀπὸ τὴν οἰκία του. Ἔτσι, λοιπόν, καὶ ἔμεῖς ἄς μὴν δειλιάσουμε καὶ τεμπελιάσουμε σέ κάθε ταλαιπωρία καὶ θλίψη, ἄλλα ἄς βάλουμε ὅλη τὴ δύναμή μας καὶ μέ ὅλη μας τὴ ψυχὴ νά ἐργαζόμαστε μέ ταπείνωση καὶ πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς δέχεται μαζί μέ τούς ἁγίους του, οἱ ὁποῖοι κοπίασαν πάρα πολύ.

5) Τό νά μὴν πληγώσεις τὴν συνείδηση τοῦ πλησίον, γεννᾷ τὴν ταπεινοφροσύνην ἢ ταπείνωση γεννᾷ τὴν διάκριση· ἢ δέ διάκριση καταργεῖ ὅλα τὰ πάθη, ἀφοῦ τὰ χώρισε μεταξύ τους. Εἶναι, λοιπόν, ἀδύνατο σέ ἐσένα νά φτάσεις στή διάκριση, ἂν προηγουμένως δέν κάνεις αὐτὰ τὰ ὁποῖα γεννοῦν τὴν διάκριση. Πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὴν ἡσυχία ἀπὸ τὰ ξένα ἔργα ἢ ὁποῖα γεννᾷ τὴν ἄσκησι· ἢ ἄσκησι γεννᾷ τὸν κλαυθμὸ καὶ ὁ κλαυθμὸς γεννᾷ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ. Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ γεννᾷ τὴν ταπείνωση· ἢ ταπείνωση γεννᾷ τὴν διάκριση, αὐτὴ δέ τὸ προορατικὸ· τὸ προορατικὸ γεννᾷ τὴν ἀγάπη· ἢ δέ ἀγάπη κάνει τὴν ψυχὴ ἄνοση καὶ τὴν ἀπαλλάσσει ἀπο τὰ πάθη. Τότε ἀντιλαμβάνεται ὁ ἄνθρωπος, μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πόσο μακριὰ βρίσκεται ἀπὸ τὸ Θεό.

6) Τό νά μὴν πιστεύεις ὅτι ὁ κόπος σου εἶναι εὐάρεστος στό Θεό, παρασκευάζει τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ στό νά σέ φυλάττει. Διότι αὐτὸς ὁ ὁποῖος δίνει τὴν καρδιά του στό Θεό μέ εὐσέβεια καὶ εἰλικρίνεια, δέν μπορεῖ νά σκέφτεται ὅτι ἄρεσε στό Θεό. Ἐφόσον, δηλαδή τὸν ἐλέγχει ἢ συνείδηση γιὰ κάποιες κακές πράξεις, εἶναι ξένος πρὸς τὴν ἐλευθερία. διότι ἐφόσον ὑπάρχει αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐλέγχει, ὑπάρχει καὶ κάποιος ὁ ὁποῖος κατηγορεῖ καὶ ἐνόσω ὑπάρχει κατηγορία, δέν ὑπάρχει ἐλευθερία.

Β΄ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ

Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι συνεχῆς προσευχὴ μαζί μέ δάκρυα καὶ πόνος, διότι πάντοτε αὐτὴ ἐπικαλεῖται τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ δέν ἀφήνει τὸν ἄνθρωπον νά ἐλπίζει ἀφρόνως στή δική του δύναμη καὶ φιλοσοφία, οὔτε νά περηφανεύεται ἐναντίον ἄλλου ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα εἶναι δύσκολα νοσήματα πού ὀφείλονται στό πάθος τῆς υπερηφάνειας.

Γ΄ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΙΣΑΑΚ

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος κατόρθωσε νά φτάσει στό μέτρο τοῦ νά γνωρίζει τὸ μέγεθος τῆς ἀσθενείας του, αὐτὸς ἔφτασε στὴν τέλεια ταπεινοφροσύνη καὶ τὴν ἐπίγνωσι τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ παρακινούμενος πάντοτε πρὸς τὴν εὐχαριστία τοῦ Θεοῦ, γίνεται συνεχῶς ἀκόμα πιο πλούσιος στὰ θεῖα χαρίσματα. Στόμα τὸ ὁποῖο πάντοτε εὐχαριστεῖ, δέχεται τὴν εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεό καὶ καρδιά ἢ ὁποῖα παραμένει στὴν εὐχαριστία, δέχεται πάντοτε τὴν αὔξησι τῆς θείας χάρις. Προηγεῖται τῆς χάρις ἢ ταπείνωση, ὅπως ἀκριβῶς ἢ περηφάνεια προτρέχει τοῦ πειρασμοῦ.

Ἀπόδοσι στή Δημοτικὴ: ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΟΛΕΑΣ
Θεολόγος

Ἀρχιμανδρίτη Φώτιου Ἰωακείμ

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΙΩΝΑΣ Ο ΕΝ ΚΥΠΡΩ*

Μέχρι πρό τινος, μᾶς ἦταν γνωστοί τρεῖς Κύπριοι νεομάρτυρες ἐπὶ Τουρκοκρατίας¹: Οἱ ἅγιοι Ἰωάννης² (ὁ ὁποῖος μαρτύρησε στήν Πτολεμαΐδα τῆς Παλαιστίνης τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1745 καί πού, μέ τήν ἔκδοση τοῦ μαρτυρίου του στό Νέον Μαρτυρολόγιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, παρέμεινε γνωστός ὡς Γεώργιος³), Πολύδωρος⁴ (ὁ ὁποῖος μαρτύρησε στή Νέα Ἐφεσο τῆς Μικρασίας τό 1794 καί τιμᾶται στίς 3 Σεπτεμβρίου) καί Μιχαήλ⁵ (ὁ ὁποῖος μαρτύρησε στή Μάκρη τῆς Θράκης στίς 6 Ἀπριλίου τοῦ 1836). Πρόσφατα ὅμως προέκυψαν στοιχεῖα καί γιά ἄλλες περιπτώσεις Κυπρίων νεομαρτύρων, τῶν ὁποίων τά πρόσωπα καί τό μαρτύριο διέσωσε ἡ ζῶσα τοπική προφορική παράδοση⁶. Στίς περιπτώσεις αὐτές ἀνήκει καί ὁ καλλίνικος τοῦ Χριστοῦ νεομάρτυς Ἰωνᾶς ὁ Κύπριος.

Ἡ μοναδική σήμερα, γνωστή σ' ἐμᾶς, μαρτυρία-διήγηση⁷ γιά τό πρόσωπο καί τό μαρτύριο τοῦ νεομάρτυρος Ἰωνᾶ περιλαμβάνεται σέ εὐρύτερη ἀξιόλογη ἐργασία⁸ γιά τό χωριό Ἄσσια (Ἄσκεια) Μεσαορίας τοῦ μακαριστοῦ ἤδη Γεωργίου Π. Πάκκου (1908-1991), πού καταγόταν ἀπό τό χωριό τοῦτο. Ἡ διήγηση αὐτή, ὅπως καί σύνολο τό ὑλικό τῆς ἐν λόγῳ ἔκδοσης, ἀποθησαυρίστηκε ἀπό τόν μακαριστό συγγραφέα σέ διάφορα χειρόγραφα τετράδιά του, τά ὁποῖα κατάγραφε ὡς πρόσφυγας ἀπό τό 1974 μέχρι καί τήν κοίμησή του τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1991. Τά καταγραφόμενα ἱστορικά γεγονότα συνελέγησαν ἀπό τόν Γεώργιο Πάκκο καθόλη τή διάρκεια τῆς ζωῆς του μέ πολλή ἐπιμέλεια καί ὑπευθυνότητα ἀπό τίς σχετικές ἔγκυρες διηγήσεις ἠλικιωμένων συγχωριανῶν του, τούς ὁποίους καί κατά κανόνα κατονομάζει. Ἐνας ἀπ' αὐτούς ἦταν καί ὁ παππούς του, παπᾶ Λεόντιος (1836-1944), πού, ὅπως σημειώνει «μέχρι τήν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ζωῆς του ἐδιατηροῦσεν μέγαλον ἐνθυμητικόν»⁹ (δηλ. εἶχε πολύ καλή μνήμη). Τό σπουδαιότατο τοῦτο συλλεγένη ἱστορικό-λαογραφικό ὑλικό ἔτυχε εὐτυχῶς τῆς κατάλληλης ἐπεξεργασίας, ταξινόμησης καί ἔκδοσης ἀπό ὁμάδα εἰδημόνων ἐπιστημόνων¹⁰. Σημαντικό γιά τό θέμα μας εἶναι αὐτό, πού σημειώνει στόν ἐμπεριστατωμένο Πρόλογό του στήν ἔκδοση αὐτή ὁ ἀναπληρωτής καθηγητής τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καί Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου Πέτρος Παπαπολυβίου, ἀναφερόμενος σέ κάποια διήγηση τοῦ συγγραφέα: «Οἱ αἰωνόβιες παραδόσεις καί οἱ θρύλοι πού ἔφτασαν ἀπό στόμα σέ στόμα καί διασώθηκαν, ὡς σέ κιβωτό, ἀπό τόν Γεώρ-

γιο Πάκκο, έπαληθεύθηκαν και σέ αὐτή τήν περίπτωση»¹¹. Αὐτά τά εἰσαγωγικά κρίθηκαν ἀναγκαῖα, γιά νά ἀντιληφθοῦμε τήν ἀξιοπιστία τῶν καταγραφόμενων διηγήσεων καί τή σοβαρότητα καί ὑπευθυνότητα τῆς ἔκδοσης αὐτῆς.

Τά ὅσα ἀφοροῦν στόν νεομάρτυρα Ἰωνᾶ τόν Κύπριο περιλαμβάνονται στό κεφάλαιο «Ἐὶς τόν Ἰωνᾶν πού δέν δέχτηκε νά γίνει Τούρκος»¹². Τά ἀποδίδουμε ἐδῶ σύμφωνα μέ τήν ἐν λόγῳ διήγηση. Καταρχήν, τό περιγραφόμενο γεγονός δέν χρονολογεῖται ἐπακριβῶς ἀλλά, σύμφωνα μέ τό εὐρύτερο χρονολογικό πλαίσιο τῶν συναφῶν διηγήσεων τοῦ συγγραφέα, ἔλαβε χώρα κατά τήν ὕστερη στήν Κύπρο Τουρκοκρατία (18ος αἰ. – 1878) καί, πιθανῶτα, κατά τόν 19ο αἰῶνα.

Ἐὶς τόν Ἰωνᾶν, νέος στήν ἡλικία καί εὐλαβῆς χριστιανός, καταγόταν ἀπό τά χωριά τῆς Κυθρέας (εἴτε δηλ. ἀπό τήν ἴδια τήν Κυθρέα, εἴτε ἀπό τά πέριξ χωριά) καί εἶχε ἀρραβωνιασθεῖ μέ κάποια κοπέλλα ἀπό τήν Ἄσσια, πού λεγόταν Βαρβάρη. Κάποια στιγμή ἀποφασίστηκε ὁ Γάμος τῶν νέων αὐτῶν, καί ὁ Ἰωνᾶς ἦλθε μέ τούς συγγενεῖς καί φίλους του στήν Ἄσσια, γιά νά τελέσουν ἐκεῖ τό Μυστήριον. Ἦταν Μάιος μήνας τότε. Ἀφοῦ στεφανώθηκε τό ἀνδρόγυνο, ξεκίνησαν ἔφιπποι μέ τή συνοδεία τους νά μεταβοῦν στό χωριό τοῦ Ἰωνᾶ, ὅπου καί θά διέμεναν. Ὅταν ὅμως ἔφθασαν στήν περιοχή *Μάνια*¹³, οἱ Τούρκοι τῆς Ἀσσίας τούς εἶπαν νά σταθοῦν γιά λίγο ἐκεῖ, διότι τάχα οἱ κανούμισσές τους ἤθελαν νά ἴδουν τή νύμφη. Ὁ σκοπός ὅμως τῶν μωαμεθανῶν ἦταν ἄλλος, νά ἀρπάσουν δηλαδή τή νύμφη καί νά τήν ἀτιμάσουν, ὅπως τό εἶχαν συκνά συνήθεια μέ τίς νεόνυμφες χριστιανές κοπέλλες¹⁴.

Ἐὶς τόν Ἰωνᾶν, ἔχοντας ἀντιληφθεῖ τόν πραγματικό σκοπό τῶν Τούρκων, δέν σταμάτησε ἀλλά συνέχισε ἔφιππος τήν πορεία του. Οἱ μωαμεθανοί ὅμως ἔτρεξαν ξοπίσω τους καί τούς ἔφθασαν. Ἄλλ' ἢ Βαρβάρη, ὅταν κατάλαβε πῶς τούς κατέτρεχαν καί πρὶν τούς φθάσουν, πρόλαβε καί, πηδώντας κάτω ἀπό τό ἄλογο, ὄρμησε μέσα στή φυτεία τῶν πανύψηλων τότε σιτηρῶν¹⁵, καθότι ἦταν μήνας Μάιος καί ἐποχῆ πού πλησίαζε τό θέρος. Κρύφτηκε λοιπόν αὐτή μέσα στά πυκνά σιτηρά καί, χάριτι Θεοῦ, δέν τήν ἐντόπισαν οἱ ἀκόλαστοι διῶκτες.

Τόν Ἰωνᾶν ὅμως τόν συνέλαβαν καί ἄρχισαν νά τόν βασανίζουν καί νά τόν πιέζουν νά ἀλλαξοπιστήσῃ, νά γίνει μωαμεθανός. Ὁ νέος ὅμως παρέμενε σταθερός στήν ὁμολογία τῆς Πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Κατόπιν, ἄρχισαν νά τόν κολακεύουν καί νά τοῦ τάζουν μεγάλες περιουσίες καί ἀξιώματα, ἄν τούρκευε, καί ὑπόσχονταν νά τόν κάνουν Ἐφέντη. Ὁ εὐλογημένος ὅμως Ἰωνᾶς, ὁ ἀπλοῦς καί ὀλιγογράμματος, ἀλλά πλήρης πλέον φωτισμοῦ καί χάριτος, τούς ἀπαντοῦσε θεόσοφα: «Δέν ἀφήνω τό ψωμί τό σωστό καί νά πάρω τό κομμάτι». (Δηλ. δέν ἀφήνω τήν Ὁρθόδοξη Πίστη μου, πού εἶναι τό πλήρωμα τῆς Ἀλήθειας, καί νά ἀσπασθῶ τή δική σας πίστη, πού περιέχει κάποια ψύγματα Ἀλήθειας, παρμένα κι

αυτά από τή δική μου Πίστη).

Ἐξαγριωμένοι οἱ Τοῦρκοι, ἄρχισαν νά τόν ἀπειλοῦν μέ θάνατο. Ὅταν ὅμως εἶδαν πώς, οὔτε ὑποσχέσεις, οὔτε βασανιστήρια ἔκαμπαν τήν ἀκράδαντη πέτρα τῆς χριστιανικῆς ὁμολογίας του, ἀποφάσισαν νά τόν θανατώσουν μέ λίαν ἐπώδυνο θάνατο, τόν ἀνασκολοπισμό. Τόν κάθησαν δηλαδή μέ ὀρμή ἐπάνω σέ αἰχμηρό σίδηρο (παλούκι), ὅπου ὁ γενναῖος Ἰωνᾶς τελειώθηκε μέ μεγάλους πόνους καί παρέδωκε τήν ἀγία του ψυχή στά χέρια τοῦ ἀγωνοθέτη Χριστοῦ.

Ὅσον ἀφορά στή σύζυγο τοῦ νεομάρτυρος Βαρβάρρα, κατάφερε, ὅπως εἶπαμε, μετά ἀπό πολλές ταλαιπωρίες νά διαφύγει τήν ἀτίμωση. Κι ὅταν, μετά ἀπό παρέλευση πολλῶν ἐτῶν γήρασε καί τή ρωτούσανε οἱ γυναῖκες νά τούς διηγηθεῖ τό γεγονός, ἐπειδή ἦταν ἀγράμματη καί δέν γνώριζε τήν ἀκριβή χρονολογία, ἀπαντοῦσε πώς «ἔχει τόσους Μαῖους, πού ἔγινε αὐτό τό κακό». Ἦξερε δηλαδή νά ὑπολογίζει μέ τό πόσοι μῆνες Μάιοι εἶχαν περάσει.

Τό πάθος τοῦ νεομάρτυρος Ἰωνᾶ ἐνέχει ὅλα τά στοιχεῖα ἑνός κατά Χριστόν μαρτυρίου νεομάρτυρος¹⁶. Στήν Ἐκκλησία μας ἐπαφίεται ἡ διακήρυξη τῆς ἀγιότητάς του καί τῆς ἐπίσημης ἐγγραφῆς του στό Ἑορτολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας¹⁷.

Ταῖς τῶν σῶν νεομαρτύρων Ἰωάννου καί Ἰωνᾶ πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον καί σώσον ἡμᾶς. Ἀμήν!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

* Ἐπανεκδοση ἀπό τό: Φώτιος Ἰωακείμ, ἀρχιμανδρίτης, «Δύο ἄγνωστοι νεομάρτυρες τοῦ Χριστοῦ: Ἰωάννης ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καί Ἰωνᾶς ὁ ἐν Κύπρῳ», *Ἐπετηρίδα Κέντρου Μελετῶν Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου*, 12 (2019), σσ. 101-110.

1. Γιά τούς Κυπρίους νεομάρτυρες γενικά, καθώς καί γιά τό μεγάλο καί ἀνοικτό θέμα τῶν Κυπρίων μαρτύρων/ἔθνομαρτύρων κατά τό κυπριακό 1821, βλ. Κωστής Κοκκινόφτας, «Ἡ συμβολή τῶν νεομαρτύρων καί τῶν ἔθνομαρτύρων στή διατήρηση τῆς ἑλληνορθόδοξης συνειδήσεως τῶν Κυπρίων», στό: *Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός. Ὁ μάρτυρας τῆς Πίστεως καί τῆς πατρίδος* (ἐπιστημονικός τόμος), (ἐκδ.) Ἱερά βασιλική καί σταυροπηγιακή Μονή Μακαρᾶ, Λευκωσία 2012, σσ. 705-749.

2. Βλ. σχετικό μας στή *ΜΟΧΕ*, τόμ. 9, σσ. 179-180, μέ ἀναφορά στή βιβλιογραφία.

3. [Νικοδήμου μοναχοῦ ἀγιορείτου], *Νέον Μαρτυρολόγιον*, ὄπ. ἀ. (ὑποσμ. 1), σσ. 175-177.

4. Βλ. σχετικό λήμμα μας στή *ΜΟΧΕ*, τόμ. 12, σσ. 281-282, μέ ἀναφορά στή βιβλιογραφία.

5. Πλήρης ἄσματική Ἀκολουθία τοῦ νεομάρτυρος Μικαήλ μέ τή συναφή βιβλιογραφία βλ. στό: Θεοχάρης Σχίζας (ἐπιμ.), *Κύπρια Μηναῖα*, (βλ. ἀν., ὑποσμ. 3), τόμ. 3 (Μάρτιος-Ἀπρίλιος), Λευκωσία 1999, σσ. 67-79.

6. Σ' αὐτούς συγκαταλέγονται οἱ περιπτώσεις τῶν νεομαρτύρων καί διακόνων στή Μονή τοῦ Ἁγίου Μάμαντος Μόρφου Μακρυδιάκου καί Χριστοφόρου, γιά τούς ὁποίους ἐντάξαμε σχετικά λήμματα στό ὑπό ἔκδοση ἔργο, *Οἱ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Σόλων-Μητροπόλει Μόρφου διαλάμψαντες καί ἐξαιρέτως τιμώμενοι ἄγιοι*, (ἐκδ.) Ἱερά Μητρόπολις Μόρφου, Λευκωσία 2018.

7. Εὐχαριστῶ καί ἀπό τή θέση αὐτή τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Μόρφου κ. Νεόφυτο, πού ἐντόπισε καί μᾶς ὑπέδειξε τήν ἐν λόγῳ διήγηση.

8. *Ιστορικό του χωρίου Ἴσσια, Μαρτυρία Γεώργιου Π. Πάκκου*, (ἐκδ.) Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν, Λευκωσία 2013.

9. Ὡπ. ἀν., σ. 46.

10. Βλ. «Σημείωμα ἀπό τούς ἐκδότες», ὄπ. ἀν., σσ. 21-22.

11. Ὡπ. ἀν., σ. 31.

12. Ὡπ. ἀν., σσ. 68-69.

13. Τσιφλίκι τῆς Ἰσσίας, πού καταλάμβανε περίπου 5000 ἐκτάρια εὐφορῆς γῆς.

14. Κάτι ἀνάλογο μοῦ διηγήθηκε ὁ μακαριστός ἦδη κατά σάρκα ἀδελφός τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός μου, Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτου, Θεόδωρος Τσικουρῆς (1915-2010). Μοῦ ἀνέφερε δηλαδή πῶς τὸ βδελυρὸ τοῦτο «ἔθιμο» τῶν Τούρκων συνεχίζοταν καὶ ἐπὶ ἐποχῆς τοῦ προαναφερθέντος παπᾶ Λεοντίου (πού ἦταν καὶ τοῦ Θεόδωρου παπποῦς), ὅταν αὐτὸς δηλαδή ἦταν ἀκόμη νέος (περ. 1855-1865). Μὴ ἀνεχόμενος τὸ τουρκικὸ τοῦτο ἔθος ὁ νεαρός Λεόντιος, ὁ ὁποῖος, σμειωθῆτω, διακρινόταν γιὰ τὴ λεβεντιά καὶ τὴν ὑπερφυσικὴ σωματικὴ δύναμή του, σέ συνεννόηση καὶ μὲ ἄλλους χωριανούς του, ἐπενέβησα δυναμικὰ σέ ἀνάλογη περίπτωση Γάμου στὴν Ἰσσια, τιμωρώντας παραδειγματικὰ τὸν ὑποψήφιο Τούρκο δράστη. Γιὰ νὰ λυτρωθεῖ ὁμως ὁ Λεόντιος τότε ἀπὸ τὸν ἐπικρεμάμενο κίνδυνο θανάτου, διέφυγε στὴ Μικρὰ Ἰσσία, ὅπου παρέμεινε γιὰ ἀρκετὰ χρόνια, καὶ ἐπέστρεψε στὴ γενετείρὰ του μετὰ τὴ λήξη τῆς Τουρκοκρατίας στὴ νῆσο (1878).

15. Θυμᾶμαι τὸν ὡς ἄνω μακαριστὸ Γέροντά μου, ἀρχιμ. Ἀθανάσιο, πού μᾶς διηγεῖτο γιὰ τούς παλιούς καλούς καιρούς καρποφορίας τῶν σιτηρῶν στὴ Μεσσαρία, ὅταν οἱ χείμαρροι Πεδιαῖος καὶ Γιαλιάς εἶχαν γιὰ μεγάλο διάστημα νερό, ὅποταν, τὰ σπαρτὰ γίνονταν τόσο μεγάλα, σχεδὸν δύο μέτρα, ὥστε ἐκρυσαν αὐτούς πού μπαίνανε μέσα!

16. «Νεομάρτυρες ἀπὸ διακοσίων ἐτῶν καὶ πλέον ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζονται ἐκεῖνοι πού ἀπέθνησκαν ἀπὸ τὰ μαρτύρια τῶν Τούρκων, ἐπειδὴ ὁμολογοῦσαν τὴν πίστη τους στὸν Χριστὸ καὶ δὲν ἐδέχοντο νὰ ἀλλαξοπιστήσουν... Στούς Νεομάρτυρες τὸ κυριαρχοῦν στοιχεῖο στὸν ἀγῶνα τους γενικότερα καὶ στὴ στιγμή τοῦ μαρτυρικοῦ τους θανάτου εἰδικότερα ἦταν ἡ ὁμολογία τῆς πίστεώς τους εἰς Χριστόν. Οἱ Νεομάρτυρες ἦταν συνήθως νέοι καὶ ἀπλοὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ... οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν μαρτυρικό τους θάνατο προκαλοῦσαν τὴ συγκίνηση στους ὁμοδόξους καὶ ἐπὶ πλέον τους ἐνεθάρρυναν νὰ μείνουν σταθεροὶ στὴ χριστιανικὴ ὀρθόδοξη πίστη τους». (βλ. Χρήστου Κρικῶνη, «Ὁ χριστοκεντρικὸς χαρακτήρας τοῦ μαρτυρίου τῶν νεομαρτύρων», στό: Στυλιανὸς Παπαδόπουλος (ἐπιμ.), *Ὁ ἅγιος καὶ ὁ μάρτυρας στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἰσηγήσεις ἸΒ΄ Συνεδρίου Πατερικῆς Θεολογίας*, (ἐκδ.) Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 1994, σσ. 69, 70). Ἀνάλογα μαρτύρια ἀπαντῶνται καὶ στό *Νέον Μαρτυρολόγιον* τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, ὅπως τὰ τῶν ἁγίων νεομαρτύρων Δημητρίου τοῦ Τορναρᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Κουλικᾶ (βλ. ὄπ. ἀν., ὑπόσημ. 1, σ. 52).

17. Βλ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος, «Διακήρυξη ἀγιότητας ἁγίου (ἔχι: ἀγιοποίηση-ἀναγνώριση-ἀνακήρυξη)», στό: Στυλιανὸς Παπαδόπουλος (ἐπιμ.), *Ὁ ἅγιος καὶ ὁ μάρτυρας στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἰσηγήσεις ἸΒ΄ Συνεδρίου Πατερικῆς Θεολογίας*, (ἐκδ.) Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 1994, σσ. 170-182.

Ἀρχιμανδρίτης ΦΩΤΙΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ

Λάμπρου Κ. Σκόντζου

ΑΓΙΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ΚΑΤΟΥΝΑΚΙΩΤΗΣ: Ο ΑΓΙΑΣΜΕΝΟΣ ΝΕΟΦΑΝΗΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ

20ος αιώνας χαρακτηρίζεται ως ένας από τους πιο παραγμένους αιώνες της ιστορίας. Παρά ταυτα είναι ο αιώνας ανάδειξης πλειάδας επιφανών αγίων, ως επιβεβαίωση της μεγάλης αλήθειας, πώς όπου: «ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις» (Ρωμ. ε'20).

Μιά τρανή απόδειξη ότι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ συνεχίζει καί στίς δύσκολες καί παρακαμιακές ἡμέρες μας, νά σώζει καί νά ἀγιάζει, νά ἀναδεικνύει ἀγίους.

Ἀνάμεσά τους ὁ νεωστή καταταγεῖς στίς ἀγιολογικούς δέλτους, ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, μιά σπουδαία ἀσκητική μορφή τοῦ ἀγιορείτικου μοναχισμοῦ, ἄξιος συνεχιστής τοῦ γνησίου μοναχικοῦ ἰδεώδους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Γεννήθηκε στίς 6 Δεκεμβρίου 1912 στό χωρίο Ἀμπελοχώρι Θηβῶν, ἀπό εὐσεβεῖς γονεῖς, τόν Ἰωάννη Παπανικίτα καί τήν Βικτώρια. Τό βαπτιστικό του ὄνομα ἦταν Εὐάγγελος. Εἶχε ἄλλα τρία ἀδελφία.

Ἡ οἰκογένειά του μετακόμισε στήν πόλη τῶν Θηβῶν, γιά νά διευκολυνθοῦν τά παιδιά στίς σπουδές τους καί ἐγκαταστάθηκε σέ οἰκία, κοντά στό Ναό τῆς Μεγάλης Παναγίας. Οἱ εὐλαβεῖς καί ἀπλοϊκοί γονεῖς του τοῦ ἐνέπνευσαν τήν ἀδολή πίστη στό Θεό καί τήν ἀπλοϊκή εὐσέβεια.

Ἀπό μικρό παιδί τόν διέκρινε μιά σπάνια ὠριμότητα καί φιλομάθεια καί γι' αὐτό τόν ἔστειλαν νά σπουδάσει στό Γυμνάσιο καί στό Σχολαρχεῖο Θηβῶν.

Ὁ Εὐάγγελος ἔδειξε ἐπιμέλεια στά μαθήματά του, ἀλλά περισσότερο τόν ἔθελγε ἡ Ἐκκλησία. Ὁ περικαλλής Ναός τῆς Παναγίας εἶχε γίνει τό δεύτερο σπίτι του. Σύχναζε στήν ἐκκλησία, ντυνόταν παπαδάκι καί χαιρόταν ἀφάνταστα μέ τά φανταχτερά του ἄμφια. Εἶχε ἀποκτήσει τήν ἀγάπη καί τήν συμπάθεια τῶν ἱερέων καί πολλῶν ἐνοριτῶν. Ἡ ὑγεία τοῦ ὅμως ἦταν εὐθραυστη, στά 14 χρόνια του, εἶχε ἐκδηλωθεῖ σοβαρή ἀλλεργική πάθηση στά μάτια του, μέ πολύ ἐνοχλητικούς κνησμούς, ἡ ὁποία τόν ἀκολούθησε σέ ὅλη τή ζωή του.

Μετά τήν ἀποφοίτησή του ἀπό τό Σχολαρχεῖο, οἱ γονεῖς του φρόντισαν νά τόν ἀποκαταστήσουν ἐπαγγελματικά.

Ἄλλά ὅμως εἶχε γεννηθεῖ στήν ψυχή τοῦ νεαροῦ Εὐάγγελου μιά ἀκατανίκητη ἔλξη γιά τήν μοναχική ζωή.

Καταλυτική ἐπίδραση στίς ἀποφάσεις του διαδραμάτισε ἡ γνωριμία του μέ δύο σπουδαίους ἀγιορεῖτες μοναχοὺς καί φίλους της οικογένει-
ας, ἀπό τό Πυρί τῆς Βοιωτίας, Ἐφραίμ καί Νικηφόρο, οἱ ὁποῖοι ἀργό-
τερα ἔγιναν οἱ πνευματικοὶ Γεροντάδες του.

Ἰσχυρή ἐπίδραση εἶχε καί ἡ παρότρυνση τῆς εὐσεβοῦς μητέρας του, ἡ ὁποία, ὕστερα ἀπό θερμή προσευχή στόν ἅγιο Ἐφραίμ τό Σύρο, ἔλαβε τήν πληροφορία ὅτι ὁ Θεός προόρισε τό γιό της νά γίνει μονα-
χός καί νά προκόψει πνευματικά.

Στίς 14 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, σέ ἡλικία 21 ἐτῶν μετέβη στό Ἅγιο Ὄρος καί ἐγκαταστάθηκε στά Κατου-
νάκια, στό Ἡσυχαστήριο τοῦ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Συροῦ, ὅπου μόνα-
ζαν οἱ δύο προαναφερόμενοι Θηβαῖοι μοναχοί, Ἐφραίμ καί Νικηφό-
ρος, καί ἐντάχθηκε στή συνοδεία τους.

Ἀφοῦ δίηλθε τήν διετῆ δοκιμασία, ἐκάρη μοναχός καί ἔλαβε τό
μοναχικό ὄνομα Λογγίνος.

Μέ ζῆλο καί ταπεινό φρόνιμα προσέφερε πρόθυμα τίς διακονίες πού
τοῦ ἀνέθεταν καί μέ τήν καθοδήγηση τῶν Γεροντάδων του ἄρχισε τόν
πνευματικό του ἀγώνα, ὥστε, ἐνωρίς ἄρχισαν νά διαφαίνονται οἱ ἀρε-
τές του καί ἡ πνευματική του πρόοδος.

Τό 1935 ἔγινε μεγαλόσχημος μοναχός ἀπό τό Γέροντά του Νικηφό-
ρο, λαμβάνοντας τό ὄνομα Ἐφραίμ καί τό ἐπόμενο ἔτος ἔλαβε τό ἀξίω-
μα τῆς ἱεροσύνης.

Καλλιεργώντας μέ ζῆλο, ἀκρίβεια καί ἐπιμέλεια τήν κλίμακα τῶν
ἀρετῶν, ἀναδείχθηκε ἐνωρίς ἕνας γνήσιος μοναχός, φορέας πνευμα-
τικῆς ὀριμότητας.

Εἶχε λάβει τό προσωνύμιο «ὁ χαρισματοῦχος ὑποτακτικός», λόγω
τῆς ὑπακοῆς πού ἐπέδειξε στόν Γέροντα Νικηφόρο, ἕναν γέροντα πολύ
σκληρό καί δύστροπο.

Σπουδαῖος σταθμός στή μοναχική του ζωή ὑπῆρξε ἡ γνωριμία του μέ
τόν ἅγιο Γέροντα Ἰωσήφ τόν Ἡσυχαστή (1898-1959), τόν ἀποκαλού-
μενο καί «πρύτανι τῆς ἡσυχαστικῆς ζωῆς».

Ἀφοῦ πῆρε τήν εὐλογία ἀπό τόν Γέροντά του Νικηφόρο, συνδέθη-
κε πνευματικά μέ τόν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος τήν ἐποχή ἐκείνη βρισκόταν στό
ἀπόγειο της πνευματικῆς του ὀριμότητας.

Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Γέροντας Ἰωσήφ εἶχε μνηθεῖ στήν πνευματι-
κή καί ἡσυχαστική ζωή ἀπό τούς περίφημους ἀγιορεῖτες ἡσυχαστές
μοναχοὺς Καλλίνικο καί Δανιήλ.

Ὁ Γέροντας Ἰωσήφ δέχτηκε μέ χαρά τόν Ἐφραίμ, διαβλέποντας ὅτι
εἶχε ἐνώπιόν του ἕναν μοναχό ζηλωτή τῆς μοναχικῆς ζωῆς, στολισμέ-

νο μέ τήν ἀρετή τῆς ταπεινώσης. Ἐβγαλε ἕνα πρόγραμμα ἡσυχαστικῆς ζωῆς, τό ὁποῖο ἔδωσε στόν Ἐφραίμ καί τοῦ ζήτησε νά τό τηρεῖ μέ ἀκρίβεια.

Τοῦ δίδαξε τήν καλλιέργεια τῆς Νοερᾶς Προσευχῆς, τῆς μονολόγι-στης Εὐχῆς: «Κύριε Ἰησοῦς Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με», ὡς ἀδιάλειπτη προσευχή, σύμφωνα μέ τήν προτροπή τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε» (Α΄ Θεσ. 5, 17), ὡς ἀδιάκοπη μνήμη τοῦ Θεοῦ, ὡς διαρκῆ αἴσθησι τῆς παρουσίας Του, ὡς τρόπο ζωῆς. Παράλληλα ὁ ἅγιος Γέροντας Ἰωσήφ τοῦ δίδαξε τόν τρόπο τῆς «φυλακίσεως τῶν αἰσθήσεων», τόν τρόπο ἀποκοπῆς τῶν παθῶν καί ἀπόκρουσης τῶν πειρασμῶν, μέ τόν ὁποῖο καθαρίζεται ὁ νοῦς ἀπό πονηρούς λογισμούς καί ὀδηγεῖται στόν θεῖο φωτισμό. Μελετοῦσε μέ πάθος τήν «Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπητικῶν» καί ἐντρυφοῦσε στά ἱερά διδάγματα τῶν ἀσκητικῶν Πατέρων, τῶν ὁποίων ἤθελε νά γίνεи μιμητής καί ἀκόλουθός τους.

Κοντά στό φωτισμένο Γέροντα διδάχτηκε τήν καλλιέργεια τῆς ταπεινώσης καί τῆς ὑπακοῆς, ὡς βασικές ἀρετές τῆς γνήσιας μοναχικῆς ζωῆς, διά τῶν ὁποίων ὁ μοναχός ἀποκόβει τό δικό του θέλημα καί καθίσταται διάκονος τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν του. Μέ μεγάλη προθυμία ἐκτελοῦσε ἄοκνα τίς πύο ταπεινές καί κουραστικές διακονίες. Παράλληλα ἀσκούνταν στήν αὐστηρή νηστεία, τήν ἀγρυπνία καί στό θεῖο στοχασμό. Ἀσκήθηκε ἰδίως στήν καταπολέμηση τῆς κενοδοξίας, ἀποφεύγοντας κάθε ἀνθρώπινο ἔπαινο καί θεωρώντας καί παρουσιάζοντας τόν ἑαυτό του ὡς ἄσημο καί ἁμαρτωλό. Πίστευε καί δίδασκε πῶς ὅ,τι καλό κατορθώσουμε, εἶναι μηδαμινό στά μάτια τοῦ Θεοῦ καί δῶρο δικό Του.

Ἡ κενοδοξία εἶναι ἕνα ἀπό τά πλέον δολερά πάθη, μέ τό ὁποῖο μᾶς παγιδεύει ὁ πονηρός, γιά νά πιστέψουμε ὅτι εἴμαστε δῆθεν σπουδαῖοι καί νά μᾶς ὀδηγήσει στήν ὑπερηφάνεια.

Στά 1973 κοιμήθηκε ὁ Γέροντάς του Νικηφόρος ὁ Θηβαῖος. Τό 1980, κατ' ἐντολήν καί εὐλογία τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ, σύστησε δική του μοναχική συνοδεία.

Ἀπό τότε ἐπωμίσθηκε καί τήν εὐθύνη τῆς πνευματικῆς καθοδήγησης τῆς ἀδελφότητας.

Μέ πνεῦμα ἀγάπης, πραότηας καί διάκρισης δίδασκε, νουθετοῦσε καί παιδαγωγοῦσε τοῦς ὑποτακτικούς του, κερδίζοντας τήν ἀγάπη τους, τό σεβασμό τους καί τήν ἀφοσίωσή τους.

Οἱ νέες λειτουργικές καί τίς καθοδηγητικές εὐθύνες του, δέν μείωσαν τόν προσωπικό του ἀγώνα. Ἀπομονωμένος στό φτωχικό καί ἀπέριπτο κελί του, προσεύχονταν μέ θερμῆ γιά ὅλο τόν κόσμο καί τελευταῖα γιά τον ἑαυτό του.

Ἀγρυπνοῦσε προσευχόμεος, μειώνοντας στό ἐλάχιστο τόν ὕπνο του. Τηροῦσε μέ ἀκρίβεια καί ἰδιαίτερη αὐστηρότητα τίς νηστείες, ἀρκού-

μενος σέ στοιχειώδη τροφή.

Συνέχιζε νά τόν ταλαιπωρεῖ ἡ νεανική του πάθηση τῆς ἀλλεργίας, ἀλλά καί μιά σπάνια μορφή ἐκζέματος στήν ἄρθρωση τοῦ ποδιοῦ του.

“Ὅμως ὑπέφερε τά σωματικά του παθήματα μέ ὑπομονή καί δοξολογία στό Θεό, θεωρώντας τα ὡς παιδαγωγικά μέσα γιά τήν τελείωσή του.

Ἡ πνευματική του πρόοδος ἐπιβραβεύτηκε ἀπό τό Θεό, μέ τό διορατικό χάρισμα, τό ὁποῖο εἶναι ἀπό σημεῖο ἀγιότητας.

Μποροῦσε νά διαβάζει τά κρυφά τῶν καρδιῶν καί τοῦ νοῦ τῶν ἀνθρώπων, μέ σκοπό πάντα νά τούς ὠφελήσει παιδαγωγικά καί νά τούς συμβουλεύει πατρικά.

Εἶχε ἀποκτήσει τήν ἰκανότητα νά χορηγεῖ τά πλέον ἀποτελεσματικά πνευματικά φάρμακα, γιά τήν σωτηρία τους.

Εἶχε ἀξιωθεῖ ἐπίσης καί μέ τό προορατικό χάρισμα. Χαρακτηριστική περίπτωση ἡ πρόρρησή του γιά τό μεγάλο σεισμό στή Θεσσαλονίκη τό 1977.

Προσφωνοῦσε τούς ἐπισκέπτες του μέ τά ὀνόματά τους, χωρίς νά τούς γνωρίζει πρωτύτερα καί φανερώνοντας τά κρύφια τῆς ψυχῆς τους, μέ σκοπό πάντα τήν ψυχική τους ὠφέλεια, τήν πνευματική τους πρόοδο καί τή σωτηρία τους.

Εἶναι πολύ σημαντική ἡ μαρτυρία τοῦ γνωστοῦ δογματολόγου καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ, σχετικά μέ τήν γνώμη τοῦ Γέροντα Ἐφραίμ, γιά τήν σύγχρονη παναίρεση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τήν σύνοψη ὅλων τῶν κακοδοξιῶν τοῦ παρελθόντος.

“Ὁ Γέροντας τοῦ ἀπάντησε μέ μιά φρικτή προσωπική του ἐμπειρία.

“Ὑστερα ἀπό θερμή ὁλονύκτια προσευχή, γιά νά τοῦ ἀποκαλυφτεῖ τί εἶναι ὁ Οἰκουμενισμός: «γέμισε τό κελί μου ἀπό ἀφόρητη δυσωδία, ἡ ὁποία μοῦ ἔφερνε ἀσφυξία στήν ψυχή, δέν μποροῦσα νά ἀναπνεύσω πνευματικά»!

Καί συνέχισε: «Σέ ὅλες τίς περιπτώσεις, πού εἶναι μπλεγμένες μέ μάγια, μέ ἀκάθαρτα πνεύματα, αὐτή εἶναι ἡ κατάσταση, στήν ὁποία μέ εἰσάγει.

Μερικές φορές ὑπάρχει καί λεκτική ἀπάντηση, ἀλλά στήν προκειμένη περίπτωση, αὐτή ἦταν ἡ ἀπάντηση καί ἔχω ἀπόλυτη τή βεβαιότητα, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμός δέν ἔχει τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, ἀλλά τό πνεῦμα τό ἀκάθαρτο»!

Λυπόταν ὁ ἁγιασμένος Γέροντας, βλέποντας τά «τολμηρά ἀνοίγματα» πολλῶν ὀρθοδόξων κληρικῶν πρὸς τούς αἰρετικούς, παραβιάζοντας τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπίσης τόν ἀπασχολοῦσε καί ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Λυπόταν ἀφάνταστα γιά τά σχίσματα, τονίζοντας ἐμφαντικά, πῶς «τό σχίσμα εὐκόλα γίνεται, ἡ ἔνωση εἶναι δύσκολος»!

Μιά άλλη πτυχή τῆς πνευματικότητας καί τῆς ἀγιότητας τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ εἶναι καί ἡ συγκλονιστική, ἀπό μέρους του, βίωση τῆς Θείας Λειτουργίας.

Ὅπως εἶχε ἀποκαλύψει ὁ ἴδιος σέ ἱερομόναχο φίλο του, κατά τήν ὥρα τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν Τιμίων Δώρων, ἔβλεπε τό Χριστό στό ἅγιο δισκάριο, ἀδυνατώντας νά συγκρατεῖ τά δάκρυά του καί καταβρέχοντας τό Ἱερό Ἀντιμύνησιο.

Ἐπίσης ἔβλεπε δίπλα του ἀγγέλους τήν ὥρα πού λειτουργοῦσε! Ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος, ἡ κάθε λειτουργία ἦταν γι' αὐτόν καί μία θεοπία!

Τό 1996 ὁ ὄσιος Γέροντας ἔπαθε ἐγκεφαλικό ἐπεισόδιο καί καθελώθηκε σέ ἀκίνησια γιά δύο χρόνια.

Δέχτηκε τή δοκιμασία αὐτή ὡς παιδαγωγία καί εὐλογία ἀπό τό Θεό, δοξολογώντας καί εὐχαριστώντας Τόν.

Στίς 27 Φεβρουαρίου τοῦ 1998 κοιμήθηκε ἐν εἰρήνῃ, παραδίδοντας τήν ἀγιασμένη ψυχή του στά χέρια τοῦ Θεοῦ, τόν Ὅποιο ἀγάπησε καί ὑπηρετήσε πιστά σέ ὅλη του τή ζωή καί ἐτάφη στόν περίβολο τοῦ κελιοῦ του, σέ τάφο πού εἶχε ἀνοίξει ὁ ἴδιος πρὶν ἀπό χρόνια καί ἐκεῖ στοχάζονταν τήν ματαιότητα τοῦ κόσμου καί τήν ἀξία τῆς σωτηρίας.

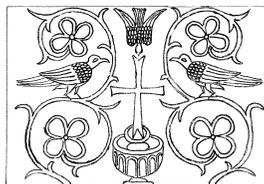
Στίς 9 Μαρτίου τοῦ 2020 ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προέβη στήν ἀγιοκατάταξή του, ὀρίζοντας νά ἐορτάζεται ἡ μνήμη του στίς 27 Φεβρουαρίου, τήν ἡμέρα τῆς ὀσιακῆς τοῦ κοίμησης.

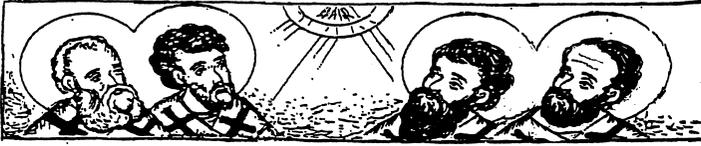
Ὁ νεοφανής ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα λαμπρό παράδειγμα ἀγωνιζόμενου πνευματικοῦ ἀνθρώπου στήν σύγχρονη ἄνυδρη πνευματικά καί ὑλόφρονη ἐποχή μας.

Ἐπίσης ἀποτελεῖ ζωντανή μαρτυρία ἡ ὁμολογία του γιά τήν δαιμονική προέλευση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, γιά τήν πρωτοφανῆ, στίς τραγικές ἡμέρες μας, ἐπέλαση τοῦ θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ, ὁ ὁποῖος στοχεύει νά καταπνίξει καί νά ἐξαφανίσει τήν μόνη σώζουσα ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τῆς μοναδικῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

ΛΑΜΠΡΟΣ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΣ

Θεολόγος

ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΚΙ ΟΠΤΑΣΙΕΣ, ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑ

ἔπε ὁ πατήρ Ἰάκωβος:

«Ἡ χάρις τῶν Ἁγίων μας ἀκόμη καί πάνω στά ξύλα τῶν ἁγίων εἰκόνων ὑπάρχει. Εἶχαμε στήν πατρίδα μας, τή Μικρά Ἀσία, Τοῦρκο κτηνοτρόφο πού, ὅταν ἄρμεγε τά πρόβατά του, σκέπαζε τό δοχεῖο μέ τό γάλα μ' ἓνα μεγάλο καί βαρῦ πελεκημένο ξύλο ἀπό κάποια εἰκόνα τῆς Παναγίας μας. Τά χρώματα εἶχαν φύγει ἀπό τά χρόνια καί τήν κακομεταχείριση καί φαινόταν σάν ἀπλό ξύλο. Συνέβαινε λοιπόν τό ἐξῆς θαῦμα: Ὅταν ὁ Τοῦρκος τό πρωί πήγαινε στό μαντρί του ἔβρισκε τό γάλα χυμένο καί τό σκεῦος, τό καρδάρι ἀνάποδα καί τήν εἰκόνα ὄρθια ἀκουμπισμένη σ' ἓνα δέντρο. Κατ' ἀρχάς δέ μπορούσε νά ἐρμηνεύσει τό γεγονός, ἐπειδή ὅμως συνεχῶς χυνόταν τό γάλα εἶπε θυμωμένος:

- Μήπως αὐτό τό ξύλο μοῦ τό χύνει; (Γιατί ἤξερε ὅτι ἦταν παλιά εἰκόνα τῶν Χριστιανῶν).

Ἄρπαξε τό τσεκούρι νά σχίσει τήν εἰκόνα γιά νά τήν κάψει. Μέ τήν πρώτη ὅμως τσεκουριά, καθώς καρφώθηκε τό τσεκούρι, ἄρχισε νά αἰμορραγεῖ ἡ εἰκόνα. Τό αἷμα ἀνέβλυζε ἀπό τήν πληγή καί ἔτρεχε. Ὁ Τοῦρκος φοβήθηκε καί τρέμοντας προσπάθησε νά βγάλει τό τσεκούρι ἀλλ' ἦταν ἀδύνατον, γιατί εἶχε καρφωθεῖ βαθιά. Ἔτσι φορτώθηκε τό τσεκούρι μέ τήν εἰκόνα στόν ὦμο του καί τρέχοντας ἔφτασε στό χωριό, ὅπου οἱ χωριανοί βλέποντας τό θαῦμα πού τό διαλαλοῦσε ὁ Τοῦρκος τρομαγμένος, πῆραν τήν εἰκόνα καί τίμησαν τήν Κυρία Θεοτόκο ὅπως ἔπρεπε».

* * *

«Πρὶν λίγα χρόνια», ἔλεγε ὁ Γέροντας, «ἐνῶ πολὺ ὑπέφερα ἀπό ζάλες καί ἰλιγγούς μέ εἰδοποίησαν ὅτι ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας Ξενιάς τοῦ Ἀλμυροῦ ἦρθε στή Λίμνη τῆς Εὐβοίας. Παρ' ὅλο πού εἶμαι ἄρρωστος, ἔχω ὑποχρέωση στήν Παναγία, σκέφτηκα, γιατί μοῦ εἶχε θεραπεύσει τά πόδια μου ὅταν ἦμουνα παιδί, καί θά κατέβω νά προσκυνήσω

Ἐκ τῆς βιβλίου Ἑνας ἅγιος Γέροντας ὁ μακαριστός π. Ἰάκωβος, ἐκδ. τῶν πατέρων τῆς Ἱ. Μ. Ὀσίου Δαβίδ Γέροντος, Λίμνη Εὐβοίας 1996.

ἀπό εὐγνωμοσύνη. Κατέβηκα στή Λίμνη καί ἀφοῦ προσκύνησα, ἔγινε ἡ λιτανεία μέ τή θαυματουργή εἰκόνα. Τότε μέ προέτρεψαν οἱ ἄλλοι ἱερεῖς νά συμμετάσχω καί μάλιστα νά προπορευθῶ ὡς Ἱερομόναχος. Ἐγώ δέ θέλω τιμές γιά τό πρόσωπό μου, ἀλλά τί νά κάνω, ἔκανα ὑπακοή καί ἄρχισε ἡ λιτανεία. Σέ μιά στάση πού κάναμε γιά νά γίνει δέηση, ἤλθε ἡ σειρά μου νά εἰπῶ τό «ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς κ.λ.π.». Τότε βλέπω στήν εἰκόνα ζωντανή τήν Παναγία μας, ἡ ὁποία γύρισε τό κεφάλι Της καί μέ κοίταξε μέ τά μεγάλα μάτια Της καί σήκωσε τό χέρι Της καί μ' εὐλόγησε. Ἐγώ ἔχασα τήν φωνή μου, κόπηκαν τά πόδια μου καί μέ δυσκολία ἐπαναλάμβανα συνεχῶς «ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός, ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός» ὅλο τό ἴδιο. Ὁ Θεός γνωρίζει πῶς τελείωσα τή δέηση καί συνέχισα τήν πομπή. Ἡ Παναγία, παιδί μου, εἶναι ζωντανή πάνω στήν ἅγια εἰκόνα της, τό εἶδα μέ τά μάτια μου».

* * *

Διηγεῖτο ὁ Γέροντας ὅτι «στή Μονή τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ Γαλατάκι ὅπως ὀνομάζεται, ὅταν ἦταν παλιά ἀνδρική, κάποιος ἀσεβής βοσκός μαζί μέ τά δικά του πρόβατα βοσκοῦσε καί τά πρόβατα τῆς Μονῆς κι ἔδινε στό Μοναστήρι κάποιο μερίδιο, ἀπό τυρί, μαλλί κ.λ.π. Κάποτε ἐπλεόνασε ἡ κακία του καί ἄδικα οἰκειοποιήθηκε τό κοπάδι τῆς Μονῆς, μή ἀναγνωρίζοντας κανένα δικαίωμα στό Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου. Παρά τίς παρακλήσεις καί τίς συμβουλές τῶν φτωχῶν πατέρων, δέ μετανόησε, ἀλλ' ἐπέμεινε στήν ἀδικία. Τότε ὁ Ἡγούμενος μιά Κυριακή μετά τή Θεία Λειτουργία, χωρίς νά ξεφορεθεῖ τά ἱερατικά, πήρε τό θυμιατήρι, τήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικολάου καί τούς πατέρες, βγῆκε ἀπό τό Μοναστήρι καί ἀνέβηκανε σ' ἕνα βουναλάκι πού φαινόταν τό χωριό τοῦ ἀδικου βοσκῶ. Ἦταν καιρός ἀλωνισμού, κατακαλόκαιρο. Οἱ χωριανοί ἀλώνιζαν καθένας στό ἄλώνι του. Ἐκανε δέηση ὁ Ἡγούμενος καί ἔδειξε στήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικολάου τό χωριό καί εἶπε:

- Ἁγιέ μου Νικόλαε, ἄν εἶσαν θαυματουργός, ὅπως καί εἶσαι, νά τιμωρήσει αὐτόν τόν ἄνθρωπο πού ἀδίκησε τό Μοναστήρι σου, γιατί καί ἐμεῖς ἀπό αὐτά τά πρόβατα περιμέναμε νά οἰκονομηθοῦμε στίς ἀνάγκες μας.

Τότε, ἐνῶ ὁ οὐρανός ἦταν ἀνέφελος καί ὁ ἥλιος ἔλαμπε, ἀκούστηκε βροντή καί ἔπεσε ἀστροπελέκι στό ἄλώνι τοῦ ἀθρώπου αὐτοῦ, πού κατέκαυσε τόν ἴδιο, τήν οἰκογένειά του καί ὅλο τό βίος του, χωρίς νά πειράξει κανέναν ἀπό τούς χωριανούς πού ἀλώνιζαν ἐκεῖ κοντά. Ὅντως «φοβερόν τό ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος».

* * *

Ἄλλοτε πάλι διηγεῖτο: «Κάποιος ἔκοψε αὐθαίρετα ὀρισμένα ἐλαιό-δενδρα τῆς Μονῆς. Στενοχωρημένος πῆγα στόν Ἅγιο Δαβίδ καί τοῦ λέω:

- Ἐγώ, Ἅγιέ μου, ἦρθα στό μοναστήρι σου νά σέ διακονῶ, δέ μπορῶ νά ἔχω τό νοῦ μου στίς ἐλιές τῆς Μονῆς. Ἐσύ νά βρεῖς τόν ἔνοχο καί νά μοῦ τόν φέρεις ἐδῶ μέχρι τό ἀπόγευμα. Ἐάν δέν μέ ἀκούσεις δέ θά σέ θυμιάσω.

Ἄμέσως τά ὀσῆα τοῦ Ἁγίου ἔτριξαν, καί ἡ εἰκόνα του μαύρισε. Αὐτή ἡ εἰκόνα, ἔλεγε ὁ Γέροντας, εἶναι ζωντανή καί πολλές φορές ἀλλάζει ἔκφραση καί χρῶμα ἀνάλογα μέ τή διάθεση τοῦ Ἁγίου. Τό ἀπόγευμα ξαφνικά ἔρχεται φοβισμένος ἕνας γέρος στό Μοναστήρι, τρέμοντας καί ζήτησε νά μέ δεῖ. Τόν πῆρα ἰδιαίτερος καί μοῦ ἀποκάλυψε ὅτι αὐτός ἔκοψε τίς ἐλιές τῆς Μονῆς καί τώρα ἦρθε μετανοιωμένος. Ὁ Ἅγιος τόν ἔφερε, ὅπως τόν παρεκάλεσα».

Μητροπολίτη Ναυπάκτου Ἱερόθεου

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΣΑΧΑΡΩΦ ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ

Γέροντας Σωφρόνιος για πολλά χρόνια άσκησε τό λειτουργήμα καί τή χαρισματική διακονία τοῦ πνευματικοῦ πατρός σέ μοναχοὺς στό Ἅγιο Ὄρος ὅσο καί στόν κόσμο, ἤτοι στό Παρίσι καί στήν Ἀγγλία, μέ ἀποτέλεσμα νά μεταφέρῃ σέ ἱερεῖς, σέ μοναχοὺς, γενικά σέ ἀνθρώπους τήν πλούσια πνευματική του πείρα, ἀλλά καί ὁ ἴδιος νά ἀποκτήσῃ πλούσια πείρα γύρω ἀπό τή χαρισματική αὐτή διακονία.

Ὁ ἴδιος ἔλεγε ὅτι, ὅταν κανεῖς δέν διέλθῃ ἀπό τήν βίωση τῆς Γεθσημανῆ, τά Πάθη τοῦ Χριστοῦ, τόν Σταυρό Του, τήν κάθοδό Του στόν Ἄδη καί τήν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, δέν μπορεῖ νά βοηθήσῃ τά πνευματικά του παιδιά.

Μέσα ἀπό αὐτήν τήν προοπτική ἀναφέρεται καί στόν γάμο, κατά τήν χριστιανική διδασκαλία, ὡς κατάστασιν χαρισματικῆς ζωῆς. Κάθε ἄνθρωπος καί ἰδιαίτερα κάθε Χριστιανός πρέπει νά ἀγωνίζεται μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ νά ἐκπληρώσῃ τόν σκοπό τῆς δημιουργίας του πού εἶναι ἀπό τό κατ' εἰκόνα νά φθάσῃ στό καθ' ὁμοίωσιν, ἡ ὁποία, κατά τήν διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ θέωσιν. Ἐπομένως, ὅσα λέγονται γιά τό μυστήριο τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς ἀναφέρονται καί στοὺς μοναχοὺς, ἀλλά καί τοὺς ἐγγάμους, μέ ἀνάλογη προσαρμογή.

Στό κεφάλαιό του μέ τίτλο «Ὁ γάμος»¹⁵⁴, χωρίς νά κάνῃ μεγάλη ἀνάλυσιν, τονίζει τήν χαρισματική κατάστασιν τοῦ γάμου, ἐννοώντας τόν γάμο ὅπως τόν εὐλογεῖ καί τόν θέλει ἡ Ἐκκλησία.

Στήν ἀρχή τονίζει ὅτι κάθε ἄνθρωπος πρέπει νά γίνῃ πατέρας τοῦ ἑαυτοῦ του, κατά τήν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Δηλαδή, πρέπει νά ἀναγεννηθοῦμε πνευματικά, «νά οἰκοδομήσουμε τόν ἑαυτό μας σύμφωνα μέ τήν εἰκόνα πού μᾶς δόθηκε· εἰκόνα (ὑπόδειγμα), πού μᾶς ἔδωσε ὁ Χριστός ἀποκαλύπτοντας μέ ἰδιαίτερη δύναμιν πῶς μπορεῖ καί συνεπῶς πῶς ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νά περάσῃ τή ζωή του». Αὐτό πρέπει νά ἐξετασθῇ καί στίς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους, ὅπως καί στόν γάμο¹⁵⁵.

Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος θεωρεῖ ὅτι «μία ἀπό τίς πιο καταστροφικές πλευρές τῆς ἐποχῆς μας» εἶναι ἡ ἐκπτώσιν τῶν ἀνθρώπων ἀπό τήν Ἀνάστασιν καί τήν καταδίκη τοῦ ἑαυτοῦ τους «σέ θάνατο ὅμοιο μέ τόν θάνατο τῶν ζώων, οἱ ἄνθρωποι βυθίζονται στήν ἄβυσσος τῆς ἀπογνώσεως». Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν βλέπει τόν σκοπό γιά τόν ὁποῖο δημιουργήθηκε, ἀλλά ἀντιμετωπίζει τήν ζωή του μέσα ἀπό τήν

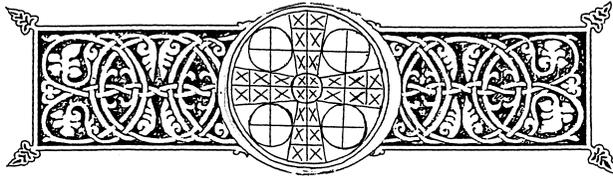
προοπτική τῶν ζώων. Δηλαδή, οἱ ἄνθρωποι ἐξαντλοῦν τό νόημα τῆς ζωῆς τους «στό νά ἀρπάξουν ὅσο τό δυνατόν μεγαλύτερη μερίδα “ἀπολαύσεων”, “εὐχάριστων αἰσθημάτων”, ἔστω καί “στιγμιαίας αὐτολήθης” καί τά ὅμοια μέ αὐτά»¹⁵⁶.

Ἐπειδή οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν αὐτήν τήν εἰκόνα τῆς δημιουργίας τους «ἔφθασαν ὡς τήν ἄγρια ἰδέα» νά ἀνατρέψουν ὅλη αὐτήν τήν κατάσταση καί ἐπιδιώκουν «νά οἰκοδομήσουν νέα, “ἐλεύθερη κοινωνία” πού νά παρέχει τήν δυνατότητα μεγαλύτερου ἀριθμοῦ ἐμπειριῶν»¹⁵⁷.

Προφανῶς ἐδῶ ὁ Γέροντας ἐννοεῖ τό γάμο πού λειτουργεῖ μετά τήν πώση. Γράφει ὅτι «γιά τόν πεπρωκότα ἄνθρωπο ἡ πολυγαμία εἶναι φυσική», ἐνῶ «ἡ ἀνθρωπότητα δέν γνώρισε τί μονογαμία ἐξαιτίας τῆς πώσεώς της». Ὁ ἄνθρωπος μετά τήν πώση ἔφθασε στήν πολυγαμία, δηλαδή σέ μιά ζωώδη κατάσταση. Ὁ Χριστός ἐπανέφερε τόν γάμο στήν μονογαμία, ὅποτε «ἡ χριστιανική μονογαμία εἶναι ὑπερφυσική» κατάσταση. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἐνός ἀνθρώπου πρὸς τόν ἄλλο «δέν εἶναι ψυχική ἢ φυσιολογική», δέν συνδέεται «μέ τήν ἀνατομία» ἢ στήν καλύτερη κατάσταση «μέ τόν ψυχισμό». Παρατηρεῖ κανεῖς ἐδῶ ἀπό τίς λέξεις πού χρησιμοποιεῖ ὁ Γέροντας μέ πόση προσοχή, καθαρότητα καί σοφία χειρίζεται αὐτό τό θέμα. Ὁ Χριστιανός γάμος κατά κυριολεξία «δέν ἐπαναλαμβάνεται» εἶναι πάντοτε μοναδικός». Αὐτό σημαίνει ὅτι δέν παραμένει «στά ὄρια τῆς φύσεως, ἀλλά στήν ἀπό κοινου προσπάθεια νά γίνουμε “ναός γιά τήν λατρεία τοῦ Ἀνάρκου Πατρός”. Τότε ὁ γάμος γίνεται ὁδός πρὸς σωτηρίαν»¹⁵⁸.

Βέβαια, κανεῖς δέν εἶναι τέλειος, γι' αὐτό καί χρειαζόμαστε συνεχῶς τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Μόνο μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπό τήν μεταπτωτική του κατάσταση πού ρέπει πρὸς τήν πολυγαμία, νά παραμείνῃ στήν μονογαμική κατάσταση στόν γάμο, ἀλλά καί τό κυριότερο νά γίνῃ ναός τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Γιατί ὁ γάμος ἀπό τήν παρά φύση κατάσταση (πολυγαμία) πρέπει νά ὀδηγηθῇ στήν κατά φύση ζωή (μονογαμία) καί ἀπό ἐκεῖ νά φθάσῃ στήν ὑπέρ φύση ζωή πού εἶναι ἡ θέωση, τό νά γίνῃ ὁ ἄνθρωπος ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δυστυχῶς, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας δέν δέχονται καμμία ἐξουσία καί παραμένουν ὑποδουλωμένοι στούς «νόμους τῆς φύσεως»¹⁵⁹.

Ἐκφράζοντας δέ τήν «μέθοδο» τοῦ ἁγίου Σιλουανοῦ τό νά δίνη στόν ἄνθρωπο τίς «βασικές ἀρχές», «μετά τήν ἀφομοίωση τῶν ὁπίων θά μπορέσει ἀνεξάρτητα νά βρῖσκει λύσεις στίς διάφορες βιωτικές περιστάσεις»¹⁶⁰, ἀκολουθεῖ τήν ἴδια τακτική καί δέν ἀσχολεῖται περαιτέρω μέ τό θέμα αὐτό, κωρίς νά ἀναλύῃ ἄλλες λεπτομέρειες. Ὁ τρόπος μέ τό ὁποῖο ὁ Χριστιανός θά ἀντιμετωπίσῃ τόν γάμο του εἶναι καρπός τῆς ἔμπνευστός του νά τηρῇ τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ καί νά πορεύεται πρὸς τόν σκοπό τῆς δημιουργίας του. Τότε ὅλα ρυθμίζονται κατά Θεόν καί μέ ἐλευθερία.

Ἀρχιμανδρίτου Διονυσίου Γ΄
ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Κιτίου, κ. Νεκτάριε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Ἐντιμε κύριε Ὑπουργέ Ἄμυνας,

ἢ ἀφάτω ἀγαθότητι τοῦ Θεοῦ», εὐρίσκομαι σήμερον στήν θέσιν ταύτην. Ὅσον τό κατ' ἐμέ, ἀποτελεῖ ὄντως μυστήριον πῶς ὁ μακαριστός γέροντάς μας Ἀθανάσιος, ἐπέλεξε τήν ἀναξιοτήτά μου στήν παρακαταθήκην αὐτοῦ, ὡς τόν διάδοχόν του, στήν θέσιν τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς. Ἡ ὑπόδειξις τοῦ αὐτοῦ ἦτο καί ὁ κύριος λόγος πού συνετέλεσε στίς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν μου, εἰς τό νά μέ ἐκλέξουν, καί εἰς ἐμέ νά ἀποδεχθῶ. Τούς εὐχαριστῶ διά τοῦτο καί τούς ἐπαινῶ.

Συνειδητοποιῶ ὅτι ἡ εὐθύνη μου εἶναι τεραστία καί πνευματικά καί ὕλικά, ἀναλογιζόμενος τά πνευματικά ἀναστήματα τῶν μακαριστῶν γερόντων μας, τῶν ὁποίων τά ἴχνη δέν θά μπορέσουμε ποτέ νά φθάσουμε.

Ποῦ σέ ἐμᾶς ἡ ἀπλότης ἐκείνων; Ἡ πραότητα; Τό νηφάλιο τοῦ χαρακτῆρος; Ἡ προσευχή καί ἡ ἐν γενεῖ ἀρετή καί ἀγιοτήτά τους; Οὔτε κατ' ἐλάχιστον ἀποτολμᾶται ἡ σύγκρισις.

Ὁ γέροντας Γερμανός ὑπῆρξε μέχρι θανάτου ὑπηρετής τῆς διακονίας του. Μόνος του καλλιεργοῦσε, ράντιζε καί φρόντιζε τήν περιουσία τῆς Μονῆς, καθ' ὅσον τότε «οὐκ εἶχε τόν βοηθοῦντα». Ὁ δέ μακαριστός γέροντάς μας Ἀθανάσιος, ὑπηρετήσε γιά πάρα πολλά χρόνια τόν Τίμιον Σταυρό, μαζί μέ μερικούς γέροντες στήν ἡλικία μοναχοῦς καί μέ δυσκολία καί κόπο τελοῦσε ἔστω καί μίαν ἀπλή Λειτουργία.

Τώρα, δόξα τῷ Ἁγίῳ Θεῷ, δι' εὐχῶν αὐτῶν, ἡ Μονή ἔχει ἀρκούντως ἐπανδρωθεῖ καί ὁσημέραι ἀγωνίζεται νά προσδεύει πρωτίστως πνευματικῶς, ἀλλά συνάμα καί ὕλικῶς.

Σίγουρα ὁ δρόμος τῆς μετανοίας δέν εἶναι στρωμένος μέ ῥοδοπέταλα, ἀλλά μέ κόπους καί μόχθους, θλίψεις καί στενοχωρίες, νηστείες καί ἀγρυπνίες καί πολλή προσευχή, πάντοτε μέ τήν χάριν καί ὑπό τήν σκέπην τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Ἀναλαμβάνουμε μία διακονία σέ πολύ δύσκολους καιρούς. Οἱ ἐχθροί τῆς Ἐκκλησίας παντοιοτρόπως καταδοκοῦν καί ἀγωνίζονται χωρίς νά χάνουν εὐκαιρία νά κτυποῦν καί νά ἐμπαίζουν τήν Ἐκκλη-

σίαν, ἀκόμα καί τά θεῖα μυστήρια αὐτῆς. Εἶδαμε καί πιστεύουμε ἀκραδάντως ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν φοβεῖται, ὅτι «πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς», ὅμως, οἱ ἀντίξοες αὐτές συνθήκες καθιστοῦν τό ἔργο τῆς σωτηρίας ἀκόμη πιό δύσκολο καί δυσχερές. Ἄλλά, εὐτυχῶς, ἡ πίστη στόν παντοδύναμο Θεό καί Κύριο μας, ἀποτρέπει κάθε λογισμό ἀπελπισίας ἢ ἀπογνώσεως διότι «ζῆ Κύριος».

Διά τοῦτο παρακαλῶ τούς πατέρες καί ἀδελφούς μου νά εἴμαστε ὅλοι ἀγαπημένοι καί ἐνωμένοι στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, νά μὴν ἀφήσουμε στήν ψυχή καί τήν καρδιά μας νά ἐμφιλοχωρήσουν θελήματα καί διαιρέσεις, ἀλλά ὁμόγνωμοι νά ἀγωνιζόμαστε τόν ἀγῶνα τόν καλόν, ἀγαπῶντες ἀλλήλους, καθῶς εἶπεν ὁ Κύριος.

Παρακαλῶ ὅλους ἵνα εὐχεσθε ὑπέρ ἡμῶν ὅπως τήν «ναῦν ἦν παρελάβομεν», ὀδηγήσωμεν εἰς «εὐδιον λιμένα», φυλάττοντες τās παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καί τῶν ἁγίων προκατόχων ἡμῶν, ἀπαρακαράκτους, καί ἵνα ἐσόμεθα κατὰ πάντα πιστοί εἰς τά τῆς Ὁρθοδοξίας μας δόγματα καί κανόνες, ὅπως ἀξιοθῶμεν καλῆς ἀπολογίας ἐπί τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, γενόμενοι κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου Βασιλείας, χάριτι καί οἰκτιρμοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆ σκέπη τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προπάντων δέ τῆ μεσιτεῖα καί πρεσβεία καί βοθηεία τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας.

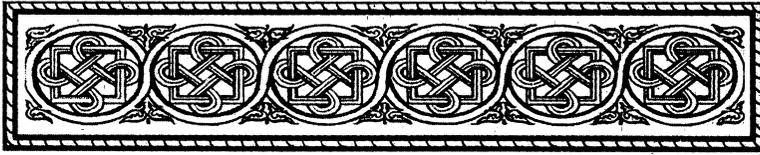
Ἐν πρώτοις ἀπευθύνω ὀλοθέρμους εὐχαριστίας πρὸς τό σεπτό προσωπὸ σας, ἅγιε Κιτίου κ. Νεκτάριε, διὰ τήν πολλήν σας ἀγάπη πρὸς τή Μονή μας καί πρὸς τό πρόσωπό μου. Ἦσαстан παρῶν καί εὐλογήσατε τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς μου. Ἡ βοήθειά σας ὑπῆρξε καθόλα σημαντική τόσο πρὶν ὅσο καί μετὰ τήν ἐκλογή, διὰ τοῦτο καί σᾶς εὐχαριστῶ καί πάλιν. Εὐχαριστῶ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης καί ὅλους ἐσᾶς τούς Ἀρχιερεῖς, πού παρευρίσκεστε σήμερα ἐδῶ μαζί μας, καί ζητῶ τās θεοπειθεῖς εὐχάς σας, στό δύσκολο ἔργο πού ἀναλαμβάνω.

Ἄγιοι Καθηγούμενοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς τιμᾶτε μέ τήν παρουσία σας, ὡς ἔμπειροι οἰακοστρόφοι, εὐχεσθε ὅπως μιμηθῶ τούς πρό ἐμοῦ ἀναλαβόντας πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὁ λόγος τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος πρὸς τόν ποιμένα ἀντηχεῖ στά αὐτιά μου καί εἶναι ὁδοδείκτης στήν περαιτέρω διακονία μου.

Εὐχαριστῶ καί ὅλους ἐσᾶς, τούς ἐκπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Ἀστυνομίας, τοῦ φιλοχρίστου Στρατοῦ καί ὅλους ἐσᾶς τούς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μου, οἱ ὁποῖοι δέν ὑπολογίσατε κόπο καί χρόνο, καί εἶστε παρόντες στή σημερινή ἑορτή τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας μας.

Τίμιε καί Ζωοποιέ Σταυρέ, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἡ ὡραιότης τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀήττητος δύναμις, ὁ ἔφορος τῆς Μονῆς μας καί ἡμέτερος προστάτης, φύλαττε τήν ποιμνὴν σου ἀπό πάσης ἐπηρείας τοῦ ἀντικειμένου, χαρίτωσε τούς ἐν αὐτῇ ἐνασκουμένους πατέρας καί ἐνδυνάμωσέ με νά ὀδηγήσω τή δική σου ποιμνὴ εἰς νομάς σωτηρίους. Ἀμήν.

Ἀντώνη Πιλλᾶ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥΛΗΣ
(1950-2021)

Aπό τό μικρό χωριό τοῦ μυροβόλου νησιοῦ τῆς Χίου, τόν Δαφνώνα, ὅπου γεννήθηκε, ὁ νεαρός Γρηγόριος, παιδί φτωχῆς ἀγροτικῆς οἰκογένειας, κατέβαινε σχεδόν κάθε μέρα, ὄρθρου βαθέος, μέ τό γαΐδουράκι του φορτωμένο μέ τά κηπευτικά καί ἄλλα χορταρικά τοῦ κήπου τῆς φιλίας στήν λαχαναγορά τῆς μικρῆς πολιτείας. Εὐλογημένη ὑπακοή καί μόχθος γιά νά βγαίνουν τά ἔξοδα τοῦ σπιτιοῦ.

Εὐσταλής, ψηλόκορμος, σκληραγωγημένος καί πάντα καταδεκτικός γιά ὅλους. Μέ καλοσυνάτο χαμόγελο καλημέριζε ὅποιον συναντοῦσε στό δρόμο, γέροντες καί γερόντισσες στά κατώφλια τους, ἔξω ἀπ' τίς ἀνοιχτές θύρες καί παιδάκια ἀνέμελα, σκορπισμένα στά καντούνια καί στά καλντερίμια.

Εἶχε ὁ Γρηγόριος πόθο κρυφό καί ἔφεση γιά τά γράμματα καί κάθε νύχτα κάτω ἀπ' τό φῶς τοῦ λυχνarioῦ μελετοῦσε μέ προσοχή καί καταρτιζόταν σάν καλός μαθητής μέ ὄνειρο κρυφό νά συνεχίσει τίς σπουδές του σέ μεγαλύτερα θρανία. Ἔτσι μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ σάν τέλειωσε τό Γυμνάσιο, γράφτηκε στή Φιλοσοφική τῆς Θεσσαλονίκης στό τμήμα τῆς Φιλολογίας.

Μαζί μέ τήν ἀγάπη του γιά τά γράμματα ἔλαβε ὁ Γρηγόριος καί καλή παρακαταθήκη ἀπό τούς ταπεινοῦς καί πιστοῦς γονιοῦς του, πού ἀγαποῦσαν καί βίωναν - ὅπως γνωρίζουν οἱ ταπεινοί καί ἀπλοί ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ - τήν ἀθάνατη, θεία διδασκαλία καί ζωή τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπό τήν ἐγκάρδια συμμετοχή τους στήν λειτουργική ζωή καί τά μυστήρια τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἔτσι μαζί μέ τό πτυχίο τοῦ φιλολόγου σάν προθάλαμο, προχώρησε στή πιο μεγάλη ἀγάπη του, τή Θεολογία.

Ἀφοῦ ἔκανε τό στρατιωτικό του, ἔφτασε στής Ἀθήνας τό πολύβουο καί ἄξενον ἄστρo ὅπου βρῆκε καταφύγιο καί ζεστή φωλιά στό οἰκοτροφείο τοῦ ΣΩΤΗΡΟΣ, πού τόσα παιδιά μάζεψε καί ἀνέθρεψε καί σωστά κατάρτισε μέσα στή σύγχρονη Βαβυλώνα τῆς πολιτείας. Γρήγορα, μέ τό ταπεινό του φρόνημα καί ἦθος, τήν ὑπακοή, τήν ὑπευθυνότητα καί τόν ζῆλο του, ἀνέλαβε διάφορα πόστα στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἀδελφότητας. Ὅσοι τόν ἐζῆσαν στό Ἀγρίνιο καί ἀλλαχοῦ, θυμοῦνται ἀγαπητικά καί μέ συγκίνηση τό πέρασμά του, γιατί ἤξερε ἀπλά νά ἐφαρμόζει τή μέθοδο τῆς ἀγάπης καί τῆς προσφορᾶς. Καλός ἄνεμος σέ λίγα

χρόνια τὸν ἔφερε στή Λεμεσό τῆς πολυπαθῆς τῆς αὐτάδελφης τῆς Χίου, νήσου Κύπρου.

Κι ἔτσι ἀπὸ τῆ λαχαναγορά τῆς Χίου καί τὰ διάφορα ἄλλα πόστα τῆς Ἐδελφότητος ἔφτασε στή θεϊαν ἀγορά τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Χριστοῦ γιὰ ν' ἀφήσει κι ἐδῶ ἐποχή μέ τό ἦθος, τίς ὀργανωτικές του ἱκανότητες, τὴν προσήλωσι καί τὴν ἐργατικότητα του.

Ταίριαζε ἡ χιώτικη καταγωγή του μέ τῆ Λεμεσό, ὅπου κατοικεῖ γιὰ πάντα μέσ ἀπὸ χρόνους σκοτεινοῦς, ἡ σκιά τῆς Ἑλένης τῆς Χιώτισσας πού ἀπὸ τὴν Χιὸν τὴν μακελλεμένην, κατὰ τὸν ποιητή, βρέθηκε σκλάβο τοῦ Τούρκου ἀγὰ γιὰ νὰ ξεφύγει μετὰ, μέ τό τολμηρὸ σχέδιο τῆς θκειούλλας Χατζημαρίας σέ συνέργεια μέ τὸν ἀδελφὸ τῆς, πού ἦρθε στή Λεμεσό μέ τό καράβι του ἐπὶ τοῦτω. Ταίριαξε ἀκόμα πῶ πολὺ μέ τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς του, τοὺς προερχόμενους ἀπὸ κάθε τάξη καί ἡλικία, ἀδελφούς πιστοῦς, φιλακόλουθους καί καλοὺς συνεργάτες. Ἡ καλὴ πολιτεία, ὁ βίος ὁ ἐνάρετος ἡ κατάρτιση, τό ἦθος μέ τὴν καλὴν ἔξωθεν μαρτυρία ὀδήγησαν τὸν Γρηγόριο, χωρὶς ποτέ ὁ ἴδιος νὰ τό ζητήσει, σὶ ὕψιστο ἀξίωμα τῆς ἱεροσύνης. Σφόδρα γιὰ τοῦτο χάρηκαν φίλοι καί γνωστοί του. Ἐνδεδυμένος τό τίμιο ράσο συνέχισε μέ περισσότερο ζῆλο τὴν προσφορά του ὡς ἱεουργός, κατηχητής, ὁμιλητής ἐκτελώντας ταυτόχρονα μέ παροιμιώδη εὐσυνειδησία καί ὑπακοή τό ἔργο πού τοῦ ἀνετέθη σὶ μετὰξὺ ὡς ἀρχιγραμματέας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Ἀνέλπιστα, ὅπως πλειστάκις συμβαίνει, ἡ κοινὴ μοίρα τῶν θνητῶν, ὁ θάνατος τὸν ἐπεσκέφθη. Θάνατος ὀδυνηρὸς ἀπὸ τῆ νόσο τοῦ κορωνοϊοῦ. Καρδιά τοῦ χειμῶνα τοῦ 21, Ἰανουαρίου 1.

Βαρειά συννεφιά, κλεισούρα, κρύο. Καί τό κρυαδερό χέρι τοῦ θανάτου ἔκοψε τῆς ζωῆς του τό νῆμα γιὰ νὰ σκορπίσει ἀφαιτη θλίψη στούς προσφιλεῖς καί συνεργάτες του.

Ἔτσι διαγράφηκε ἡ λαμπρὴ πορεία τοῦ βίου του ἀπὸ τό μικρὸ χωριὸ τῆς Χίου τὸν Δαφνῶνα, ἕως πόλεις ἀγαπημένες τῆς πατρίδας κι ἕως τίς πόλεις καί τὰ χωριά τῆς ἡμικατεχόμενης Κύπρου, πού τοῦ ἔγινε δευτέρη πατρίδα. Ἀπὸ τὸν Δαφνῶνα σέ ἀνθηρὸ τοῦ Παραδείσου λειμῶνα, μέ τὰ φτερουγίσματα λευκῶν ἀγγέλων, τίς ἱερές σκιές προγόνων, τῆ φωτεινὴ σκιά του συμπατριώτη του ποιητῆ Γ. Βερίτη νὰ τὸν συνοδεύουν.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΙΛΛΑΣ

Φιλολόγος

Μοναχοῦ Δαμασκηνοῦ Γρηγοριάτη
ΕΦΥΓΕ ΚΟΡΗ ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΝΙΑ

προερχόταν ἀπό γειτονικό χωριό τοῦ Κολουέζι τοῦ Κογκό. Ἦνομαζόταν Γλυκερία, μαθήτρια τῆς ἕκτης γυμνασίου, 19 ἐτῶν. Τό 1995 εἰσήχθη στό οἰκοτροφεῖο Θηλέων τῆς ἱεραποστολῆς, στόν Ἅγιο Νεκτάριο μέ σκοπό νά κάνει περαιτέρω σπουδές καί νά μορφωθεῖ κατά Χριστόν. Ὅπως γράφει ἡ γερόντισσα Θέκλα: «Εἶχε καλό χαρακτῆρα, ἦταν πάντοτε χαμογελαστή καί πήγαινε μέ εὐχαρίστησι, ὅπου τήν στέλναμε...». Τήν εἰκόνα της τήν συμπληρώνει ἕνας ἀπό τούς ἱεραποστόλους πατέρες, ὁ ὁποῖος συμμετεῖχε ἔμπρακτα σέ ὅλη τήν ἐπιχείρησι διασώσεώς της: «Ἦταν τό καμάρι τοῦ οἰκοτροφείου καί τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἡ ἀγνότης τοῦ προσώπου της ἀντανακλοῦσε τήν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού κατέκλυζε τήν ψυχή της. Φρόνιμη στήν συμπεριφορά της, ὀλιγόλογη, εὐγενική, ταπεινή... Ποτέ δέν διαμαρτυρήθηκε, ἄν καί πολλές Κυριακές, δέν μπορούσε νά πάει στήν ἐκκλησία, διότι ἔπρεπε νά μαγεῖρεψει, νά πλύνει, νά σκουπίσει, νά βοηθήσει, νά φυλάξει τό οἰκοτροφεῖο ἀπό τούς κλέφτες...».

Ἦταν ἡ 25η Μαρτίου τοῦ ἔτους 2002. Ἔγιναν ἐξετάσεις καί ἀπεδείχθη ὅτι πάσχει ἀπό σκωληκοειδίτιδα. Τήν ἐπομένη, ἡμέρα Τετάρτη, ἔγινε ἡ ἐγχείρησις. Δέν ἦταν ὅμως ἀπλῆ σκωληκοειδίτις. Ὁ γιατρός δυσκολεύθηκε καί ἀναγκάσθηκε νά παλαίψει, τρεῖς ὀλόκληρες ὥρες γιά νά κάνει τό καλλίτερο δυνατόν. Εἶχε ἄμεσες ἐπιφυλάξεις γιά τήν μετεγχειρητική πορεία της! Αὐτό μᾶς δηλητηρίασε, ἀλλά δέν χάσαμε τήν ἐλπίδα μας. Τίς τρεῖς πρῶτες ἡμέρες πού γιά ἐμᾶς «πήγαινε καλά», οἱ γιατροί ἦταν σέ ἐναγώνια προσμονή. Μετά ἀπό τρεῖς ἡμέρες ἡ Γλυκερία σηκώθηκε κανονικά καί ἄρχισε νά τρώγει κανονικά, γράφει ἡ γερόντισσα Θέκλα. Οἱ ἐλπίδες ἔφτασαν στό κατακόρυφο. Πολύ σύντομα ὅμως ἡ κατάστασίς της ἐπιδεινώθηκε. Ἐντὶ νά τήν πάρουμε τήν πέμπτη ἡμέρα, ὅπως ἠλπίζαμε, χρειάσθηκε νά γίνει καί δεύτερη χειρουργική ἐπέμβασι. Μεταφέρθηκε ἐσπευσμένα στήν μοναδα ἐντατικῆς παρακολουθήσεως στό νοσοκομεῖο Τζεκαμίν, μέ τήν ἐλπίδα ἀποτελεσματικώτερης ἀντιμετωπίσεως. Εἴκοσι αἰμοδότες, ὅλοι εὐλαβεῖς Χριστιανοί μας, νέα παλληκάρια καί κορίτσια πού ἀγαποῦσαν τήν Γλυκερία, ἔτρεξαν νά δώσουν τό αἷμα τους γιά τήν σωτηρία της. Ἦταν Σάββατο 6η Ἀπριλίου. Ὅλη τήν νύκτα ἀναζητούσαμε κάποια φάρμακα γιά νά ἀναστείλουμε τήν πορεία πρός τό «μοιραῖο». Δέν βρέθηκαν, γιατί δέν ὑπῆρχαν σέ κανένα φαρμακεῖο! Τήν ἴδια ὥρα, ἡ Γλυκερία ὑπέφερε φρικτά, ἀπό δύσπνοια καί δίψα καί ζητοῦσε ἀπό τόν Θεό νά συντομεύσει τό μαρτύριό της. Ὁ Κύριος τήν ἄκουσε. Τήν Κυριακή τό πρωῖ, Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τήν ὥρα πού ὁ τέταρτος κατά σειράν αἰμοδότης, ἔδινε τό αἷμα του, στό αἱματολογικό ἐργαστήριό τοῦ νοσοκομείου, ὁ

Γλυκός Ἰησοῦς ἐκάλεσε τὴν Γλυκερία κοντά του. Τό θλιβερό μήνυμα τοῦ θανάτου τῆς Γλυκερίας ἦλθε τὴν ὥρα πού ἡ νεανική χορωδία ἔψαλλε τὰ θρησκευτικά ἄσματα, μετὰ τὴν ἀπόλυσι τῆς θείας Λειτουργίας καί οἱ πιστοὶ ξεκινούσαν γιὰ τὰ σπίτια τους.

Ἡ θλιβερὴ εἶδσι μετέτρεψε τὸν χῶρο τῆς Ἱεραποστολῆς μας σέ «κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος». Θρῆνοι, ὄδυρμοί, κοπετοί, σπαραγμοὶ καρδίας, μοιρολογήματα, μαλλιοτραβήγματα καί ἄφθονα δάκρυα ξέσπασαν μέ μιᾶς σέ ὅλο τό ἐκκλησίασμα, πού βρισκόταν ἀκόμη στό προαύλιο τοῦ Ναοῦ καί στόν εὐρύτερο χῶρο. Ἰδιαίτερα σπαραξικάρδιες ἦταν οἱ θρηνητικὲς ἐκδηλώσεις τῶν Δοκίμων Ἀδελφῶν τοῦ Μοναστηριοῦ καί τῶν κοριτσιῶν τοῦ Οἰκοτροφείου, πού γιὰ δέκα ὀλόκληρες ἡμέρες δέν εἶχαν φύγει καθόλου ἀπὸ κοντά της, πρώτης καί καλλίτερης τῆς μπέτρας Θέκλας.

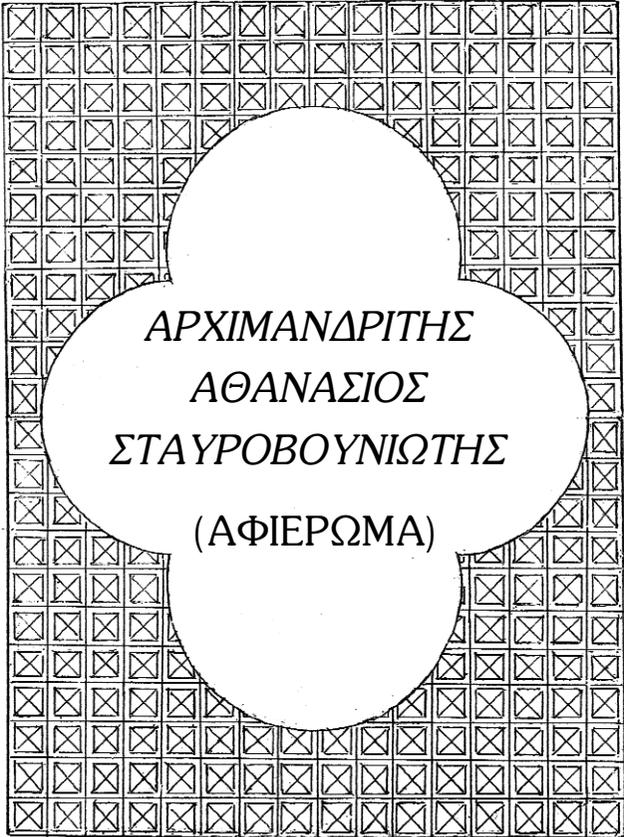
Ὁ Ἅγιος Θεός ὅμως, μέσα στὴν πάνσοφῃ καί πανάγαθῃ Πρόνοιά Του, θέλησε νὰ γλυκάνει τὸν πόνο μας καί νὰ μᾶς πληροφορήσει γιὰ τὴν μετὰ θάνατο πορεία τῆς κοιμηθείσης ἀδελφῆς μας. Καί ἀκούσατε τό πῶς!

Μᾶς τό διηγεῖται ἡ Ἀδελφὴ Θέκλα: «Ἡ Γλυκερία εἶχε πάρει δανεικό ἀπὸ τό σχολεῖο τό βιβλίο τῆς Λογιστικῆς. Μετὰ τὸν θάνατό της, ζητοῦσαν ἀπὸ τό σχολεῖο της τό βιβλίο. Ρωτήσαμε τοὺς γονεῖς της στό χωριό Γκαρκαζέμπε, μήπως τό εἶχε πάει ἐκεῖ μέ τὰ πράγματά της, πού τὰ εἶχαμε δώσει, ἀλλὰ καί αὐτοὶ δέν μπόρεσαν νὰ βροῦν τίποτε. Ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου, μέ τὴν εἶδσι ὅτι τό βιβλίο δέν βρέθηκε, στενοχωρήθηκε πολὺ καί εἶπε στόν ὑπεύθυνο γιὰ τὴν δανειστικὴ βιβλιοθήκῃ καθηγητὴ ὅτι θ' ἀγοράσει μέ δικά του χρήματα ἄλλο βιβλίο γιὰ νὰ τό βάλει στή θέσι τοῦ χαμένου. Ὁ καθηγητὴς στενοχωρήθηκε πολὺ, γιατί ἔπρεπε νὰ δώσει χρήματα ἀπὸ τὸν πενιχρὸ μισθό του καί νὰ τὰ στερήσει ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του. Γύρισε τό βράδυ στενοχωρημένος στό σπίτι του καί ἀποκοιμήθηκε περίλυπος.

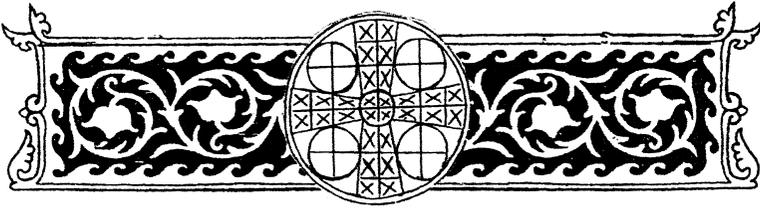
Στὶς τέσσερις τό πρωῖ, βλέπει στόν ὕπνο του τὴν Γλυκερία στά ἄσπρα ντυμένη καί τοῦ λέγει: «Κύριε, παρηκολούθησα τὴν συνομιλία σας μέ τὸν διευθυντὴ γιὰ τό βιβλίο πού εἶχα πάρει. Μὴ στενοχωρεῖσθε. Αὐριο τό πρωῖ θὰ τό στείλω μέ κάποιον ἢ θὰ τό φέρω ἡ ἴδια».

Ὁ καθηγητὴς ξύπνησε τρομαγμένος. Τὴν ὥρα πού εἰτοιμαζόταν νὰ πάει στό σχολεῖο, βλέπει κάποιον μικρὸ ἀγόρι. Τὸν φθάνει καί δίνοντάς του τό βιβλίο τῆς Λογιστικῆς, τοῦ λέγει: «Πάρε, κύριε, τό βιβλίο, μού τό ἔδωσαν νὰ σᾶς τό φέρω».

Ὁ καθηγητὴς τὰ ἔχασε καί, ὥσπου νὰ συνέλθει ἀπὸ τὴν ἐκπληξι, ὁ μικρὸς πού τοῦ εἶχε δώσει τό βιβλίο στό χέρι, ἐξαφανίσθηκε ἀμέσως, χωρὶς νὰ καταλάβει ὁ ἴδιος πῶς καί πρὸς τὰ ποῦ πῆγε. Ὅμως, καί πρὶν ἀπὸ αὐτό τό ἀξιοθαύμαστο γεγονός, εἶχαμε τὴν αἴσθησι ὅτι ἀπὸ κοντά μας «ἔφυγε μιὰ παραδεισένια κόρη». Μήπως ἔχετε ἀντίρρηση;

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ
(ΑΦΙΕΡΩΜΑ)

Συμεών Πηγαδουλιώτη
ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ηκουσα περί σοῦ ὅτι πνεῦμα Θεοῦ ἐν σοί, καί γρήγορις καί σύνεσις καί σοφία περισσή εὐρέθη ἐν σοί» (Δάν. ε' 14). Χωρίς ἴκνος δισταγμοῦ αὐτός πού χαράσσει αὐτές τίς γραμμές προσυπογράφει τά πιά πάνω «ζωηρά λόγια», διότι ὁ βίος καί ἡ πολιτεία τοῦ αἰδιόμου Γέροντα ἀποδεικνύουν τοῦ λόγου τό ἀσφαλές. Τί κι ἄν ἔζησε ὁ ὅσιος ἠγούμενος στούς ἄγονους καί ἐν ταυτῶ πονηρούς καιρούς μας; Αὐτός βάδιζε ἐξ ἀπαλῶν ὀνύκων καί ἀγαλλομένῳ ποδί τήν ὁδόν τήν στενήν καί τεθλιμμένην. Ἡ ζωή του, ὅπως τήν πληροφοροῦμαστε ἀπό αὐτούς πού τόν ἔζησαν ἀπό κοντά, λές κι εἶναι βγαλμένη ἀπό τίς σελίδες τοῦ Γεροντικοῦ ἢ τοῦ Λαυσαϊκοῦ.

Γιά δεκαετίες οὐκ ὀλίγες ὑπῆρξε στήλη φωτεινή, πού ἀπό τό ὄρος τοῦ Σταυροῦ ἐξέπεμπε τίς θεῖες φρυκτωρίες καθ' ἅπασαν τήν Νῆσον κι ὄχι μόνο. Σημειώνω ἐνδεικτικά τή συζήτηση τοῦ γέροντος Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου μέ πνευματικό του παιδί, πού θά ἐρχόταν στήν Κύπρο. Ὅταν τό ρώτησε πού θά ἐξομολογεῖται κι αὐτός ἀποκρίθηκε στόν π. Ἐπιφάνιο, ὁ π. Ἐπιφάνιος τόν παρεκάλεσε νά πει στό Γέροντα νά προσεύχεται γι' αὐτόν. Ὁ Ἅγιος Παῖσιος ὁ Ἁγιορείτης δέν δίστασε ἐπανελημμένως νά ὁμολογήσει καί νά τονίσει τήν ἀγιότητα τοῦ π. Ἐπιφανίου σέ συνομιλητές του.

Πρίν ἀπό δεκαετίες δύο πνευματικά του τέκνα ἀνέβαιναν στό Σταυροβούνι γιά ἐξομολόγηση. Στό δρόμο κάποιος Ἀμερικανός τουρίστας τούς ζήτησε νά τόν πάρουν μαζί τους μέ τό αὐτοκίνητό τους στή Μονή. Αὐτός δέν ἦταν Ὁρθόδοξος, οὔτε ἐνδιαφερόταν γιά τήν πίστη μας. Ἀπλῶς ἔμαθε πώς ἐκεῖ μπορούσε νά βρεῖ δωρεάν φαγητό κι ἀποφάσισε νά τό ἐκμεταλλευτεῖ. Κατά τή διάρκεια τῆς διαδρομῆς κι οἱ δύο τους, ἀφοῦ μιλοῦσαν ἀγγλικά, κυριολεκτικά τοῦ ἔφαγαν τά αὐτιά σχετικά μέ τό κάλλος τῆς Ὁρθοδοξίας καί τήν ἀλήθειά της. Αὐτός τούς παρακολούθησε μέ ἐκδηλῆ ἀδιαφορία. Φτάνοντας στή Μονή τούς ὑποδέχθηκε ὁ π. Ἐπιφάνιος, πού ὁδήγησε τόν ξένο στήν Τράπεζα, τοῦ ἔβαλε νά φάει καί τόν περιποιήθηκε χωρίς νά πει λέξη, ἀφοῦ δέν γνώριζε καθόλου ἀγγλικά. Ὅταν οἱ δύο ἐτοιμάστηκαν νά ἀναχωρήσουν ἀπό τή Μονή καί ἀναζήτησαν τόν ξένο, αὐτός ἔδειξε τόν π. Ἐπιφάνιο καί τούς εἶπε μέ ἐνθουσιασμό σι' ἀγγλικά: Αὐτός εἶναι σπουδαῖος!

Πρίν ἀπό χρόνια, ὅταν τό Σταυροβούνι δέν εἶχε γίνει ἀκόμη ἄβατο,

ένα ανδρόγυνο μαζί με τό τρίχρονο κοριτσάκι τους είχαν ανεβεί στή Μονή γιά προσκύνημα. Κάποια στιγμή ό πατέρας πρόσεξε ότι ό Γέροντας μιλούσε μέ τό μικρό παιδάκι καί του έδειχνε πώς νά κάνει τό σημείο του σταυρου. Ξαγία άπλότης!

Ό γράφων, κάποια φορά πού είχε ανεβεί στή Μονή, παρακολουθούσε τό διάλογο του Γέροντα, μ' ένα λαϊκό, πού αγωνιούσε γιά τό ότι στό χωριό του δέν είχαν ιερέα. Κι ή άπάντηση του Γέροντος: - Ό παπάς έν σάν τήν νοικοκυράν μέσ τό σπίτιν.

Τό γεγονός ότι τό Μοναστήρι έγινε άβατο ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών μεταξύ των ψευτοδιανοομένων της Νήσου, των κοσμικών, των φεμινιστριών καί γενικά όλων όσοι δέν κατανόησαν ούτε θέλουν νά κατανοήσουν τό παράπαν τί έστί όρθόδοξος μοναχισμός. Όμως ό αιδιμος Γέροντας δέν έκανε πίσω. Έπέμενε αταλάντευτα στην πατερική γραμμή καί παρά τίς απειλές, τούς χλευασμούς, τίς ειρωνείες, τά έωλα επιχειρήματα καί τίς ποικίλες δυσκολίες τό επέβαλε. Τοιουτοτρόπως ολοκλήρωσε αυτό πού ποθούσαν καί αυτό γιά τό όποιο πάσχισαν οί προ αυτού όσοι γέροντες, πού μετέφεραν τήν άγιορείτικη παράδοση στην εύκλεη μονή του Όρους του Σταυρου κατά τό 19ο αιώνα.

Όμως θά ήθελα νά σταθώ ιδιαίτερος στό όμολογιακό φρόνημα του Γέροντα, πράγμα πού δέν είναι καί τόσο σύνηθες στους καιρούς μας. Έν πρώτοις ό αιδιμος αγωνίστηκε αταλάντευτα κατά του ειδεχθούς εγκλήματος των εκτρώσεων πού στην κοινωνία πού ζούμε έχει πάρει δραματικές διαστάσεις, άφου οί νομοθέτες τό έχουν θεσμοθετήσει καί τά κράτη καί διεθνείς όργανισμοί τό συνιστούν καί τό επιχορηγούν!!! Γι αυτό δέχθηκε ή Ίερά Μονή του Όρους του Σταυρου χλευασμό καί ειρωνικά σχόλια κι από «*αλώπεκας μικρούς αφανίζοντας άμπελώνας*» (Άσμα Άσμ. β'15).

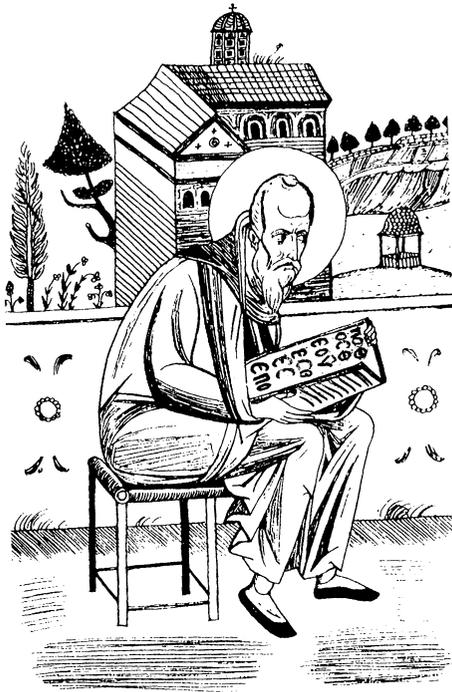
Δέν μπορεί νά λησμονήσει κανείς εκέφρων τον άγώνα καί τήν άγωνία του Γέροντος έν σχέσει μέ τό φοβερό κι αντίχριστιανικό ρεύμα του Νεονικολαϊτισμου, πού σείει συνθέμελα συνειδήσεις καί γκρεμίζει αναρίθμητες ψυχές «*ύπέρ όλν Χριστός απέθανε*». Χωρίς ύπερβολή άποτελεί μιά άπό τίς μάλιστα της εποχής μας. Αυτή ή αντίχριστη κατάσταση έμφανίστηκε πολύ παλιά, ήδη άπό τά χρόνια των άγιων άποστόλων καί αναφέρεται μετά βδελυγμίας στό βιβλίο της Άποκαλύψεως (β'15). Σήμερα ζούμε τήν αναβλάστησή της. Αντί οί σημερινοί ταγοί της Έκκλησίας νά εγκύψουν στό πελώριο αυτό πρόβλημα καί νά καταδικάσουν συνοδικώς καί νά εκβάλουν της ποιμνης του Χριστου τον άρχηγέτη του αίρετικού αυτού έσμου κι όλους, όσοι επιμένουν, καταπατώντας τό ιερό εύαγγέλιο, νά διδάσκουν καί νά διαδίδουν τή σαρκολατρία, τουτέστιν τίς σαρκικές άμαρτίες, έν όνόματι της «*άγάπης*», αναλίσκονται, ως επί τό πλείστον, σε συνέδρια καί οικουμενιστικές συνδιασκέψεις κι ένω τό βλέπουν καί τό αισθάνονται σφυρίζουν άδιάφορα.

Γιά τήν κακοδιδασκαλία του οικουμενισμου τί φώ καί τί λαλήσω;

Κατατρώει καί κατατρύχει τήν Ὁρθοδοξία ἐδῶ κι 120 χρόνια κι ἐνῶ θέλει νά μᾶς πει καί νά μᾶς ἐπιβάλει ὅτι τό μαῦρο καί τό ἄσπρο εἶναι τό ἴδιο πράγμα, ἀντί νά καταπολεμηθεῖ ἔχει ἀποκαλινωθεῖ κι ἀπειλεῖ τούς πάντας καί τᾶ πάντα. Νά θυμίσω κάποιο γέροντα, ἀπό «τούς δοκούντας στύλους εἶναι» πού, ὅταν τοῦ τέθηκε τό θέμα, ἀπάντησε: -Βλέπουμε καί κάνουμε πώς δέν βλέπουμε κι ἀκοῦμε καί κάνουμε πώς δέν ἀκοῦμε. Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἁθανάσιος Σταυροβουნიώτης ὅμως δέν συμπορεύτηκε μέ τόν οἰκουμενισμό, οὔτε τόν ἀποδέκτηκε. Οὐδέποτε ἀποδέκτηκε ὅτι οἱ αἵρετικοί ἀποτελοῦν «ἑτερόδοξες Ἐκκλησίες καί Ὁμολογίες», ὅπως θεσμοθετήθηκε κακοφρόνως στό Κολυμβάριο Χανίων.

Ὁ Γέροντας ἔζησε «ἐν κρυπτῶ» καί ἀπέκρυβε ἐπιμελῶς προτερήματα καί χαρίσματα πού ἔλαβε «νησιεία, ἀγρυπνία, προσευχή». Ὅσο περνάει ὁ καιρός οἱ ἄνθρωποι πού εὐεργετήθηκαν παντοιοτρόπως ἀπό αὐτόν θά διαλαθοῦν τίς εὐεργεσίες του. Σ' αὐτή τήν προσπάθεια ἐπιδιώκει νά συμβάλει τό παρόν. Γι' αὐτό ἄς παρακαλέσουμε τόν Κύριον ἐκτενῶς.

ΣΥΜΕΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΤΗΣ

Μητροπολίτη Κιτίου Νεκταρίου

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ

σημερινή επίσκεψή μας στην Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου δέν εἶναι ὅπως τίς προηγούμενες. Σήμερα, δέν ἤρθαμε μέ τήν εὐκαιρία ἑορτῆς ἤ πανήγυρης.

Χρέος ἱερό, ἀλλά, καί συνάμα θλιβερό ὁδήγησε τά βήματά μας σ' αὐτό τόν ἁγιασμένο τόπο. Ἦρθαμε, γιά νά προπέμψουμε στήν αἰωνιότητα τόν, γιά σχεδόν σαράντα χρόνια, εὐλαβέστατο καί σεβάσμιο ἠγούμενο τῆς Μονῆς αὐτῆς, Γέροντα Ἰωάννη Ἀθανάσιο. Καί ἐνῶ ἡ ψυχὴ τοῦ αἰοιδίμου γέροντος περιχορεύει ἐν οὐρανίοις θαλάμοις, ἔμεϊς, ἄλλοι αἰσθητῶς καί ἄλλοι νοερῶς, στεκόμαστε αὐτῇ τήν ὥρα κύκλῳ τοῦ τιμίου αὐτοῦ λειψάνου, γιά νά ἀσπαστοῦμε γιά τελευταία φορά τήν τιμίαν δεξιάν του, ἡ ὁποία μᾶς εὐλόγησε ὅλους πολλές φορές. «*Καί ἐτελεύτησε Μωυσῆς ὁ οἰκέτης Κυρίου καί ἔκλαυσαν αὐτόν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ*» (Δευτερονομ. λδ' 78).

Πενθεῖ σήμερα ἡ ἀδελφότητα τῆς Μονῆς γιά τόν ἀποχωρισμό ἀπό τόν πνευματικό της πατέρα, μακαριστό ἠγούμενο Ἰωάννη Ἀθανάσιο. Πενθεῖ ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας γιά τήν ἀπώλεια ἑνός τέτοιου μεγάλου πνευματικοῦ ἀναστήματος. Πενθεῖ ἡ Κύπρος ὁλόκληρη, κληρικοί, μοναχοί, μοναχές καί ἀπλοὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ὅλοι ὅσοι τόν γνώρισαν καί ἐναπέθεσαν τίς ἁμαρτίες τους στό πετρακίλι του, λαμβάνοντας ἄφεση ἁμαρτιῶν καί ψυχική ἀνάπαυση ἢ μέ ὅποιονδῆποτε ἄλλο τρόπο ἐλεήθηκαν ἀπό τόν φιλόθεο καί φιλόανθρωπο Γέροντα.

Γνωρίζαμε καλά ὅτι καί ὁ ἀείμνηστος πατήρ, ὡς ἄνθρωπος, κάποτε θά ἐγκατέλειπε τόν πρόσκαιρο αὐτό κόσμο, ἀφοῦ, σύμφωνα μέ τό ἀποστολικό «*ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν*» (Ἐβρ. ι' 27). Ἀνθρωπίνως θλιβόμαστε γιά τόν ἀποχωρισμό καί τή στέρνηση τῆς φυσικῆς του παρουσίας. Παρηγορούμαστε, ὅμως, ἀπό τήν προτροπή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς: «*Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπησθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γάρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ*» (Α' Θεσσαλ. δ' 13-14), καί ὁ αἰοιδίμος Γέροντας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἔζησε καί ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐκοιμήθη. Εὐρισκόμενος, πλέον, ὁ Γέροντας πλησίον τοῦ Θεοῦ θά δέεται μέ μεγαλύτερη παρηγορία ὑπὲρ τῶν ἀπορφανισθέντων αὐτοῦ τέκνων.

Δύσκολο νά γραφεῖ ἐπικήδειος γιά τόν μακαριστό ἠγούμενο Ἰωάννη Ἀθα-

νάσιο. Αισθανόμαστε ότι άπορεί ή γλώσσα νά μιλήσουμε γιά τόν Γέροντα. Όσα καί νά πούμε, δέν μπορούμε νά περιγράψουμε τό μέγεθος τῆς πνευματικότητας καί τό ὕψος τῆς ταπεινοφροσύνης του. Ἐξωτερικά ἡ ζωή τοῦ Γέροντα ἦταν ἀπλή, χωρίς ἴκνος ἐκκοσμίκευσης ἢ διάθεσης προβολῆς. Ὁ Γέροντας συνεχίζοντας τήν παράδοση τῶν Σταυροβουνιωτῶν γερόντων του, ἔκρυβε ἐπιμελῶς τήν ἀρετή του ἐφαρμόζοντας τό γραφικό λόγο «*Κύριον δέ τόν Θεόν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν*» (Α΄ Πέτρ. γ΄4). Όσο καί νά ἤθελε νά κρύψει τήν ἀρετή του, ἦταν δύσκολο, ἀφοῦ σύμφωνα μέ τόν ἀψευδή λόγο τοῦ Κυρίου μας «*Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη*» (Μαθ. ε΄14).

Ὁ μακαριστός ἡγούμενος Ἀθανάσιος γεννήθηκε στό χωριό Ἄσσια στή Μεσσαορία. Ἦταν ὁμοχώριος τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ Θαυματουργοῦ, τόν ὁποῖο ὑπερβαλλόντως εὐλαβεῖτο καί τιμοῦσε. Οἱ γονεῖς του, γεωργοί, ἀνθρώποι ἀπλοί καί φιλόθεοι. Ἐτελειώθησαν καί οἱ δύο διά τοῦ μοναχικοῦ σχήματος. Προτοῦ ἀκόμα ἐνηλικιωθεῖ ὁ ἔφηβος Ἀνδρέας (αὐτό ἦταν τό ὄνομα πού ἔλαβε στή βάπτισή του), ἀναψε μέσα στήν ἀγαθή ψυχή του ὁ πόθος τοῦ μοναχισμοῦ. Ἦρθε στό Μοναστήρι μέ ἐφόδιο τήν ἀπλότητα καί τή λαϊκή πίστη του, πού κληρονόμησε ἀπό τούς γονεῖς του καί τήν ἐκκλησιαστική παράδοση τοῦ χωριοῦ του. Σάν δέντρο ρίζωσε ὁ γέροντας Ἀθανάσιος στό μοναστήρι τῆς μετανοίας του κάτω ἀπό τή σκιά τοῦ «εὐσκιόφυλλου δένδρου» τοῦ «μακαρίου Ξύλου» τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Ἀπό τά ἐνενήντα πέντε χρόνια πού ἔζησε ἐπί τῆς γῆς ὁ Γέροντας, τά ὀγδόντα τά πέρασε στό Μοναστήρι.

Ἦγινε μέλος μιᾶς ἀδελφότητας μέ ἀγωνιστές, ἀσκητές πατέρες, κληρονόμος καί συνεχιστής τοῦ ἀρχαίου ἀσκητικοῦ μοναχισμοῦ, δωρικοῦ, μέ ἀπλότητα, ὅπως τόν συναντοῦμε στό *Γεροντικό*. Εἶναι μέσα σ' αὐτό τό περιβάλλον στό ὁποῖο ὁ Γέροντας ἔζησε καί ἀγωνίστηκε, πού ἐξυφάνθη ἡ θεοῦφαντος χλαῖνα τῶν ἱερῶν ἀρετῶν του. Πρᾶος, σεμνός καί ξένος ἀπό κάθε μορφή ἄκαιρου ζηλωτισμοῦ, ἐκτιμήθηκε ἀπό τούς παλαιότερους πατέρες τῆς Μονῆς, οἱ ὁποῖοι τόν προέκριναν ὡς κατάλληλο γιά τό ὕψιστο χάρισμα τῆς ἱεροσύνης. Μέχρι τό τέλος τοῦ βίου του διατήρησε ἀμείωτη τήν ἀγάπη καί τόν σεβασμό γιά τούς μακαριστούς γέροντες του, τῶν ὁποίων τούς πνευματικούς λόγους πάντοτε διατηροῦσε ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Μετά, δέ, τήν κοίμησή τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Γερμανοῦ, τό 1982, καί τήν ἐκλογή τοῦ ἱερομονάχου Ἀθανασίου στή θέση τοῦ Ἡγουμένου, ὁ λύχνος «*ἐτέθη ἐπί τήν λυχνίαν*». Ἐνας ἀκόμα κρίκος προστέθηκε στήν πολύτιμη ἀλυσίδα τῶν προκατόχων του. Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος ἀπό τήν κορυφή τοῦ Σταυροβουνίου ἔχει ἀποτελέσει πνευματικό φάρο, πού φώτιζε τήν Κύπρο ὀλόκληρη. Ὁ Θεός τόν εὐλόγησε ἐπί τῆς ἡγουμενίας του νά δεῖ τό μοναστήρι του νά ἐπανδρώνεται μέ νέους πατέρες. Ὡς ἐπόμενος τῶν προγενέστερων μεγάλων πνευματικῶν ἀναστημάτων τῆς Μονῆς καί μέ γνώμονα τή γνήσια καί ἀνεπιτήδευτη ἀγάπη

καί ταπεινώσή του, νουθετοῦσε καί καθοδηγοῦσε ὄχι μόνο τοὺς μοναχούς του, ἀλλὰ καί τὰ πολυάριθμα πνευματικά τέκνα του, πού ἔφταναν ἀπ' ὅλες τίς περιοχές τῆς Κύπρου.

Πόσοι καί πόσοι δέν βρῆκαν παρηγορία καί ἀνάπαυση κοντά σ' αὐτόν τόν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ; Πόσοι ἄνθρωποι δέν ἔφυγαν ξαλαφρωμένοι καί ἀνανεωμένοι μέσα ἀπό τό ἐξομολογητήριό του; Εὐσπλαχνος, ἐπιεικής καί ἀνθρώπινος. Κατά τή διάρκεια τῆς ἐξομολόγησης ἀκουγε περισσότερο καί μιλοῦσε λιγότερο, ἀλλά ὁ λόγος του ἦταν καρπός προσευχῆς. Ὁ Γέροντας μιλοῦσε, ὅπως μιλοῦν οἱ τέλειοι. Καί νά μὴν ἔλεγε τίποτα, σέ ἀρκοῦσε μόνο νά τόν βλέπεις. « Ἄρκει μοι τό βλέπειν σέ πάτερ» εἶχε πει κάποτε ἕνας μοναχός στόν Μέγα Ἄντωνιο. Στόν μακαριστό γέροντα ἔβρισκε ἐφαρμογή ὁ λόγος τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου «Τίς σε ἰδών οὐκ ἠγάπηκε; Τίς δέ συντυχόν οὐ γεγλυκαται;».

Τό «ἄκρον ἀντικείμενον τοῦ νοός του», «τό μελέτημα τῆς καρδίας του» καί τό «ἐντριψήμα τῆς γλώσσης του» ἦταν ὁ Χριστός, ἡ Παναγία καί οἱ Ἅγιοι. Ἀπότοκο αὐτοῦ ἦταν ἡ μεγάλη του ἀγάπη γιά τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων καί τίς ἱερές ἀκολουθίες. Ἀγαποῦσε πολύ τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων. Μέχρι τό τέλος τοῦ βίου του, παρόλο που ὁ ἴδιος εἶχε φτάσει «εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον τῆς ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ' 13), δέν σταμάτησε νά ἐντριφᾷ στοὺς Βίους τῶν Ἁγίων. Τίς ἱερές ἀκολουθίες τοῦ νυχθημέρου ἀνελλιπῶς παρακολουθοῦσε στό καθολικό τῆς Μονῆς. Ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον παρέμενε ὄρθιος ἐπὶ τοῦ στασιδίου του καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς ἀκολουθίας. Ἀκόμα καί στίς πιό δύσκολες στιγμές τῆς ὑγείας του ἐπέμενε «ὡς ζηλωτής μανικώτατος» νά παρακολουθεῖ καί νά συμμετέχει στίς ἀκολουθίες καί στή Θεία Λειτουργία, γενόμενος τύπος ὑπομονῆς, φιλοπονίας καί ἀκριβείας γιά τοὺς ὑποτακτικούς του.

Ἔτσι δίδασκε καί διοικοῦσε ὁ Γέροντας. Μέ τό παράδειγμα καί κυρίως μέ τήν ὑπομονή καί τήν ταπεινώσή του κατά τό βιβλικό «ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε καί οὕτω ποιήσετε» (Κριτ. ζ' 17).

Αὐτό πού αισθανόμαστε ὡς ὑποχρέωσή μας νά μαρτυρήσουμε γιά τόν μακαριστό Γέροντα ἐμεῖς προσωπικά, καθώς μαρτυρεῖ καί ὁ προκάτοχός μας, μητροπολίτης πρώην Κιτίου Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος ἐνθρόνισε τόν Γέροντα ὡς ἠγούμενο καί πολλά χρόνια ὑπῆρξε ἐπίσκοπός του, ἦταν ὁ σεβασμός τοῦ μακαρίου Γέροντος στόν θεσμό τοῦ ἐπισκόπου. Σεβασμός καί ἀγάπη πού ἐκδηλωνόταν μέ πολλοὺς τρόπους. Αὐτό φανέρωνε ἀφενός τή βαθιά γνώση ἐκκλησιολογίας πού εἶχε ὁ Γέροντας, λόγω τῆς βιωματικῆς θεολογίας, τῆς ὁποίας ἦταν κάτοχος, καί ἀφετέρου τή μεγάλη ταπεινώση πού τόν χαρακτῆριζε.

Αὐτό τόν σεβασμό καί συνεργασία μέ τόν ἐπίσκοπο τόν ἐνέπνευσε καί σέ ὅλη τήν περί αὐτόν συνοδεία του.

Ὁ ἀείμνηστος ἠγούμενος Σταυροβουνίου Ἀθανάσιος ὑπῆρξε

μεγάλη εκκλησιαστική μορφή του αιώνα μας. Ἡ προσφορά του σεμνοῦ καί θεοφόρου αὐτοῦ ἀνδρός στον μοναχισμό τῆς Κύπρου εἶναι τεράστια. Ὅταν ὁ μακαριστός καί ἐνάρετος ἡγούμενος τῆς Σιμωνόπειρας Ἁγίου Ὁρους πατήρ Αἰμιλιανός συνάντησε τόν γέροντα Ἁθανάσιο, εἶπε χαρακτηριστικά «αὐτός δέν εἶναι γέροντας, αὐτός εἶναι Ἀββάς». Ἄς δοξάσουμε τόν Θεό πού ἀνέδειξε καί στήν ἐποχή μας ἀνθρώπους αὐθεντικούς, ταπεινούς, ἀληθινούς ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου, μέ γνήσιο ἀσκητικό φρόνημα, ὅπως τόν ἀείμνηστο γέροντα Ἁθανάσιο. Αὐτό τό πνεῦμα καταλείπει ὁ Γέροντας ὡς κληρονομιά καί παρακαταθήκη στους πατέρες τῆς μονῆς του, πού μέ πολλή ἀγάπη καί αὐταπάρνηση τόν διακόνησαν, ἰδιαίτερα τά τελευταῖα του χρόνια.

Ἀείμνηστε καί μακάριε γέροντα Ἁθανάσιε, πορεύου ἐν εἰρήνῃ καί εἰσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου.

Μακαριθεῖν ἡ ψυχή σου, ἡ δέ εὐχή σου εἶν μεθ' ἡμῶν.

Ο ΚΙΤΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

ἄγιος Φωτῆς Χανδράς κ.α.μ.ε.

Μητροπολίτη Τριφυθοῦντος Βαρνάβα

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ,
ΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

19.1.2021

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἅγιοι
Καθηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν
σεβαστοὶ Πατέρες, ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ὁ τό ὀρόμενον θέαμα; Ὁ σεβαστός πατέρας μας, ὁ γιά περί-
που σαράντα χρόνια ἡγούμενος τῆς Μονῆς μας, ὁ ποδηγέτης
ὄλων μας στή μοναχική πορεία μας βρίσκεται μπροστά μας
νεκρός καί ἄπνους. Ὁ πρὶν λίγες μέρες συναναστεφόμενος
μαζί μας, ὁ ὀδηγός μας στά πάντα, στά πνευματικά καί στά
σωματικά, πλέον σίγησε. Δέν ἀπέθανε ὅμως ὁ Γέροντας, ἀλλά
μετέστη στήν αἰώνιο ζωή. Θά τόν καλύψει ἡ γῆ, ἀλλά ὁ οὐρανός θά τόν
ὑποδεχθεῖ. Πιστεύουμε ὅτι οἱ πρό αὐτοῦ πατέρες τῆς Μονῆς μας τόν
περιμένουν καί ὅτι χορεία ἀγγέλων καί ἡ ὁμοσκηνία τῶν ἀσκητῶν θά
τόν ὑποδεχθοῦν καθῶς ὅλοι οἱ ὄσιοι πατέρες.

Εἶναι δύσκολο νά ἀρθρώσουμε τά πρέποντα λόγια στήν ἐκδημία
ένός Γέροντα καί πόσο μάλλον τοῦ πολυαγαπητοῦ μας Γέροντα καί
πατέρα. Δέν ξέρουμε τί νά ποῦμε. Ἡ χαρά καί ἡ λύπη συνυφασμένες
σήμερα κατακλύζουν τίς καρδιές μας. «Ὁ πατήρ ἡμῶν», ὡς ἔλεγε εἰς
παρομοίαν περίπτωσηιν ὁ μέγας παρηγορητής Ἅγιος Θεόδωρος ὁ
Στουδίτης, «ἐξεδήμησε». Αὐτό λέμε καί ἐμεῖς τώρα. «Ποιός ἦταν αὐτός;
ὁ ὁμολογητής τοῦ Χριστοῦ, ὁ δεύτερος Ἰώβ, ἡ σπανία καλλονή τῶν
μοναχῶν, ὁ τῆς ἀγάπης δημιουργός, ὁ πολύδακρυς ὀφθαλμός, ὁ φιλο-
μαθῆς νοῦς, ὁ θεῖα γνώσει πεπλουτισμένος, ὁ πολὺς ἐν ταπεινοφρο-
σύνη καί πολλοστός ἐν συνέσει, ὁ γνήσιος ὀδηγός καί ὑπεργνήσιος
πατέρας».

Τά λόγια του ἦταν πάντοτε λίγα. Δίδασκε ὄλους μας μάλλον μέ τή
σιωπή του καί τή θεάρεστη ζωή του. Ὅμως τώρα μαζί μέ τούς μαθητές
τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μεγίστης Λαύρας ἀναφω-
νοῦμε: «Ποῦ καταλίπεις πάτερ τά τέκνα σου, ἃ ὠκεῖπας ὡς φιλόστοργος

Τόν ἐπικήδειο ἀνέγνωσε κατὰ τήν κηδεῖα τοῦ Γέροντος ὁ ἱερομόναχος Διονύσιος (νῦν
καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου).

πατῆρ; Δός τελευταίον λόγον τοῖς δούλοις σου». Μάθαμε ὅμως καί ἀπό τά λυπηρά νά ἀναγόμεστε στά χαρμόσυνα. Ὁ Γέροντας μας ἔφυγε ἀπό αὐτή τήν πρόσκαιρη ζωή καί μεταφέρεται ἀπό τά ἐπίγεια στά οὐράνια.

Γεννήθηκε τό 1925 στήν κωμόπολη τῆς Μεσσαορίας, στήν Ἄσσια, τήν γενέτειρα τοῦ μεγάλου Πατρός Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ καί ἀναδείχθη ἀπό τήν παιδική του ἡλικία σκευῶς ἐκλογῆς. Ὁ πόθος γιά τόν μοναχικό βίο αὐξήσε καί ἔτσι τό 1940, στήν ἡλικία τῶν δεκαπέντε χρόνων μπῆκε στή Μονή μας καί ἐκεῖ ἔζησε σάν πραγματικός μοναχός γιά ὀγδόντα ὀλόκληρα χρόνια, ἀναχωρώντας τώρα πλήρης ἡμερῶν. Ἡ ὅλη ζωή του ἦταν γιά μας ἕνα ὑπόδειγμα. Ἐζησε γιά σαράντα δύο χρόνια ὡς ὑποτακτικός καί ἄλλα τριάντα ὀκτώ σάν ἡγούμενος καί σάν μέλισσα ἔπαιρνε ἀπό τόν κάθε πατέρα τῆς Μονῆς μας, κυρίως ἀπό αὐτούς πού διακρίνονταν γιά τήν ἀρετή τους, οἱ ὁποῖοι στήν ἐποχή του ἦταν πολλοί, ἔπαιρνε ὅ,τι ἦταν τό ὠφέλιμο. Ἀπό τόν ἕναν τή σιωπή, ἀπό τόν ἄλλο τή νηστεία καί ἀπό ἄλλον τό ἀκατάκριτο καί τέλος ἀπό τόν καθένα ὅ,τι εἶχε περίσσειμα ἢ καρδιά του. Ἐζησε, λοιπόν, στήν ὑπακοή, στήν ἐκκοπή τοῦ θελήματος καί στή διακονία τῶν ἀδελφῶν. Ἔτσι, μέ αὐτό τόν τρόπο ἔγινε Γέροντας Γερόντων καί ὀδήγησε, ὄχι μόνο αὐτούς πού τοῦ ἀνέθεσε ὁ Θεός στή Μονή του, ἀλλά καί γενικά πολλούς μοναχούς, μοναχές καί λαϊκοὺς ἀδελφούς, γιά τούς ὁποίους ἦταν ὁ ἐξομολογητή, ὁ πνευματικός πατέρας καί ὁ καθοδηγητής στήν πνευματική ζωή.

Αὐτό πού τόν διέκρινε σάν πνευματικό ἦταν ἡ φιλοστοργία του, τό φιλεῦσπλαχνο καί ἡ ἄκρα ἀγαθότητά του. Προσπαθοῦσε πάντοτε νά μή λυπήσει κανέναν ἄνθρωπο. Προσπαθοῦσε πάντοτε νά ὀδηγήσει τόν ἄλλον μέ τό καλό, ἔχοντας ὑπόψη τό ἀποστολικό «*νίκα τό κακόν ἐν τῷ ἀγαθῷ*», νά κερδίσει τόν ἄλλον, νά τόν εἰσαγάγει στό δρόμο τῆς μετανοίας, νά τοῦ δείξει ὅτι ἕνα εἶναι στή ζωή μας, τό ὁποῖο πρέπει νά ἀποκτήσουμε: «*Ἰησοῦν καί τοῦτον ἐσταυρωμένον*».

Ὡς ἡγούμενος ὑπῆρξε ἀνακαινιστῆς τῆς Μονῆς. Τόσο ἡ κύρια Μονή, ὅσο καί τά μετόχια τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τοῦ Ἁγίου Μοδέστου καί τῆς Παναγίας τῆς Στάζουσας ἀνακαινίστηκαν ἐκ βάθρων. Ἡ κύρια Μονή διπλασίασε σέ μέγεθος κτηριακό καί ὅλα αὐτά μέ ἰδρώτα καί μέ κόπους πολλούς. Ὁ Γέροντας ἦταν πάντοτε συνεργός σέ ὅλες τίς δουλειες. Θά τόν ἔβρισκες εἴτε νά βοηθᾷ τούς πατέρες εἴτε νά εἶναι μαζί τους στίς ἀγροτικές ἐργασίες, ἀλλά καί πάλι ὅταν πλέον ἡ ἡλικία δέν τό ἐπέτρεπε, ἦταν μαζί μέ τούς πατέρες προσευχόμενος στό κελί του καί παρακαλώντας τόν Θεό καί τόν Τίμιον Σταυρό νά διαφυλάττει τά πνευματικά του παιδιά.

Γιά αὐτό τόν χιλιοεγγυωμονοῦμε καί ἀπείρως εὐχαριστοῦμε γιά ὅλα. Ἄν εἶναι κάτι καλό πού ἔχουμε δέν εἶναι δικό μας, ἀλλά τοῦ πατέρα μας οἱ κόποι. Ὅλα γίνονταν μέ τήν εὐχή του καί τίς σωτήριες νουθεσίες του προς δόξαν Θεοῦ καί μόνον.

Πολλοί έχουν νά πουν πολλά γιά τόν Γέροντά μας, ἔμεις τό ἀφί-
νουμε στόν Θεό, τόν Κριτή ζώντων καί νεκρῶν, νά τοῦ δώσει αὐτό πού
τοῦ ὀφείλει, τό στέφανον τῆς δόξης, γιὰτί πιστεύουμε ὅτι ἡ ζωή του
ἦταν πραγματικά μιά μαρτυρία καί ἕνα μαρτύριο γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό.

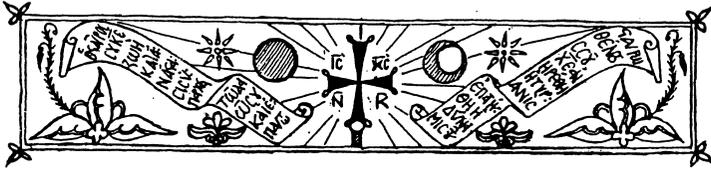
Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, τήν ὁποία οὐσιαστικά λάτρευε καί πού
καθημερινά τήν ἐπικαλεῖτο, πιστεύουμε ὅτι θά εἶναι συνεργός στή
σωτηρία του. Ὁ Τίμιος Σταυρός, πού ὅπως τοῦ προεῖπε ὁ μακαριστός
ἡγούμενος Βαρνάβας, νά παραμείνει στό μοναστήρι καί νά ἀναβει
ἀκούραστα τό καντήλι τοῦ Σταυροῦ, ἀλλά ἀξιώθηκε νά δεῖ τό μοναστή-
ρι νά ἐπανδρῶνεται καί νά τακτοποιεῖται, ὅπως εἶχαμε προαναφέρει,
κτηριακά μέ ὅλες τίς προϋποθέσεις γιά μιά μοναχική ζωή.

Ἀποχαιρετοῦμε τόν Γέροντά μας μέ ἄπειρη υἱική ἀγάπη, μέ προ-
σμονή καί ἐλπίδα νά συναντηθοῦμε καί πάλι στήν ἐπουράνιο Βασιλεία
τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *«Δεόμεθά σου
ἀγιώτατε πάτερ, μήν ἀφήσεις ἐμᾶς ὄρφανους, ἀλλά πρέσβευε ὑπέρ
πάντων ἡμῶν τῶν περιλειπομένων».*

Αἰωνία ἡ μνήμη σου ἀλησιμόνυτε, πολυσέβαστε καί πολυαγαπημένε
μας Πατέρα καί Γέροντα! Καλή ἀντάμωση στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν!

Ο ΤΡΕΜΙΘΟΥΝΤΟΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερομόναχου Σωφρόνιου Γ. Μιχαηλίδη

ΜΝΗΜΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ

τίς 18 Ἰανουαρίου 2021, ἡμέρα τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ ὁ πολυσέβαστος γέροντας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου Ἀθανάσιος, πλήρης ἡμερῶν, ἀφοῦ εὐτύχησε νά διακονήσει τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, γιά ὀκτώ ὀλόκληρες δεκαετίες.

Θά μπορούσε ἄνετα νά θεωρηθεῖ ὡς ὁ τελευταῖος τῶν μεγάλων Γερόντων τῆς παλαιᾶς μοναστικῆς «φρουράς», χάρις στοὺς ὁποίους διατηρήθηκε ζωντανή ἡ δάδα τῆς μοναστηριακῆς ζωῆς στήν Κύπρο σέ χρόνια ὑποχώρησης καί ὑποτίμησης τοῦ μοναχικοῦ ἰδεώδους, ὅπως ἦταν τά χρόνια πού προηγήθηκαν τῆς σημερινῆς ἀνθίσης τοῦ Μοναχισμοῦ στόν τόπο μας.

Ὁ ὅσιος Γέροντας ὑπῆρξεν, ἀναμφισβήτητα, ἕνας ἀπό τούς κορυφαίους «πιστούς καί φρόνιμους δούλους» τοῦ Θεοῦ, «οὓς κατέστησεν ὁ Κύριος ἐπί τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ δίδοναι τοῖς πιστοῖς τήν [πνευματικὴν] τροφήν ἐν καιρῷ» (Ματθ. κδ'45), διαδεχθεῖς στήν ἡγουμενία τόν γέροντα Γερμανό, μιά ἄλλη ὀσιακή μορφή τοῦ Κυπριακοῦ Μοναχισμοῦ.

Ἀφιερωμένος ὁ γέροντας Ἀθανάσιος ἀπό τά ἐφηβικά του χρόνια στό Μοναχισμό, ὑπηρετήσε πιστά τό Σταυροβούνι, διατηρώντας ἀσβεστη τή φήμη καί ἀπρόσκοπη τή λειτουργία τῆς Μονῆς σέ χρόνια δύσκολα, ὅταν μόνος αὐτός ἐπάνδρωνε τή Μονή, ἀφοῦ οἱ ὑπόλοιποι ὀλίγοι μοναχοί πού εἶχαν ἀπομείνει διέμεναν στό Μετόχιο τῆς Ἁγίας Βαρβάρας κι ἔφευγαν ἀπό τή ζωή ὁ ἕνας μετὰ τόν ἄλλο λόγῳ προχωρημένης ἡλικίας.

Γι' αὐτό δέν θά ἦταν ὑπερβολή νά ποῦμε ὅτι ὁ γέροντας Ἀθανάσιος, ὄντας γιά δεκαετίες μόνος πάνω στή Μονή, κυριολεκτικά μεταξὺ οὐρανοῦ καί γῆς, ταυτίστηκε πλήρως μέ τό Σταυροβούνι, ὄντας ταυτόχρονα καί ὁ λειτουργός, καί ὁ πνευματικός, καί ὁ ξενοδόχος, καί ὁ μάγειρας, καί ὁ φροντιστής τῶν ἀναγκῶν τῆς Μονῆς, ἀλλά καί ὁ διακονῶν τούς προσκυνητές πού ἀνέβαιναν ἕως ἐκεῖ. Θά μείνουν, σίγουρα, ἀλησμόνητες οἱ διανυκτερεύσεις ἐκεῖ μέ τίς ὄρθρου βαθέως τελούμενες κατασκευτικές ἀκολουθίες τοῦ Ὁρθρου καί τῆς θείας Λειτουργίας, μέσα σ' ἕνα περιβάλλον ἀπλό καί ταπεινό, ἀλλά καί ἔντονα πνευματικό καί ἁγιαστικό, πού ἀπαντοῦσε στίς πνευματικές μας ἀναζητήσεις.

Ἡ πνευματική ἀτμόσφαιρα στήν εὐλογημένη αὐτή βουνοκορφή - κυριολεκτικά μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς - ἦταν τόσο ἀντίθετη μέ τήν ὑλόφρονα ζωή τῆς σημερινῆς κοινωνίας, τῆς σύγχρονης αὐτῆς Βαβυλῶνος πού, ἂν δέν πολεμᾷ φανερά τά ἰδανικά τῆς πίστεως μας, προωθεῖ ὅμως μέ κάθε τρόπο τό ὑλιστικό «φάγωμεν, πῖωμεν, αὖριον γάρ ἀποθνήσκομεν»!

Ἡ πνευματική αὐτή ἀτμόσφαιρα τῆς Μονῆς διατηρήθηκε ζωντανή μέχρι τίς μέρες μας χάρις στόν γέροντα Ἰθανάσιο, πού ἐνσάρκωνε τήν παράδοση τῶν παλαιῶν ἐκεῖ ὁσίων γερόντων. Γι' αὐτό καί προσεῖλκε πολλές θεοφιλεῖς ψυχές πού κατέφευγαν κοντά του γιά ἐξομολόγηση, καί ἀπέθεταν στά πόδια του τά ψυχικά τους βάρη. Δέν εἶναι τυχαῖο ἀκόμη τό ὅτι πολλοί σημερινοί ἱερεῖς ἀνά τό παγκύπριο, ὑπῆρξαν πνευματικά του τέκνα. Ἦταν ἕνας πραγματικός «στάρετς». Τό διακόνημα αὐτό τῆς ἐξομολόγησης δέν τό ἄφησε παρά μόνο τήν τελευταία περίοδο τῆς ζωῆς του, λόγω σοβαρῶν προβλημάτων ὑγείας πού ἀντιμετώπισε.

Ὁ Θεός εὐλόγησε τίς προσπάθειες τοῦ Γέροντα μέ τήν ἐπάνδρωση τῆς Μονῆς μέ μιᾶ πλειάδα ἐκλεκτῶν νέων μοναχῶν πού τόν πλαισίωσαν τίς τελευταῖες δεκαετίες, καί οἱ ὁποῖοι, ὑπό τήν πνευματική του καθοδήγηση, συνέχισαν καί συνεχίζουν τήν σταυροβουნიώτικη μοναστική παράδοση.

Ἡ κοίμηση τοῦ γέροντος Ἰθανασίου ἐλύπησε βέβαια τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τοῦ νησιοῦ μας, καί ἰδιαίτερα ὅσους εἶχαν στενή πνευματική σχέση μαζί του, ἐπικαλούμαστε κι ἐδῶ τούς ὄρους πένθος καί θάνατος ἀλλά μόνο συμβατικά, κατά τό ἀνθρώπινον, ἀφοῦ γνωρίζουμε ὅτι διά τοῦ Χριστοῦ ὁ θάνατος ἔχει χάσει τήν παλιά του ἔννοια, ἀφοῦ πιστεύοντας στόν Σωτήρα Χριστό κι ἐνσωματούμενοι στήν Ἐκκλησία Του, «μεταβαίνομεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν» (Ἰωαν. ε' 24).

Στήν περίπτωση τοῦ γέροντος Ἰθανασίου ἰσχύουν πλήρως τά λόγια τοῦ μυσταγωγοῦ τῆς Ἀποκαλύψεως: «Μακάριοι οἱ νεκροί οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. Naί, λέγει τό Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν τά δέ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν» (ιβ' 13). Κι ἔχει πολλά ἔργα ὁ ὁσῖος Γέροντας νά παρουσιάσει στό Θεό· ἔργα ὅχι ἀπ' αὐτά πού ἐντυπωσιάζουν τούς κοσμικούς ἀνθρώπους ἀλλά ἔργα πού συντελοῦνται ἀθόρυβα, μέσα στή σιωπηλή ἀτμόσφαιρα τοῦ μοναστηριοῦ, ἔργα πνευματικῆς οἰκοδομῆς καί σωτηρίας ψυχῶν.

Ἱερομόναχος ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Παναγιώτη Τσικουρή

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Σεβασμιότατοι Ἱεραρχεῖς,
Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ
Ἱεραπποτοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

Ηταν στίς 12 Ὀκτωβρίου τοῦ 1925, ὅταν εἰς τό κεφαλοχώρι τῆς Μεσσαρίας Ἰασσία, ὁ Χατζηγεώργιος Χατζηχριστούδια - Τσικουρή (τό γένος Πεγιάς Γιωρκῆ) καί ἡ Χατζηπέλλη Θεορῆ Οἰκονόμου (τό γένος Χατζημικαήλ) ἔφεραν στόν κόσμο τό 5ο τους παιδί, στό ὄποιο ἔδωσαν τό ὄνομα Ἰανδρέας.

Αὐτό τό παιδί μεγάλωνε μέσα στήν ὀκταμελή οἰκογένειά μας, παιδαγωγούμενο σύμφωνα μέ τίς ἑλληνοχριστιανικές μας παραδόσεις. Ἰπό τά παιδικά του χρόνια, ἔδειξε τήν κλίση καί τά ἐνδιαφέροντά του, τά ὄποια ἦταν συνυφασμένα μέ τή θρησκευτική καί λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκεῖ πού ἐμεῖς τά ἀδέλφια του καί οἱ συμμαθητές του περνούσαμε τίς ἐλεύθερές μας ὥρες μέ συνηθισμένα παιχνίδια στούς δρόμους καί στά ἀλώνια τοῦ χωριοῦ, ὁ μικρός Ἰανδρέας ἔφτιαχνε ράσα καί καλιμαύχια μέ σακούλες τσιμέντου ἢ ἐφημερίδες καί κατασκεύαζε θυμιατούς μέ λεμονόκουπες ἢ κουτιά τοῦ γάλακτος καί σπάγγους.

Ἰόταν ἔμαθε ἀνάγνωση καί γραφή, ἄρχισε νά διαβάζει βίους Ἱερίων καί ἄλλα θρησκευτικά βιβλία. Ἰόπου ἄκουε ὅτι γινόντουσαν θρησκευτικές συνάξεις, ἐκεῖ παρευρίσκετο συστηματικά καί πολλές φορές οἱ γονεῖς μας ἀγωνιοῦσαν γιατί ἔφευγε ἀπό τό σπίτι ἀπροειδοποίητα καί ἐγύριζε καθυστερημένος. Στίς Λειτουργίες καί τούς Ἱεσπερινούς πήγαινε πάντα πρῶτος καί ἔφευγε τελευταῖος. Ζοῦσε σκληραγωγημένος, ἔχοντας σάν πρότυπο τή ζωή τῶν Ἱερίων. Νήστευε ἀγόγγυστα καί προσευχόταν ἀνελλιπῶς. Στόν ὕπνο του γιά προσκέφαλο ἔβαζε μία πέτρα. Καί ὅταν τόν ρωτοῦσε ἡ μακαριστή μητέρα μας: «Γιατί Ἰανδρέα μου βάζεις πέτρα γιά προσκέφαλό σου;» ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε: «Μάνα μου, οἱ Ἱεριοὶ ζοῦσαν μέσα στίς σπηλιές ξαπλωμένοι στό κῶμα κι ἐγώ θέλω μαζιλάρι;».

Ἰόταν τελείωσε τό δημοτικό σχολεῖο, οἱ γονεῖς μας θέλησαν νά τόν κρατήσουν κοντά τους στίς ἀγροτικές τους ἐνασχολήσεις. Ἰό Ἰανδρέας ὅμως δέν ἔδεικνε μεγάλο ἐνδιαφέρον γι' αὐτές. Τότε τά μεγαλύτερά

μας αδέρφια, ο Χρῆστος καί ὁ Ἄντωνής, οἱ ὁποῖοι ἦσαν οἰκοδόμοι, τόν πῆραν μαζί τους γιά νά τοῦ μάθουν τήν οἰκοδομική τέχνη, οὔτε καί μ' αὐτή τήν ἐνασχόληση ἔδειξε τό ἀνάλογο ἐνδιαφέρον. Μετά ἀπό αὐτό, ἀνέλαβε ὁ δεύτερός μας ἀδελφός ὁ Θεόδωρος, νά τοῦ μάθει τήν τέχνη τοῦ μηχανικοῦ αὐτοκινήτων, γι' αὐτό τόν πῆρε μαζί του στήν Λευκωσία, ὅπου ἠργάζετο ὡς μηχανικός, οὔτε καί σ' αὐτή τήν τέχνη ἔδειξε τό ἀπαραιτήτο ἐνδιαφέρον. Καί ἐκράτησε αὐτή τή στάση ἔναντι τῶν προαναφερθέντων ἐνασχολήσεων, ὄχι διότι δέν εἶχε τήν ἱκανότητα καί τίς ἀπαιτούμενες δεξιότητες, γιατί καί ἐξυπνάδα καί εὐφυΐα διέθετε ἀρκετή, ἀλλά διότι ἡ ψυχή καί τό πνεῦμα του ἐφλέγοντο ἀπό ἄλλα ἐνδιαφέροντα καί ἄλλους προσανατολισμούς. Πόθος του καί μοναδικός του καμμός, ἦταν νά ζεῖ καθημερινά τή λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας.

Σάν χαρακτηριστικό αὐτοῦ τοῦ πόθου, ἀναφέρω τό ἐξῆς περιστατικό: Ἦταν ἓνα ἀπόγευμα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ὅταν ὁ ὑπεύθυνος μηχανικός τοῦ συνεργεῖο, τοῦ ἀνέθεσε νά καθαρίσει καί νά γρασάρει τούς τροχούς ἐνός αὐτοκινήτου. Ἐκεῖ πού ἄρχισε αὐτή τή δουλειά, ἀκούει νά χτυπᾶ ἡ καμπάνα τοῦ Ἑσπερινοῦ. Τότε ὁ Ἄνδρέας τά παρατάει ὅλα καί ἐξαφανίζεται, σέ λίγο καταφθάνει ὁ πελάτης γιά νά παραλάβει τό αὐτοκίνητο του, κοιτάζει καί τά βλέπει ὅλα παρατημένα. Τότε ὅλοι ἐκνευρισμένοι ψάχνουν νά βροῦν τόν Ἄνδρέα. Βρέ πού εἶναι; Βρέ πού πῆγε; Ὅποτε ἐκεῖ πού ἐτοιμάζονταν νά κλείσουν τό συνεργεῖο, βλέπουν τόν Ἄνδρέα νά καταφθάνει! Βρέ πού πῆγες καί παράτησες τή δουλειά πού σοῦ ἀναθέσαμε; Καί νά ἡ ἀπάντησή του: «Δέν ἀκούσατε πού χτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ Ἑσπερινοῦ;»

Ἔστερα ἀπό αὐτά, τά παρατάει ὅλα καί λέει εὐθαρσῶς εἰς τούς γονεῖς μας ὅτι θέλει νά πάει σέ μοναστήρι. Ἡ οἰκογένειά μας δέν τήν παίρνει σιά σοβαρά τήν ἀπόφασή του, γιατί ἦταν ἀκόμη πολύ μικρός γιά τήν ἀσκητική ζωή. Ἦταν μόλις 15 χρονῶν. Ἐκεῖνος ὁμως παίρνει πρωτοβουλία καί στέλλει γράμμα στό μοναστήρι τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου. Ὁ τότε ἠγούμενος ἀείμνηστος Κλεόπας, τοῦ ἀπαντᾷ ἀρνητικά.

Κάποτε ἀκούσε νά γίνεται λόγος γιά τό Σταυροβούνι, γιά τό ὁποῖο καί ἄρχισε νά ἐνδιαφέρεται. Μπροστά στήν τόση του ἐπιμονή νά πάει ὅπωςδήποτε σέ μοναστήρι, ξεκινᾷ ὁ μακαριστός πατέρας μας μαζί μέ τόν νομό του καί τόν Ἄνδρέα καί ἔστερα ἀπό πολλῶν ὥρων κοπιαστική πεζοπορία φτάνουν στό Σταυροβούνι. Ἀφοῦ ὑπέβαλαν τό αἴτημά τους εἰς τό μακαριστό ἠγούμενο Βαρνάβα, πῆραν καί ἀπό αὐτόν ἀρνητική ἀπάντηση, λόγω τῆς ἡλικίας τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Λόγω ὁμως τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ἄνδρέα, καί τῶν παρακλήσεων τοῦ πατέρα μας, κάμφθηκε ὁ ἠγούμενος καί δέχθηκε νά τόν κρατήσῃ προσωρινά γιά δοκιμή. Ἦταν 1η Σεπτεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1940 πού ὁ Ἄνδρέας Χατζηγεωργίου Τσικουρή ἐξ Ἀσσίας γράφτηκε ὡς προσωρινός δόκιμος τῆς Ἱεράς Μονῆς Σταυροβουνίου. Ἦταν μόλις 15 χρονῶν.

Ἐφοῦ τὸν ἐδοκίμασαν γιὰ κάποιο χρονικό διάστημα στό Κοινόβιο, ἔμειναν ὅλοι συγκινημένοι ἀπό τήν ὑπακοή καί τό ζήλο πού ἔδειχνε στά κοινοβιακά του καθήκοντα, ὥστε ὁμόφωνα οἱ πατέρες τόν συναρίθμησαν εἰς τό μητρώον τῆς μονῆς τους.

Ὄταν ἀργότερα, τόν ἔδωκαν ὡς ὑποτακτικό εἰς τόν γέροντα Ματθαῖον, ἐκεῖ συνέχισε ἐντατικότερα τόν σκληραγωγημένο τρόπο ζωῆς πού ἄρχισε ἀπό τά παιδικά του χρόνια. Ὁ πάτερ Ματθαῖος εἶχε τό ἀσκητήριό του σέ μία ρεματιά κάτω ἀπό τό βλέμμα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τήν ὁποία μέ τή φιλοπονία καί τή φιλοκαλία του, μετέτρεψε σέ ἕνα μικρό παράδεισο. Στήν ἄκρη αὐτοῦ τοῦ μικροῦ παραδείσου, σέ μία πλαγιά εἶχε καί τό κελί του, τό ὁποῖο προοριζόταν καί γιὰ τόν ὑποτακτικό του. Ὁ ὑποτακτικός του ὅμως Ἀνδρέας δέν ἤρέσκετο στήν κάπως ἄνετη ζωή τοῦ κελιοῦ, γι' αὐτό καί ἐγκαταστάθηκε σέ μία μικρή σπηλιά, τήν ὁποία βρῆκε ἐκεῖ κοντά καί τή διαμόρφωσε σέ μόνιμη κατοικία του, μιμούμενος τούς μεγάλους ἀσκητές τῆς ἐρήμου. Μέσα σέ αὐτήν τήν σπηλιά ἔζησε τρία ὀλόκληρα χρόνια περνώντας τόν ἐλεύθερο χρόνο του μέ μελέτη, νηστεία, ἀγρυπνία καί προσευχή. Σέ αὐτό τό χρονικό διάστημα ἀπέφευγε ἐπαφή καί ἐπικοινωνία μέ ὁποιοδήποτε κοσμικόν. Ὅσες φορές προσπάθησαν οἱ μακαριστοί γονεῖς μας νά ἐπικοινωνήσουν μαζί του, ἐκεῖνος τούς ἀπέφευγε, κρυπτόμενος στήν σπηλιά του, μέχρι πού στίς παρακλήσεις τους, ἐπενέβη ὁ μακαριστός ἡγούμενος Βαρνάβας καί μόνον τότε ἐδέχθη νά τούς ἀνταμώσει.

Ὄταν ἀργότερα ἐγίνε ὑποτακτικός τοῦ παπαῦ Γερμανοῦ εἰς τό Μετόχιο τῶν Λινῶν, ἐκεῖ διέμενε μέ ἄλλους ὀκτώ συνασκητές του, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνταν ὅλοι μέ ἀγροτικές ἐργασίες. Ἐκεῖ συνέχισε τόν σκληραγωγημένο τρόπο ζωῆς του, ἔφτιαξε ἕνα μικρό τσίγκινο δωμάτιο μέσα στή μάντρα τῶν προβάτων, ἐκτεθειμένο στόν ἀνοικτό κάμπο, καί ἐκεῖ μέσα, ὕστερα ἀπό τόν κάματο τῆς ἡμέρας, περνοῦσε τόν ἐλεύθερο χρόνο του κάτω ἀπό τόν καύσωνα τοῦ μεσημεριοῦ καί τό ψυχός τῆς νύχτας, μέ ἀδιάλειπτη προσευχή καί ἀγρυπνία.

Σέ ἡλικία 25 χρονῶν χειροτονεῖται εἰς Διάκονον καί στά 30 του γίνεται μεγαλόσχημος καί χειροτονεῖται εἰς Ἱερέα. Μετά τούς Λινούς, μετατίθεται ὡς λειτουργός εἰς τόν Τίμιον Σταυρόν ὅπου ἀναλαμβάνει καί τά καθήκοντα τοῦ Πνευματικοῦ. Παράλληλα, ἀσκεῖ καί τό διακόνημα τοῦ ἱεροράτη τῆς Μονῆς.

Τό ἔτος 1982 σέ ἡλικία 57 ἐτῶν ἐκλέγεται ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαδεχόμενος τόν Γέροντα Γερμανό. Κατά τή διάρκεια τῆς ἡγουμενίας του ἐργάζεται μέ ζήλο γιὰ τήν προώθηση τῆς πνευματικῆς καί ἀγιαστικῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, πρᾶγμα τό ὁποῖο συνέβαλε καί εἰς τήν ἐπαύξηση τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς, προσελκύνοντας εἰς τήν ἀσκητική ζωή σεβαστό ἀριθμό νέων μοναχῶν καί μάλιστα μορφωμένων.

Παράλληλα ἀναπτύσσει ποικιλότητα δραστηριότητα, ἀνακαινίζο-

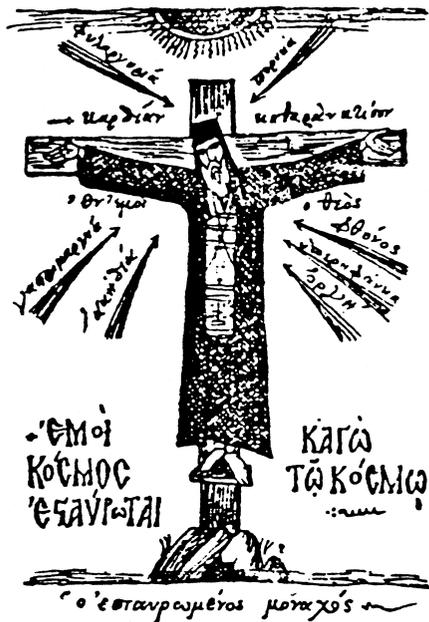
ντας παλαιές ἐγκαταστάσεις καί δημιουργώντας νέες οικοδομές καί ἐργαστήρια γιά τίς λειτουργικές ἀνάγκες τῆς Μονῆς.

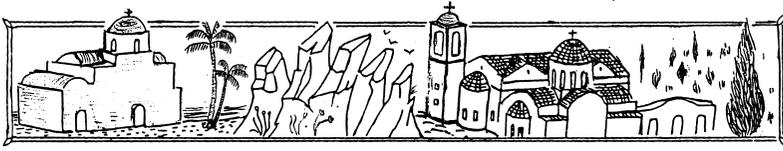
Μέ αὐτά τά λίγα, ἀγαπητοί μου, θέλησα νά σκιαγραφήσω μερικές πτυχές τῆς ζωῆς τοῦ πολυαγαπημένου ἀδελφοῦ μου, ἄγνωστες στούς πολλούς, καί μέσα ἀπό τίς ὁποῖες, νομίζω καταφαίνονται ἡ κλίση καί τά ἐνδιαφέροντα τοῦ ἀνδρός, τά ὁποῖα ἔχουν διαπλάσει τόν χαρακτήρα του καί διαμόρφωσαν τήν προσωπικότητά του.

Ὅσον ἀφορᾷ στό πνευματικό του ἔργο καί στή ἐν γένει προσφορά του στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου στήν ὁποία ἐγκαταβιώνει ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, ἐπί 80 συναπτά ἔτη, πιθανόν νά ἀναφερθοῦν ἄλλοι ὀμιλητές, οἱ ὁποῖοι νομίζω, νά τά γνωρίζουν καί καλύτερα ἀπό ἐμένα.

Εὐχομαι, πολυαγαπημένε μου ἀδελφέ, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, Τόν ὁποῖο τόσο πολύ ἀγάπησες καί τόσο πιστά Τόν ὑπηρετήσες, νά σέ κατατάξει στό χορό τῶν ἁγίων Του, τούς ὁποίους σέ ὀλόκληρη τή ζωή σου ἀγωνιζόσουν νά μιμηθεῖς. Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ πολυαγαπημένε μου ἀδελφέ. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΙΚΟΥΡΗΣ

Πρωτοπρεσβύτερου Σπυρίδωνος Παπαδόπουλου
ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ
ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ

έσα στις ιδιαίτερα εύλογημένες εκκλησιαστικές μορφές τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, σίγουρα κατέχει ξεχωριστή θέση ὁ μακαριστός προηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, Ἄρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος.

Μεγάλο μέρος τῆς στρατιωτικῆς μου θητείας τό ὑπρέτησα στήν περιοχή Σταυροβουνίου. Ὅμως τότε δέν εἶχα γνώση γιά τή σημασία τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ἀκούγαμε τά ὀνόματα μερικῶν μοναχῶν, τοῦ Γέροντα Γερμανοῦ (τόν βλέπαμε κάποτε νά πηγαίνει μέ τό τράκτορ στά χωράφια), τῶν πατέρων Ἀθανασίου, Λαζάρου (ἔμενε σέ κελλί κοντά στό στρατόπεδο), Μακαρίου, Παϊσίου κ.ἄ., πήγαμε μερικές φορές γιά προσκύνημα στό Μετόχι τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καί στήν κυρίως μονή, ἀλλά μέχρι ἐκεῖ.

Τόν γέροντα Ἀθανάσιο τόν γνώρισα οὐσιαστικά μετά τίς σπουδές καί λίγο πρὶν νυμφευθῶ, γύρω στό 1980. Ἀπό τότε τόν εἶχα Πνευματικό κι ἔτσι κατά καιρούς τόν ἐπισκεπτόμουν, ἐνῶ μερικές φορές διανυκτέρευσα στή Μονή. Χωρίς νά μπορῶ νά ἰσχυρισθῶ ὅτι εἶχα στενότερη ἐπαφή μαζί του, ἐντούτοις ἔζησα τίς ἀρετές καί τά χαρίσματά του, πού ἄλλωστε ἦταν τοῖς πᾶσι γνωστά καί ἀντιληπτά: Τή μεγάλη καί ἔμπρακτη ἀγάπη του (ἐνῶ ἦταν στίς ἀρχές τῆς γνωριμίας, γιά τόν γάμο μέ τή σύζυγο μᾶς ἔδωσε δῶρο μιά οικονομική βοήθεια), τήν ταπεινότητα, τήν ὑπομονή, τή διάκριση...

Ἦταν ὀλιγομίλητος ἀλλά ἔστω καί μιά κουβέντα του μπορούσε νά ἦταν πολύ σημαντική γιά τήν ψυχή. Ὅταν εἶχε λίγο χρόνο, συνήθως διηγόταν περιστατικά ἀπό τοὺς βίους τῶν Ἁγίων. Ἀναφερόταν πάντοτε στήν ἀνάγκη τῆς προσευχῆς. Σέ κάποιον εἶπε κάποτε: «Νά λέγεις ὅσο μπορείς τήν εὐχή καί ἐπίσης συχνά τό: ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἁματωλῷ». Ἄν καί «ἐγκλειστος» τόσα χρόνια, ἐντούτοις γνώριζε τίς κοινωνικές καταστάσεις, τίς δυσκολίες καί τά διάφορα προβλήματα τῶν ἀνθρώπων, πονοῦσε γιά τίς πολλές ἁμαρτίες καί τήν πνευματική ἀδιαφορία, πονοῦσε γιά τά βάσανα τοῦ κόσμου καί μπορούσε νά ὑποθέσουμε ὅτι μέσα ἀπό τήν ἀγάπη του προσευχόταν πολύ γι' αὐτά τά θέματα. Ἀργότερα, μέ τή χειροτονία μου, ἀφοῦ πῆρα ἀπό τόν ἴδιο τή συμμετοχή, τόνιζε τήν προσοχή πού πρέπει νά ἔχει ὁ ἱερέας στήν καθημερινή του ζωή ὡς ἐπίσης καί τή συνειδητή τέλεση τῶν ἱερῶν Ἀκολου-

θιῶν.

ἸΟλιγομίλητος στή γλῶσσα, ἀλλά «εὐγλωττος» στή μορφή του. Τό πρόσωπό του ἐξέπεμπε μιά διαφορετική χάρη. Πράγματι, καί μόνο πού τόν βλέπαμε νοιώθαμε ἡρεμία, γαλήνη, ἀλλιώτικη πνευματική κατάσταση. Ἦταν ἐπανάληψη αὐτοῦ πού εἶπε ἕνας ἐπισκέπτης στόν Μέγα ἸΑντώνιο: «Μοῦ ἀρκεῖ μόνο νά σέ βλέπω, πάτερ». Τή σχολική χρονιά 1984-1985 δίδασκα στό Θ' Λύκειο Λεμεσοῦ. Μεταξύ τῶν ἄλλων ὑπῆρχε μιά Ε' τάξη ἸΕμπορικό μέ πολύ δύσκολους μαθητές. Γιά μιά δοκιμή ζήτησα ἄδεια ἀπό τόν Διευθυντή κατ' ἐξαίρεση νά πάρω τό τμήμα αὐτό ἐκδρομή στό Σταυροβούνι. Εἶχαμε συμφωνήσει μέ τά παιδιά ὅτι θά πᾶμε πρῶτα στό Μοναστήρι νά προσκυνήσουμε τόν Τίμιο Σταυρό, κάποιος μοναχός θά μᾶς πει λίγα λόγια γιά τό ἱστορικό του καί πρέπει νά ἀκούσουν προσεκτικά, στή συνέχεια, θά κατεβούμε κοντά στό Μετόχι τῆς ἸΑγίας Βαρβάρας καί θά ψήσουν σουβλά. Ἦτσι καί ἔγινε. Εἶχαμε μάλιστα τήν εὐλογία νά πάρουμε τήν εὐχή τοῦ Γέροντα καί χωρίς νά γνωρίζουν οἱ μαθητές πολλά πράγματα, τούς ἔκανε ἐντύπωση ἡ μορφή του καί ὁ τρόπος πού τούς ὑποδέχθηκε. Γιά νά μήν μείνει ἀπορία, τελικά ἐκείνη ἡ ἐκδρομή κύλησε ὁμαλότατα.

ἸΟ Γέροντας, ζώντας τόσα χρόνια στό Σταυροβούνι τό ὁποῖο βρίσκεται σέ μιά ξεχωριστή τοποθεσία μέ ἕνα μοναδικό φυσικό περιβάλλον, ἔγινε, θά λέγαμε, οἰκείος μέ αὐτό. Μιά φορά καθόμασταν μέ τόν φίλο Σάββα στό ἸΕξομολογητᾶρι καί μιλούσαμε μαζί του. Κάποια στιγμή ἔγινε ἀναφορά στή ζέση πού ἐπικρατοῦσε ἐκεῖνες τίς μέρες. Τότε ὁ Γέροντας εἶπε: «ἮΕ, σέ λίγο γύρω τίς 10.00 π.μ. θά ἀρχίσει νά φυσᾷ δροσερό ἀεράκι καί θά μπαίνει μέσα ἀπό αὐτό τό μικρό παράθυρο». Γνώριζε λεπτομερῶς τή συμπεριφορά τῆς φύσης.

Τίς καλοκαιρινές περιόδους τά βράδια τό Μικρό ἸΑπόδειπνο γινόταν στή βεράντα μπροστά ἀπό τόν Ναό. Πάνω καί στό βάθος ὁ ἔναστρος οὐρανός, κάτω τά φῶτα τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς μέχρι τή Λάρνακα. Ἦταν πράγματι μιά ξεχωριστή πνευματική ἀτμόσφαιρα. Νοιώθαμε ὅτι οἱ εὐχές τοῦ Γέροντα σκέπαζαν τόν λαό τοῦ νησιοῦ μας. Μιά φορά ἔτυχε νά διανυκτερεύσω στό Μετόχι τοῦ ἸΑγίου Μοδέστου στήν παρουσία τοῦ Γέροντα. Τό ἸΑπόδειπνο ἔγινε ἔξω στήν αὐλή. Κατά διαστήματα ἔκανε μερικά βήματα κρατώντας ἕνα ραβδί καί ἀκολουθούμενος ἀπό τούς ὑπόλοιπους. Σταματοῦσε καί βύθιζε τό βλέμμα του στόν ὀρίζοντα. Ἦτσι μέσα στή φύση δόξαζε τόν Δημιουργό.

ἮΌταν κάποιος γνωστός, ὁ Μ., ἄρχισε νά ἐπισκέπτεται τό Σταυροβούνι, σέ μιά περίπτωση πρότεινε στόν φίλο του Πῆτερ νά πᾶνε μαζί καί ἂν θέλει νά ἐξομολογηθεῖ. (Γιά τόν δεύτερο ἦταν ἡ πρώτη ἐπίσκεψη στή Μονή). ἮΕφθασαν ἀπόγευμα καί μπῆκαν στόν Ναό νά προσκυνήσουν. ἸΟ Γέροντας καθόταν, ὡς συνήθως σκυφτός, σ' ἕνα σκάμνο. ἮΌταν τούς εἶδε εἶπε: «Τί εἶναι Μ.; ἮΕφερεις τόν Πέτρο νά ἐξομολογηθεῖ;». ἸΟ Μ. ἔμεινε ἐκπληκτός διότι ὄλοι ὀνόμαζαν τόν φίλο τους Πῆτερ, ἐνῶ ὁ

Γέροντας, πού πρώτη φορά τόν ἔβλεπε, γνώριζε τό πραγματικό του ὄνομα.

Ἦ ὁ ἴδιος ὁ Μ. δέν ἤξερε τότε τήν τάξη τῶν Ἀκολουθιῶν καί τήν ψαλτική, διότι πρόσφατα προσέγγισε τήν ἐκκλησιαστική ζωή. Σέ μία ἐπίσκεψή του παρέμεινε καί στήν Ἀκολουθία. Κάποια στιγμή τόν πλησίασε ἕνας μοναχός λέγοντάς του ὅτι ὁ Γέροντας εἶπε νά πάει μπροστά γιά νά διαβάσει ἕνα κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου. Ὁ Μ. ἐξήγησε ὅτι δέν τό ξανάκανε αὐτό καί δέν γνώριζε τόν τρόπο. Ὁ μοναχός τοῦ ἐπανέλαβε ὅτι εἶναι μέ τήν εὐχή τοῦ Γέροντα καί πρέπει νά τό πράξει. Ὁ Μ. ὑπάκουσε καί παρόλο τόν φόβο του τελικά διάβασε πολύ καλά καί ἄνετα. «Μόνο μέ τήν εὐλογία τοῦ Γέροντα μπορούσε νά γίνει αὐτό», σημειώνει. Στή συνέχεια ἔμαθε καί νά διαβάζει καί νά ψάλλει.

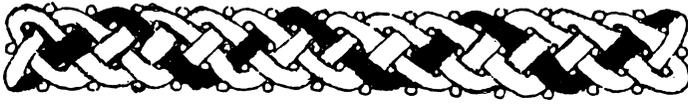
Ὅταν πλησίαζε νά ὀλοκληρωθεῖ τό νεοανεγερθέν παρεκκλήσιο ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Σπυρίδωνα, ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας ξενάγησε μερικούς προσκυνητές σ' αὐτό. Μᾶς προκάλεσε ιδιαίτερη ἐντύπωση ἡ μεγάλη εὐλάβεια μέ τήν ὁποία μιλοῦσε γιά τόν «συμπατριώτη του» Ἅγιο. Ἄλλωστε ἦταν μιμητής του σέ πολλά πνευματικά χαρακτηριστικά, ὅπως τή θεία ἀγάπη, τήν πραότητα, τήν ἀπλότητα, τή φιλοξενία κ.ἄ.

Νά τελειώσω μέ μία γενικώτερη αἴσθηση: Ἡ παρουσία τοῦ γέροντα Ἀθανασίου στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου ἐπί ἔτη πολλά ὡς μοναχοῦ, ἱερομόναχου καί ἡγούμενου θεωρῶ ὅτι συνέβαλε καθοριστικά στό νά κρατηθεῖ τό ἀρχαιότερο αὐτό Μοναστήρι τῆς Κύπρου στήν παραδοσιακή πατερική γραμμή, διατηρώντας ταυτόχρονα καί τά γνήσια τοπικά Ἐκκλησιο-Μοναχικά χαρακτηριστικά. Ἐλπίζουμε αὐτό νά διατηρηθεῖ.

Τίς εὐχές του νά ἔχουμε.

Πρωτοπρεσβύτερος ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σάββα Ἰαλεξάνδρου

ΜΝΗΜΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΙΕΡΑΣ
ΜΟΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης στό ἔργο του «Κλίμαξ» σημειώνει: «Ὡσπερ πέντητες θησαυρούς βασιλικούς ὀρῶντες ἐπί πλείον τήν ἑαυτῶν πτωχείαν ἐπιγινώσκουσιν οὕτως καί ψυχή τās μεγάλas τῶν πατέρων ἀρετάs ἀναγινώσκουσα, πάντως ταπεινότερον ποιεῖται τό ἑαυτῆs φρόνημα». Δηλαδή, ὅπως ἀκριβῶs οἱ φτωχοί, βλέποντας τούς θησαυρούς τοῦ βασιλιά, ἔχουν πῶ ἔντονη τήν αἴσθησι τῆs φτώχειas καί τῆs ἔνδειάs τους, ἔτσι καί ἡ ψυχή, μελετώντας τίs ἀρετέs τῶν ἁγίων ἀνθρώπων, ταπεινώνει ὅπωςδῆποτε περισσότερο τό φρόνημά τῆs. Δηλαδή, ἡ ψυχή γίνεται πῶ ταπεινή καί πῶ δεκτική τοῦ θείου θελήματος.

Μέ αὐτό τό σκεπτικό, τῆs μελέτῆs τῶν ἀρετῶν τῶν ἁγίων ἀνθρώπων, θά ἀναφερθοῦμε στή σεπτή προσωπικότητα τοῦ ἁγίου γέροντος Ἰαθανασίου Σταυροβουνιώτου, πού ἐνσάρκωσε πλήρως τό περίγραμμα τοῦ αὐθεντικοῦ μοναχοῦ, ὅπως τό ὀρίζει ὁ ἅγιος Συμεών Θεσσαλονίκης: «μοναχός ἐστίν ὁ πῆν μακαρίαν τρέχων ὁδόν, ὁ τόν Χριστόν ἔχων ὁδόν καί ὁδηγόν ὁμοῦ, ὅστιs μεθαρμόζει τό πολίτευμα αὐτοῦ ἐξ ἐπιγείου καί ὑλικοῦ εἰs ὑπερκόσμιον ὄλον καί οὐράνιον». Δηλαδή, μοναχός εἶναι ἐκεῖνος πού τρέχει τή μακαρία ὁδó τῆs θεώσεωs καί τοῦ ἁγιασμοῦ, πού ἔχει γιά ὁδηγó καί δρόμο του τόν ἴδιο τόν Χριστό καί πού ἔχει μεταβάλλει τή ζωή του ἀπό ἐπίγεια καί κοῖκή σέ οὐράνια καί ὑπερκόσμια. Ἰακριβῶs, τέτοια ἦταν καί ἡ σεπτή μορφή τοῦ ἁγίου Γέροντα.

Θυμᾶμαι, ὅταν μικροί μαθητέs ἀκόμα, μέ τόν νῦν μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ. Ἰαθανάσιο ἀνεβαίναμε στό Σταυροβούνι γιά νά ἐξομολογηθοῦμε καί γιά νά μείνουμε κατά τή διάρκεια τῶν σχολικῶν διακοπῶν τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Πάσχα καί τοῦ καλοκαιριοῦ, εἶχαμε τήν εὐχέρεια νά συναναστρεφóμαστε μαζί του καί νά διδασκόμαστε ἀπό τήν ἁγία βιοτή του. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ὀλιγογράμματος, μέ μεγάλη ἀπλότητα καί ταπεινώσι, πού σοῦ ἔδινε τήν αἴσθησι πῶs ἦταν πραγματικά ἕνα ἱερό πρόσωπο. Θυμᾶμαι τόν ἀνεπιτήδευτο λόγο του, μέ τόν ὁποῖο μᾶs προέτρεπε νά ἀγαπᾶμε τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ σάν παιδιά καί νά μή μᾶs θαμπώνουν τά ὑλικά πράγματα τοῦ κόσμου τούτου. Ἰαναφερόταν μάλιστα καί σέ σχετικές διηγήσειs ἀπό τό Γεροντικό περὶ ἁγίων ἀσκητῶν, οἱ ὁποῖοι ἀδιαφοροῦσαν γιά τά ὑλικά πράγματα καί ἀντιστέκονταν σιούς πειρασμούς τοῦ κόσμου τούτου. Ἰαδιαίτερα στεκόταν στίs διηγήσειs τοῦ Ἰαββᾶ Γελασιοῦ καί τόνιζε πῶs ὁ Ἅγιος αὐτόs, ἔχοντας τήν ἀπροσπάθειά τοῦ νοῦ, δέν προσκολλᾶτο στά ὑλικά ἀγαθά καί κτήματα τῆs Μονῆs

τῆς ὁποίας προΐστατο. Μάλιστα, μέ ἐκεῖνο τόν χαρακτηριστικό τόνο τῆς φωνῆς του, μέ κατάνυξη ἀνέφερε τόν λόγο τοῦ Ἁγίου πρὸς ἕναν ἀσκητή πού φοβόταν μήπως ὁ Ἅγιος δεθεῖ μέ τήν παρουσία τῆς Μονῆς: «δέδεται ὁ λογισμός σου ἐν τῷ κεντητρίῳ ἐν ᾧ ἐργάζη ἢ ὁ λογισμός Γελασίου εἰς τὰ κτήματα καί τήν λοιπὴν κτίσιν τοῦ κοινοβίου;»

Ἡ ἄσκηση ἦταν αὐστηρὸς καί προσεκτικὸς ἀσκητής. Στό πρόσωπό του ἔβρισκε πλήρη ἐφαρμογή ὁ λόγος πού εἰπώθηκε γιὰ τόν ἱερό Χρυσόστομο: «Τρυφή ἦν μεγίστη τό τῆς ἁγίας ὄψεως ἀπολαύειν ἐκείνης. Οὐ γάρ δὴ διδάσκων μόνον, οὐδέ φθεγγόμενος, ἀλλὰ καί ὀρώμενος ἀπλῶς, ἱκανὸς ἦν ἅπασαν ἀρετῆς διδασκαλίαν εἰς τήν τῶν ὀρώντων ψυχὴν εἰσαγαγεῖν». Δηλαδή, ἦταν μία πνευματικὴ πανδαισία καί μόνο νά ἀτενίζεις τήν ἱερὴ μορφή του. Σιωπώντας καί χωρὶς νά ἀνοίξει τό στόμα του ἦταν ἱκανὸς μέ τήν ὅλη ὑπερκόσμια καί ἀσκητικὴ μορφή του νά σέ διδάξει τήν ἀρετή. Ἐξάλλου ὁ ὅσιος Γέρον Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτη: «Πέφυκεν ὠφελεῖν βίος ἄνευ λόγου ἢ λόγος ἄνευ βίου. Ὁ μὲν γάρ καί σιγῶν ὠφελεῖ, ὁ δέ βοῶν ἐνοχλεῖ. Εἰ δέ καί λόγος καί βίος συνδράμειεν φιλοσοφίας ἀπάσης ἀποτελέσουσιν ἄγαλμα». Ἦθελε ἡ πνευματικὴ ζωὴ νά συνυφαίνεται μέ τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Ἀγαποῦσε τόν πατερικὸ λόγο, ὅμως ἤθελε ὅσοι ἀρθρώνουν τόν λόγο αὐτό νά εἶναι καί ἀπὸ πνευματικὴ ἀποψη σωστοί. Θυμᾶμαι, ὅταν κάποτε μέγας πιά πῆγα στό Μοναστήρι, ὁ ὅσιος Γέροντας, πού προφανῶς εἶχε πληροφορηθεῖ γιὰ τὴ ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή «Πατερικὸς λόγος καί σύγχρονη πραγματικότητα» τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, μοῦ εἶπε: «Ὡραία νά μιλᾷς πατερικά, ὠφελοῦνται οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ πρόσεξε πολλὰ καλά, ὄχι μόνο νά στέκεσαι πῶξω-πῶξω, ἀλλὰ νά μπαίνεις τζαί μέσα-μέσα». Δηλαδή, ἤθελε νά πεῖ νά ζεῖς καί νά βιώνεις αὐτά πού λές.

Θυμᾶμαι μάλιστα πὼς σέ ἐμένα, ἐκτός τῶν ἄλλων, σύστηνε μέ λεπτότητα ἀλλὰ καί αὐστηρότητα τό ὀλιγομίλητο καί τήν ἀποφυγὴ τοῦ ἡκνηροῦ γέλιου, λέγοντας «οὐαί οἱ γελῶντες».

Πολλὲς φορές, μιλώντας γιὰ τοὺς βίους ἁγίων ἀνθρώπων ἀναφερόμαστε στὰ διάφορα χαρίσματα πού εἶχαν, ὅπως γιὰ παράδειγμα τό διορατικὸ, τό προορατικὸ κ.λπ. Ἐχοντας ἀφιερῶσει τόν ἑαυτό του ψυχῇ τε καί σῶματι στὸν Χριστό, ὁ γέροντας Ἀθανάσιος εἶχε τὰ πῖο πάνω χαρίσματα γιὰ τὰ ὁποῖα πολλοὶ μαρτυροῦν. Ὁ ἴδιος ἔκρυβε ἐπιμελῶς αὐτὴ τὴ διάσταση τῆς πνευματικῆς προσωπικότητάς του. Ἐκεῖνο πού ἀντιλαμβανόταν ὅμως ὁ καθένας πού τόν προσέγγιζε ἦταν τό γεγονός ὅτι ὁ ὅσιος Γέροντας εἶχε τό χάρισμα τῆς παρακλήσεως, δηλαδή τῆς παρηγορίας. Γονεῖς πού εἶχαν χάσει τὰ παιδιά τους καί ἄνθρωποι μέ σοβαρὰ προβλήματα ἀνέβαιναν στό Σταυροβούνι, γιὰ νά τοῦ ἐναποθέσουν τό βάρος τους καί ἔφευγαν ἀπὸ κοντὰ του ἀναπαυμένοι.

Δέν θα ξεχάσω ποτέ τό ἐξῆς περιστατικὸ πού φανερώνει ὅτι ὁ ἅγιος ἡγούμενος εἶχε ἀκριβῶς αὐτό τό χάρισμα τῆς παρακλήσεως, πού ἦταν

απόρροια τῆς ἀγαπώσας καρδίας του. Ὄταν ὡς φοιτητής ἔτυχε νά βρισκομαι στή Μονή, ἤρθε ἕνας νεαρός μαθητής ἀπό μιὰ πόλη μόνος του καί ζήτησε νά τόν δεῖ. Πράγματι πῆγε στό ἐξομολογητήριο καί μίλησε μαζί του. Ὄταν τελείωσε, ὁ ὄσιος Γέροντας μου ζήτησε νά πάρουμε τηλέφωνο τή μητέρα του, γιά νά τῆς μιλήσει ὁ μικρός. Μετά ἀπό αὐτό, ὁ μαθητής μου εἶπε ὅτι εἶχε ἕνα σοβαρό οικογενειακό πρόβλημα καί ἤθελε νά τό ἀναφέρει στόν Γέροντα. Τόν ρώτησα ἂν εἶχε σχέση μέ τό Μοναστήρι καί μου ἀπάντησε ἀρνητικά. Τόν ρώτησα ἐπίσης ἂν εἶχε σχέση μέ τήν Ἐκκλησία καί μου ἀπάντησε ὅτι δέν εἶχε καμία. Στήν ἀπορία μου πῶς ἀποφάσισε νά ἔλθει στό Σταυροβούνι γιά νά δεῖ τόν Γέροντα, μου ἐκμυστηρηρεῖθηκε ὅτι, ὅταν σέ μιὰ δραστηριότητα τοῦ σχολείου ἤρθε μέ ἄλλα παιδιά στό Μοναστήρι, μόλις τόν εἶδε, ἔνωσε ὅτι μόνο ὁ ἄνθρωπος αὐτός θά τόν καταλάβαινε καί θά τόν βοηθοῦσε. Ἐπίσης ἀπό αὐτό τό περιστατικό φαίνεται πῶς ὁ ὄσιος ἦταν κοινωνικός, μέ τήν ἐκκλησιολογική ἔννοια τοῦ ὄρου καί ὄχι βέβαια μέ τήν κοσμική, καί πῶς βίωνε στόν ὑψιστο βαθμό τόν λόγο τοῦ Ἁγίου Νείλου, ὅπως αὐτός κατατίθεται στό ἔργο του «153 κεφάλαια περί προσευχῆς»: «μοναχός ἐστίν ὁ ἀπό πάντων χωρισθείς καί πᾶσι συνηρμοσμένος».

Ἄγνωστη ἴσως πτυχή τῆς πνευματικῆς ζωῆς του εἶναι καί οἱ ἐλεημοσύνες του. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος Ὁμολογητής λέει χαρακτηριστικά: «ὁ ἀγαπῶν τόν Θεόν καί τόν πλησίον αὐτοῦ ἀγαπᾷ, ὁ τοιοῦτος οὐ δύναται τηρεῖν χρήματα, ἀλλά θεοπρεπῶς οἰκονομεῖ ἐκάστῳ κατά τήν χρείαν». Δηλαδή, αὐτός πού ἀγαπᾷ τόν Θεό ἀγαπᾷ καί τόν πλησίον του. Αὐτός δέν προσκολλᾶται στό χρήμα ἀλλά ἐλεεῖ τόν καθένα πού ἔχει ἀνάγκη. Θυμᾶμαι ὅταν πῆγαίνα στό Σταυροβούνι μου ἔλεγε: Αὐτά τά χρήματα θά τά δώσεις στόν τάδε. Τό πρόσωπό γιά τό ὁποῖο προοριζόταν τά χρήματα ἦταν ἕνα παιδί ὀρφανό, μέλος πολυμελοῦς οικογένειας.

Νά τονίσουμε πῶς τήν ἀγιότητά του ὁμολογοῦσαν καί ἄνθρωποι ὄχι ἀπλά θρησκευτικά ἀδιάφοροι ἀλλά καί ἐκ πεποιθήσεως ἄθεοι. Κάποτε κάποιος γνωστός μου μετέφερε ἕνα γείτονά του ἱερέα στό μοναστήρι τοῦ Σταυροβουνίου, γιά νά ἐξομολογηθεῖ, διότι τό αὐτοκίνητο τοῦ τελευταίου εἶχε κάποιο πρόβλημα. Ἀργότερα μου διηγούνταν: «φώνησαν ἕνα γέρο μοναχό καί τόν εἶδα νά κατευθύνεται μέ τόν πατέρα... στό ἐξομολογητήριο. Ὅπως τόν εἶδα, εἶπα ἀπό μέσα μου ὅτι πράγματι αὐτός εἶναι ἕνας ἅγιος».

Ὅλοι ὅσοι τόν ζήσαμε καί ἀναπαυθήκαμε κοντά του, μέ ἀφορμή τήν κοίμησή του, εὐχαριστοῦμε τόν Θεό, πού μᾶς χάρισε στούς δύσκολους τούτους καιρούς ἕνα τέτοιο θεωμένο ἄνθρωπο. Πρός δέ τόν ὄσιο Γέροντα ἐκ βάθους ψυχῆς ἀναφωνοῦμε: «Σέ εὐγνωμονοῦμε ἀπό καρδιάς, γιατί ὑπῆρχες, γιά ὅ,τι ἤσουν γιά ἐμᾶς, γιατί σφράγισες τή ζωή μας μέ τήν παρουσία σου».

ΣΑΒΒΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Θεολόγος

Ἀλκιβιάδῃ Πρωτοπαπᾷ

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ

νώρισα τόν Ἱερομόναχο π. Ἀθανάσιο τό 1968 πρὶν ἀκόμη γίνει ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, καί ἀπό τότε τόν εἶχα πνευματικό μου πατέρα καί ὁδηγό.

Στή συνέχεια θά ἀναφερθῶ σέ μερικές προσωπικές μου ἐμπειρίες ἀπό τή γνωριμία μου μέ τόν Γέροντα.

- Ὅταν μιλοῦσε κάποιος μαζί του γιά πνευματικά θέματα ὁ νοῦς του ἐφωτίζετο, εἰρήνευε, ἐφευγαν οἱ μέριμνες, ξεχνοῦσε τά γήϊνα καί τά πρόσκαιρα, ὁ νοῦς του ἀνυψώνετο στό Θεό. Ὅταν συνομιλοῦσες μέ τό Γέροντα διαισθανόσουν τόν θεῖον ἔρωτα πού εἶχε γιά τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό καί σοῦ δημιουργοῦσε τήν καλή ἐπιθυμία νά ἀγαπήσεις καί ἐσύ τόν Κύριό μας.

* * *

Ἦταν ταπεινός, προσηνής, ἱλαρός, πρᾶος, φωτεινός. Μιλοῦσε μαζί σου σμικρύνοντας τόν ἑαυτό του κάτω ἀπό σένα καί μέ διακριτικότητα ζητοῦσε καί τήν ἄποψή σου, ἀνεβάζοντας τήν δική σου μηδαμινότητα σέ ξεχωριστή προσωπικότητα, πού σέ ἔκανε νά αἰσθάνεσαι τήν ταπεινώσή του καί ἔτσι νά σέ ὠφελεῖ διπλά καί μέ τό λόγο του καί μέ τό παράδειγμά του.

* * *

Εἶχε ἐξαγνισμένη ἀπλότητα καί πνευματική ἀρχοντιά. Ἦταν ἀληθινός, χαριτωμένος, εἰρηνικός καί εἶχε τόση ἀγάπη ὥστε στό πρόσωπό του ἔβλεπες ζωγραφισμένη τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

* * *

Εἶχε πνεῦμα ἀσκητικό, πνεῦμα θυσιαστικό. Συμμετεῖχε καί στίς πύο ταπεινές ἐργασίες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς του, ἀγαποῦσε τήν ἡσυχία, τή σιωπή, τό ἀθόρυβο, τήν ἀφάνεια καί προσευχόταν γιά ὅλο τόν κόσμο γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους.

* * *

Ειρήνευες καί ἀναπαύσους καί μόνο πού τόν ἔβλεπες. Πραγματικά, μου ἦταν ἀρκετό καί μόνο νά τόν βλέπω!

* * *

Τώρα θά προσεύχεται στόν οὐρανό γιά ὅλους ἐμᾶς τούς ἁμαρτωλούς καί μηδανιμούς.

Θά ἀναφερθῶ στή συνέχεια σ' ἕνα προσωπικό περιστατικό πού μέ ἔπεισε, καί τολμῶ νά τό ἐκφράσω, ὅτι δηλαδή ὁ μακαριστός γέροντας μας π. Ἀθανάσιος εἶχε τό προορατικό χάρισμα.

Εἶχα πολλά προβλήματα υγείας. Εἶχα κάμει 5-6 ἐγχειρήσεις μέ καρκινώματα. Πάντοτε, πρὶν νά μπῶ στό χειρουργεῖο, ἔπαιρνα τήν εὐχή τοῦ Γέροντα. Ἡ πρώτη μου ἐγχείρηση ἐγίνε ὅταν ἤμουν 38 ἐτῶν.

Ἡ τελευταία μου ἐγχείρηση, πού ἦταν καί ἡ πιο μεγάλη καί δύσκολη, ἐγίνε ὅταν ἤμουν 72 ἐτῶν καί διήρκεσε ὀκτώ ὥρες.

Προτοῦ μπῶ στό Νοσοκομεῖο, πῆγα στό Γέροντα καί τόν εἶδα στό κελλί του. Ἀφοῦ τόν ἐνημέρωσα γιά τό πρόβλημα τῆς υγείας μου, τόν παρακάλεσα νά κάμει προσευχή γιά νά μου δώσει ὁ πανάγαθος Θεός δύναμη καί ὑπομονή γιά νά μή γογγύσω, λόγω τῆς μεγάλης ταλαιπωρίας πού θά δοκίμαζα, καί νά μέ ἐνισχύσει ὥστε νά ἀποδεχθῶ μέ ἡρεμία οἰονδήποτε εἶναι τό θέλημα τοῦ Κυρίου μας.

Ὁ Γέροντας μέ ρώτησε πόσων χρονῶν εἶμαι, μου εἶπε πόσων χρονῶν εἶναι ὁ ἴδιος, μου ἔδωσε θάρρος καί ἀφοῦ πῆρα τήν εὐχή του ἀνοίξα τή θύρα τοῦ κελλιοῦ του γιά νά φύγω. Τότε μέ φώναξε καί μου εἶπε: - Ἀ... θά γίνεις καλά καί θά ξανάρθεις νά σέ δῶ. Μοῦ τό εἶπε ὅμως τόσο ἀπλά, πού ἐκείνη τή στιγμή δέν μου ἔκαμε ἐντύπωση. Τόν εὐχαρίστησα, προσκύνησα τόν Τίμιο Σταυρό καί ἔφυγα. Πηγαίνοντας ὅμως πρὸς τό αὐτοκίνητό μου θυμήθηκα τά τελευταία λόγια πού μου εἶπε ὁ Γέροντας: «Θά γίνεις καλά καί θά ξανάρθεις νά σέ δῶ». Τότε εἶπα μέσα μου: κάποια πληροφορία θά πῆρε ἐκείνη τή στιγμή ὁ Γέροντας καί πῆρα θάρρος.

Ὅταν ἐγίνε ἡ εἰσαγωγή μου στό Νοσοκομεῖο μέ ἔβαλαν σ' ἕνα δωμάτιο. Πάνω ἀπό τό κρεβάτι μου ὑπῆρχεν ἡ φωτογραφία τοῦ Γέροντα πού κρατοῦσε ὑψωμένο μέ τό δεξί του χέρι τόν Σταυρό, ἐνῶ πάνω ἀπό τά ἄλλα κρεβάτια ὑπῆρχαν εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας ἢ κάποιου Ἀγίου. Μόλις πρόσεξε ἡ σύζυγός μου τή φωτογραφία τοῦ Γέροντα πάνω ἀπό τό προσκέφαλο τοῦ κρεβατιοῦ μου, χαρούμενη μοῦ λέγει: -μὴ φοβᾶσαι! ἦρθε ὁ Γέροντας νά σέ συντροφεύει.

Ἐκανα τήν ἐγχείρηση κι ἔμεινα στό Νοσοκομεῖο περίπου ἕνα μῆνα. Ἐγίνα καλά καί πράγματι μετὰ ἀπό λίγες μέρες ξαναπῆγα στό Σταυροβούνι καί εἶδα τό Γέροντα καί ἔτσι ἐπαλήθευσε ἡ πρόβλεψή του πού ἔκαμε πρὶν ἀπό τήν ἐγχείρηση. Πέρασαν ἀπὸ τότε μερικά χρόνια καί, δόξα τῷ Ἀγίῳ Θεῷ, εἶμαι ἀκόμη καλά στήν υγεία μου.

Τὴν τελευταία φορά πού εἶδα τόν Γέροντα τόν παρεκάλεσα νά μοῦ πεῖ ἕνα λόγο πνευματικῆς ὠφελείας. Ἡ νοθεσία του ἦταν: «ταπεινώση καί ὑπομονή».

Καί αὐτή του ἡ ταπεινώση εἶχε τόσο βαθιές ρίζες, πού ὅσο ὁ ἴδιος κατέβαινε χαμηλά, τόσο ὁ Πανάγαθος Θεός τόν ἀνέβασε ψηλά. Ὅπως τό δένδρο πού ὅσο προχωροῦν οἱ ρίζες του βαθιά στή γῆ τόσο γίνεται πανύψηλο καί οἱ κλάδοι του δημιουργοῦν σκιά καί δροσίζουν καί ξεκουράζουν τούς διαβάτες ἀπό τόν καύσωνα τοῦ καλοκαιριοῦ.

Καί ὅπως ἐπί τῆς ἐποχῆς τοῦ προφήτου Μωϋσῆ ὁ Θεός ἔστειλε νεφέλη καί ἐπεσκίαζε τόν Ἰσραηλιτικό λαό καί μπορούσε νά προχωρεῖ μέσα στόν καύσωνα τῆς ἐρήμου, τό ἴδιο συνέβαινε καί μέ τόν γέροντα Ἰθανάσιο, τόν ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου.

Σάν ἄλλον εὐσκιόφυλλο πανύψηλο πνευματικό δένδρο, δρόσιζε καί παρηγοροῦσε τούς ἀνθρώπους πού τόν πλησίαζαν καί ἦταν κουρασμένοι ἀπό τό καμῖνι τῶν παθῶν καί τίς τύψεις τῆς ἁμαρτίας.

Συγχρόνως εἶχε τόση ἀγάπη καί τόσο εἰρηνική κατάσταση, πού δημιουργοῦσε γύρω του μιὰ πνευματική λιακάδα πού μετέδιδε στους πλησίον του παρηγοριά καί ζεστασιά, πού διέλυε τήν παγωνιά καί θέρμαινε τίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων ἀπό τήν ψυχρότητα καί τήν ἀδιαφορία πού συναντᾷ ὁ ἄνθρωπος στή σημερινή κοινωνία.

Αἰωνία του ἡ μνήμη καί νά ἔχουμε τήν εὐχή του.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

Πρεσβύτερου Σπυρίδωνος Ζαχαριάδη

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑ

Γράφονται καί θά γραφοῦν πάρα πολλά γιά τόν ἅγιο Γέροντα Ἄθανάσιο, Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, μετὰ τήν κοίμησή του 18 Ἰανουαρίου 2021 ἀπό ἀνθρώπους ὄλων τῶν βαθμίδων, ἐπισκόπους, ἡγουμένους, ἱερομονάχους, μοναχούς, μοναχές καί λαϊκοὺς πού ἔζησαν, βίωσαν τήν χαριτωμένη μορφή τοῦ Γέροντα.

Θά ἤθελα στήν ἀγάπη σας νά καταθέσω τήν δική μου πενιχρή μαρτυρία, πῶς ἔζησα τό ἅγιο Γέροντα στά παιδικά μου χρόνια.

Θυμάμαι πού μᾶς ξυπνοῦσε παρά πολύ πρῶί ἡ μακαριστή μητέρα μου Ἑλένη (Ἑλλοῦ) γιά νά λειτουργηθοῦμε στό Σταυροβούνι, 1976. Ὄταν φτάναμε ἡ πόρτα ἦταν κλειστή καί περιμέναμε νά ἀνοίξει. Μᾶς ὑποδεχόταν ὁ Γέροντας μέ ἓνα ὄμορφο, ἐγκάρδιο, φιλόξενο χαμόγελο λέγοντας: «Μά ἀπό ποιάν ὥρα κ. Ἑλλοῦ, ἐξύπνησες τά μωρά γιά νά ἔρθουν;». Εἰσερχόμασταν μέσα γιά ἐκκλησιασμό καί κοινωνούσαμε τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ καί μετὰ κέρασμα πού μᾶς πρόσφερε ὁ Γέροντας, βοηθούμενος ἀπό πιστοὺς χριστιανούς. Αὐτό πού ἔβλεπα ἦταν ἡ ἀβραμιαία φιλοξενία, τό ἀνοιγμα τῆς καρδίας του, ἡ ἀποδοχή τῶν πάντων πού ἔδειχνε στόν καθένα πού τόν προσέγγιζε. Μόνος στό Μοναστήρι, μέ συγκλόνιζε ἡ ὑπομονή πού ἔδειχνε τόσα χρόνια σέ σημεῖο πού παρακαλοῦσε πολλές φορές νά μείνει κάποιος γιά νά τοῦ κάνει τό ψάλτη γιά νά λειτουργήσει, γεγονός πού τό ἐφάρμοζαν τά ἄλλα δύο μου ἀδέλφια Νικόλαος καί Κωνσταντίνος. Μέ καρτερικότητα ὑπέμεινε πολλά χρόνια τή «μοναξιά» στό Σταυροβούνι χωρίς νά παραπονεθεῖ ἢ νά δυσανασχετήσῃ ἢ νά γογγύσῃ γιά τήν λειψανδρία τοῦ Μοναστηριοῦ.

Ἡ οἰκογένειά μου συνέχιζε νά ἐκκλησιάζεται στή Μονή. Τό Μοναστήρι δέν ἦταν τότε ἄβατο. Ὁ Γέροντας ἦταν πάντα λειτουργός ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε ἄλλος. Μεταρσιωνόταν, ἔλαμπε τό πρόσωπό του, μᾶς ἔκανε μετόχους τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Οἱ αἰτίσεις, οἱ εὐχές, οἱ ἐκφωνήσεις τῆς θείας λειτουργίας μέ τήν χαρακτηριστική γλυκεία φωνή του σέ καθήλωναν, σέ ἀνέβαζε στοὺς οὐρανοὺς.

Τό Ἅγιο Πάσχα τό ζούσαμε στό Μοναστήρι. Τόσο ἡ μητέρα μου, ὅσο καί κάποιες ἄλλες εὐσεβεῖς γυναῖκες βοηθοῦσαν στό βάψιμο τῶν αὐγῶν. Μετὰ τήν ὀλονύκτια ἀκολουθία ὀδηγούμασταν στό ἀρχονταρίκι, ὅπου ὁ Γέροντας εὐχόταν στό καθένα τόν ἀναστάσιμο χαιρετισμό:

Τό Χριστός Ἐνέστη προσφέροντας στό καθένα αὐγό, καλούμι, φλαούνα καί ἀναχωρούσαμε γιά τά σπίτια μας χαράματα τῆς Κυριακῆς. Ἦταν ἀνεπανάληπτο τό Πάσχα (τά Πάσχα), ἄλλης βιοτῆς, ἄλλη κατάσταση, καί αὐτό ὀφειλόταν τόσο στήν ἀναστάσιμη ἀκολουθία ὅσο καί στό γέροντα Ἀθανάσιο, πού μέ τή σιωπή του μιλοῦσε καί μέ τήν παρουσία του πληροῦσε τά πάντα μεταδίδοντας τή χάρη τοῦ Θεοῦ στόν καθένα μας.

Τό 1982 ὅταν ὁ ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου ὁ γέροντας Γερμανός κοιμήθηκε, τότε ὀδήγησα τά βήματά μου στό γέροντα Ἀθανάσιο νά τόν ἔχω πνευματικό μου. Στό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως ζοῦσα τήν ἀγάπη, τήν κατανόηση, τήν ὑπομονή, τή φιλανθρωπία, τή συμπόνια, τήν ἀνεκτικότητα, χαρίσματα πού τόν διακατεῖχαν. Γνώρισα τήν πνευματική ἀγωνία του γιά τήν σωτηρία τοῦ κάθε πνευματικοῦ του τέκνου. Ἀγωνιζόταν νά διαπλάσει «εἰς ἄνδρα τέλειον» ἄλλοτε μέ λόγια (σπάνια) καί ἄλλοτε μέ τή σιωπή, τό βίωμά του καί τήν πύρινη προσευχή του. Βίωνε, ἔπασχε, πονοῦσε, ἀναλάμβανε τό βάρος τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξομολογούμενου. Ἀγωνιζόταν νά σέ φέρει στό φιλότιμο. Νά ἀγωνίζεσαι νά σταματήσεις νά ἁμαρτάνεις γιά νά μὴν λυπήσεις τόν πνευματικό σου πατέρα. Ὁ Γέροντας προσευχόταν ἀδιαλείπτως γιά τά πνευματικά του παιδιά, κάτι πού αἰσθανόταν ὁ καθένας πού τόν προσέγγιζε.

Ἡ ὠφέλειά μου ἦταν πολύ μεγάλη, διότι σ' αὐτή τήν ἐφηβική ἡλικία τῶν 10-17 ἐτῶν τῶν ἀναζητήσεων, τῶν ἐπαναστάσεων, τῶν ἀμφιβολιῶν, γνώρισα ἓνα ἅγιο γέροντα πού ἦταν γιά μένα πρότυπο σ' ὀλόκληρη τή ζωή μου.

Ποτέ δέν προέβαλε τόν ἑαυτό του. Πάντα μιλοῦσε γιά τούς γεροντάδες τῆς Μονῆς του Βαρνάβα, Διονύσιο, Κυπριανό, Μακάριο, Γερμανό καί ἄλλους. Ποτέ δέν μιλοῦσε γιά τόν ἑαυτό του. Ὄταν προσπάθησα νά τοῦ πάρω συνέντευξη, μετά δυσκολίας δέκτηκε. Ἀποφασίστηκε μετά τό Πάσχα 2017 νά πάω γιά βιντεογράφηση, ἀλλά ἀμελής, τό ἄφησα καί δέν ἔγινε, διότι ὁ Γέροντας ἀρρώστησε. Στενοχωρήθηκα γι' αὐτό. Θά εἶχαμε μιά ὠφέλιμη πνευματική συνομιλία καί τό Γέροντα ζωντανό. Δέν δικαιολογοῦμαι, δέν μποροῦσα νά συγχωρέσω τόν ἑαυτό μου. Καί σ' αὐτό τό σημεῖο ὁ Γέροντας, μέ τόν τρόπο του αὐτό, ἀπέφυγε νά μιλήσει γιά τόν ἑαυτό του ἀναδεικνύοντας τήν ταπείνωση καί τήν ἀφάνεια.

Ὁ Γέροντας ἔπασχε τά θεῖα καί μετέδιδε τά θεῖα στούς ἀνθρώπους.

Στήν ἐξόδιο ἀκολουθία 19 Ἰανουαρίου 2021 βίωνα τό αἶσθημα τῆς χαρμολύπης. Λύπη πού ἀποχωριζόμουν τόν ἅγιο γέροντα καί χαρά, διότι πρόπεμπα στούς οὐρανοῦς ἓνα μεσίτη πού θά προσευχόταν γιά τόν καθένα. Τήν εὐχή του νά ἔχω.

Παναγιώτη Τελεβάντου

ΟΣΙΑΚΗ ΒΙΟΤΗ ΚΑΙ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ

τίς 18 Ἰανουαρίου 2021, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, Ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος. Κοιμήθηκε τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς του. Ὁ μακαριστός Γέροντας γεννήθηκε στό κατεχόμενο χωριό Ἄσσια τό 1925.

Τό 1940, σέ ἡλικία 15 χρόνων, προσῆλθε στή Μονή Σταυροβουνίου, ὅπου τρία χρόνια ἀργότερα ἐνεδύθη τό ράσο, ἀπό τόν τότε ἡγούμενο Βαρνάβα. Τό 1946 ἔγινε ρασοφόρος μοναχός καί τό Μέγα Σάββατο τοῦ 1950 ἔλαβε τό μέγα σχῆμα τοῦ μοναχοῦ ἀπό τόν διάδοχο τοῦ Βαρνάβα, ἡγούμενο Διονύσιο Β΄.

Τό ἴδιο ἔτος χειροτονήθηκε ἱεροδιάκονος. Τό 1957 χειροτονήθηκε ἱερομόναχος. Πνευματικός χειροθετήθηκε δέκα χρόνια ἀργότερα, τό 1967.

Ὁ μακαριστός Ἀθανάσιος ἐξελέγη ἡγούμενος τῆς Μονῆς Σταυροβουνίου σέ διαδοχή τοῦ γέροντα Γερμανοῦ, πού πέθανε στίς 31 Αὐγούστου 1982.

Στίς 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1982 προεχειρίσθη σέ Ἀρχιμανδρίτη καί ἐνθρονίστηκε ὡς νέος Καθηγούμενος τῆς Μονῆς. Κατά τὴν σαρανταετή σχεδόν ἡγουμενία του, ἐντάχθηκαν στό δυναμικό τῆς Μονῆς δεκάδες νέοι μοναχοί καί ἔγιναν ἀρκετές προσθήκες, ἀναπαλαιώσεις καί ἐπεκτάσεις στά μοναστηριακά οἰκοδομήματα.

Κατά τὴν κηδεία του πλήθη πιστῶν ἀνέβηκαν στήν Μονή Σταυροβουνίου γιά νά δώσουν τόν ὕστατο ἀσπασμό στό σκῆνωμα τοῦ μεταστάντος Γέροντος. Μοναχοί καί μοναχές, Ἡγούμενοι Μονῶν καί πλῆθος ἀρχιερέων συμπροσευχήθηκαν κατά τὴν τέλεση τῆς ἐπιμνημόσυνης Ἀκολουθίας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου θρηνεῖ γιά τὴν ἀπώλεια τοῦ μεγάλου τῆς Γέροντα, ἀλλά καίρειται καί ἀγαλλιᾶται, ἐπειδή ἀπέκτησε πρεσβευτή στόν Οὐρανό.

Πολλές χιλιάδες τὰ πνευματικά του παιδιά, πολλές ἑκατοντάδες οἱ ἱερεῖς ὅλων τῶν βαθμῶν τῆς ἱερωσύνης, οἱ μοναχοί καί οἱ μοναχές πού ἐξομολογοῦντο κοντά του.

Ὁ μακαριστός Γέροντας ὑπῆρξε ὁ κυριώτερος ἀναμορφωτής τοῦ

γυναικείου και του ανδρώου μοναχισμού στην Κύπρο.

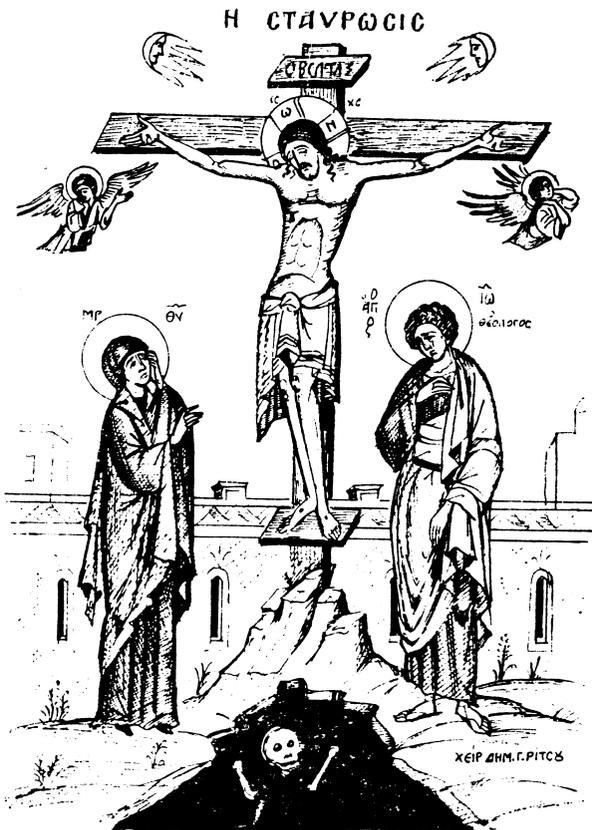
Ο αντιοικουμενιστής και παραδοσιακός γέροντας Ἁθανάσιος Σταυροβουνιώτης ἦταν τό καύχημα τῆς ἐν Κύπρῳ Ὁρθοδοξίας καί τό κλέος τοῦ μοναχισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κύπρου.

Εὐχή καί βásiμη προσδοκία μας εἶναι ὅτι οἱ πατέρες τῆς Μονῆς Σταυροβουνίου θά μείνουν πιστοί στό φρόνημα καί στήν διδασκαλία τοῦ Ἁγίου τους Καθηγουμένου καί αὐτή εἶναι ἡ μεγαλύτερη παρηγοριά γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

Ἡ παροῦσα ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία», συμπεριλαμβάνει Ἁφιέρωμα στόν μακαριστό Ἅγιο Γέροντα.

Τήν εὐχή του νά ἔχουμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

Γιάννη Πεγειώτη

ΕΦΥΓΕ Ο ΔΡΥΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ. Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ!

φυγε ὁ δρυς τῆς Κύπρου. Ὁ Γέροντας τῆς Νήσου. Ὁ ἄνθρωπος τῶν ὀλίγων λόγων, τῆς περισσῆς προσευκῆς καί τοῦ φωτεινοῦ βίου. Ὁ πρωϊνός μοναχός, ὁ ἀγρότης, ὁ διάκονος τῶν μετοχιῶν, ὁ καλλιεργητής τῆς γῆς τοῦ Μοναστηριοῦ, ὁ φύλακας τῆς Μονῆς τοῦ Σταυροῦ. Ὁ ἀκούραστος λειτουργός τοῦ Ὑψίστου. Ὁ μεσουχτικός ἱκέτης γιά τά τέκνα τῆς Κύπρου, γιά τήν Ἑλλάδα καί τούς μοναστές καί τίς μονάζουσές της γιά τήν *ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ*.

Ὁ ἠγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου Ἀθανάσιος ἔζησε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τούς θρυλικούς παλαιούς γέροντες τῆς Μονῆς ἠγούμενο Βαρνάβα, Διονύσιο Β΄, καί τούς Μακάριο Σταυροβουνιώτη καί Θεοδόσιο Σταυροβουνιώτη, αὐτούς τούς κρουνούς εὐγενείας καί κοινωνικοῦ χαρίσματος. Ἐζησε τόν πνευματικό Κυπριανό Σταυροβουνιώτη, ἐνῶ παρά τούς πόδας τοῦ σοφοῦ καί ταπεινοῦ Γερμανοῦ Σταυροβουνιώτη μαθήτευσε ἐπί δεκαετίες.

Πόσες φορές δέν μᾶς ἔσωσε μέ τίς προσευχές καί τίς σοφές του νουθεσίες. Πόσες μεταστροφές φωτός δέν δώρησαν οἱ δεήσεις του οἱ κεκρυμμένες. Δέν ἐπεζήτησε δόξες. Δέχτηκε μέ τή σοφία τοῦ ἀρχαίου ἥθους τά σφάλματα καί τίς ἔριδες τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Δέν εἶχε στρατηγικές, μεγάλα σχέδια. Εἶχε πίστιν μεγίστην, ἔγνοια γιά τούς ἀπλούς ἀνθρώπους, ἐλεημοσύνην καί φιλοξενίαν πού ἄσκησεν ἐπί ἑβδομήντα τόσα ἔτη σέ καιρούς δύσκολους.

Κράτησε τό Νησί στους ὦμους του πλάι στόν γέροντα Ἀθανάσιο τῆς Τροοδίτισσας καί τόν γέροντα Γαβριήλ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, καθώς μοῦ ἔλεγε ἕνας σοφός πρόσφατα. Μέ τρόπο μυστικό, παραμένοντας ἐπιεικής καί καταδεκτικός καί φιλόξενος σέ ὅλους τούς διακόνους τοῦ Εὐαγγελίου.

Αὐτός ἐκεῖ σέ ἔπαλξη προσευκῆς, μάρτυρας τῶν θαυμάτων τοῦ Σταυροῦ νά κρατεῖ ἕνα μοναστήρι τῶν παλαιῶν πρωϊνῶν τρόπων.

Εἶναι πολλά πού μποροῦν νά γραφοῦν. Δέν ἔχομε τή δύναμιν καί τήν ἐμπειρία. Μόνον τήν ἀγάπην του μαρτυροῦμεν, τό μοίρασμα τοῦ λιγοστοῦ του φαγητοῦ. Τήν ἔγνοια του γιά τούς φτωχοῦς καί τούς ἀναγκασμένους. Τούς λευκοῦς φακέλλους πού μέ ἰλαρόν τρόπο ἔκρυβε στίς τσέπες τῶν ἐν ἀνάγκῃ ὄντων. Ἐμπλεους χαρτονομισμάτων πού τά

οικονομοῦσε μέ κόπους πολλούς. Τὴν μέριμνά του νά βροῦν τὸν δρόμον τους οἱ πολλοὶ μεταστραφέντες ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ ὀγδόου. Τὴν πατρική του ἀγάπη γιὰ ὅσους, πληγωμένοι ἀπὸ τίς περιπέτειες τῆς Κύπρου ἀπὸ τὸ πενήντα μέχρι τὸ ὀγδόου, ἔφταναν κοντά του γιὰ νά ξανασταθοῦν στὰ πόδια τους. Καί κατάφερνε νά τοὺς ἐμπνεύσει νά γίνουν κοῦζες μετανοίας, κρουνοὶ ἀγωνιστικότητας καὶ φιλανθρωπίας.

Ἔφυγε ὁ δρῦς τῆς Κύπρου. Ὁ Γέροντας τῆς Νήσου. Ὁ Γέροντας τῶν γερόντων. Τὸ ἀγκωνάρι τὸ πρωινό, τὸ ἀρχαϊκό, τὸ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας καντήλιν πού ἔφεγγεν ἀκαταπαύστως καὶ διακριτικῶς τὰ βήματα τῆς Νήσου καὶ τῶν τέκνων της. Παραδίδει Μονὴν ἀκμάζουσαν καὶ τέκνα κατὰ παντοῦ τῆς Κύπρου. Προσεύχεται τώρα πλάι στὸν παππού μας τὸν Γερμανόν γιὰ τὸν πονεμένον μας τόπον καὶ γιὰ μᾶς τοὺς ἀναγκασμένους.

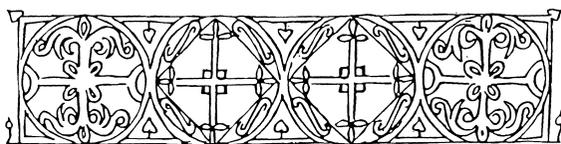
Γέροντα τῆς Κύπρου μας, καλέ καὶ φωτεινέ.

Χαῖρε καὶ ἀγάλλου εἰς τὰς μονὰς τοῦ Κυρίου μας, πού τόσον ἀγάπησες παιδιόθεν...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΓΕΙΩΤΗΣ

Ἐκπαιδευτικός

Χριστόδουλου Βασιλειάδη

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ

«Τὴν πρᾶξιν εὖρες θεόπνευστε, εἰς θεωρίας ἐπίβασιν» (Ἀπολυτίκιον, Ἦχος Δ')

Ἰκα τή μεγάλη εὐλογία καί εὐτυχία νά ἔχω πνευματικό μου γιά πολλά χρόνια τόν γέροντα Ἀθανάσιο Σταυροβουνιώτη. Γιά τριετία, ἀπό τό 1980 μέχρι τό 1983, ἀνεβαίναμε στό Σταυροβούνι μιά φορά τήν ἐβδομάδα γιά ἐξομολόγηση, μέ ἓνα ἐν Κυρίῳ ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινε καί μοναχός. Ἀκολούθως γιά τέσσερα χρόνια, ἀπό τό 1983 μέχρι τό 1987 συνέχισε ἡ πνευματική μου καθοδήγηση ἀπό τόν γέροντα Ἀθανάσιο ὡς δόκιμος καί ἀργότερα ρασοφόρος τῆς Μονῆς Σταυροβουνίου. Εἶναι πολλές οἱ ἀναμνήσεις καί ὡς ἐκ τούτου ἓνα ἄρθρο θά ἦταν μικρό γιά νά κωρέσῃ τό μέγεθος καί τήν ἀγιότητα τοῦ ἀνδρός.

Ἡ πρώτη καί μεγάλη ἀρετή, πού χαρακτήριζε τόν Γέροντα ἦταν ἡ σιωπή του. Ἐφάρμοζε τό ρητό «ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχε» (Εὐριπίδης). Πάντοτε λιγομίλητος καί συνεχῶς προσευχόμενος μᾶς ἔδινε τό καλό παράδειγμα μέ τήν ὄλη του βιωτή, παρά μέ τούς λόγους του. Στήν ἐξομολόγηση πάλιν δέν ἔλεγε πολλά λόγια, ἀντίθετα ἦταν λακωνικός, πρᾶγμα τό ὁποῖο ἐφάρμοζαν πολλοί ἐνάρετοι πνευματικοί. Ἐφάρμοζε πάλιν τή ρήτρα «τό λακωνίζεῖν ἐστί φιλοσοφεῖν» (Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος). Στό μυστήριο τῆς μετανοίας - ἐξομολογήσεως δέν θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι ἦταν αὐστηρός, ἀφοῦ πολλές φορές ἐφάρμοζε τήν οἰκονομία, ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε.

Ἐγινε μέτοχος στήν ἀρετή τῶσων ἀγίων ἀνδρῶν, πού ἔζησαν καί ἀγίασαν στό Μοναστήρι, καί αὐτή τήν ἐμπειρία δέν τήν κράτησε γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά ὡς καλός καί πιστός δοῦλος τοῦ Κυρίου τήν μεταλαμβάνει καί στούς ὑποτακτικούς του ἀλλά καί στά πνευματικοπαῖδια του καί ὄχι μόνον.

Σέ ὄλη του τή ζωή ἐφάρμοσε τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου, γι' αὐτό καί ἔγινε δοχεῖο τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μεγάλη ἀγάπη πρὸς τό Θεό καί τά πλάσματά του, ἀπέραντη ταπεινοφροσύνη, πίστη, ἐγκράτεια καί ἄσκησις ἦταν λίγες ἀπό τίς πολλές ἀρετές τοῦ γέροντα Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτη.

Ἡ ἄσκησις, ὅσο τοῦ ἐπέτρεπαν οἱ δυνάμεις του, ἦταν ἐπί καθημερινῆς βάσεως. Ἀπό μικρός ἐργαζόταν στά κωράφια τῆς Μονῆς, ἐφαρμόζοντας τό τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ἀλλ' ὑποπιάζω μου τό σῶμα καί

δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτός ἀδόκιμος γένωμαι» (Α΄ Κορ., θ΄ 27). Στίς ἀκολουθίες πάντα πρῶτος νά μᾶς δώσῃ τό καλό παράδειγμα. Ὁρθίος πάντοτε, παρά τή φυσική κόπωση, ἀσκούσε τό σῶμα του, ἔτσι ὥστε νά ὑποτάξῃ τή σάρκα στό πνεῦμα. Ἔδωσε τή μαρτυρία καί τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως, ἐφαρμόζοντας τήν πατερική ρήση: «Δός αἶμα, ἵνα λάβῃς Πνεῦμα». Ἄνθρωπος ἐγκρατής ἔφτασε στήν ἀπάθεια, ἀφού σέ προσωπική του μαρτυρία μου ἀνέφερε ὅτι δέν γνώριζε τί θά πῆ σαρκικός πόλεμος, χάρισμα καί αὐτό ἀπό τόν δωρεοδότῃ Χριστό. Ἐβλεπε τούς πάντες σάν πλάσματα τοῦ Θεοῦ, ἀνεξαρτήτως φύλου.

Ἄπεραντη πίστις ἦταν μιά ἄλλη του ἀρετή. Δέν περίμενε ἀπό ἓνα θαῦμα γιά νά πιστέψῃ, ἀλλά εἶχε ὅλη του τήν σκέψη καί καρδία πρὸς τόν Κύριο. Μιά φορά τοῦ ἀνέφερα ὅτι στίς εἰδήσεις εἶπε ὅτι οἱ καιρικές συνθήκες θά ἦταν καλές ἐκείνη τή μέρα. Τότε ὁ Γέροντας μέ ἐπέπληξε καί μοῦ εἶπε ὅτι δέν πρέπει νά περιμένουμε ἀπό τούς ἀνθρώπους νά μᾶς ποῦν γιά τόν καιρό, ἀλλά νά ἔχουμε τήν πίστις μας ἀκλόνητη πρὸς τόν Θεό.

Ἀλλά αὐτό πού χαρακτήριζε τόν γέροντα Ἄθανάσιο Σταυροβου- νιώτη ἦταν ἡ μεγάλη του ταπεινοφροσύνη. Παρ' ὅλη του τήν ἀρετή, πού τόν διέκρινε καί τό ὕψος ἀγιότητας στό ὁποῖο ἔφτασε, δέν εἶχε μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά πάντοτε ἐταπείνωνε τόν ἑαυτό του μπροστά στους ἄλλους. Συχνά μοῦ ἔλεγε τό τοῦ προφήτου «ὡς ράκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν» (Ἡσαΐα, ξδ' 6). Προτιμοῦσε πάντοτε τήν ἀφάνεια, σέ ἀντίθεση μέ τήν ἀχαρακτήριστη τακτική πού ἐπέκράτησε σήμερα, νά αυτοπροβαλλόμαστε ὡς ἅγιοι, χαρισματοῦχοι, διορατικοί καί προορατικοί, πού ἔχουμε δεῖ τό ἀκτιστο φῶς κλπ.

Ἡ ἐφαρμογή τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης πρὸς τόν συνάνθρωπό μας ἦταν ἡ καθημερινή ἐνασχόλησή του γιά δεκαετίες, τόσο ὡς μοναχός ὅσο καί ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς Σταυροβουνίου. Προτοῦ ἔλθουν οἱ νέοι μοναχοί καί ἐπανδρώσουν τή Μονή, ἔπρεπε νά κάνῃ τίς ἀκολουθίες στήν ἐκκλησία, νά περιποιηθῇ τούς προσκυνητές καί νά φροντίσῃ τούς γέροντες μοναχοῦς. Ὅλα αὐτά τά ἔκανε μόνος του, μέχρι πού ἀντάμειψε ὁ Θεός τούς κόπους του, μεγαλώνοντας τή συνοδεία τῆς Μονῆς. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τό συνάνθρωπο φαίνεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι ἐξομολογοῦσε ἐπί καθημερινῆς βάσεως τούς μοναχοῦς, τούς προσκυνητές, καθώς καί μερικά ἀπό τά γυναικεῖα μοναστήρια τῆς Κύπρου. Μιά φορά ἀνέφερα στόν Γέροντα ὅτι ἔφερα ἓνα γλυκίσμα γιά τούς πατέρες τῆς Μονῆς. Ὁ Γέροντας τότε μέ ἐπέπληξε, λέγοντάς μου ὅτι οἱ μοναχοί δέν τρῶνε γλυκίσματα καί ὅτι ἔπρεπε νά τό δώσω σέ φτωχή οἰκογένεια.

Ἡ μεγάλη του ἀγάπη καί ὁ ἔρωτας πρὸς τόν Θεάνθρωπο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό φαίνεται καί ἀπό τήν ἀδιάλειπτη προσευχή, πού ἔξα- σκούσε. Μέ τό κομποσχοίνι στό χέρι προσευχόταν στόν Θεό, λέγοντας νοερά τή μονολόγιστη εὐχή, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν».

Ὅσον ἀφορᾶ τή ψαλμωδία, μᾶς δίδασκε ὅτι σκοπός τῶν μοναχῶν ἀλλά καί τῶν ἐν τῷ κόσμῳ χριστιανῶν δέν εἶναι ἡ μουσική ἀλλά ἡ κατανόηση τοῦ ποιητικοῦ κειμένου καί ἡ προσευχή. Μᾶς ἔλεγε τό τροπάριο «Πολλάκις τήν ὑμνωδίαν ἐκτελῶν, εὐρέθην τήν ἁμαρτίαν ἐκπληρῶν, τῇ μέν γλώττῃ ἄσματα φθεγγόμενος, τῇ δέ ψυχῇ ἄτοπα λογιζόμενος...» (ἀπό τά κατανυκτικά Ἐπίγραμμα τῶν Αἵνων τοῦ Γ΄ Ἰκκου).

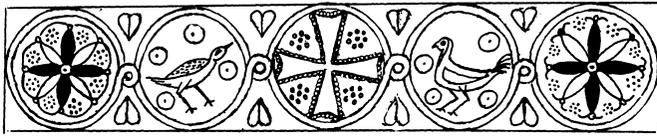
Ἡ Μονή Σταυροβουνίου ἦταν καί εἶναι ὑπόδειγμα μοναδικῆς (μοναχικῆς) πολιτείας. Δέν ἄρσαν στόν γέροντα Ἐθανάσιο Σταυροβουνιώτη τά γέλια καί οἱ φλυαρίες. Μιά φορά, πού μιλοῦσα μέ ἕνα φίλο μοναχό καί γελοῦσαμε, μᾶς ἐπέπληξε, ἀφοῦ αὐτό ἦταν ἀνάρμοστο πρὸς τήν μοναχική ζωή, μιμητής τοῦ Κυρίου γενόμενος, ἀφοῦ τόν Ἰησοῦ Χριστόν τόν εἶδαν πολλές φορές κλαίοντα, οὐδέποτε δέ γελῶντα.

Συχνά μᾶς ἔλεγε τήν παροιμία: «Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ τόπος καί ὁ τόπος εἶναι ἔρημος». Ἀπό τήν πρώτη στιγμή, πού ἄρχισε νά ἐπανδρῶνεται ἡ Μονή Σταυροβουνίου, φρόντισε νά λειτουργῇ ὁμαλά ὁ μοναχικός βίος καί νά ἔχη ὁ καθένας τό διακόνημά του. Μόλις πρωτοπήγα στήν Μονή, μοῦ ἀνέφερε ὅτι τοῦ εἶπαν ὅτι εἶμαι καλός στή καλλιτεχνικά καί ὅτι θά εἶχα τό διακόνημα τῆς ἀγιογραφίας. Πράγματι ἀπό τήν πρώτη στιγμή μέ ἔστειλε στόν Ἁγιο Παντελεήμονα Ἀχεράς, στόν ἀείμνηστο γέροντα Γαβριήλ Σιόκουρο, ὅπου καί ἔμαθα τή φιλοτέχνηση τῶν ἁγίων εἰκόνων. Αὐτό τό διακόνημα ἐξάσκησα καί κατά τή διάρκεια τῶν τεσσάρων χρόνων, ὅπου ἐγκαταβίωσα στήν Μονή Σταυροβουνίου. Ἀναφορικά μέ τό διακόνημα τοῦ ἀγιογράφου, κατά τή διάρκεια τῆς φιλοτεχνήσεως μιᾶς εἰκόνας, δέν μᾶς ἐπέτρεπε νά γυρίζουμε τήν εἰκόνα πλάγια ἢ ἀνάποδα - ὅπως μερικές φορές κάνουμε γιά εὐκολία -, ἀλλά μᾶς ὑποδείκνυε νά τήν ἔχουμε πάντοτε σέ ὄρθια θέση.

Κάποια ἄλλη φορά μοῦ ἔλεγε τήν ἐξῆς ἱστορία, ἡ ὁποία εἶναι καταγραμμένη σέ ἕνα ἀσκητικό βιβλίο: Κάποιος ἄνθρωπος πῆγε γιά νά μονάσῃ σέ ἕνα μοναστήρι. Ὁ γέροντάς του τόν ρώτησε πῶς τόν βλέπει. Ὁ ὑποτακτικός τότε ἀπάντησε: «Σέ βλέπω, γέροντά μου, ὅπως τόν Θεό». Σέ ἕνα χρόνο ὁ γέροντας ξαναρώτησε τήν ἴδια ἐρώτηση τόν ὑποτακτικό. Ὁ τελευταῖος ἀπάντησε: «Σέ βλέπω σάν ἄνθρωπο, γέροντα». Στόν δεύτερο χρόνο ὁ γέροντας ἐπανέλαβε γιά τρίτη φορά τήν ἴδια ἐρώτηση στόν ὑποτακτικό του. Τότε ὁ ὑποτακτικός ἀποκρίθηκε: «Σέ βλέπω σάν τόν διάβολο». Μέ αὐτό ὁ γέροντας Ἐθανάσιος ἤθελε νά μᾶς διδάξῃ ὅτι πρέπει νά εἴμαστε πάντοτε θερμοί στήν καρδιά καί νά κρατήσουμε ἄσβεστο τόν πρῶτο πόθο πού εἶχαμε, ὅταν πρωτοπήγαμε στό Σταυροβούνι.

Θεωροῦμε τέλος ὡς μεγάλη εὐλογία καί παρηγορία πρὸς τόν Θεό τό γεγονός ὅτι κοιμήθηκε τή μέρα τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς.

Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη!

Δημήτριου Χ. Καππαῖ

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ, Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

νας από τούς μεγάλους ασκητές τῆς Κύπρου, ὁ ὁποῖος ἔζησε σχεδόν ὀκτώ δεκαετίες στή μονή τῆς μετανοίας του, εἶναι καί ὁ μακαριστός ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου γέροντας Ἀθανάσιος. Ἔχουν γραφεῖ πολλά μέχρι σήμερα γιά τό γέροντα Ἀθανάσιο καί θά γραφοῦν ἀκόμη περισσότερα, ἀπό ἀνθρώπους πού εἶχαν τήν εὐλογία νά τόν συναντήσουν καί νά βροῦν ἀνάπαυση κάτω ἀπό τό πετραχήλι του, ἀλλά καί ἀπό ἀνθρώπους πού μπορεῖ νά μήν τόν γνώρισαν προσωπικά, ἀλλά ἔχουν ἀκούσει γιά τή μορφή αὐτοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητή, τοῦ «*δρῦ τῆς Κύπρου*» ὅπως τόν ἀποκάλεσε ὁ φίλιτος Γιάννης Πεγειώτης.

Πράγματι, ὁ γέροντας Ἀθανάσιος ὑπῆρξε μιά φωτισμένη μορφή τῆς νήσου μας, ἄνθρωπος μέ πολλά πνευματικά χαρίσματα, τά ὁποῖα ἀξιοποίησε πρὸς ὄφελος ὄχι μόνο τῶν πνευματικῶν του τέκνων ἀλλά καί ὅλων τῶν ὑπολοίπων πού εἶχαν τήν εὐλογία νά τόν δοῦν καί νά ἀκούσουν ἀπό τό στόμα του λόγια πνευματικά καί παρηγορητικά. Οἱ προσευχές του συνόδευαν τά πνευματικά του τέκνα, τά ὁποῖα ἔχουν νά ποῦν πολλά, τόσο γιά τίς νουθεσίες του ὅσο καί γιά τό ὕψος του, τό ὁποῖο ἦταν πάντοτε μειλίχιο. Μέ πατρική ἀγάπη ἔδινε τίς δικές του συμβουλές μέ μοναδικό σκοπό τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στό Θεό.

Ἀπό τή μέρα πού εἰσῆλθε στή Μονή τό 1940, σέ ἡλικία μόλις 15 χρόνων, ἔκανε ὑπακοή στόν ἡγούμενο Βαρνάβα καί ἔξι χρόνια ἀργότερα ἐνδύθηκε τό μοναχικό ράσο. Τό Μεγάλο Σάββατο τοῦ 1950, ἔλαβε τό μέγα σχῆμα τοῦ μοναχοῦ ἀπό τόν διάδοχο τοῦ Βαρνάβα, ἡγούμενο Διονύσιο Β΄. Ὡς μοναχός, ἀλλά καί ἀργότερα ὡς ἱερομόναχος, δέν ἔπαψε νά ἀγωνίζεται στό δύσκολο στίβο τῆς μοναχικῆς πολιτείας, τηρώντας μέ ἀκρίβεια τά καθήκοντά του. Ἡ ὑπακοή καί ἡ συνέπεια, ἀλλά καί τά χαρίσματα πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός, τόν ὀδήγησαν στό ὑψηλό ἀξίωμα τοῦ ἡγουμένου τῆς παλαιᾶς καί ἱστορικῆς Μονῆς Σταυροβουνίου.

Ἀπό τό 1982 μέχρι τή μέρα τῆς ἐκδημίας του στάθηκε ἀντάξιος στά πνευματικά του καθήκοντα, τόσο γιά τούς ἀδελφούς τῆς Μονῆς, ὅσο καί γιά τόν κάθε ἕνα πού ἐπισκεπτόταν τό Μοναστήρι. Ἡ παρουσία του στό πηδάλιο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου ἦταν ἀρκετή γιά νά προσελκύσει ἀνθρώπους ἀπό διάφορα μέρη τῆς Κύπρου πού ἐπισκέπτονταν

καθημερινά τό Μοναστήρι, εἴτε γιά νά πάρουν τήν εὐχή του, εἴτε γιά νά ἀκούσουν κάποιο λόγο ἀπό τό φωτισμένο ἡγούμενο. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ γέροντα ἹΑθανασίου ὡς ἡγουμένου τῆς Μονῆς ἔφερε οὐσιαστικές ἀλλαγές στό Μοναστήρι, τόσο σέ πνευματικό ὅσο καί σέ ὕλικό ἐπίπεδο.

Ἡ Μονή κατά τή δική του ἡγουμενία ἀνακαινίστηκε, ἐπεκτάθηκε κτηριακά, οἰκοδομήθηκαν νέα παρεκκλήσια καί ἀρκετά κελιά γιά τούς μοναχοὺς πού στήν πορεία τῶν χρόνων αὐξάνονται. Σημαντικό ἔργο ὑπῆρξε καί ἡ ἀνακαίνιση τῶν μετοχίων τῆς Μονῆς, ὅπως αὐτά τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, τοῦ Ἁγίου Μοδέστου καί τῆς Παναγίας τῆς Στάζου-σας.

Οἱ ἐπισκέψεις τῶν πιστῶν ἦταν καθημερινές στό Σταυροβούμι γιά νά πάρουν τήν εὐχή τοῦ Γέροντα, ἀλλά καί τῶν ἄλλων πατέρων πού στήριζαν πνευματικά τό λαό τοῦ Θεοῦ.

Ἐνας ἀπό αὐτούς τούς ἐπισκέπτες ἦμουν καί ἐγώ καί μέ χαρά ἐπιζητοῦσα, ὅποτε βρισκόμουν στό Μοναστήρι, νά πάρω τήν εὐχή τοῦ Γέροντα. Αὐτό ἦταν ἀρκετό, ἀλλά ὅσες φορές εἶχα τήν εὐκαιρία νά συνομιλήσω μαζί του ἐνιωθα πραγματικά τήν ἀγάπη του ἀλλά καί τό πνευματικό του ἐνδιαφέρον. Δέν θά ξεχάσω πόση χαρά καί ἀνακούφιση μᾶς ἔδινε ἡ παρουσία του, ἐκεῖ ἔξω ἀπό τό καθολικό τῆς Μονῆς, ὅταν μᾶς μιλοῦσε μέ λόγια γεμάτα ἀγάπη καί εἰλικρίνεια. Ὅταν μάλιστα τοῦ ζήτησα νά μοῦ γράψει τόν πρόλογο τοῦ βιβλίου μου «Οἱ ἐν Κύπρῳ διαλάμπαντες Ἁγιοί» τό 1996, μέ πόση χαρά καί ἱκανοποίηση ἀποδέχτηκε αὐτή τήν πρόταση, ἐνθαρρύνοντάς με νά ἀσχοληθῶ μέ τούς Κυπρίους Ἁγίους. Ἐγραψε χαρακτηριστικά στόν πρόλόγο του: «...Μέ ιδιαίτερη χαρά προλογίζουμε τήν ἔκδοση αὐτή, πού συμβάλλει μέ τόν τρόπο τῆς στό νά γνωρίσει ὁ λαός μας τούς Ἁγίους τοῦ Νησιοῦ μας... νά συνθέσει τήν εὐληπτη αὐτή ἐργασία καί νά παρουσιάσει στό εὐρύ κοινό τῆς Κύπρου, καί ιδιαίτερα στήν μαθητιώσα νεολαία, ὕψιστα πρότυπα πρὸς μίμηση, συλλέγοντας μιά πανεύοση ἀνθοδέσμη ἀπό τόν μεγάλο μυστικό κῆπο τῶν Ἁγίων τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας...».

Ἡ παρουσία τοῦ Γέροντα προκαλοῦσε σέ ὅλους μας αἰσθήματα σεβασμοῦ καί ταπείνωσης. Αὐτή ἡ ταπεινή μορφή ἔμενε χαραγμένη στήν ψυχή μας καί κατεύθυνε τά βήματά μας. Εὐτυχεῖς καί πανευτυχεῖς ὅσοι τόν εἶχαν γιά πνευματικό τους. Δέν ἔπαψε νά ἐξομολογεῖ τόν καθένα πού ἐπιζητοῦσε παρηγοριά καί δύναμη νά ἀντιμετωπίσει τίς παγίδες τοῦ πονηροῦ. Πάντοτε ἐκεῖ ὡς πνευματικός πατέρας νά ἀκούει μέ ὑπομονή, νά συζητᾷ μέ λόγια μεστά καί ἀπλά γιά νά μποροῦν ὅλοι νά τόν καταλαβαίνουν, ἀλλά καί νά αἰσθάνονται τά ἁμαρτήματά τους, τά ὁποῖα κατέθεταν στά πόδια τοῦ Γέροντα. Πρέπει νά ἀναφερθεῖ, ὅτι ἀνάμεσα στά πνευματικά του παιδιά, ὑπῆρξαν μοναχοί, μοναχές καί πολλοί κληρικοί, ἀλλά καί ἱεράρχες καί ἡγούμενοι μονῶν, μέ ἀποτέλεσμα νά ὀνομαστεῖ πέραν ἀπό τίς ἄλλες προσωνυμίες πού τοῦ ἀπέδωσε ὁ λαός

καί ὡς Γέροντας τῶν γερόντων τῆς Κύπρου.

Ἦχοντας ὁ Γέροντας σπουδαίους δασκάλους στήν πνευματική ἀσκησι, ὅπως τόν Κυπριανό καί τόν Γερμανό Σταυροβουნიώτη, ἔμαθε πολλά καί ἔγινε ὁ ἀξιὸς συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τους, χωρὶς ποτέ νά ἐπιδιώξει δόξες καί τιμές. Ἡ ταπείνωσις ἦταν αὐτό πού τόν χαρακτήριζε ὡς ἄνθρωπο, ἀλλά περισσότερο ὡς μοναχό καί ἀργότερα ὡς ἡγούμενο. Εἶχε τεράστια ὑπομονή καί αὐτό φάνηκε πρὸς τό τέλος τῆς ζωῆς του. Ἡ πίστις πρὸς τόν Θεό ἀλλά καί ἡ μεγάλη του ἀγάπη πρὸς τόν πάσχοντα ἀδελφό δέν τόν ἄφησε ποτέ ἥσυχο. Ἡ ἐλεημοσύνη καί ἡ φιλοξενία του ἦταν ὑποδειγματική καί ἀναφερόμαστε σ' αὐτά πού γνωρίζουμε καί ἀκοῦμε.

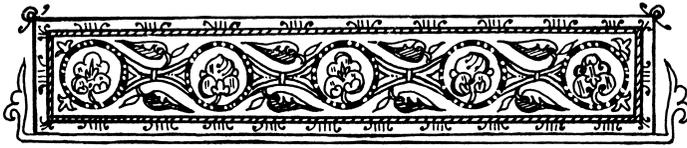
Σέ ὅλες τίς δοκιμασίες τοῦ νησιοῦ μας ὁ Γέροντας δέν ἔμεινε ἀπαθής καί ἀμέριμος, ἀλλά μαζί μέ ὅλους τούς πνευματικούς πατέρες τῆς νήσου τῶν Ἁγίων καί μέ τή δύναμιν τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἀπύθυνε ἱκεσίες στόν Κύριο νά βοηθήσει τό λαό μας. Δέν παρέμεινε μόνο στίς προσευχές, ἀλλά τά λόγια τά ἔκανε πράξη καί μέ τήν καθοδήγησή του πολλοί συνανθρωποί μας βρῆκαν πνευματική καί ὑλική ὑποστήριξη καί παρηγοριά.

Εἶναι γι' αὐτό πού ὁ λαός μέ τό ἄκουσμα τῆς ἐκδημίας του, στίς 18 παρελθόντος Ἰανουαρίου, λυπήθηκε πολύ, γιατί ἕνας ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἔφυγε ἀπό κοντά μας. Ἡ εἶδησις αὐτή συγκλόνησε καί σκόρπισε βαθύτατη θλίψη, ὄχι μόνο στούς ἀνθρώπους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, τούς ὁποίους καθοδηγοῦσε, ἀλλά σ' ὅλόκληρο τόν ὀρθόδοξο κόσμο τῆς Κύπρου, γιατί ὁ Γέροντας ἦταν ἰδιαίτερα ἀγαπητός ἀπό ὅλους. Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία τελέστηκε τήν ἐπομένη 19 Ἰανουαρίου στό καθολικό τῆς Μονῆς στήν παρουσία ἡγουμένων, κληρικῶν, ἐπισκόπων καί λαϊκῶν. Ἡ ταφή τοῦ σκηνώματός του ἔγινε, κατά τό μοναχικό τυπικό, στό κοιμητήριον τῆς Μονῆς.

Τήν εὐχή του νά ἔχουμε καί ὁ Θεός νά τόν κατατάξει ἐν σκηναῖς ἁγίων!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ. ΚΑΠΠΑΗΣ
Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας

Ἑλένης Ζωγράφου

ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑ ΘΕΟΥ

Η ζωή τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νά ἐμπνέεται πάντα ἀπό τήν ἀγάπη καί τήν ταπείνωση, γιατί οἱ ἀρετές αὐτές εἶναι καί παραμένουν τά κύρια καί οὐσιαστικά γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, πού ἔδωσε τήν καρδιά του στόν Θεό.

Ἐν τῷ γέροντας Ἀθανάσιος ὑπῆρξε ἕνας πραγματικός ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Τήν ἀγάπη πρὸς τοὺς ἄλλους ἔκανε βίωμα καί σκοπὸ τοῦ.

Ἐν τῷ π. Ἀθανάσιος γεννήθηκε στό χωριὸ Ἄσσια. Τά πῖο πολλὰ πού θά γράψω πῖο κάτω τά ἄκουσα ἀπὸ τήν μητέρα μου, πού ἦταν ἀπὸ τήν Ἄσσια, γειτόνισσα καί ξαδέλφη τοῦ Γέροντα, δέκα χρόνια μεγαλύτερή του.

Ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἔδειχνε ὅτι ἦταν ἐκ κοιλίας μητρὸς τοῦ ἡγιασμένου. Ὅταν ἔγινε 6-7 χρονῶν ἤθελε νά κάνει τὸν ἱερέα καί τήν ἔβαζε νά τοῦ κάνει ἄμφια μέ σακκούλια τσιμέντων. Αὐτὸς ἔπαρνε λεμόνια, ἢ μικρὰ πεπόνια πού φύτευαν μέσα στό βαμβάκι καί τά ἔκανε θυμιατὸ ἀδειάζοντάς τα καί δένοντάς τά μέ σπάγκο.

Ὅταν οἱ γυναῖκες πήγαιναν στή βρύση γιὰ νά πάρουν νερό, ὁ Γέροντας πήγαινε καί τοὺς ἔλεγε νά μὴ κουτσομπολεύουν ἀλλὰ νά λέγουν τό Κύριε ἐλέησον. Ἐπίσης ὅταν μαζεύονταν γιὰ νά βγάλουν βαμβάκι. Αὐτὲς τὸν ἔδιωχναν.

Στή γειτονιά κοιμήθηκε μιά γιαγιά καὶ ὁ Γέροντας, μαζί μέ τή μητέρα μου καί τήν πῖο μικρή θεία μου πῆγαν καί ἀνοίξαν ἕνα μπαῦλο πού εἶχε ἡ γιαγιά καί βρῆκαν σέ ἕνα μικρὸ κουτάκι ἕνα μικρὸ κομμάτι ξύλο. Ὁ Γέροντας ὑποψιάστηκε ὅτι εἶναι τίμιο ξύλο. Τοὺς ζήτησε ἕνα ποτήρι νερό γιὰ νά βάλει τό ξύλο μέσα καί τοὺς εἶπε: ἂν πάει κάτω εἶναι τίμιο ξύλο, ἂν ὄχι... Ὅταν τό ἔκανε ὄντως ἦταν τίμιο ξύλο, καί τό μοιράστηκαν.

Ἀπ' ὅ,τι μοῦ ἔλεγε ἡ μητέρα μου, δέν ἔλειπε οὔτε ἀπὸ ἐσπερινούς, οὔτε ἀπὸ λειτουργίες. Μιά γιαγιά, πού ὁ ἄνδρας της ἔλειπε στήν Ἀμερική, ἔφερνε μοναχές σπίτι της καί ἔκαναν ἀγρυπνία. Παρὼν ἦταν καί ὁ Γέροντας.

Ξέχασα νά ἀναφέρω ὅτι μικρὸς ὁ Γέροντας τοῦ ἄρεσε νά τρέχει καί νά πηδά σχοινάκι.

Ἡ μητέρα μου μιά φορά, πού ἦταν ἀκόμα μερικῶν μηνῶν, τὸν πῆρε σπίτι της γιὰ νά τοῦ βάλει μυρωδικὸ πού ἔφερε ὁ παππούς τῆς γιαγιάς. Τὸν ἔκατσε στό τραπέζι γιὰ νά γυρίσει νά πιάσει τό μυρωδικὸ καί ὁ

Γέροντας έπεσε κάτω από τό τραπέζι καί έβγαλε ένα καρούμπαλο στό μέτωπο. Από τήν σύγκυσή της του έβαλε μυρωδικό στό μέτωπο καί έτρεξε στά μάτια του Γέροντα πού έκλαψε πολύ. Τά έλεγε του Γέροντα αυτά μετά, καί αυτός γελούσε.

Όταν άρχισε νά σκέφτεται γιά νά πάει μοναχός, έβασε τήν μητέρα μου καί τήν θεία μου να γράψουν επιστολές σε μονές γιά νά τόν δεχτούν. Ήταν τότε 14 ή 15 χρονών.

Όταν πήγε πιά μοναχός, γιά χρόνια δέν πήγε νά δεί τους δικούς του. Όταν πήγαιναν αυτοί, δέν τόν έβρισκαν. Ο Γέροντας έμενε σε μία σπηλιά. Τελικά έκανε ύπακοή καί τόν είδαν οί δικοί του.

Όταν ήμουν μικρή, κατέβηκε γιά νά κάνει άγιο ευχέλαιο στον παππού μου καί θυμούμαι πού έσπασε τό κρεββάτι καί ο παππούς γελούσε καί εμείς όλοι τά έγγονάκια καί ο Γέροντας άτάραχος συνέχιζε τίς ευχές.

Η μητέρα μου του έτοίμασε τό κρεββάτι μέ καθαρά σεντόνια, αλλά τό πρωί πρόσεξε ότι τό κρεββάτι ήταν στρωμένο καί τόν ρώτησε: Αυτός πήρε ένα τουβλο γιά μαξιλάρι καί κοιμήθηκε κάτω στά μάρμαρα. Της είπε: «πώς θά άκούω τους Άγγέλους νά ψάλλουν»;

Όταν πήγε ο αδελφός μου μοναχός, πηγαίναμε τακτικά καί έρχόταν καί καθόταν κοντά μας. Η μητέρα μου του έλεγε ιστορίες πού ήταν μικρός καί τί έκανε καί αυτός γελούσε.

Μιά φορά τόν ρώτησε ή μητέρα μου γιατί φεύγει ο νοϋς μας τήν ώρα της προσευχής. Αυτός της είπε χαμογελώντας: Έί τό άρνούι πού βυζάνι από τήν μάνα του, δέν αφήνει τό βυζί καί τρέχει γιά λίγο καί πάλι στρέφεται πίσω;

Ο σύζυγός μου πριν πολλά χρόνια πού ταξίδευε συχνά, του ζήτησαν κάτι μεγάλο γιά τήν εκκλησία του Μοναστηριού. Ήταν 2 μεγάλα πακέτα καί δυσκολεύτηκε νά βρει καρότσι στό άεροδρόμιο Άθηνών. Μόλις επικαλέσθηκε τήν βοήθεια του Τιμίου Σταυρού δι' ευχών του Γέροντα βρέθηκε ένα καρότσι δίπλα του. Όταν ήρθε Κύπρο πήγαμε νά τά πάρουμε. Όταν μās είδε ο Γέροντας λέει στον άνδρα μου: «Τά κατάφερες καί ήρθες Π. μου;» Γύρισε καί μέ κοίταξε ο άνδρας μου.

Άλλη φορά περιμένανε έξω γιά νά έξομολογηθούμε. Ήρθε μία κυρία, άγνωστη σε μās, καί άρχισε νά επαινεί τόν Γέροντα, ότι άκουσε ότι είναι άγιος, διορατικός κτλ. Ξαφνικά άνοίγει ή πόρτα καί βγαίνει ο Γέροντας καί της θύμωσε. Μείναμε έκπληκτες, γιατί ο Γέροντας ήταν αδύνατο νά άκουε. Όλοι νόμιζαν ότι είναι άσπηρός. Ήταν όλο άγάπη. Όταν έβγαίνες από τήν έξομολόγηση, πετούσες.

Επίσης θεράπευσε μία δαιμονισμένη από τήν Λάρνακα. Τήν είχαν πάρει ίερείς γιά νά της διαβάσει έξορκισμούς. Η κοπέλα όταν είδε τόν Γέροντα μέ τόν Τιμίο Σταυρό, άγγίεψε καί άρχισε νά κλωτσά τόν Γέροντα. Τό πόδι της μπήκε στό μανίκι του ράσου του καί παρ' όλίγο νά ρίξει

τόν Σταυρό. Τήν κρατούσαν πολύ σφιχτά οί ιερείς πού μαύρισαν τά χέρια της. Ὅταν τήν ρώτησε πώς τήν λένε τοῦ ἀπάντησε: Λεγεών. Ὁ Γέροντας ἔβαλε τόν Τίμιο Σταυρό κοντά στό στόμα της διαβάζοντάς τίς εὐχές. Ὅταν τέλειωσε τούς εἶπε νά τήν ἀφήσουν. Αὐτή γονάτισε καί ἔκλαψε μπροστά στόν Τίμιο Σταυρό γιά μισή ὥρα. Ὅταν συνήλθε, τούς εἶπε ὅτι ἀκουγε τά βήματα τοῦ Γέροντα ὅταν τήν πλησίαζε σάν νά ἐρχόταν ἕνας γίγαντας. Αὐτή ἡ κοπέλα νομίζω ἔγινε μοναχή.

Ὁ Γέροντας ἀρρώστησε πρὶν χρόνια καί ἦταν στό νοσοκομεῖο καί πήγαμε νά τόν δοῦμε. Ὅταν τόν ρώτησα ἂν εἶναι καλά, μοῦ ἀπάντησε: Ἔ, ἀφοῦ προσεύχονται 3.500 χιλιάδες στήν Παναγία δέν θά γίνω καλά;

Πρὶν ἀκόμα νά γίνει ἡγούμενος, ὁ π. Γερμανός ἦταν πάνω στή Μονή καί κάτι ἔλεγαν μαζί μέ τό Γέροντα καί τούς πλησίασε ἕνας ἀξιωματικός τοῦ στρατοῦ, ἐξ Ἑλλάδος, καί ρώτησε νά μάθει ποιός εἶναι ὁ ἡγούμενος. Ὁ π. Γερμανός ἔδειξε τόν π. Ἐθανάσιο καί ὁ π. Ἐθανάσιος εἶπε ὄχι. Ὁ π. Γερμανός εἶναι. Τότε ξανά ὁ π. Γερμανός ἀρνεῖται καί ξαναδείχνει τόν π. Ἐθανάσιο. Ὁ ἀξιωματικός τούς λέει τότε: «Ἐπιτέλους πέστε μου ποιός ἀπ' τούς δύο εἶναι ὁ ἡγούμενος».

Ὅταν ὁ ἀδελφός μου πῆγε στρατιώτης κοντά στό Σταυροβούνι, στά Λ.Ο.Κ. ἡ μητέρα του ζήτησε ἂν βρεῖ καιρό νά πάει στό Γέροντα, πάνω στή Μονή. Μιά μέρα τά κατάφερε. Ὁ Γέροντας τοῦ ἔβαλε φαγητό καί ἐνῶ ἔτρωγε ὁ ἀδελφός του, ὁ Γέροντας τοῦ ἔκανε ἀνάγνωσι. Αὐτό ἔγινε πολλές φορές. Μιά φορά, χωρίς νά ξέρει ὅτι θά πήγαινε, τοῦ εἶπε ὁ Γέροντας: «Σέ περίμενα» καί ἦταν στήν πόρτα.

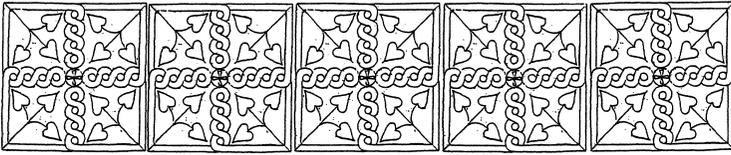
Ἦθελε οἱ γυναῖκες νά εἶναι εὐπρεπῶς ντυμένες στήν ἐκκλησία. Τοῦ Ἁγίου Φανουρίου μιά κυρία πού δέν ἦταν ντυμένη ὅπως πρέπει στήν ἐκκλησία τοῦ λέει: «Γέροντα ἔφερα πίττα τοῦ Ἁγίου Φανουρίου γιά νά μνημονεύσετε τήν μητέρα τοῦ Ἁγίου Φανουρίου» καί ὁ Γέροντας μέ θυμωμένο ὕφος τῆς ἀπάντησε: «Ἦρθες ἄσεμνα ντυμένη καί θέλει ἀπό σένα προσευχές ἡ μητέρα τοῦ Ἁγίου Φανουρίου πού εἶναι ἁγία;»

Κάποτε ἡ ἀδελφότητα τῆς Μονῆς ἀποφάσισε νά βάλει ρεῦμα, τηλεφώνο καί μετά νά ἀλλάξουν τήν κουζίνα. Ὁ Γέροντας ὅταν ἦρθε τό ρεῦμα λέει: Θά μᾶς τυφλώσουν. Ὅταν ἔνωσαν τό τηλεφώνο δέν πίστευε ὅτι θά μιλήσει μέ τόν ἀδελφό του πού μένει στήν Ἀθήνα σχηματίζοντας τόν ἀριθμό. Γιά τήν κουζίνα, τόν βρήκαμε νά κάθεται μόνος του ἔξω καί τόν ρώτησε ἡ μητέρα μου ἂν εἶναι καλά. Αὐτός μᾶς ἀπάντησε: θά τά κάψουν ὅλα, γιατί ἄλλαξαν τήν κουζίνα. Ὁ Γέροντας ἦταν γέροντας τῶν γερόντων. Ἀσκητής, πρᾶος, ταπεινός μέ πολλή ἀγάπη.

Αἰωνία του ἡ μνήμη.

ΕΛΕΝΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Κωνσταντίνου Κυριακίδη

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΖΩΗΣ

Η εὐλογημένη ἀπαρχή τῆς ἀνασύστασης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου ἔγινε μέ τόν Γέροντα Διονύσιο Χρηστίδη, ὁ ὁποῖος τό 1889 ἤλθε ἀπό τό Ἅγιο Ὑρος καί ἐπικεφαλῆς ὀλιγάριθμης ἀδελφότητας. Οἱ πατέρες αὐτοί, ἀναλαμβάνουν τήν ἐπιστοασία τῆς Μονῆς, μεταλαμπαδεύουν τόν Μοναχικό κοινοβιακό θεσμό, καί ἀναλαμβάνουν τήν ἐπαναδραστηριοποίησή της, σύμφωνα μέ τό τυπικό τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὑρους. Τυπικό τό ὁποῖο καί διατηρεῖται μέχρι σήμερα. Δικαίως ἄλλωστε ἡ Μονή καλεῖται τό Ἅγιο Ὑρος τῆς Κύπρου. Τά παραδείγματα τῶν ἀξίων αὐτῶν ἀγωνιστῶν τῆς σημερινῆς περιόδου, οἱ ὁποῖοι γίνονται πρότυπα πρὸς μίμηση, διατρανώνουν περήφανα ὅτι ἡ ἐνάρετος ζωή εἶναι καί στήν σημερινή ἐποχή ἐφικτή. Ὅτι εἶναι πάντα παρόν τό Ἅγιο Πνεῦμα καί ἡ ἁγιαστική χάρις του. Τό λειτουργικό ἦθος τῶν πατέρων αὐτῶν, ἔδωσε νέο νόημα στήν περί μοναχισμοῦ ἐννοια σέ ὁλόκληρη τήν Κύπρο. Οἱ κατανοκτικές ἀκολουθίες, οἱ πολὺωρες ἀγρυπνίες καί ἡ ἄσκνη πνευματική καθοδήγηση ἦταν καταλύτες στό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Κύπρου. Στήν ἐποχή μας ὅπου ἡ μανία τῆς παγκοσμιοποίησης καί τοῦ καταναλωτισμοῦ ἰσοπεδώνει τά πάντα, σέ μιά ἐποχή ὅπου ὅταν κάποιος θέλει νά περιγράψει μιά κατάσταση μιζέριας, ἐξαθλίωσης, ἐγκατάλειψης ἀπό τοὺς ἀνθρώπους, μιᾶς κατάστασης ἀνεπιθύμητης, χρησιμοποιεῖ τήν φράση «στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ», οἱ Γέροντες αὐτοί μέ τό λειτουργικό τους ἦθος, μέ τήν παντελῆ ἐμπιστοσύνη τους στόν Θεό, ἐπαναπροσδιορίζουν τήν φράση καί τῆς δίδουν τό ἀρχικό της νόημα. Γι' αὐτούς ὅλη τους ἡ ζωή εἶναι ἕνας ἀγώνας ἀκριβῶς γιά νά βρεθοῦν στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἡ ἀπόδειξη ὅτι ἡ ἐνάρετος ζωή στήν σημερινή ἐποχή εἶναι δυνατή. Ὁ μακαριστός γέροντας Γερμανός ἦταν μιά γνήσια ἐκκλησιαστική μορφή, πού τήν χαρακτήριζε τό λειτουργικό ἦθος σέ ὅλη τήν διάρκεια τῆς ζωῆς του. Ἡ ὅλη τή ζωή του ἦταν μιά ἀδιάλειπτη λειτουργία. Καί στήν ἀδιάλειπτο προσευχή αὐτό ἀκριβῶς ζητᾶνε, τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, μέ τήν γνωστή μικρή προσευχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με». Ὁ παπά Κυπριανός ἦταν βαθύς γνώστης καί μύστης τῆς νοερᾶς προσευχῆς, στήν ὁποία καί ἐπιδίδετο ἐπικαλούμενος τό θεῖον ἔλεος μετά κλαυθμῶν γοερῶν. Οἱ ρίζες πού ἔσπειραν οἱ ἅγιοι αὐτοί Γέροντες ἦταν βαθιές. Τό λειτουργικό ἦθος τῶν ἁγίων αὐτῶν Γερόντων, τό παράδειγμα τῆς ζωῆς τους, ἀλλά καί οἱ πατρικές τους παραινήσεις χάραξαν βαθιά τό δρόμο στήν σύγχρονη ἱστορία τῆς Κύπρου, ὄχι μόνο ὅσο ἀφορᾶ τόν μοναχισμό ἀλλά

καί τήν γενικότερη θρησκευτική ζωή τοῦ τόπου.

Ἄξιος συνεχιστής τοῦ ἔργου τους καί ὁ μακαριστός ἡγούμενος τῆς Μονῆς, γέροντας Ἄθανάσιος. Καί αὐτό φαίνεται ὄχι μόνο ἀπό τά νέα ἔργα πού ἔγιναν ἐπί ἡγουμενίας του, καί πού εὐκόλα μπορούν νά ἐντοπιστοῦν, ὅπως μεταξύ ἄλλων ὁ καλλωπισμός τοῦ Καθολικοῦ, ἡ ἀγιογράφησή του μέ τήν παραδοσιακή τεχνοτροπία καί ἡ ἀνέγερση τῶν παρεκκλησιῶν Πάντων τῶν ἐν Κύπρῳ Ἁγίων, τοῦ Ἁγίου Φανουρίου καί τῶν δεκατριῶν ὁσιομαρτύρων τῆς Μονῆς Καντάρας, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καί τῆς Παναγίας, ἀλλά καί ἀπό τήν πνευματικότητά του, πού ἐπιμελῶς ἔκρυβε καί πιά δύσκολα μπορούσε νά ἐντοπιστεῖ. Δύσκολο ἕως ἀδύνατο γιά μένα νά μιλήσω γιά τήν πνευματικότητα τοῦ Γέροντα. Γιά τήν ταπείνωσή του. Γιά τήν ἀγιότητά του! Ἄλλωστε εἰπώθηκαν τόσα πολλά ἀπό ἐπισκόπους καί πατέρες πού τόν ἔζησαν ἀπό κοντά, πού ὄ,τι καί νά πῶ περισσεύει. Ἔτσι μέσα ἀπό τίς ἐπόμενες λίγες γραμμές, ἀποφάσισα νά μοιραστῶ μαζί σας τρεῖς προσωπικές ἐμπειρίες ἀπό τή γνωριμία μου μαζί του. Ἐμπειρίες μάλιστα ὅπου ὁ ἅγιος Γέροντας χάραξε στή μνήμη μου ἀνεξίτηλα διδάσκοντας μέ τό παράδειγμα του, χωρίς κἄν νά μοῦ μιλήσει!

Ἡ Θεία πρόνοια, ἐνῶ δέν εἶχα καί ἰδιαίτερη σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, μέ ὀδήγησε στό Σταυροβούμι ἀρκετά χρόνια πρίν. Ἔτσι μέσα ἀπό τήν καθοδήγησή τοῦ πνευματικοῦ μου πατέρα, τήν ἀγάπη του καί τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἄρχισα καί ἐγώ νά κάνω τά πρῶτα μου βήματα, νά μαθαίνω περί πνευματικοῦ ἀγῶνα, περί προσευχῆς, περί νηστείας, ἀκολουθιῶν, ἀγρυπνιῶν κλπ. Ἦταν τότε πού σέ μιά ἀπό τίς πρῶτες μου ἀγρυπνίες στή Μονή ἄν ὄχι στή πρώτη, πέρασα καί ἐγώ νά πάρω τήν εὐχή τοῦ ἀειμνηστοῦ Γέροντα. Καί ἐκεῖ πού πᾶς νά τοῦ φιλήσεις τό χέρι, κρατᾶ τό δικό σου! Νιώθω ἔντονα ὅτι ἐκείνη τήν ὥρα πού δίνει τήν εὐχή, πού μοῦ λέει «τήν εὐχή τοῦ Κυρίου», προσεύχεται γιά μένα! Καί κάτι συμβαίνει! Μέσα στά λίγα αὐτά δευτερόλεπτα, γιατί κόσμος περιμένει στήν οὐρά. Αὐτή ἡ εὐχή του, ξεκουράζει. Ὁ κόπος τῆς ἀγρυπνίας, ἡ νύστα, ὁ πόνος στά πόδια, ὅλα χάνονται! Καί νιώθω μιά χαρά πού δέν μπορῶ νά ἐξηγήσω! Καί περιμένω ὑπομονετικά μέσα στό σκοτάδι, πότε θά ἔρθει ἡ ὥρα πρίν τή Θεία Κοινωνία, νά περάσω καί πάλι. Νά «ξαναπάρω» τήν εὐχή του! Καί μετά, πότε θά εἶναι ἡ ἐπόμενη ἀγρυπνία! Νά πάω ξανά! Καί κάθε φορά, ἡ ἴδια ἐμπειρία, ἡ ἴδια χαρά!

Στήν ἐπόμενη ἀγρυπνία, βρίσκω πλέον τή «θέση» μου στόν ναό. Πάω καί στέκομαι ἀκριβῶς πίσω ἀπό τό δεξιό ψαλτήρι καί τό θρόνο τοῦ ἀγαπητοῦ Γέροντα! Ἔτσι, καί λόγω ὕψους μπορῶ νά διακρίνω πάνω ἀπό τή ψηλή ράχη τοῦ ψαλτηρίου τά καθίσματα, ἀμυδρά βέβαια λόγω σκότους, καί νά τά ψάλλω καί ἐγώ χαμηλόφωνα - σχεδόν ἀπό μέσα μου - γιά νά μὴν ἐνοχλῶ, βοηθώντας ἔτσι νά συγκεντρώνομαι καλύτερα. Κυρίως ὅμως βρίσκομαι ἀκριβῶς πίσω ἀπό τόν ἀγαπημένο Γέροντα καί χαίρομαι πολύ γιά αὐτό. Ἄρκοῦσε νά τόν βλέπω! Τόν παρακολουθῶ. Μέ εὐχαριστεῖ νά εἶμαι τόσο κοντά. Ἔρχεται, λοιπόν, ἡ ἐπόμενη ἐμπειρία!

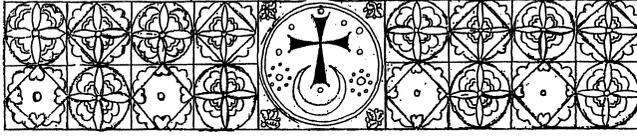
Ἄρχίζει ἡ ἀγρυπνία. Περνοῦν οἱ ὄρες. Μιά, δύο, τρεῖς, τέσσερις... Ἡ κούραση ἀρχίζει νά μέ καταβάλλει, Νύσταξα, θέλω νά καθίσω καί ἐκτός ὥρας πού «ἐπιτρέπεται». Καί ὅμως παρακολουθῶ τόν φιλακόλουθο Γέροντα. Ἐκεῖ ὄρθιος, σέ ἐγρήγορη, νά ψέλνει, νά δίνει ὀδηγίες στους πατέρες, νά παρακολουθεῖ καί νά συμμετέχει πραγματικά σέ ὅλη τήν ἀκολουθία. Καί τότε ἦταν πού νιράπηκα. Σκέφτηκα πῶς ὁ μακαριστός Γέροντας, σέ μεγάλη ἡλικία, μέ προβλήματα υγείας νά τόν ταλαιπωροῦν εἶναι ἐκεῖ ὄρθιος. Ἐγώ λοιπόν πῶς θά δώσω καλή ἀπολογία; Σκέφτηκα πῶς ὁ καλός Θεός θά μοῦ πεῖ γιατί δυσανασχετοῦσες καί καθόσου; Δέν ἔβλεπες μπροστά σου ἐκεῖνο τόν παπούλη; Ἔτσι, μέ αὐτό τόν τρόπο ξεπέρασα τή κούραση. Ἐμαθα σιγά σιγά τό τυπικό, ἤξερα τί νά περιμένω ὅτι θά ἀκολουθήσει, προμηθεύτηκα καί τό πρῶτο μου κομποσκοῖνι καί σιγά σιγά, περίμενα πότε θά ἔρθει ἡ ἐπόμενη ἀγρυπνία!

Ὅπως σᾶς ἔχω ἤδη πεῖ, νέος ἀμύπητος στή πνευματική ζωή, ὅλα αὐτά γιά μένα πρωτόγνωρα ἀλλά καί συνέβαλαν στήν ὁποία «πνευματική» μου πορεία. Τό τρίτο περιστατικό πού μοῦ ἔκανε φοβερή ἐντύπωση καί δέν θά ξεχάσω ποτέ ἔχει σχέση μέ μία ἀπόφαση τοῦ Γέροντα πού ἀφοροῦσε τούς πατέρες τῆς Μονῆς. Ἔτυχε μία χρονιά νά πάω στόν πνευματικό μου νά παραπονεθῶ γιά τή νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Τοῦ εἶπα, κατανοῶ τή νηστεία τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Πάσχα, ἄντε καί τοῦ Δεκαπενταυγούστου γιά χάρη τῆς Παναγίας. Ἀλλά ἕνα μῆνα νηστεία τῶν Ἀποστόλων μέσα στό καλοκαίρι, πάει πολύ! Ἄντι ἄλλης ἀπάντησης, ὁ πάτερ μοῦ εἶπε πῶς μία χρονιά πού τό Πάσχα εἶχε πέσει ἀργά καί ἡ συγκεκριμένη νηστεία ἦταν μόνο 1-2 μέρες, ὁ Γέροντας εἶπε στους πατέρες τῆς Μονῆς νά νηστεύουν ἕνα ὀλόκληρο μῆνα γιά νά δείξουν τήν ἀγάπη τους, γιά τούς Ἁγίους Ἀποστόλους! Νιράπηκα! Λέω τοῦ ἑαυτοῦ μου, κοίταξε πῶς σκέφτονται οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ καί πῶς ἐγώ ὁ κοιλιόδουλος! Καί πᾶρε παράδειγμα!

Πραγματικά ἐμπειρίες ζωῆς! Εὐχαριστῶ τό Θεό γιά τήν εὐκαιρία πού εἶχα νά τόν γνωρίσω. Τήν εὐλογία πού εἶχα στή ζωή μου νά γνωρίσω τόν γέροντα Ἀθανάσιο, στά πρῶτα μου βήματα. Πού ἴσως καθόρισαν πολύ περισσότερο ἀπ' ὅτι μπορούσα τότε νά ἀντιληφθῶ. Λυπήθηκα πολύ ἀκούοντας τά νέα τῆς ἐκδημίας τοῦ μακαριστοῦ Γέροντα, ἀλλά ὄχι «ὡς καί οἱ λοιποί, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα». Ξέρω, εἶμαι βέβαιος ὅτι βρίσκεται πλέον «ἐν χώρα ζώντων καί ἐν σκηναῖς δικαίων» Καί εὐχομαι ἀπό ἐκεῖ, πλησίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πού βρίσκεται, νά εὐχεται ὑπέρ ἡμῶν. Νά εὐχεται Γέροντα, σέ αὐτές τίς δύσκολες ἐποχές πού καλοῦμαστε νά ζήσουμε, νά μὴν παρασυρθοῦμε, νά μὴν πλανηθοῦμε, νά ἔχουμε καί ἐμεῖς «χριστιανικά τά τέλης τῆς ζωῆς μας, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά καί καλήν ἀπολογίαν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ μας». Ἀμήν!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Θεολόγος

Βασίλειου Χαλαλάμπους

ΓΕΡΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ, Ο ΓΕΡΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

όν γέροντα Ἀθανάσιο, τόν ἠγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, τόν γνώρισα πρὶν 35 χρόνια. Ἐνθυμούμαι κατὰ τὴν πρώτη μου συνάντηση στό κελάκι - ἐξομολογητήριο δίπλα στὴν ἐκκλησία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τόν τρόπο πού μέ συμβούλευσε γιὰ τὴν προσευχή. Ἀντὶ ἄλλης συμβουλῆς τὴν πρώτη φορά πού τόν γνώρισα, μοῦ ἔδειξε τό κομποσχοῖνι του. Ἀντὶ ἄλλης ἐπεξήγησης, ἀπλᾶ ἔβγαλε ἀπὸ τό παλιό ράσο του τό κομποσχοῖνι του καί μοῦ τό ἔδειξε περνώντας λίγους κόμπους.

Ἀκριβῶς τό ἴδιο μοῦ συνέβηκε ὅταν ἐπισκέφθηκα τόν Ὅσιο Ἐφραίμ τόν Κατουνακιώτη. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ γέροντας Ἐφραίμ ἦταν κληνῆρης στό μικρό του κελάκι, γιατί ὑπέφερε μέ τὰ πόδια του. Βγῆκε γιὰ λίγο προηγουμένως νά μᾶς χαιρετήσῃ κι ὕστερα πῆγε στό κελάκι του. Ὅταν τόν ἐπισκέφθηκα μετὰ τόν Ἐσπερινό στό κελάκι του, ἔβγαλε τό χέρι του ἔξω ἀπὸ τὰ κλινოსκεπάσματα καί μοῦ ἔδειξε τό κομποσχοῖνι του περνώντας λίγους κόμπους. Σ' αὐτούς τούς δύο μεγάλους γέροντες διέκρινες τὴν μακαρία ἀπλότητα τοῦ Ὁρθόδοξου μοναχοῦ.

Ἐπίσης ὅταν μετὰ ἀπὸ χρόνια διάβασα αὐτά πού ἔλεγε ὁ Ὅσιος Πορφύριος γιὰ τὴν ἀδιάλειπτη προσευχή, κατάλαβα πόσο δίκαιο εἶχε ὁ γέροντας Ἀθανάσιος γι' αὐτά πού ἔλεγε γιὰ τὴν νοερά προσευχή. Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος, ὁ ἀσκητής πού τὰ τρία πρῶτα χρόνια τῆς μοναχικῆς του ζωῆς ἔζησε σέ σπήλαιο, ἀλλὰ καί ἡ μετέπειτα ζωή του ἦταν ἀσκητική, ἦταν ὁ γέροντας τῆς νήψεως καί τῆς προσευχῆς.

Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος ἀσκοῦσε τὴν Ἠγουμενία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, μέ βάση τὰ πνευματικά του χαρίσματα, τὰ ὁποῖα πρυτάνευαν στὴν ὅλη ἀσκηση τῆς ποιμαντικῆς διακονίας του. Δέν εἶχε ἀκαδημαϊκή, ἀλλ' οὔτε καί γυμνασιακὴ μὀρφωση. Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς του ἀσκοῦσε τὴν Ἠγουμενία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου. Καθημερινὰ συμμετεῖχε στὶς Ἱερές Ἀκολουθίες.

Γνωρίζοντας κάποιος τόν γέροντα Ἀθανάσιο, εὐκόλα ἀντιλαμβανόταν τὴ μακαρία ἀπλότητα καί τὴν ταπεινώσή του. Πολύ παλιά, ὅταν συνήθιζα νά πηγαίνω στὴν Ἱερά Μονὴ Σταυροβουνίου κατὰ τό Σάββα-

το πρὶν τὸ μεσημέρι, κάποιες φορές ἔτυχε νὰ συναντήσω ἐκεῖ τὸν τότε Ἑγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου Διονύσιο. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ὅτι δὲν ἐρχόταν μὲ τὸ αὐτοκίνητο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου (ἂν καὶ ὑπῆρχαν ἀρκετά), ἀλλὰ μόνος του μὲ ἓνα ταξί, τὸ ὁποῖο τὸν περίμενε καὶ ἔφευγε.

Ἐπισκεπτόταν ὁ Ἑγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου Διονύσιος τὸν Γέροντα στὸ πολὺ μικρὸ κελί του δίπλα στὴν ἐκκλησία, στὸ ὁποῖο ἐξομολογοῦσε. Πιθανότατα στὸν γέροντα Ἀθανάσιο νὰ ἐξομολογεῖτο ὁ Ἑγούμενος Διονύσιος. Ἐξάλλου σὲ ὁλόκληρη τὴν Κύπρο ἦταν κατὰ γενικὴ ὁμολογία ἡ πνευματικότερη μορφή πνευματικοῦ γέροντος. Ἐνα Σάββατο λοιπὸν, βγῆκε ἀπὸ τὸ μικρὸ κελί τοῦ Γέροντα ὁ Ἑγούμενος Διονύσιος καὶ κατόπιν ὁ γέροντας Ἀθανάσιος. Σὰν μικρὸ παιδί ὁ γέροντας Ἀθανάσιος κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιά κολώνα τοῦ Ναοῦ κοντὰ στὸν σολέα καὶ μοῦ ἔκανε νεῦμα νὰ τὸν πλησιάσω. Μὲ σιγανὴ φωνή, προσεκτικὰ νὰ μὴν ἀκουστεῖ καὶ μὲ αὐθόρμητο θαυμασμό μὲ ρώτησε: «ξέρεις ποιὸς ἐν τούτοις;» (ξέρεις ποιὸς εἶναι αὐτός;). Καὶ πρὶν προλάβω νὰ ἀπαντήσω, μὲ μεγάλο θαυμασμό μοῦ εἶπε: «ἐν ὁ Γούμενος τοῦ Τζιύκκου τούτος» (εἶναι ὁ Ἑγούμενος τοῦ Κύκκου αὐτός). Χωρὶς καμιά δόση ὑπερβολῆς ὁ Γέροντας σὰν μικρὸ παιδί ἐξέφρασε τὸν θαυμασμό του, προδίδοντας τὴ μεγάλη του ταπείνωση.

Ἀγαποῦσε ἰδιαίτερος τοὺς Ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Μία φορά στὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια πού ἐπισκεπτόμουν τὴν Ἱερά Μονὴ Σταυροβουνίου, μετὰ τὴν ἐξομολόγηση πῆγα στὸ μικρὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Μονῆς. Ἀντιλήφθηκα ὅτι ὁ Γέροντας μὲ ἀκολούθησε. Κι ἐνῶ κοίταζα βιβλία γιὰ νὰ δῶ τί θὰ ἀγοράσω, ὁ Γέροντας ἔπιασε τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Διαδόκου Φωτικῆς «*Τὰ ἑκατὸν γνωστικὰ κεφάλαια*» καὶ μοῦ τὸ ἔδωσε. «Τοῦτον νὰ πιάσεις», μοῦ εἶπε.

Ἐνθυμοῦμαι κάποτε, ὅταν πῆγα γιὰ ἐξομολόγηση κατὰ τίς πρῶτες μέρες τοῦ Δεκεμβρίου, τὸν ρώτησα, ὅπως συνήθιζα, πότε νὰ κοινωνήσω καὶ ὁ Γέροντας μοῦ εἶπε νὰ κοινωνήσω τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Στὴν ἐργασία μου τότε δὲν εἶχα τὴν εὐκολία νὰ πάρω ἄδεια τὴ μέρα τῆς γιορτῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τὸ ἀνέφερα στὸν Γέροντα. Δέ θὰ ξεχάσω τὴ μεγάλη ἀπορία τοῦ Γέροντα μὲ τὸ: «μὰ γιέ μου, ἔτσι μεγάλη γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου δουλεύετε;» Αὐτός ἦταν ὁ γέροντας Ἀθανάσιος.

Γιὰ τὸ θέμα τῶν ἀστεϊσμῶν ἡ συμβουλή τοῦ Γέροντα δὲν εἶχε νὰ κάνει μὲ τὸ στεῖρο ἠθικισμό. Ἔθετε τὸ πρόβλημα σὲ πνευματικὴ βάση. Οἱ ἀστεϊσμοί, μοῦ εἶπε κάποτε ὁ Γέροντας, «γίνονται ἐμπόδιο στὴν ἀδιάλειπτη προσευχή». Τὸ ἐμπόδιο στὴν προσευχή ἦταν τὸ μεγάλο πρόβλημα γιὰ τὸν Γέροντα. Ἀνάλογη συμβουλή σὲ πνευματικὴ βάση ἔδωσε καὶ ὁ Ὅσιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο πού συνταξίδευε μαζί του, γιὰ τὸ κάπνισμα τσιγάρου, τονίζοντάς του ὅτι δὲν μπορεῖ τὴν ὥρα πού καπνίζει νὰ πεί τὸ «Πάτερ ἡμῶν». Ὁ Ὅσιος Σιλου-

ανός δέν ἔθιξε τίς βλαβερές συνέπειες στή σωματική ὑγεία, ἀλλά τίς ἐπιπτώσεις στήν πνευματική ζωή καί εἰδικότερα τό πρόβλημα πού δημιουργεῖτο στήν προσευχή. Αὐτό ἐπεσήμανε καί ὁ γέροντας Ἁθανάσιος.

Ἐν τῷ γέροντας Ἁθανάσιος δέν ἀρέσκετο στήν ἰδιοτελή φιλία, οὔτε καί στήν προσωποληψία τῶν «δικῶν». Σέ κάποιο μου προσκύνημα στό Σταυροβούνι μέ ἓνα φίλο πού ταλαιπωρεῖτο ἀπό τήν ἐξωεκκλησιαστική προσωποληψία καί τήν μάλιστα τῶν «δικῶν», πού ἐκείνη τήν περίοδο τήν παρατηροῦσες σέ ἀρκετούς χριστιανούς, εἶπα στόν φίλο μου νά προσέξει τήν ἀνιδιοτελή συμπεριφορά τοῦ Γέροντα. Μετά τό Ἑσπερινό, πήγαμε νά πάρουμε τήν εὐχή τοῦ Γέροντα καί ἐκεῖ ὁ φίλος μου κατάλαβε ὅτι γιά τόν Γέροντα δέν ὑπῆρχαν «δικοί». Καμιά διάκριση στους προσκυνητές πού πῆγαν νά πάρουν τήν εὐχή τοῦ Γέροντα. Αὐτό τό παρήρησε ὁ φίλος μου καί τό σχολίασε. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ ὑπερβολές πρὸς τούς «δικούς», προκαλοῦν ἀμχανία καί κάποτε λύπη στους προσκυνητές πού δέν «ἀντῆκουν» στό περιβάλλον τους.

Κι ὅταν ἔτυχε στή ζωή μου μιά μακροχρόνια λύπη καί ἡ ἀφιλάδελφη ἀδιακρισία ἀρκετῶν τῆ μάκρυνε ἀκόμα περισσότερο, δύο μεγάλοι γέροντες μέ παρηγόρησαν καί μάλιστα χωρίς νά χρειαστοῦν ἐπεξηγήσεις. Αὐτοὶ ἦταν ὁ Ὁσιος Παῖσιος καί ὁ γέροντας Ἁθανάσιος. Χωρίς νά χρειαστεῖ νά ἐξηγήσω στους δύο μεγάλους αὐτούς γέροντες τό πρόβλημα πού μέ ταλαιπωροῦσε, μέ ἔδωσαν καί τήν παρηγοριά καί τήν λύση τοῦ μεγάλου ἐκείνου προβλήματος.

Ἐν τῷ μακαριστῷ γέροντας Ἁθανάσιος, ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου, ὑπῆρξε ὁ πνευματικός πολλῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, κληρικῶν, μοναχῶν καί λαϊκῶν. Ὅσες φορές ἔτυχε νά βρίσκομαι στήν Ἱερὰ Μονή Σταυροβουνίου, ὅταν ἐπέστρεφε ὁ Γέροντας ἀπό Γυναικεῖες Ἱερές Μονές πού πῆγαινε γιά ἐξομολόγηση, κατάκοπος ἔμπαινε στό κελάκι - ἐξομολογητήριο δίπλα στήν ἐκκλησία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ γιά ὀλιγόλεπτη ξεκούραση, γιατί ἀμέσως μετά θά ἐξομολογοῦσε ἐκείνους πού τόν περίμεναν γιά ἐξομολόγηση. Ποιά ἦταν ἡ ξεκούρασή του; Καθόταν γιά λίγο στό κρεβάτι του καί προσευχόταν μέ τό κομποσκοῖνι του. Αὐτή ἦταν ἡ ξεκούρασή του.

Δέν θά λησμονήσω τή χαρά κάποιου συναδέλφου πού εἶχαμε ἐργαστεῖ μαζί σέ κάποια δουλειά ὡς ἐργάτες, τά πρῶτα χρόνια πού ἐπέστρεψα ἀπό τίς σπουδές μου, ὅταν τόν πῆρα στήν Ἱερὰ Μονή Σταυροβουνίου γιά ἐξομολόγηση πρώτη του φορά. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος θά ἦταν τότε κοντά περίπου 60 χρονῶν. Ἀθεϊστικά πολιτικά ρεύματα πού τότε παρέσυραν ἀρκετούς στήν Κύπρο, δέν τόν ἄφηναν νά ἀντιμετωπίζει μέ συμπάθεια τά ἐκκλησιαστικά θέματα. Μιά μέρα ἐκεῖ πού ἐργαζόμουν μέ πλησίασε καί μέ παρακάλεσε νά τόν πάρω στό Σταυροβούνι μέ τό αὐτοκίνητό μου, γιά νά ἐξομολογηθεῖ στόν γέροντα Ἁθανάσιο. Ὅταν ἐπιστρέψαμε μέ εὐχαριστοῦσε συνέχεια καί ὅσες φορές μέ συναντοῦσε μετά ἀπό χρόνια, τίποτα ἄλλο δέν μοῦ ἔλεγε ἐκτός ἀπό τό νά μοῦ ζητᾷ

νά πᾶμε Σταυροβούνι γιά ἐξομολόγησι.

Ὁ Γέροντας δέν συμπαθοῦσε τήν ἀδιάκριτη χαλαρότητα πού ἐπιδεικνύουν κάποιοι πνευματικοί, ἀποκομίζοντας ἀποδοχή καί ἐπαίνους γιά τήν «προοδευτική» διαφορετικότητα τῆς ἀντιμετώπισής τους, ἀλλά οἱ συμβουλές τοῦ Γέροντα ἐρείδοντο στήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καί στή μεγάλη του διάκριση.

Σέ θέματα Ὁρθοδοξίας καί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς γενικότερα, δέν ἤθελε παρεκκλίσεις. Γιά παράδειγμα, ὅταν στάλθηκε ἡ ἀρχιεπισκοπική Ἐγκύκλιος γιά τή Σύνοδο τῆς Κρήτης, δέν ἀναγνώστηκε στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου, ἐξ ἀφορμῆς τῶν γνωστῶν στρεβλώσεων καί παρεκκλίσεων σέ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης ἀπό τήν Ὁρθόδοξη ἀκρίβεια.

Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος ἦταν ὁ γέροντας τῆς μακαρίας ἀπλότητος. Κάποτε ὅταν ἐπισκέφθηκε τήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου ὁ μ. γέροντας Γεώργιος (Καψάνης), ἀπευθύνθηκε πρὸς τόν μοναχό πού τόν συνόδευε καί τόν ρώτησε: «Ἐμεῖς ἔχομε τέτοιον στό Ἅγιο Ὅρος;» (ἐντυπωσιασμένος ἀπό τήν μακαρία ἀπλότητά του). Ὁ μοναχός τότε ἀνέφερε τό ὄνομα ἑνός Ἡγουμένου στό Ἅγιο Ὅρος, πού ἐφημίζετο γιά τήν ἀπλότητά του καί ὁ γέροντας Γεώργιος συμπλήρωσε, «ὄχι, αὐτός εἶναι κάτι ἄλλο».

Ἐπιλογικά ἴσως εἶναι καλύτερα νά παραθέσω αὐτό πού ἔγινε πρὶν χρόνια, ὅταν ζοῦσε ὁ Ὁσιος Παῖσιος. Ὅταν πῆγε ὁ γέροντας Ἀθανάσιος γιά προσκύνημα στό Ἅγιο Ὅρος, κάποιοι Κύπριοι τό ἀνέφεραν στόν Ὁσιο Παῖσιο. «Ἐρχεται ὁ πάτερ Ἀθανάσιος ἀπό τό Σταυροβούνι», τοῦ εἶπαν. Καί ὁ Ὁσιος Παῖσιος ἀπάντησε: «ὄχι ὁ πάτερ Ἀθανάσιος, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος», καί τό τόνισε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Θεολόγος

Πρωτοπρεσβύτερου Μιχαήλ Εὐθυμίου
ΓΕΡΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ
ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ

υμᾶμαι τότε πού ἤμουν ἱεροσπουδαστής στήν Ἱερατική Σχολή «Ἁγ. Βαρνάβας», συνήθιζα νά ἐπισκέπτομαι καί νά διανυκτερεύω στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου. Τό βράδυ μετά τό Ἐπίδειπνο καθόμασταν μέ τόν Γέροντα Ἀθανάσιο στή βεράντα τῆς Μονῆς. Σέ κάποια στιγμή τόν ἐρωτῶ:

- Γέροντα, δέν ἀνψυχεῖς, πού οἱ μοναχοί τῆς Μονῆς ἔχουν λιγοστεύσει τόσο πολύ;

Κι ὁ Γέροντας ἀπάντησε μέ ἀπόλυτη σιγουριά καί πίστη:

- Δέν θά ἀφήσει ὁ Τίμιος Σταυρός ἔτσι τή Μονή του.

Κι ὄντως λίγα χρόνια ἀργότερα, ἀρκετοί νέοι ἔσπευσαν νά ἐπανδρώσουν τό Μοναστήρι.

* * *

Κάθε φορά πού ἐπισκεπτόμουν τή Μονή, ὁ Γέροντας μέ ὑποδεχόταν μέ ἀγάπη, καί μέ ἄκουε καί μέ συμβούλευε πατρικά. Διακρινόταν γιά τήν ἀγάπη του, τήν ὑπομονή του, τήν ἐπιείκειά του, τήν ἔγνοια του γιά μᾶς καί τό ἔργο μας. Λίγους μῆνες πρῖν τήν ἐκδημία του εἰς Κύριον, μέ πλήρη διαύγεια πνεύματος, μέ παρατηρεῖ:

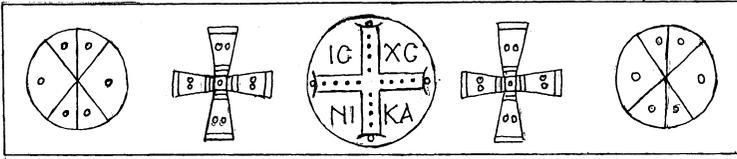
- Ἄργησες πολύ, πάτερ Μιχάλη.

Καί ἐνθυμεῖτο τό κάθε τι γιά τήν Ἑνορία μου, τό ἔργο καί τήν οἰκογένειά μου.

* * *

Στό φαλτήριο, μέχρι λίγο καιρό πρό τῆς ἐκδημίας του, ὅταν οἱ δυνάμεις του λιγότεψαν, στεκόταν καί ἔψαλλε διατηρώντας καθαρή τήν λειτουργική του μνήμη. Ἦταν συνεπέστατος καί μέ ὅλες τίς τυπικές διατάξεις.

Πρωτοπρεσβύτερος ΜΙΧΑΗΛ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἐκ τῆς Ἀντωνίας Πηλλᾶ

ΕΝ ΤῆΙ ΑΓΗΡΩΙ ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΙ

Κερί στή μνήμη τοῦ ὁσίου γέροντα Ἀθανασίου, ἡγούμενου τῆς ἱερᾶς Μονῆς
Σταυροβουναίου

Ὅτι τάχα ἐγὼ νά εἰπῶ ἢ τί λαλήσω περί τοῦ θαυμαστοῦ ὁσίου γέροντος Ἀθανασίου Σταυροβουναίου, καθότι γιά ὀλίγιστο χρόνο, καί μᾶλλον περιστασιακῶς, τόν εἶχα στή ζωή μου ἀπαντήσει καί τή στιγμή πού πλῆθος πιστῶν ἀπό ὅλα τά μέρη, τίς μέσες καί τίς ἄκρες τῆς νήσου μας πού τόν ἐζησαν, ἀναπολοῦν τώρα ἐν χαρμολύπῃ τήν ἐγκοσμίως ἀποῦσα μορφή του, ἀλλά καί δοξολογοῦν ἐκ βάθους ψυχῆς τόν Κύριο πού σέ τέτοιους ἄγονους καιρούς ἔστειλε στόν κόσμο ἀνθρώπους σάν κι αὐτόν - ἀληθινό κόσμημα τοῦ μοναχισμοῦ καί στύλο τῆς ὀρθόδοξῆς μας πίστεως! Πενθοφοροῦν γιά τήν ἐκδημία του ἐν χαρμολύπῃ τόσοι ἀναγκασμένοι, πού παρηγορήθηκαν κάτω ἀπό τό πετραχήλι του. Σίγουρα ὅμως μιλοῦν γι' αὐτόν καί μέ τίς βαθυνούστατες, ἐγκάρδιες, ἀνομολόγητες εὐχές καί προσευχές του, οἱ οὐρανοί, μαρτυροῦνε οἱ ἄγγελοι καί τόν ὑποδέχονται στίς αὐλές τοῦ Κυρίου στή χώρα τῶν ζώντων.

Θέλοντας νά συμβάλω στήν ἐμπνευσμένη καί εὐγενέστατη προσπάθεια τῆς «Ὁρθόδοξης Μαρτυρίας» νά ἀφιερῶσαι τίς σελίδες τοῦ παρόντος τεύχους στόν μεγάλο Γέροντα, καταθέτω στή συνέχεια μία μικρή προσωπική ἐμπειρία, ἴσως καί αὐτή σημαντική γιά τήν περίστασι.

Πρὶν ἀπό κάποια χρόνια, ἕνα πρωινό γλυκειᾶς καί γαλανῆς αἰθρίας ὄδευα μονάχος μέ τό αὐτοκίνητό μου πρὸς Λευκωσία. Κοντεύοντας τήν περιοχὴ τοῦ Κόρνου μέ τό δασῶδες βουκολικό περιβάλλον, ἐξέκλινα τοῦ δρόμου καί ἀνέβηκα στό ἀγιονόρος τοῦ Σταυροβουναίου. Ἦμουν, θυμᾶμαι, ὅπως συμβαίνει συχνά μέ ὅλους τούς θνητούς ἂν ὄχι σκοτασμένος, ἀρκετά βεβαρημένος ψυχικά ἀπό τοῦ βίου τά πάθη, τίς μέριμνες, τούς φόβους καί τίς ἔγνοιες. Φτάνοντας, κατευθύνθηκα στό καθολικό τοῦ Μοναστηριοῦ μέ σκοπὸ νά ἰδῶ τόν Γέροντα, πού ἤξερα ὅτι διέμενε συχνά σέ ἕνα μικρὸ κελί στά ἀριστερά τοῦ τέμπλου μέ τόν μεγάλο σταυρὸ στή γωνία.

Ἐντονη καί αὐθόρμητη διάθεσι μέ ὠθοῦσε νά τόν ἰδῶ. Ὡρα καλή, ἦταν ἐκεῖ. Πρώτη ἰσχυρή ἐντύπωσι καθὼς βρέθηκα μπροστά του: ἡ φωτεινή, ἰλαρή ὄψη του, στάζουσα ἔνθεπ γαλήνη καί πραότητα. Αὐθόρμητα καί θερμά ἀσπᾶστικα τή δεξιὰ του τελώντας ἐν σιωπῇ πρὸς στό καθάριο καί διεισδυτικὸ του βλέμμα. Δέν τοῦ εἶπα, οὔτε ποιός εἶμαι,

οὔτε ἀπό πού ἐρχόμουν. Ἴσως κάτι νά ὑποπιθύρισα πού ἐβγῆκε ἀπό μέσα μου σάν ἄκνα πόνου ἢ στεναγμός. Κι ὁ ἀγαθός Γέροντας, πιστεύω ἀκράδαντα ἕως τώρα, μέ τήν διόραση καί τά χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος μέ τά ὁποῖα ἐμφορεῖτο, κατάλαβε. Κι εὐθύς πλάι σέ ἕνα τραπέζι κοντά στό περβάζι μέ τά λιγοστά βιβλία καί ἄλλα ἱερατικά ἀντικείμενα σκεπάζοντάς με μέ τά πατρικά ἅγια χέρια του, μέ ἀπλότητα καί τήν ἤρεμη, βαθύφωνη λαλιά του, μοῦ διαβαζε μίαν εὐχή. Οὔτε λέξη δέν θυμάμαι ἀπό αὐτή. Μοῦ ἄρκεσε ἡ χάρη του ἡ εὐεργετική. Τό μόνο πού θυμάμαι εἶναι ὅτι ἡ φωνή του, συνεπικουρούσης καί τῆς βοῆς τοῦ ἀνέμου πού τύλιγε τούς ἀπορροῶνες βράχους δίπλα στό κελί του, ὡς νά ἐρχόταν ἀπό ἄλλο κόσμο καί ἠκούσε ὡς φωνή ὑδάτων πολλῶν, προκαλώντας μιά βαθιά ἠρεμία ἐντός μου, ἕνα εὐφρόσυνο καλμάρισμα τῆς ἐσωτερικῆς τρικυμίας μου. Ἄν δέν ἦταν αὐτό ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί τῆς θείας ἀγάπης, τί ἄλλο ἦταν; Φτερωμένος μέ ἀνανεωμένη χαρά κι ἐλπίδα κατηφόρισα γιά τίς στράτες τοῦ κόσμου.

Καί κλείνω αὐτή τή σύντομη καί φτωχική ἀναφορά μου στή σεπτή του μορφή, μέ ἕνα ἀκόμα κερὶ στή μνήμη μου- τό στιχοῦρηγμα πού ἀκολουθεῖ, γραμμένο λίγες μέρες μετά τήν ἐκδημία του:

Ὁ πλατυφτέρουγος ἀετός
χρόνια κρυμμένος στή μονή
τοῦ Θεοκρέμμαστου Σταυροῦ
τώρα ἐν ριπῇ στόν οὐρανό ἀνελήφθη.

Ἦ, μύρα ἀγνῶν δακρύων πῶς πέφτουνε
ἐπάνω στό σεπτό του σκῆνωμα
καί λάμπουν ἄνθη καί πουλιά
τῆς ἄλλης πλάσης φτερουγίζουν.

Μύρα ἀνθῶν καί δάκρυα θαλερά
ἀπό ψυχές πολλές πού ἀκράνοιξαν
στό φῶς τά βλέφαρά τους μέ τό ἔνθεο
τοῦ λυχνarioῦ του χέρι.

Βουνοί καί νάπαι
μονοπατάκια τοῦ Ἰεραρος
καί νύχτες γαληνές τοῦ Θέρους,
ἐσπέρες αὔρες τῆς ἐνάλιας Κύπρου

καί τοῦ κόσμου,
μέ τοῦ Κυρίου τό φέγγος
τό γόνυ κλίνοντας κι ὀλόρθες
χαιρετῆστε τον καθώς
ἀέτός μέ ὀλάνοιχτα φτερά
καί τίς κρυμμένες του πληγές
στόν οὐρανό ἀνεβαίνει.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΙΛΛΑΣ
Φιλόλογος

Ἄνδρᾶ Χριστοφόρου

ΚΟΙΜΗΘΗΚΕ Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΑΣ!

κουβάλησε για ένα αιώνα ὅλη τὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση στους ὤμους, στὴν καρδιά καὶ τὴν ψυχὴ του, γενόμενος ὁ σκυταλοδρόμος τῆς ἀγιότητας τῶν Κυπρίων Ἁγίων: 1) τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα, 2) τοῦ Τετραήμερου Ἁγίου Λαζάρου, 3) τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονα, 4) τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα Τριμυθοῦντος, 5) τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου Κωνσταντίας, 6) τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη Λαμπαδιστῆ, 7) τοῦ Ἁγίου Φίλωνα, 8) τοῦ Ἁγίου Συνεσίου, 9) τῆς Ἁγίας Φωτοῦς (Φωτεινῆς) τῆς Καρπασίας, 10) τοῦ Ἁγίου Παναρέτου, 11) τοῦ ἀγιασμένου Χατζηφλουρέντζου, καὶ 12) τοῦ Παναῆ τῆς Μεσαορίας καὶ τόσων ἄλλων φανερῶν καὶ κρυφῶν Ἁγίων πού δὲν γνωρίζουμε.

Αὐτὴ ἡ Ἱερά Παράδοση στή διαδοχὴ τῆς ἀγιότητας, ὅπου ἡ μετάνοια – ἐλεημοσύνη καὶ ἡ ταπείνωση – ἄφηση ἁμαρτιῶν εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος τῆς ὅλης μυστηριακῆς καὶ ἀγιαστικῆς ζωῆς, εἶναι ἡ συνέχεια τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν Πεντηκοστή τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μέχρι σήμερα!

Ἐκεῖ, στό Σταυροβούνι, ἀνάμεσα στή Λευκωσία καὶ Λάρνακα στὴν καρδιά τῆς Κύπρου, ὅπου εἶδε ἀπὸ τὴ Λεμεσό, ὅπου στρατοπέδευσε πορευόμενη στὴν Βασιλεύουσα Πόλη ἀποκαλυπτικά ἡ Ἁγία Ἐλένη τὸν Τίμιο Σταυρὸ νὰ αἰωρεῖται, ἐκεῖ πού ἔκτισε κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀγγέλου ναὸ πρὸς τιμὴν του καὶ ἀπέθεσε τὸ πρῶτο τεμάχιο τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ἐκεῖ, πού ἔγινε μετὰ Μοναστήρι, ἡ Ἱερά Μονὴ Σταυροβουνίου. Ἐκεῖ, πού μιά σειρά Ἁγίων Ἀσκητῶν ἄφηναν γιὰ αἰῶνες τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας καὶ τὸν καρπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐκεῖ, πού οἱ ἀγιασμένοι Ἡγούμενοι τοῦ 20οῦ αἰῶνα, Βαρνάβας, Διονύσιος καὶ Γερμανὸς διακονοῦσαν τὸ Μυστήριον τῆς Ἀγιότητας.

Ἐκεῖ, ἔζησε καὶ ἀγίασε ὁ ἐν συνειδήσει ἔσχατος πάντων, ταπεινὸς καὶ ἀφανὴς ἀόρατος χορηγὸς αἰωνίου ζωῆς, πατέρας μας, γέροντας Ἄθανάσιος.

Καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἄσσια τῆς Μεσαορίας, δίπλα στὴν κατεχόμενη Τριμυθοῦντα, τὰ χωριά γεννήσεως καὶ ἐνταφιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα, ποιὸς τὸν γνώρισε καὶ δὲν εἶπε μέσα του, πόσο θυμίζει τὸν Ἅγιο Σπυρίδωνα!

Μετά τήν εισβολή είχε τήν χαρά νά φιλοξενεῖ, ἀφοῦ τούς ἔδωσε τό ἀγγελικό σχῆμα, τούς πρόσφυγες γονεῖς του, τῶν ὁποίων οἱ τάφοι ἀγιάζουν ἐκεῖ τά χώματα...

Ἐκεῖ, συνάντησα τόν πατέρα του, γέροντα Γρηγόριο καί βίωσα ζωντανά τήν μετάνοια, τήν ταπείνωση, τήν ἀπλότητα, τήν ἀγιότητά του!

Ἄλλά καί τόν θρῆνο τοῦ ἀγνοοῦμένου γιοῦ του, τοῦ ὁποίου τόν καμό μπροστά μου μέ δάκρυα πολλά ἀπέδιδε στήν ἀμαρτωλότητά του...

Πόσα ἔχουν νά διηγηθοῦν πολλοί γιά τόν γέροντα καί πατέρα μας Ἄθανάσιο... Σέ μιά ἐπίσκεψή μας μέ εἴκοσι ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν Κύπρο, ἐάν δέν ἀπατῶμαι τό 2007, ἐπειδή ὁ Γέροντας ἦταν ἀμίλητος, θέλοντας ἐγώ νά μᾶς μεταδώσει λόγο ζωῆς, τόν ἐρώτησα νά μᾶς πεῖ κάτι.

Τότε, ὄρθιος μέσα στό ναό, μπροστά στόν Τίμιο Σταυρό, δίπλα ἐγώ καί ἀπέναντι οἱ εἴκοσι ἱερεῖς, μᾶς εἶπε ἕνα μεγάλο θαῦμα πού ἔγινε ἀπό τά χέρια του.

Αὐτός στό Τίμιο Σταυρό τό ἀπέδωσε, ἀλλά χωρίς οὔτε κᾶν νά τό ὑποπτευθεῖ ὁμολογοῦσε τήν ἀγιότητά του, διότι ἀπό τά χέρια του τό θαῦμα ἔγινε, ὅπως θά καταλάβετε ἀπό τήν διήγηση.

«Ἐφέραν, γιέ μου ἕνα τουρκοκύπριο τυφλό τζιαί ἔκαμνε μετάνοιες μπροστά στόν Τίμιο Σταυρό.

Μόλις κατάλαβε ὅτι ἐστέκουμον ἐγίω δίπλα του τζιαί ἐθώρουν τον, εἶπε μου:

- Παπά ἄλειψε με, μέ λάδι πού τήν καντήλαν τοῦ Σταυροῦ νά δῶ τό φῶς μου!

Τόν ἄλειψα, γιέ μου, τζιαί ἀμέσως ἄμπλεψεν (ἀνέβλεψε - εἶδε)».

Τό διηγήθηκε μέ τόση συστολή καί σεμνότητα πού ἀκόμα νιώθω τίς στιγμές ζωντανές στήν καρδιά μου.

Ἀπό τό 2001-2016 πόσοι ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πού μεταφέραμε τιμητικά στήν Κύπρο μας γιά νά γνωρίσουν τήν ἀγιότητα καί τόν ἥρωισμό της, δέν πῆραν τήν εὐχή τοῦ ἀγιασμένου γέροντα Ἄθανασίου Σταυροβουνιώτη!

Ἄν ἀναλογιστεῖ κανεῖς ὅτι εἴκοσι μεταφέραμε κάθε χρόνο ἐκτός ἐξαίρεσεων πού πήγαμε στήν Ἱεροσόλυμα καί στήν Κωνσταντινούπολη καί ὅτι ἦταν ἀπό Μητροπόλεις ὅλης τῆς Ἑλλάδος, μεγάλο μέρος τοῦ ἱερατείου τῆς Ἑλλάδος, μετέφεραν στήν Ἑλλάδα τήν εὐχή τῆς μετανοίας, τῆς ταπείνωσης καί τῶν κόπων του, τήν εὐχή ὅλης τῆς ἐν Κύπρῳ ἀγιότητας!

Ἡ ἐκδημία τοῦ ἀγιασμένου Γέροντα Ἄθανασίου τοῦ Σταυροβουνιώτη μᾶς ἀφύπνισε, μᾶς ζύπνησε τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μέσα μας, πού εἶναι ἡ ταυτότητά μας, μᾶς μετέφερε μαζί του στήν οὐράνια Βασιλεία, τήν ἀληθινή πατρίδα μας, ὅπου κάθε ἐπίγεια πατρίδα παίρνει μέσα μας

τό ἀληθινό νόημά της!

Σκύβουμε ταπεινά καί σου φιλοῦμε τό χέρι καί σέ παρακαλοῦμε νά μᾶς μεταδώσεις τή ζωή σου, αὐτό ζητᾶμε, πατέρα μας Ἰθανάσιε Σταυροβουνιώτη!

Αὐτή τή ζωή σου θέλουμε, πού εἶναι σάρκωση τῆς αἰωνίου ζωῆς τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

Ἡ Ἐκκλησία καί ὁ λαός τῆς Κύπρου καί ὄλο τό πλήρωμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας σέ ὄλο τόν κόσμο, μέ εὐγνωμοσύνη σέ εὐχαριστεῖ!

ΠΗΓΗ:

pothosmetanoias

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Λουκά Χατζημυνᾶ

Ο «ΑΠΛΟΥΣ ΕΝ ΜΕΓΑΛΩΣΥΝΗ» ΓΕΡΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

Ὑτά πού θά ἀναφερθοῦν σκοπό ἔχουν νά παρουσιάσουν ἀποσπασματικά μερικά περιστατικά τῆς ζωῆς τοῦ πατρός ᾽Αθανασίου, πού ὅμως μέσα ἀπό αὐτά διαφαίνεται ἡ ἀγιότητα του καί τὰ χαρίσματά του πού ἐπιμελῶς ἔκρυβε.

Πολλά μποροῦν νά γραφοῦν ἀφοῦ ἀπό δεκαπέντε χρόνων πῆγε στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου καί γιά 80 χρόνια ἀγωνίστηκε στήν ἀφάνεια, ἀλλά μέ ἀγῶνες πού δέν ὑπολείπονται ἀπό τούς ἀσκητικούς ἀγῶνες παλαιῶν καί σύγχρονων γερόντων.

Ἡ μεγάλη δυσκολία γιά νά παρουσιάσει κανεῖς τόν π. ᾽Αθανάσιο τόν Σταυροβουνιώτη, ἐκτός ἀπό τή δεδομένη προσωπική μου ἀδυναμία, εἶναι στό ὅτι εἶχε ὁ Γέροντας κρυμμένη τή χάρη καί τήν ἀγιότητά του κάτω ἀπό μία πηγαία ἀπλότητα. Συγχωριανός τοῦ ᾽Αγίου Σπυρίδωνα ἀπό τήν ᾽Ασσια συναντοῦσες στό πρόσωπό του πολλά κοινά χαρακτηριστικά καί πνευματική συγγένεια μέ τόν ᾽Αγιο.

Γνώρισα τόν Γέροντα πρὶν τήν εἰσβολή, ὄντας μαθητής Γυμνασίου. ᾽Από τήν ᾽Αμμόχωστο πού κατοικοῦσαμε μέ εἶχε πάρει ὁ πατέρας μου στό Μοναστήρι λιγοστές φορές ἀλλά ἀρκετές ὥστε νά συνδεθῶ μέ τόν Γέροντα. Ὡς παιδί θυμᾶμαι πόσο προσηνής ἦταν ὁ πάτερ ᾽Αθανάσιος. Μέ τήν ταπείνωση, τήν ἀπλότητα, τήν ἀγάπη του, ἀλλά καί τή χάρη τοῦ Θεοῦ πού πλούσια εἶχε, σοῦ ἔδινε ἄνεση στήν προσωπική σχέση. Ἐνωθες ἄνετα ἄν καί μικρός, διότι εἰσέπραττες ὅτι γιά τόν Γέροντα ἦσουν μοναδικό πρόσωπο. (Αὐτό τό βίωμα εἶναι χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν ἁγίων μορφῶν, ὅπως τοῦ ᾽Αγίου Παϊσίου, πού χρόνια ἀργότερα ἀξιωθήκαμε νά γνωρίσουμε).

Ἦταν ἡ ἐποχή πού δέν ὑπῆρχε μεγάλη συνοδεία πάνω στό Σταυροβούνι. Οἱ περισσότεροι πατέρες καί ὁ μακαριστός ἡγούμενος π. Γερμανός ἔμεναν κάτω στό μετόχι τῆς ᾽Αγίας Βαρβάρας. Ὁ π. ᾽Αθανάσιος ὡς ἱερομόναχος εἶχε συνοδεία μόνο μερικά γεροντάκια καί ἔτσι μέ χαρά ἐμεῖς οἱ νεαροί προσκυνητές βοηθοῦσαμε σέ διάφορα διακονήματα. Πάντοτε μειλίχιος κι ἀπλός ὁ Γέροντας. Προσέφερε στόν καθένα αὐτό πού τόν ἀνάπαυε. Ἦτσι ἀβίαστα ὀδηγοῦσε στόν Χριστό...

Ἡ ἀγάπη τοῦ Γέροντα ἦταν ξεχωριστή, ἐπειδή ἦταν ἀληθινή. Ὅλους τούς δεχόταν μέ πατρική ἀγάπη. Γι' αὐτό κατέφευγαν κοντά του πάρα πολλοί μέ ποικιλία προβλημάτων καί ἔφευγαν ἀναπαυμένοι. Πλησίαζαν

τό κατοικητήριο του Ἁγίου Πνεύματος καί γεύονταν λίγη ἀπό τή χάρη του. Ἀκόμη καί ψυχολογικά καί ψυχιατρικά ἄρρωστοι συνάνθρωποί μας ἔβρισκαν παρηγοριά κοντά στό Γέροντα καί ἐπισκέπτονταν τακτικά τήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου.

Θυμᾶμαι μιά φορά εἶχα τή μεγάλη εὐλογία νά μεταφέρω τόν μακαριστό γέροντα Ἀθανάσιο μαζί μέ ἕνα νεαρό πού εἶχε πρόβλημα, στό ψυχιατρεῖο Ἀθαλάσσας, γιά κάποια ἐξυπηρέτηση τοῦ νεαροῦ. Ὅταν μπήκαμε μέσα, ὅλοι σχεδόν οἱ ἀσθενεῖς τοῦ Ψυχιατρείου ἔτρεξαν στόν Γέροντα γιά νά πάρουν ἀπό ἕνα κέρμα τῶν δύο σελιניῶν. Γέμιζαν ἄφατη χαρά. Ἀπό τό περιστατικό αὐτό διαπιστώνουμε ὅτι ὁ Γέροντας ἐπισκεπτόταν συχνά τό Ψυχιατρεῖο φροντίζοντας νά ἔχει ἀπό πρὶν κέρματα τῶν 2 σελιניῶν καί οἱ τρόφιμοι νά περιμένουν τόν Γέροντα μέ χαρά γιά νά πάρουν τό κέρμα. Ἦταν μιά παρηγοριά στή μαυρίλα πού ζοῦσαν.

Ὡς πνευματικός ἐξομολογοῦσε πλῆθος κόσμου πού κατέφθανε ἀπ' ὅλα τά μέρη τῆς Κύπρου. Μαζί μέ τήν ἄφεση ἁμαρτιῶν μέ πολύ λίγα λόγια καί πιά πολύ μέ τήν προσευχή του ἔσπερνε τόν σπόρο τοῦ Εὐαγγελίου στίς καρδιές τους ὥστε σιγά - σιγά νά ἀποκτίσουν τό ἦθος τοῦ Χριστοῦ, τό Ὁρθόδοξο φρόνημα. Δέν εἶναι μεγάλος λόγος νά πῶ ὅτι τό Σταυροβούνι ἔμαθε τήν Κύπρο νά ἐξομολογεῖται.

Διακριτικά ὁ μακαριστός Γέροντας καί ἀνάλογα μέ τή δεκτικότητα τοῦ καθενός, χωρίς καμιά πίεση κατάφερνε νά ἐντάξουν οἱ πιστοί μέ χαρά στό καθημερινό τους πρόγραμμα προσευχῆς καί ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τόν ἐξάψαλμο καί ἄλλες εὐχές τοῦ Ὁρθρου, τό Θεοτοκάριο, τό Μικρό Ἀπόδειπνο μέ τούς Χαιρετισμούς, τή νοερά προσευχή. Ὅπως μᾶς διηγήθηκε ὁ κ. Σίμος ὁ ὁποῖος διατηρεῖ ὑπεραγορά στή Λάρνακα, καθημερινά παρόλο τό φόρτο τοῦ ἐπαγγέλματος, σηκώνεται πολύ πρῶι γιά νά διαβάσει τή μικρή ἀκολουθία πού τοῦ ὑπέδειξε ὁ Γέροντας ἐδῶ καί πολλά χρόνια καί πάντα μέ χαρά.

Τοῦ εἶπε ὁ Γέροντας γνωρίζοντας τόν περιορισμένο του χρόνο: «Ἐν τζιεν' τά πολλά»... Ἔτσι ἀνάπαυε καί χαροποιοῦσε τήν κάθε ψυχή. Ὁ κ. Σίμος διαμόρφωσε ἕνα δωματιάκι σέ προσευχητᾶρι μέ τήν εὐλογία τοῦ Γέροντα, ὅπου ξεχωριστή θέση ἔχουν δύο σκάμνοι, δῶρο τοῦ Γέροντα. Ὁ κ. Σίμος ἐδῶ καί 40 χρόνια προμηθεύει τή Μονή μέ προϊόντα τοῦ μαγαζιοῦ του ἀφιλοκερδῶς.

Ὁ Γέροντας ἐξομολογοῦσε στό κελί του, πού ἦταν μέρος τοῦ Ναοῦ. Στό σημεῖο αὐτό θεωρῶ ὅτι ἂν δέν εἶναι τό μοναδικό σίγουρα εἶναι πολύ σπάνιο τό φαινόμενο νά ζεῖ κάποιος γιά πάνω ἀπό μισό αἰῶνα μέσα στό Ναό. Ἡ πόρτα τοῦ κελιοῦ του ἦταν δίπλα ἀπό τό τέμπλο, στό σημεῖο πού βρίσκεται ὁ Τίμιος Σταυρός.

Ἐνα συγκλονιστικό γεγονός θά διηγηθῶ πού ἔγινε τά τελευταῖα χρόνια μετά πού ὁ Γέροντας ἀπέκτησε μεγάλη συνοδεία καί ἦταν γιά πολλά χρόνια ἠγούμενος. Ὅπως μοῦ τό διηγήθηκε ὁ ἴδιος ὁ ἐξομολο-

γούμενος ό κ. Ε.: «Πῆγα γιά πρώτη φορά έξομολόγηση στόν π. ἸΑθανάσιο. (Ἦταν ἡ ἐποχή πού ό Γέροντας λόγω προβλημάτων ὑγείας δυσκολεύοταν νά έξομολογεῖ πολύ κόσμος). Ὅταν τόν ρώτησα ἂν θά μπορούσε νά μέ έξομολογήσει, μου εἶπε: Νάι, ἔλα πέρασε... ἸΑφοῦ έξομολογήθηκα καί γονάτισα γιά νά μου διαβάσει τή συγκωρητική εὐχή μου ἦρθε στή σκέψη ἕνας λογισμός πολύ ἔντονος. «Ποίος εἶναι αὐτός πού τοῦ λέω ἐγώ τίς ἁμαρτίες μου. Νά τοῦ δώσω μιά νά τόν ρίξω κάτω... Τότε γύρισα τό κεφάλι μου καί εἶδα τόν Γέροντα νά εἶναι πάνω ἀπό τό ἔδαφος. Συγκλονίστηκα ό ἐλεεινός καί διαλύθηκαν οἱ πονηροί λογισμοί».

ἸΑνα πνευματικό παιδί τοῦ Γέροντα ὅποτε ταξίδευε στόν αὐτοκινητόδρομο Λάρνακας – Λεμεσοῦ στό ὕψος τῶν ἸΑγγλισίδων, ἀπ' ὅπου φαίνεται τό Σταυροβούνι, νοερά ἔκανε μετάνοια καί ἔλεγε «τήν εὐχή σου Γέροντα». Κάποια μέρα πού ἐπισκέφθηκε τό Μοναστήρι καί συνάντησε τόν Γέροντα, χωρίς νά προηγηθεῖ κάτι σχετικό, ό Γέροντας τοῦ εἶπε κάπως αὐστηρά: «Τόν Τίμιο Σταυρό νά ἐπικαλεῖσαι».

ἸΑπραότητα, ἡ ἀπλότητα, ἡ πατρική ἀγάπη καί ἡ ταπείνωση ἦταν χαρίσματα πού συγκέντρωνε στό πρόσωπό του ό π. ἸΑθανάσιος. Πολύ συχνό φαινόμενο ὅπου φαίνεται ἡ ταπείνωση τοῦ Γέροντα ἦταν νά βλέπεις τόν ἅγιο ἡγούμενο μαζί μέ ἄλλους μοναχούς νά καθαρίζει φασολάκια ἢ λουβιά στήν τετράγωνη αὐλή ἔξω ἀπό τόν Ναό πλησίον τῆς Τράπεζας. Ἦταν μία ἀπλή, ὁμορφη σκηνή γεμάτη ὅμως μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ πού τήν ἀναπολοῦμε μέ νοσταλγία.

Σέ μιά τέτοια παγκοινιά ἕνας ἀπό τούς παρευρισκομένους, ό κ. Σ. πού πρόσφατα εἶχε ἐπιστρέψει ἀπό τό ἸΑγιο ἸΑόρος, εἶπε στόν Γέροντα: Πάτερ ἸΑθανάσιε, σοῦ στέλνει χαιρετίσματα ό πατήρ ἸΑεφραίμ ό Κατουνακιώτης (νῦν ἸΑγιος ἸΑεφραίμ ό Κατουνακιώτης). Καί ό Γέροντας ἀπαντᾷ μέ τό γνωστό του ὕφος: «ἸΑε τζιαί πού μέ ξέρει ἐμένα;».

ἸΑἀγιότητα τοῦ Γέροντα ἦταν πολύ γνωστή στό ἸΑγιο ἸΑόρος. Ὁ ἸΑγιος Παῖσιος μᾶς ἔλεγε: ἸΑεσεῖς ἐκεῖ στήν Κύπρο ἔχετε μιά βάση (ἐννοώντας τόν Γέροντα ἸΑθανάσιο καί τή συνοδεία του στό Σταυροβούνι). ἸΑἐάν ἀποκτήσετε ἀκόμα μιά ἢ δύο τέτοιες βάσεις δέν θά χρειάζεστε ἄλλες βάσεις...

Πρόθυμα ό π. ἸΑθανάσιος ἀνταποκρινόταν σέ ὅποιονδήποτε αἴτημα τῶν πιστῶν γιά πνευματική ὠφέλεια. ἸΑἐδῶ ἀναφέρω τήν ἀνταπόκρισή του νά φέρει τήν εὐωδιάζουσα ἀλυσίδα τοῦ ἸΑγίου Παναρέτου ἸΑπισκόπου Πάφου στόν ἱερό ναό τοῦ ἸΑγίου Προδρόμου στήν Δρομολαξιά, ὅταν τοῦ τό ζήτησαν.

ΘΑΥΜΑΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΖΗΣΑΝ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ π. ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ ΓΙΑ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ

ἸΑἀναστροφή μέ τόν Γέροντα ὑπῆρξε καθοριστική γιά τή ζωή τους.

ἸΑό κ. Σίμος ἰδιοκτίτης ὑπεραγορᾶς ἀπό τή Λύση καί τώρα κάτοικος

Λάρνακας, αναφέρει: «Πρίν από σαράντα χρόνια μέ παρακάλεσε ἡ μητέρα μου νά πᾶμε στό Σταυροβούνι. Πήγαμε ἡμέρα Κυριακή. Τήν ἐπόμενη Κυριακή μέ παρακάλεσε νά ξαναπᾶμε (πρίν γίνει ἄβατο). Γνωρίζοντας τόν Γέροντα, τόσο τόν ἀγάπησα πού ἀπό τότε μέχρι σήμερα κάθε Κυριακή ἐκκλησιάζομαι στό Σταυροβούνι». (Ἦ κ. Σίμος, ὅπως προανάφερα, προμηθεύει τή Μονή μέ φθαρτά καί διάφορα προϊόντα ἀπό τό μπακάλικό του ἀφιλοκερδῶς). Ὁ Γέροντας στήν πορεία τοῦ εἶπε: «Σίμο, ἔχεις οἰκογένεια, παιδιά. Ἄπό δῶ καί πέρα θά φέρνεις τιμολόγιο καί θά πληρώνεσαι».

«Εἶχα μία θεία πού παρέμεινε ἄγαμη (παρόλο πού εἶχε προτάσεις γιά νά παντρευτεῖ) γιά νά βοηθᾷ τή μητέρα μου, πού πέρασε πολλές ἀρρώστιες, στό μεγάλωμα τῶν παιδιῶν της. Καθημερινά θυσιαζόταν στήν ὑπηρεσία τῆς ἀνατροφῆς μας. Ὅταν κοιμήθηκε ὁ Γέροντας μοῦ εἶπε: «Σίμο, ἡ θεία σου ἦταν ἀγία γυναίκα. Θυσίασε τόν γάμο γιά τόν Χριστό καί γιά σᾶς. Εἶναι μέσα στόν Παράδεισο».

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΠΟΝΔΥΛΟΥ ΤΟΥ κ. ΣΙΜΟΥ

«Ὅταν ἤμουν στό κρεβάτι γιά δέκα μέρες ἀκίνητος ἀπό τούς πόνους τοῦ σπονδύλου, τό πληροφορήθηκε ὁ Γέροντας καί μέ ἐπισκέφθηκε μαζί μέ τόν π. Σάββα. Τήν ἐπομένη θά ἐγχειριζόμουν. Ὁ Γέροντας κάθισε δίπλα μου ἀρκετή ὥρα. Φεύγοντας μοῦ εἶπε: «Μέν φοῶσαι Σίμο, θά πᾶν ὅλα καλά».

Σαράντα μέρες μετά ἀπό αὐτό τό γεγονός μέ πῆρε ὁ γαμπρός μου στό Σταυροβούνι νά δῶ τόν Γέροντα. Τόν συνάντησα ἔξω ἀπό τό κελί του μπροστά στόν Τίμιο Σταυρό ὅπου ὑπάρχει καί ἓνα μανουάλι μέ λαμπάδα. Μοῦ λέει ὁ Γέροντας: «Σίμο, πού τήν ἡμέρα πού ἀρρώστησες τούτη τή λαμπάδα ἄψα την καί πίντωνα την γιά σένα. Τώρα πίντωσ' την ἐσύ». Ἐδῶ θυμήθηκα τά λόγια τοῦ γιατροῦ πού μοῦ εἶπε: «Σίμο, πρέπει νά προσεύχονται πολύ γιά σένα»...

Καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς συνομιλίας μας, ὁ κ. Σίμος ἔλεγε: «Πόσο τόν ἀγαπήσαμε, ἦταν μέσα μας». Τά ἴδια λόγια ἐπαναλαμβάνουν ὅσοι ἔζησαν τόν Γέροντα.

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ

Οἱ δύσκολες συνθήκες πού μεγάλωσε δημιούργησαν τίς προϋποθέσεις γιά νά δεχτεῖ πολλές εὐλογίες καί δωρεές ἀπό τόν Γέροντα.

Σέ ἡλικία 9 χρονῶν ἔμεινε ὀρφανός μαζί μέ τά 11 ἀδέλφια του. Ὁ πατέρας του πέθανε στά 47 του χρόνια. Γιά νά ἐξασφαλίσουν τά πλέον ἀπαραίτητα γιά νά ζήσουν πήγαινε μέ τή μητέρα του καί μέ ἄλλα ἀδέρφια του νά μαζέψουν καπνό στήν Κουπανίστρα πού ἦταν χωράφι τοῦ Ἁγίου Νητρικά (Ἁγίου Ἀνδρέα). Ὡς ἐκ τούτου ἀναγκάστηκε νά διακόψει τό σχολεῖο ἀπό τή Β' Δημοτικῆς.

Μᾶς διηγείται:

«Θυμῶμαι πού ἦταν τό χωράφι γεμᾶτο μέ τριβόλια (ἀγκάθια) πού ἔμπαιναν στά γυμνά μας πόδια καί μάτωναν καί κλαίγαμε. Τόση φτώχεια. Ὑπῆρχαν καί πολλά φίδια πού ὅμως μέ τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ δέν μᾶς πείραζαν.

Μιά τέτοια μέρα πού μαζεύαμε καπνά παρουσιάστηκε μπροστά μας ἕνα φῶς πού ἔμοιαζε μέ μπαστούνι. Τό φῶς αὐτό ἦταν τόσο γλυκό καί τόσο λαμπερό πού μπορούσες νά δεῖς καί τόν παραμικρό κόκκο χώματος. Ἐγώ ἔπεσα μέσα στήν αὐλατζιά, ἀνάσκελα καί ἔβλεπα ψηλά τό φῶς. Στή συνέχεια τό φῶς ξεκίνησε πρὸς τό ὕψωμα πού ἦταν τό μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεοῦσας κοντά στή Γιαλούσα. Ὅπως περνοῦσε τό φῶς, τά πεῦκα ἔγερναν δεξιά καί ἀριστερά. Τό φῶς στάθηκε μπροστά στό Μοναστήρι καί φάνηκε ἡ Παναγία. Ἄνοιξε ἡ πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ καί μπῆκε μέσα. Ὅλα αὐτά τά βλέπαμε καί οἱ τρεῖς μας (ἐγώ καί τά δύο ἀδελφία μου). Αὐτό τό γεγονός ἔγινε ἀφορμή, ὅταν γνώρισα τόν Χριστό μέσω τοῦ Γέροντα καί μέ τήν εὐλογία του, νά ἀξιωθῶ νά χτίσω ἕνα ἐκκλησάκι ἀφιερωμένο στήν Παναγία τήν Ἐλεοῦσα σέ κτῆμα πού ἀγόρασα λίγο ἔξω ἀπό τό χωριό Κελλιῶ. Μέ τίς εὐχές καί τήν εὐλογία τοῦ Γέροντα κτίστηκαν καί ἄλλα ἐκκλησάκια πού γίνονται πόλος ἔλξης πολλῶν πιστῶν.

Οἱ πολλές δοκιμασίες τῆς οἰκογένειάς μου (ἡ ὀρφάνια, ἡ φτώχεια, ἡ ἐκμετάλλευση ἀπό τούς ἄλλους) μοῦ δημιούργησαν ἕνα συνεχές παράπονο πρὸς τό Θεό πού ἔλεγα: «Θεέ μου, γιατί μᾶς πῆρες τόν τζύρη μας»; Στά 28 μου χρόνια γνώρισα ἐγώ τόν Θεό ὅταν γνώρισα τόν πᾶτερ Ἀθανάσιο πού μπῆκε στήν ψυχή μου. Ἐγινε ὁ πατέρας μου πού μέ ὀδήγησε στό Μεγάλο Πατέρα μας. Τότε κατάλαβα ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἦταν πάντα κοντά μας. Καί αὐτό τό διαπίστωνα συνέχεια στήν πορεία τῆς ζωῆς τόσο τῆς δικῆς μου ὅσο καί τῶν παιδιῶν μου.

Δούλευα σέ ἕνα πλούσιο ἀφεντικό πού θεωροῦσα ὅτι μέ ἐκμεταλλεύόταν. Εἶχε δύο παιδιά πού κληρονόμησαν ὅλη τήν περιουσία του. Μετά ἀπό χρόνια τήν ἔχασαν ὅλη (κακή διαχείριση) καί ἕνα ἀπό τά παιδιά του ἔρχόταν σέ μένα καί ζητοῦσε χρήματα. «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καί ἐπέινασαν...».

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ

Δούλευα σέ ἕνα ξενοδοχεῖο στόν παραλιακό δρόμο πρὸς τή Δεκέλεια. Ἐκεῖ ἕνας Κύπριος τῆς Ἀγγλίας (μακαρίτης τώρα) πού δούλευε ἐκεῖ, μέ ρώτησε τί ἤθελα νά μοῦ κεράσει. Τοῦ εἶπα ὅτι ἤθελα νέσκαφε. Ἦταν ἡμέρα Τετάρτη καί μοῦ λέει: Εἶναι Τετάρτη σήμερα. Τοῦ εἶπα: Νέσκαφε θέλω. Τήν ἐπομένη ἡμέρα ὅταν μέ ρώτησε τί ἤθελα νά πιῶ, τοῦ εἶπα καφέ. Μοῦ λέει: Καί γιατί δέν ἤπιες χθές καφέ καί σήμερα νά πιεῖς νέσκαφε; Καί ἄρχισε νά μοῦ μιλά γιά τήν Ἐκκλησία, γιά τή νηστεία κ.ἄ. Ἐγινε ἕνας διάλογος μεταξύ μας. Μέ ρώτησε συγκεκριμέ-

να: «Γνωρίζεις τόν Θεό, ἐξομολογήθηκες ποτέ; Πόσα παιδιά ἔχεις; Τοῦ εἶπα τέσσερα... (εἶχα τότε). Καί μου λέει: Ἔχεις τέσσερα παιδιά καί δέν ἔχεις ἐξομολογηθεῖ; Θά τά χάσεις... Καί ὅταν τόν ρώτησα πού νά ἐξομολογηθῶ, μου εἶπε νά πᾶμε στό Σταυροβούνι. Πῆγα μέ τά δυό μεγαλύτερά μου παιδιά. Ἐκεῖ μου ὑπέδειξε τόν π. Ἀθανάσιο. Σ' αὐτόν θά ἐξομολογηθεῖς, μου εἶπε.

Τήν πρώτη καί τή δεύτερη φορά πού ἐξομολογήθηκα, δέν ἔνιωσα τίποτα. Τήν τρίτη φορά πῆρα τόση χάρη πού ἡ ζωή μου ἄλλαξε ἀπό ἐκείνη τήν ἡμέρα. Μέ ρώτησε γιά ὅλη μου τή ζωή. Μέ πῆρε ἀπό τό χέρι καί μέ πῆρε στό καντήλι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί μέ σταύρωσε. Τότε γέμισα μέ τόση χαρά πού ἤθελα νά φωνάξω, νά τραγουδήσω. Ὅλα ἀπόκτησαν ζωή μέχρι καί οἱ πέτρες. Σάν νά ἦμουν τυφλός καί ἄμπλεψα (εἶδα). Γευόμουν μία ἀλλοίωση. Πάω στόν Γέροντα καί τοῦ λέω: Γέροντα τρελάθηκα. Καί ὁ Γέροντας μου λέει: Ἐν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ιζιαί νά τήν κουμαντάρεις. Ὅταν τόν ρώτησα πῶς; Ὅπως εἶσαι ἀπλός νά μείνεις, μου ἀπάντησε.

Ὁ Γέροντας ἦταν ἀπλός καί ἔφεγγε. Τό βλέμμα του τρυπούσε τήν ψυχή μου. Μόνο πού σέ ἔβλεπε, ἤξερες τί ἤθελε. Ἀπό τότε πήγαινα κάθε Σάββατο μέ τά παιδιά μου καί φεύγαμε τήν Κυριακή. Μου ἄρσε νά τόν βλέπω νά λειτουργεῖ. Ἐφεγγε, ἔμπαινε στήν ψυχή σου. Μᾶς μετέδιδε τή χάρη τοῦ Θεοῦ πού κρατοῦσε σέ μένα μέχρι τό ἄλλο Σάββατοκύριακο πού θά ξαναπήγαινα. Ἐμπαινα στό φορτηγό καί σάν νά πετοῦσα. Τοῦ ἀνέφερα γιά τόν πόθο μου νά κτίσω ἐκκλησιάκι τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσας σέ κτῆμα πού ἀγόρασα ἔξω ἀπό τό χωριό Κελλά. Ὁ Γέροντας μου εἶπε: Θά ἔρθει ἡ ὥρα γιέ μου.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑ

Ὁ κ. Ἡράκλης συνεχίζει:

Ὅταν ἕνα ἀπό τά παιδιά μου, ὁ Νικόλας, ἦταν ἐφτά χρονῶν, ἔτρεξε στό δρόμο νά πάρει τήν μπάλα του. Ἐνα αὐτοκίνητο τόν χτύπησε καί τόν πέταξε στόν δρόμο. Ἀπό τό δυνατό χτύπημα τό παιδί κατάπε τή γλώσσα του. Ἐνας γείτονας μου ἔφθασε ἀμέσως καί μέ τεχνητή ἀναπνοή προσπαθοῦσε νά συνεφέρει τό παιδί. Τό μεταφέραμε μέ δικό μας αὐτοκίνητο στό Νοσοκομεῖο, συνεχίζοντας τίς πρῶτες βοήθειες. Ἡ γλώσσα του καθοδόν ἀπελευθερώθηκε. Στό Νοσοκομεῖο μείναμε τρεῖς μέρες. Τό χτύπημα ὅμως τοῦ ἄφησε ἕνα πρόβλημα. Γυρνοῦσε τό κεφάλι του ἀνεξέλεγκτα δεξιά, ἀριστερά. Οἱ γιατροί μᾶς πρότειναν ψυχοφάρμακα πού ἴσως βοηθοῦσαν... Ἐγώ, πρὶν νά κάνω ὀτιδήποτε, πῆγα στόν π. Ἀθανάσιο νά τόν συμβουλευθῶ. Ὁ Γέροντας, μόλις τοῦ εἶπα ὅτι πρότειναν νά δώσουμε ψυχοφάρμακα στό παιδί, ἦταν κάθετα ἀντίθετος. Μου εἶπε χαρακτηριστικά: «Ὅχι. Ἄν ἦταν ἠλικιωμένος νά πάρει. Τό μωρό ὄχι. Νά προσευχόμαστε στό Σταυρό καί ὁ Σταυρός ἐν νά τό γιάνει». «Ἐνα ὀλόκληρο χρόνο τό παιδί μου εἶχε αὐτή τήν ἀστάθεια

στό κεφάλι. Σέ μία άγρυπνία τοῦ Μοναστηριοῦ πῆγα μέ τά τρία μου παιδιά. Πήραμε τήν εὐχή τοῦ Γέροντα. Ὅταν πῆρα τήν εὐχή του μοῦ ἔσφιγγε τό χέρι... καί ἐγώ τοῦ εἶπα: Γέροντα, τό παιδί μου. Γιάνε τό παιδί μου καί τά παιθικά ὄλου τοῦ κόσμου. Σέ ὅλη τήν άγρυπνία κρατοῦσα τόν Ν. πάνω μου. Μπροστά στήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὄρθιος. Ἦθελα νά βλέπω τόν Γέροντα πού λειτουργοῦσε. Πρός τό τέλος τῆς άγρυπνίας, τήν ὥρα τοῦ κοινωνικοῦ, ἀφοῦ προσκύνησαν ὄλοι οἱ μοναχοί, πῆγα καί ἐγώ μέ τά παιδιά μου νά προσκυνήσουμε. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρά τοῦ Ν. νά προσκυνήσει, ἀντί νά προσκυνήσει πετάχτηκε πάνω στό Σταυρό ὡς νά σκαρφάλωσε καί μέ τά χέρια καί μέ τά πόδια. Ἐγώ ἀπό νιροπή δέν ἦξερα πῶς νά ἀντιδράσω. Καί τοῦ λέω: Γιέ μου τί ἔκανες;... Καί μοῦ ἀπαντᾷ: Παπά, ἐτράβησέ με, δέν φταίω. Κατέβασα τό μωρό καί πῆγα ἐκεῖ πού ἦμασταν προηγουμένως. Ὅταν ὁ γέροντας ἐμφανίστηκε στήν ὠραία πύλη, τόν κοίταξα στά μάτια. Ὁ Γέροντας κατάλαβε καί γύρισε καί εἶδε τό μωρό. Ἀπό ἐκείνη τήν ὥρα ὁ Νικόλας σταμάτησε νά στριφογυρίζει τό κεφάλι του. Μετά τό τέλος τῆς άγρυπνίας, μπῆκα στό κελί τοῦ Γέροντα νά τόν εὐχαριστήσω. Καί μοῦ ἀπαντᾷ: Τόν Σταυρό, γιέ μου...

Ο Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ ΜΕ ΠΟΝΟ ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΝΟΜΒΡΙΑ

Ἐνα Σάββατο, στό δυτικό ἐξώστη τοῦ Μοναστηριοῦ, γινόταν δέηση γιά τήν ἀνομβρία. Ὁ Γέροντας διάβασε τίς εὐχές κλαίγοντας. Τά δάκρυά του ἔπεφταν χάμω. Ἐγώ ἦμουν γονατιστός δίπλα του. Ὅταν τελείωσε ἡ δέηση καί σπκώθηκε ὁ Γέροντας, ἐγώ ἔβαλα τό χέρι μου ἐκεῖ πού ἔσταζαν τά δάκρυα του. Γιά μία ἐβδομάδα τό χέρι μου αὐτό, σέ ἀντίθεση μέ τή δουλειά πού κάνω (βοθροκαθαριστής) εὐωδιάζε.

Ὅσο ἀγάπησα τόν Γέροντα τόση ἀγάπη μοῦ ἔδωσε νά ἀγαπήσω τόν Χριστό πού εἶναι τό πᾶν. Ἐγώ δέν γνώριζα τίποτα. Ὅ,τι μοῦ ἔλεγε ὁ Γέροντας ἔκανα πλήρη ὑπακοή. Ἐχω πάρει στή ζωή μου πολλές καί μεγάλες εὐλογίες καί δῶρα ἀπό τόν Γέροντα.

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Ὁ Γέροντας μοῦ ἔδωσε τόν βίο τοῦ Ἁγίου Φιλάρετου, πού μέχρι σήμερα εὐωδιάζει, καί μοῦ εἶπε: «Μιμήσου τοῦτο τόν Ἁγιο...» Ἐγινε σκοπός τῆς ζωῆς μου νά μιμηθῶ τόν Ἁγιο. Σέ περίοδο Τριωδίου καί συγκεκριμένα τήν Κυριακή τῆς Ἀπόκρεω, ὅταν ἄκουσα τό Εὐαγγέλιο τῆς Κρίσεως δέν κατάλαβα τίποτα καί τό εἶπα στόν Γέροντα. Καί μοῦ ἀπαντᾷ: «Νά τηρήσεις ὅ,τι λέει τό βιβλίό πού σοῦ ἔδωσα (τό βίο τοῦ Ἁγίου Φιλάρετου τοῦ Ἐλεήμονος) καί τό Εὐαγγέλιο τῆς κρίσεως πού ἄκουσες σήμερα. Νά μάθεις νά διαβάζεις καί τόν Ἐξάψαλμο. (Τά λόγια αὐτά τοῦ Γέροντα, πού μέ ἀπλό καί πρακτικό τρόπο ἀπαντᾷ, φανερόνουν τή βαθιά θεολογία πού βίωνε).

(“Όταν διαβάζεται ο Έξάψαλμος στὴν ἀρχὴ τοῦ Ὁρθρου, πού συμβολίζει τὴ μέλλουσα κρίση, δὲν ἐπιτρέπεται καμία κίνηση. Ὁ πολυέλεος καὶ οἱ λαμπάδες εἶναι σβηστές. Ἰδιαίτερα στὰ μοναστήρια).

Μετὰ τὴν κηδεῖα τοῦ Γέροντα, αἰσθανόμουν τὴν παρουσία του γιὰ τρεῖς μέρες στὸν τόπο πού κτίστηκε ἡ Παναγία καὶ τὰ ἄλλα παρεκκλήσια, πού ὅσο ζοῦσε δὲν μπόρεσε νὰ τὰ ἐπισκεφθεῖ. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι περίμενα δέκα χρόνια γιὰ νὰ πάρω τὴν εὐλογία τοῦ Γέροντα.

Η ΥΠΑΚΟΗ ΣΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΑΠΟΔΕΙΧΘΗΚΕ ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΜΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ

Μετὰ ἀπὸ μία ἑβδομάδα ἀφ’ ὅτου πῆρα τὴν εὐλογία γιὰ τὸ κτίσιμο τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσας, σκέφτηκα νὰ ἀγοράσω ἀκόμα ἓνα αὐτοκίνητο. Εἶχαμε ἑταιρεία βοθροκαθαριστῶν καὶ ἐγὼ εἶχα μόνο ἓνα αὐτοκίνητο, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶχαν καὶ 2ο καὶ 3ο. Ἔτσι ἔπαιρναν περισσότερο μῆρισμα. Ἐγὼ ἐπειδὴ εἶχα ἕξι παιδιά καὶ θὰ ἔκτιζα καὶ ἐκκλησία θεώρησα καλὸ μαζί μέ τὴ σύζυγό μου νὰ πάρω ἀκόμα ἓνα. Ὅταν πῆγα στὸν Γέροντα νὰ πάρω εὐλογία, ἡ ἀπάντησή του ἦταν ἀρνητική. «Ὅχι θὰ μένεις μέ αὐτὸ πού ἔχεις. Ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσει νὰ παίρνει παραπάνω ἀπὸ αὐτοὺς πού ἔχουν δυὸ ἢ τρία». Πράγματι, αὐτοὶ πού εἶχαν καὶ δεύτερο καὶ τρίτο τὰ ἔχασαν ὅλα, δὲν προόδευσαν καὶ ἐγὼ μέ τὸ ἓνα, μέ τίς εὐλογίες πάντα τοῦ π. Ἀθανασίου, σπουδάσα καὶ ἀποκατέστησα τὰ παιδιά μου καὶ ἔχτισα καὶ τὰ ἐκκλησιάκια. Ἀξίζει νὰ ἀναφέρω ὅτι, ἂν καὶ ἔχω μεγάλο πρόβλημα στὸ ἀριστερό μου μάτι καὶ δὲν βλέπω, ὅταν μπῶ στὸ αὐτοκίνητο ὅλα καθαρίζουν.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἐνῶ ἦταν πολὺ αὐστηρὸς στὸν ἑαυτό του, ἦταν πολὺ ἐπιεικὴς στοὺς ἄλλους. Ἐγὼ ἐπειδὴ δουλεύω σκληρὰ, μοῦ εἶπε: Ἡράκλη, νὰ βάλλεις μπόλικο λάδι στὸ φαΐ σου τζιαὶ νὰ βουτιᾶς τζιαὶ τὸ ψουμί σου.

(Ἐδῶ ἀναφέρουμε κάτι σχετικὸ πού εἶπε σέ μία φοιτήτρια ὅταν τοῦ εἶπε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ νηστεύει. Τῆς λέει: Τρῶς λάδι, κόρη μου; Ναί, τοῦ ἀπαντᾷ. Καὶ ὁ Γέροντας: Ἐ, ἅμα τρῶς λάδι σκέφτεσαι τὴ νηστεία;)

ΕΙΠΕ Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ

- Ὅ,τι ἔκαμα γιὰ σένα νὰ μὴν μείνεις σέ μένα. Νά πάεις πρὸς τὸ Χριστό. Ὁ πνευματικὸς εἶναι ἡ ὁδὸς αὐτοῦ πού ἐξομολογεῖται, πρὸς τὸν Χριστό.
- Ὅταν τοῦ εἶπα ὅτι θὰ δώσω τὸ ὄνομά του στὸ ἕκτο μου παιδί, ὁ Γέροντας εἶπε: «Παναῖρκα ἐν θέλουμε». Τελικὰ συναίνεσε μέ τὴν ἐπέμβαση κάποιου μοναχοῦ.
- Σέ ἄλλη εὐκαιρία μοῦ εἶπε: «Τὰ παιδιά ἐν εἶναι κτῆμα σου. Ἐν δῶρα

του Θεοῦ. Νά τά παιδαγωγήσεις στό Χριστό καί νά τά ἀφήσεις ἐλεύθερα».

- Εἶτε ἀπό κορωνοϊό, εἶτε μέ ἄλλο τρόπο πεθάνεις, τό συμβόλαιό τό κρατεῖ ὁ Χριστός μου.
- Γέροντα, νά κλειδώσω τήν Παναγία; «Ἦξι γιέ μου» (Μοῦ ἀπαντᾷ) Ἦξι κλέψουν; (τόν ρωτῶ). Ἦξι κλέψουν ἐν λίγῃ ἢ ζημιά. Ἦξι χαθεῖ ὅμως μία ψυχή εἶναι τεράστια ἢ ζημιά (μοῦ ἀπαντᾷ).

ΠΩΣ ΠῆΡΑ ΤΗΝ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΚΤΙΣΩ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΕΟΥΣΑΣ

Πέρασαν 10 χρόνια γιά νά μοῦ δώσει εὐλογία ὁ Γέροντας γιά νά ἀρχίσω τό κτίσιμο τῆς Παναγίας. Αὐτό ἔγινε μέ ἀφορμή τό πῶς κάτω περιστατικό: Βρισκόμουν στόν ναό μαζί μέ τά παιδιά μου. Ποτέ δέν μοῦ προκάλεσαν πρόβλημα μέσα στόν ναό. Ἦταν πολύ φρόνιμα. Τά παιδιά ὅμως κάποιου ἄλλου πού βρισκόταν ἐκεῖ ἦταν πολύ ἐνοχλητικά. Ὁ Γέροντας ὅμως ἀπευθυνόμενος σέ μένα μοῦ ἔκανε παρατήρηση. Ἐγώ λυπήθηκα πάρα πολύ. Στίς 2.00 ἡ ὥρα τά ξημερώματα καί ἐνῶ βρισκόμουν στό δωμάτιο πού φιλοξενούμουν, μέ ξύπνησε ἕνας μοναχός διότι μέ ἤθελε ὁ Γέροντας στό κελί του. Μόλις μπῆκα στό κελί του μοῦ λέει: «Νά μέ συγχωρέσεις, γιατί θά λειτουργήσω». Ἐγώ τοῦ εἶπα: «Μά ἐγώ Γέροντα νά σέ συγχωρήσω»; Νάί, νά μέ συγχωρέσεις καί νά κοινωνήσεις στή θεία Λειτουργία καί ἔχεις καί εὐλογία νά ἀρχίσεις τό κτίσιμο τῆς Παναγίας.

ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μᾶς ἀναφέρει ὁ κ. Ἡράκλῆς τό ἔξῃς: Ἦνα μου παιδί εἶχε μερικούς προβληματισμούς ὅσον ἀφορᾷ τά θαύματα. Ἐγώ κατέφυγα στόν Γέροντα μήπως καί τό παιδί μου ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία. «Νά προσευχηθοῦμε στήν Παναγία», μοῦ εἶπε. Εἶχα πάει στά Λεύκαρα γιά τή δουλειά μου καί κάποιοι γνωστοί μου, πού ἔρχονταν στήν Παναγία τήν Ἐλεούσα, μέ πῆραν στήν Παναγία τή Λειβαδιώτισσα γιά νά προσκυνήσουμε. Ἐπειδή θά καθυστεροῦσα, πῆρα τηλέφωνο τόν γιό μου (αὐτόν πού εἶχε τούς προβληματισμούς του σέ θέματα πίστεως) γιά νά πάει νά ταῖσει τά πρόβατα καί νά ἀνάψει τά καντήλια τῆς Παναγίας. Πῆγε μέ ἕνα ἄλλο μου παιδί. Ἐνῶ βρισκόμουν στήν ἐκκλησία στά Λεύκαρα, μέ παίρνει τηλέφωνο ὁ γιός μου καί μοῦ λέει: Παπά, ἔχεις κανένα ραδιοφώνάκι στήν ἐκκλησία; Τοῦ ἀπαντῶ: Ἦξι γιέ μου, γιατί τό λές αὐτό; «Ἀκούμε ψαλμωδίες μέσα στόν ναό. Ἀπό τό ἀναλόγιο ἢ ψαλμωδία ἀκουγόταν μετά μέσα στό ἱερό βῆμα καί μετά πίσω στό Δυτικό μέρος τοῦ Ναοῦ. Ψαλμωδία μελένια, γλυκύτατη. «Γονατίστε, τούς εἶπα... Ἦταν οἱ προσευχές τοῦ Γέροντα, ἡ δύναμη τῆς προσευχῆς του ... Ἀπό τότε διαλύθηκαν ὅλες οἱ ἀμφιβολίες τοῦ παιδιοῦ μου.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑ ΔΙΩΧΝΕΙ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΣΜΟ

Ὁ π. Ἰθανάσιος συνήθιζε τό ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου νά διαβάζει τόν βίο ἑνός Ἁγίου ἢ ἄλλα ψυχοφελῆ ἀναγνώσματα στούς μοναχούς καί στούς προσκυνητές. Καθόμουν καί ἐγώ μέ τά τρία μου παιδιά. Ὁ τρίτος μου γιός, πού ἦταν 10 χρονῶν, καθόταν δίπλα στόν Γέροντα. Ὅπως μοῦ εἶπε μετά, κατά τή διάρκεια πού διάβαζε ὁ Γέροντας, εἶδε ἕνα διαβολάκι μπροστά του νά τοῦ κάνει διάφορες χειρονομίες. Τότε ὁ Γέροντας τόν ἄγγιξε στόν ὦμο καί ἀμέσως τό διαβολάκι ἐξαφανίστηκε.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΚΙ Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Χαρακτηριστική ἦταν ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ π. Ἰθανασίου. Ὅπως μαρτυρεῖ ὁ κ. Ἡράκλης, ὁ Γέροντας εἶχε σωρό φακελάκια πάνω σέ ἕνα καναπέ μέ μεγάλα ποσά, 300 εὐρώ, 400 εὐρώ καί ἔδινε διακριτικά σέ ὅσους εἶχαν ἀνάγκη.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

«Ὁὗτος ὁ μακάριος πατήρ ἡμῶν Ἰθανάσιος ἐκ νεαρῆς ἡλικίας τόν Χριστόν ἀγαπήσας, ἀπῆλθεν εἰς Κοινόβιον καί τοσοῦτον ἐπέδωκεν ἑαυτόν εἰς ταπείνωσιν καί εἰς ὑπακοήν... Ποιμὴν δέ γεγονώς τῶν τοῦ Χριστοῦ λογικῶν προβάτων τοσαύτην πραότητα καί ἀγάπην καί συμπάθειαν εἶχεν... Καθαρός δέ τῆ ψυχῇ καί τῷ σώματι ἐκ νεαρῆς ἡλικίας διεφυλάχθη, ὡς ἄγγελος Θεοῦ. Καί εἰκόνα ἀπαράγραπτον τήν βιοτήν αὐτοῦ καταλιπὼν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ».

Συναξαριστής 2ας Φεβρουαρίου. Ἰπόσπασμα πού ἐκφράζει πιστά τόν π. Ἰθανάσιο Σταυροβουνιώτη.

Ἡ μικρή αὐτή ἀναφορά γιά τόν Γέροντα, ἀπό μόνο τρία ἄτομα πού τόν γνώρισαν, εἶναι ἐλάχιστα ψήγματα πού δέν ἔχουν καμία ἀξίωση ὅτι παρουσιάζουν μία ὀλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς μεγάλης αὐτῆς μορφῆς ἑνός σύγχρονου ἀββᾶ, πού λέγεται πατήρ Ἰθανάσιος Σταυροβουνιώτης.

Τήν εὐχή του νά ἔχουμε.

ΛΟΥΚΑΣ ΧΑΤΖΗΜΗΝΑΣ

Θεολόγος

Εὐαγγελίας Σιζοπούλου

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Ο ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΜΕ ΤΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

έρασαν 80 χρόνια από τότε πού προσήλθε ως 15χρονο παιδί, στή Μονή Σταυροβουνίου καί έπειτα από τρία χρόνια -τό 1943- ένεδύθη τό ράσο από τόν τότε ήγούμενο Βαρνάβα.

Έκτοτε, πορεύτηκε μέ πραότητα, ταπεινοφροσύνη καί σεμνότητα σέ αυτό πού ήταν ταγμένος: Στόν μοναχισμό. Παρέμεινε στή Μονή Σταυροβουνίου, εκεί όπου έκοιμήθη άνήμερα τής ονομαστικής του έορτής, πλήρης ήμερών σέ ήλικία 95 έτών. Η έκδημία του γέροντα ἹΑθανάσιου, του ήερομόναχου πού έζησε γιά 80 χρόνια στήν Ἱερά Μονή Σταυροβουνίου, έξ ου καί αποκαλεΐται ἹΑθανάσιος Σταυρουβουνιώτης, σκόρπισε βαθύτατη θλίψη όχι μόνο στους άνθρώπους τής Μονής, τους όποιους καθοδηγούσε αλλά σ' όλόκληρο τόν ορθόδοξο κόσμο τής Κύπρου. Ἐπρόκειτο γιά ένα πνευματικό μέ όλη τή σημασία τής λέξης, ό όποιος είχε εκατοντάδες πνευματικά παιδιά. Πρᾶος, ταπεινός, σεμνός μέ μεγάλη πνευματικότητα, χαρακτηριστικά πού δέν απώλεσε μέχρι καί τήν τελευταία στιγμή τής ζωής του.

Ο θεολόγος Θεόδωρος Κυριακού, μιλώντας στόν «Φιλελεύθερο» γιά τόν καθηγούμενο τής Ἱεράς Μονής Σταυροβουνίου αρχιμανδρίτη ἹΑθανάσιο, έξήρε τήν άκεραιότητα του χαρακτήρα του, ενώ βαθιά συγκινημένος τόν χαρακτήρισε ως τήν πιό σημαντική μορφή των τελευταίων δεκαετιών στόν σύγχρονο μοναχισμό. Ο Θ. Κυριακού αισθάνεται ιδιαίτερα τυχερός πού είχε, όπως αναφέρει, τήν ευλογία κάθε Τετάρτη νά άσπάζεται τό χέρι του Γέροντα καί νά παίρνει τήν ευχή του.

Ζητώντας από τόν Θ. Κυριακού νά μᾶς περιγράψει τόν Γέροντα καί νά μοιραστῆ μαζί μας κάποιες από τίς ιστορίες πού δέν είναι γνωστές, ανέφερε: «Εΐναι γνωστός σέ όλο τόν ορθόδοξο κόσμο. Όταν φίλοι του μοναχισμού καί προσωπικότητες τής Ὁρθοδοξίας έρχονταν στήν Κύπρο, δέν έχαναν ευκαιρία νά τόν επισκεφθοῦν στό Σταυροβούνι». Χαρακτηριστικό είναι καί τό περιστατικό πού έγινε όταν τόν επισκέφθηκε ό επίσκοπος πρώην Ζαχουμίου Σερβίας, μακαριστός ἹΑθανάσιος Γιέβιτς. Σύμφωνα μέ τόν Θ. Κυριακού, ό Ἐπίσκοπος πρίν πλησιάσει τόν Γέροντα καί νά φιλήσει τό χέρι του, έκανε τρεΐς μετάνοιες κάτω στό έδαφος από σεβασμό.

Μιλώντας για τή σχέση τῶν πνευματικῶν παιδιῶν του μαζί του, ὁ Θ. Κυριακοῦ ἀνέφερε ὅτι δεν ὑπῆρχε περίπτωση νά φιλήσεις τό χέρι του καί νά μὴν δακρύσεις. Ἄκόμα καί τόν τελευταῖο καιρό πού ὁ γέροντας Ἁθανάσιος δέν μπορούσε νά κινήσει μέ εὐκολία τά δάκτυλά του, κάθε φορά πού τοῦ φιλοῦσαν τό χέρι, τό ἔσφιγγε ἀνταποκρινόμενος.

«Ἦταν ἓνας πνευματικός τῆς αὐστηρῆς σχολῆς τοῦ μοναχισμοῦ, ταυτόχρονα ὅμως γεμάτος ἀγάπη. Πρᾶος ἀλλά μέ τέτοιου διαμετρήματος πνευματικότητα, πού τόν σέβονταν ὅλοι», σημείωσε ὁ Θ. Κυριακοῦ.

Μία ἀκόμα ἱστορία πού μοιράστηκε ὁ Θ. Κυριακοῦ ἦταν ὅταν ἱερέας ἀπό μία περιοχή στά Κοκκινοχώρια ἐπισκέφθηκε τόν Γέροντα γιά ἐξομολόγησι. Στή συνέχεια, ὁ Γέροντας τόν ἔπιασε κουβέντα, μέ τόν ἱερέα νά βιάζεται νά ἀποχωρήσει γιά νά βρεῖ μέσο νά ἐπιστρέψει ἐγκαίρως στό σπίτι. Τότε ὁ π. Ἁθανάσιος τοῦ εἶπε νά μὴν ἔχει ἔγνοια γιά τήν ἐπιστροφή γιατί ὅταν κατέβει κάτω στό δρόμο θά βρεῖ μέσο γιά νά ἐπιστρέψει. Πράγματι, μόλις ὁ ἱερέας ἐξῆλθε τῆς Μονῆς, περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ ἓνας συγχωριανός του, ὁ ὁποῖος τόν μετέφερε.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Μοναχοῦ Νεόφυτου Γρηγοριάτη

ΦΙΛΟΚΑΛΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΧΩΝ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΠΑ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

πληροφορηθήκαμε τὴν ἐκδημία πρὸς Κύριον τοῦ ἁγίου μακαριστοῦ γέροντος καὶ καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου Ἀρχιμανδρίτη παπα-Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτη († Ἰανουάριος 2021), καὶ ἐθλίβημεν, ὄχι βεβαίως ὑπερβαλόντως καὶ ἄνευ ἐλπίδος εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ ἀνθρωπίνως, συναισθηματικῶς, πνευματικῶς πάντως, καὶ ὡς μοναχός Ῥωμὸς Ἑλληνορθόδοξος Κύπριος, εὐεργετημένος πολλαπλῶς, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἀπὸ τόν μακαριστόν ἅγιον Γέροντα.

Ὁ σεβαστός αὐτός ἅγιος γέροντας Ἀθανάσιος, ἐπὶ πολλὰς δεκαετίαι ἐστήριξεν πνευματικῶς, θεολογικῶς ἐκκλησιαστικῶς, καὶ ἐξομολογητικῶς, δεχόμενος πολλές φορές στό ἐξομολογητήριόν του τὴν μακαριστὴν τώρα κατὰ σάρκα μητέρα μου, Γλυκερίαν Ἀναξαγόρου (1932-2008) καὶ τόν κατὰ σάρκα πατέρα μου, Κωνσταντῖνον Ἀναξαγόρου (1927-2004). Προσωπικῶς, ἐξομολογήθηκα πολλές φορές καὶ εὐεργετήθηκα πνευματικῶς ἀπὸ τόν ποιμαντικόν, θεολογικόν καὶ ἐν Χριστῷ ἀγαπητικόν, ἀσκητικόν, θεολειτουργικοποιημένον, κοινοβιακόν τρόπον ἀντιμετώπισεως τῆς ἀναρχικῆς, ἐπαναστατημένης μου ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως. Ὅσον ἀκόμη εὐρισκόμουνα στήν νῆσον τῶν Ἁγίων καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Μαρίας (1956-1974), ἐπεσκεπτόμουν μέ τόν κατὰ σάρκα πατέρα μου Κωνσταντῖνον Ἀναξαγόρου, πολλές φορές τὴν Ἱεράν Μονήν Σταυροβουνίου, γιά νά ἐξομολογηθοῦμε, εἴτε νά ἀγρυπνήσουμε, εἴτε προσωπικῶς νά ἀνανεώσω τόν ψυχικόν μου ὄρκον, ὑπόσχεσιν μᾶλλον.

Παπα-Ἀθανάσιε Σταυροβουνιώτη, πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ, φύλαξέ μας, ἐλευθέρωσέ μας ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῶν παθῶν, τοῦ διαβόλου, τοῦ σαρκικοῦ φρονήματός μας. Ἀμήν!

ΚΥΡΙΟΝ ΘΕΜΑ

Ἐπειδὴ προσωπικά, θέλω νά σημειώσω ὀρισμένες μου σκέψεις, πού θά ἐγκωμιάζουν τόν μακαριστόν γέροντα Ἀθανάσιον Σταυροβουνιώτην, σᾶς παρουσιάζω πῶς κατὰ τούς πνευματικούς, θεολογικούς, ἐκκλησιαστικούς καὶ ἐθνικούς, πατριωτικούς καρπούς τῆς προσωπικῆς ἀναζη-

τίσεως, ὄχι ἀριστερογενούς ἐθνομηδενισμοῦ, ὄχι ἐθνικισμοῦ – ἐθνοφυλετισμοῦ, ὄχι παπισμοῦ, ὄχι προτεσταντισμοῦ, ὄχι μονοφουσιτισμοῦ – μονοθελητισμοῦ, ὄχι μονοενεργητισμοῦ κ.τ.λ.¹

A²: «Καί ἀπό ἐκεῖ μᾶς προτείνει ὑπερναρχικό πολίτευμα ὑπεροφίας ταπεινῆς καί πολιτείας ἀπίτητης ἀρχοντικῆς ἐλευθερίας, ἀπέναντι στόν νικητή ἀρχοντα τῶν ἐγκοσμίων: Διογένης (ὁ κυνικός φιλόσοφος, Ἰθνηναῖος), Σκῦλος Μεγάλαθλος):

«Τί θέλεις νά σοῦ δώσω;», τόν ἐρωτᾷ γεμάτος θαυμασμό ὁ νεαρός Μέγας Ἰαλέξανδρος, πού γνωρίζει ἤδη πῶς θά λήξη Μέγας... στά ἐγκόσμια.

«Αὐτό πού θέλω, δέν ἔχεις τήν δύναμη νά μοῦ τό δώσης... Τραβήξου, Ἰαλέξανδρε, ἀπό τό στόμα τοῦ πιθαριοῦ μου, μοῦ κόβεις τόν ἥλιο! Θέλω τό φῶς, μόνο τό φῶς, καί τίποτα ἄλλο...!»

«Φῶς ἐκ φωτός», εἶναι ὁ σκύλος Διογένης καί τό ξέρει: «υἱοί φωτός ἐστέ, μή γίνεσθε δοῦλοι τῶν ἀνθρώπων», θά βροντοφωνάζη καί ὁ μαθητής του, Ἰαπόστολος τῶν ἐθνῶν, Παῦλος.

«Ἰαλέξανδρε, Καῖσαρ τῶν κοσμικῶν, τῶν παρακατιανῶν, ὃ πλανεμένε παντοκράτορ, τῆς ἐνθάδε ἰσχύος, τῆς ἐδῶ ἀρχῆς, ἐγῶ ὁ Διογένης ὁ κύων (ὁ σκυλόσοφος, κυνικός Ἰθνηναῖος), μέσα στά σύμπαντα τοῦ πιθαριοῦ μου, εἶμαι ὁ ὑπεράναρχος σκύλος τῶν ἐπέκεινα (οἱ ἅγιοι Γρηγόριος Παλαμᾶς ὁ Ἰαγιορείτης καί ὁ Μάξιμος Ἰομολογητής, λέγουν στά θεόπνευστα συγγράμματά τους, ὅτι ὁ ἀνθρωπος, ὁ καθένας ἄνθρωπος, ἄνδρας ἢ γυναῖκα, μπορεῖ νά γίνη αὐτό, πού εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Τριαδικός μας Θεός, ἐκτός ἀπό τό νά ταυτισθῆ ἡ ἀνθρώπινη φύση μας, μέ τήν τέλεια, ἄπειρη, ἄναρχη, ἀτελεύτητη κατά φύσιν θεότητα του. Διηλαδή, μπορεῖ ὁ ἀνθρωπος νά γίνη ἄπειρος, ἄναρχος, ἀτελεύτητος, κατά χάριν Θεός, διότι ἡ ἄκτιστη θεία φύση τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπρόσπιτη, ἀμέθεκτη, ἀκοινωνήτη σέ ὅλα τά κτίσματα, σέ ὅλη τήν Δημιουργία. Ἰομως ἡ θεϊκή, ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ μας, εἶναι προσπιτή, μεθεκτική, κοινωνική, στόν καθένα ἀνθρωπο ξεχωριστά, καί σέ ὅλους μαζί). Στό πιθάρι μου δέν ἀσκεῖς δυναστείαν, ὃ ἔνοπλε Ἰαλέξανδρε. Ἰεσοῦ ἐξουσιάζεις στά δοριάλωτα θνητά τῆς φθορᾶς...».

«Ἰεγῶ, ὁ Διογένης ὁ σκύλος, εἶμαι τό ἐτερόφωτο φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός Χριστοῦ». «ἸΑνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι». Δέν λέγει τό τροπάριον τῆς ἸΑναστάσεως Χριστοῦ μελετήσαντες λογικά, ἀνθρωποκεντρικά, εὐρωπαιοφρονούμενα, ἀμερικανόπληκτα, αὐτοδικαιωμένα, αὐτοειδωλοποιούμενα, οὔτε ὑποκριτικά ψάλλουμε. ἸΑντιθέτως, ψάλλουμε θεανθρωποκεντρικά, ὑπέρλογα, ὑπεράνθρωπα, χωρίς φόβον καί πάθος, ὅπως λέγει καί γράφει ὁ μακαριστός ἅγιος Γέροντας μας, παπαΓεώργιος Καψάνης, Γρηγοριάτης).

«ἸΑλεξάνδρου σβέσις, τραβήξου ἀπό τό στόμα τοῦ πιθαριοῦ, τοῦ σκυλόσοφου, ἸΑθνηναῖου ἸΕλληνα Διογένους, διότι τοῦ κρύβεις τήν θέαση, θέωση, θέα, θεία ἔλλαμψη, τοῦ θείου ἀκτίστου φωτός τοῦ Χρι-

στοῦ».

* * *

B³: «Ἡ Φιλοκαλία: Τό προσωποκεντρικόν τοῦ θεανθρώποκεντρικοῦ, προπονητικοῦ-πρωταθλητικοῦ μας προγράμματος, κυρίως ἀγῶνος νηστείας, ἀγρυπνίας, προσευχῆς, διαλυτικῶν τῆς λήθης, ἄγνοιας καί ῥαθυμίας».

* * *

«Ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος εἶναι πάντοτε μιά σωματοψυχή, πού ἀσκεῖ τό πρωτεύθυνον ἀπέναντι τοῦ πλησίον. Ὅλη ἡ πράξις καί ὁ λόγος τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ (κληρικοῦ, μοναχοῦ, λαϊκοῦ), εἶναι προσωποπαγῆς καί ἀτομικῆς λογοδοσίας σημαντικός: «πράττω ἐγώ ὡς σὰρξ πεπτωκυῖα» (ὡς σὰρκα, ἀνθρώπινη φύσις πού ἔφυγε ἀπό τόν παράδεισο τῆς θεϊκῆς τρυφῆς, τοῦ θεϊκοῦ ἔρωτος, νηφαλίου μέθης - ἅγιος Συμεών ὁ Νέος θεολόγος), ἡ ἀσκητική, δέν δροῦνε ἀντί ἐμοῦ, «οἱ ἀπρόσωπες δομές». Ἄν κάτι φταίει, φταίω πρῶτα ἐγώ, καί ὄχι «τά ἀπρόσωπα συστήματα» (καπιταλισμός, φιλελευθερισμός, σοσιαλισμός, κομμουνισμός, ἀριστερογενῆς ἐθνομηδενισμός, παναιρετικός οἰκουμενισμός, πανθηρσκειακός συγκρητισμός, ὁ σχισματο-αἰρετικός ζηλωτισμός-παλαισημερολογισμός, ἀκροδεξιός ἐθνικισμός-ἐθνοφυλετισμός, παπισμός, προτεσταντισμός, μονοφυσισμος - μονοενεργητισμός - μονοθελτισμος, μααμεθανισμός, ἰουδαϊσμός, ἰνδουισμός, βουδισμός, ὑπερβατικός διαλογισμός - αὐτοπραγματίωση - διάλυση τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου καί φύσεως, μέσα στό ἀπρόσωπο, σκοτεινό, συγχυσμένο ἀπό τόν διάβολο σύμπαν, ἀφρικανική μαγεία καί δεισιδαιμονία)».

Τό ἀνθρώπινό μας πρόσωπο, τοῦ καθενός ἀνθρώπου, εἶναι μοναδικό, ἱστορικό, ἀνεπανάληπτο γεγονός καί πραγματικότητα. Κάθε ἄνθρωπος, εἶναι πλασμένος ἀπό τόν Τριαδικό μας Θεό, «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ»⁴.

Δηλαδή, καλεῖται ὁ καθένας ἄνθρωπος ξεχωριστά καί ὄλοι μαζί, νά προχωρήσουμε ἀπό τό «κατ' εἰκόνα», δηλαδή δυνάμει πρόσωπον, νά φθάσουμε στό «καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ», δηλαδή στό ἐνεργεῖα πρόσωπον, στήν θέωση κατὰ χάριν, ὄχι κατ' οὐσίαν ἔνωση μέ τόν Χριστό, στήν θέωση, στήν θεωρία, στήν ὄραση τοῦ ἀκτίστου θεϊκοῦ φωτός τοῦ Χριστοῦ, στήν θεία αἴσθησις ἐν Χριστῷ. Ὅποτε, λέγει ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος, στά «Ἀσκητικά» του γραπτά, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, κληρικός, ἡ μοναχός, ἡ λαϊκός, γίνεται ὅλος μιά ἐν Χριστῷ παραδείσια πνευματική πραγματικότητα, ὅλος φῶς, μέσα στό ἄκτιστο θεϊκό φῶς, («ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς»⁵), γίνεται ὅλος ἕνας ἄλλος παράδεισος, μέσα στόν παράδεισο τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τελείου ἀνθρώπου καί συγχρόνως, τελείου Θεοῦ, πού οἱ δύο αὐτές φύσεις, θεϊκή καί ἀνθρώπινη, «ἐνώνονται ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀναλλοιώτως, ἀχωρίστως» στό

ἕνα, ἅγιον πρόσωπον τοῦ σεσαρκωμένου Θεοῦ Λόγου, δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος⁶.

* * *

Ἐξοῦ καί ἡ θεραπεία, ἂν μπορεῖ, ἀνθρωπίνως νά ὑπάρξει: Ἐγώ πρέπει νά ἀλλάξω πρῶτα τόν ἑαυτό μου καί ὄχι μέ τήν τάχα μου «πάλη μου», μέ τήν ἐξωστρέφειά μου, δηλαδή, «νά βοηθήσω νά ἀλλάξουν οἱ δομές, ὥστε ἔπειτα καί «ἀντικειμενικά», νά ὑπάρξουν «ἀπρόσωπες πάλι συνθήκες, πού θά ἀλλάξουν τόν ἄνθρωπον». Γιά τόν πρωταθλητή, Ὁρθόδοξο καί ἀγωνιζόμενο, ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρωτίστως ἡ πάλη κατά τοῦ ἐσωτερικοῦ, πτωτικοῦ ἑαυτοῦ του, καί ὄχι ἕρις (καυγάδες, μαχαιρώματα, συκοφαντικές διαβολές κ.τ.λ.) καί πάλη ἐναντίον τοῦ πλησίον, πού μέ ἀδικεῖ. Πρῶτα ἐγώ, αὐτεξούσιος, ἐλεύθερος καί κατά χάριν, προσωπικοκεντρικός, ἀδικῶ τόν ἑαυτόν μου, καί κατοπιν μέ καταπιέζει «ὁ πλησίον μου» ἐχθρός. «Ψάλλουμε ἑλληνορθόδοξα: «ὑπέρ τῶν μισούντων καί ἀγαπόντων ἡμᾶς», ψάλλουμε στό μυστήριον τῆς Θείας Λειτουργίας, τῆς Θείας Εὐχαριστίας».

Ἄρα, μύσται ἐμεῖς τῆς ἀγάπης, γνωρίζουμε ὅτι δέν μπορούμε νά «διορθώσουμε» τόν πλησίον καί τίς «δομές», ἐάν συνεχῶς καί προτίστως δέν ἀσκοῦμε «τήν αὐτομεμψία, αὐτοκριτική, αὐτοκατηγορία καί διόρθωση μαζί», ἐναντίον τοῦ ναρκίσσου «ἐγώ» μας, πού διαιωνίζει τήν ἀνθρωπαρέσκειάν μας, καί δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά διορθώσουμε τίς δομές καί τά συστήματα συνυπάρξεως τῶν ἀνθρώπων. Ἄλαζών καί χολερικός ἀδικούμενος, πού ἐπαναστατεῖ κατά τοῦ «συστήματος», ξανακτίζει «νέο», ἀλλά παρόμοιο σύστημα: ἀλαζονικό, χολερικό, ἄδικο, ὅπως τό τάχα σου, καταργηθέν. Χωρίς ἀλλαγὴ τοῦ ἔνδοθεν «ἐγώ», ἀκόμη καί τοῦ τυρανισμένου, «τοῦ ἀδικημένου ἐγώ», χωρίς δηλαδή νά ἀσκήσω ἐγώ τό πρωτεύθυνον - πρῶτα νά δῶ ποιά εἶναι ἡ εὐθύνη ἡ δική μου, καί πῶς ἐριστικῶς κατά τοῦ πτωτικοῦ ἑαυτοῦ μου, «νά ἀλλάξω πρῶτα ἐγώ» - δέν ὑπάρχει ἐπαναστατική - λυτρωτική ἀλλαγὴ τῆς κοινωνίας. Αὐτό εἶναι τό τρισημέριστο μάθημα πού ἀντλοῦμε ἀπό τά γραπτά τῆς «Φιλαυτίας», πού συγκλίνουν μέ τόν Ἡράκλειτον, ὡς προτύπωση τοῦ θεοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τῆς Θείας Λειτουργίας (πού σημαίνουν τήν κοινωνία θεώσεως, τήν κοινωνία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δηλαδή τή θεία κοινωνία τοῦ ἁγίου Σώματος καί τοῦ ἁγίου Αἵματος τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ).

Οἱ ἄνθρωποι ἐξαπατοῦν τόν ἑαυτό τους! Οὔτε ἐπαναστατοῦν, οὔτε ἀλλάζουν λυτρωτικά τήν κοινωνία, «ὅταν καθαίρονται σέ ἄλλω αἵματι μαινόμενοι!»! Μέ αἷμα δέν καθαρίζεις τό αἷμα. Μιαίνεσαι (λερώνεσαι, γίνεσαι ἀκάθαρτος) καί ξαναβρωμίζει ἡ κοινωνία ὀλόκληρη, μέ τήν ἁμαρτία τοῦ αἵματος. Μόνο ἡ ἄκρα ταπείνωσις ὄλων ἀπέναντι σέ ὄλους, ὡς πρωταθλητική προπόνηση μπορεῖ κάπως νά μαλακώσῃ τήν ἀνθρώπινη φρίκη τῆς αὐτοεξουσίας μας πώσεως. Μέ ὑπομονή, «χρειάζεσαι

υπομονίτσες, υπομονές, υπομονάρες, πολλές υπομονάρες γιά νά κτίσης τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματός σου»⁷, μέ ἀοργησία, «ὀργίζεσθε, καί μὴν ἁμαρτάνετε», δηλαδή τόν θυμό - θυμικό μέρος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς-, ὁ Θεός ὁ ἴδιος, τόν «ἐτοποθέτησε μέσα μας», γιά νά θυμώνουμε μόνον κατά τῶν παθῶν μας, τοῦ διαβόλου, τοῦ θανάτου καί τῆς ἁμαρτίας, κατά τῆς ὑποκρισίας, τῆς αὐτοδικαιώσεώς μας, τῆς αὐτοειδωλοποιήσεώς μας, τῆς αὐτοθεοποιήσεώς μας. Νά θυμώνουμε, ὄχι ἐναντίον τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὄχι ἐναντίον τῆς Ἑπερμάχου Στρατηγοῦ, ὄχι ἐναντίον τῶν διαφόρων ἁγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί ὄχι ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων. Βέβαια, ἂν ἔχουμε σέ τέλεια μορφή πράοτητα καί ἀοργησία, τότε ἐφαρμόζουμε τά ἐξῆς ἀγιογραφικά χωρία - ἐδάφια:

1. *«Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἐγὼ πρῶτος εἶμι καί ταπεινός τῇ καρδίᾳ καί εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν»*⁸.
2. *«Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τήν γῆν»*⁹.

Νῆψιν-νηφαλιότητα: Νῆψις-νηφαλιότητα στήν θεολογική, ἀσκητική ὀρολογία¹⁰, ἐννοοῦμε τήν πνευματική καί σωματική ἐπαγρύπνηση, ἀφύπνηση, καθαρότητα τοῦ νοῦ μας, τῆς καρδίας μας, τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς μας (γιά τόν καθένα καί τήν καθεμία).

Ἡ ἀποτελεσματικότερος καί πρακτικώτερος τρόπος ἐξασκήσεως τῆς νήψεως-νηφαλιότητος, εἶναι ἡ νοερά, καρδιακή, μονολόγιση εὐχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, τόν ἁμαρτωλόν».

Ἡ ἐγκράτεια τῆς κοιλίας (τῆς κυρά-δέσποινάς μας) καί τοῦ νοῦ. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὁ Ἁγιορείτης λέγει, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ νοῦς στόν ἄνθρωπο, καί ἄλλο εἶναι τό μυαλό. Ὁ νοῦς στόν ἄνθρωπο εἶναι τό ἀνώτερο νοερό μέρος τῆς ψυχῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Ἔργο τοῦ νοῦς (νοῦ) μας εἶναι νά προσεύχεται ἀδιάλειπτα συνέχεια, παντοτεινά, σταθερά καί ἀμετακίνητα, πρὸς τόν Τριαδικό Θεό μας, ἐν τῷ Πατρὶ, ἐν τῷ Υἱῷ, ἐν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καί ἐν τοῖς Ἁγίοις καί ἐν τῇ Θεοτόκῃ Ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ, ἰδίως διά τῆς νοερᾶς καί καρδιακῆς προσευχῆς, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησον ἡμᾶς».

Τό μυαλό μας, εἶναι ὁ ἐγκέφαλός μας. Ἐργάζεται μέ μέσο τήν λογική τοῦ ἀνθρώπου. Ἔργο τῆς λογικῆς εἶναι νά τακτοποιῇ τίς διάφορες ὑποθέσεις τοῦ καθενός προσώπου, νά φιλοσοφῇ ἐγκόσμια πράγματα, καί νά διοργανώῃ τήν προσωπική, οἰκογενειακή, κοινωνική, ἐνοριακή, πολιτική, οἰκονομική ζωή, ἐπὶ καθημερινῆς βάσεως.

* * *

Νά τό! Ὅριστε ποιό εἶναι τό ἀπέκπρωτο βιωματικό μήνυμα τῶν νηπικῶν πατερικῶν κειμένων τῆς «Φιλοκαλίας»:

1. «Πάντων χρημάτων μέτρον ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ θεάνθρωπος»,
2. καί ὄχι τό ῥητο-πολιτικό-θρησκευτικό-φιλοσοφικό μήνυμα-

λόγος: «Πάντων χρημάτων μέτρον ὁ ἄνθρωπος».

3. «Ὡς χαρίεν ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾖ»¹¹.

4. «Ὡς χαρίεν ἄνθρωπος, ὅταν θεάνθρωπος κατά χάριν ᾖ».

... «Θέλω πρωτεύθυνον», μέ ἐφαρμογή, θεωρητική καί πρακτική, τῶν τεσσάρων γενικῶν ἀρετῶν, ἀνδρεία, σωφροσύνη, φρόνηση, δικαιοσύνη, πού κυρίως σέ αὐτές ἀναφέρονται ΟΛΟΙ οἱ νηπτικοὶ ἅγιοι πατέρες μας, συγγραφεῖς κειμένων τῆς «Φιλοκαλίας», τῶν ἁγίων συλλεκτῶν καί ἐκδοτῶν Νικοδήμου Ἁγιορείτου καί ἐπισκόπου Κορίνθου Μακαρίου Νοταῶ.

«Θέλω πρωτεύθῃνοι», χωρίς δειλία, ἐλεύθερο πιά πρόσωπο, ἁγία προσωπικότητα, μοναδική, ἱστορική, ἀνεπανάληπτη, νά συναντᾷ ἐν ἐλευθερίᾳ, τήν ἐλευθερία τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου. Λόγο - δοσία τοῦ ὀρθοῦ λόγου - προσώπου, ἐλευθερία ἐν Χριστῷ, ἀγάπη ἐν Χριστῷ, ἀλήθεια ἐν Χριστῷ. Αὐτές οἱ τρεῖς γενικές ἀρετές, ἐθεμελίωσαν τήν νηπτική, Ὁρθόδοξη, ἁγιορειτική, πνευματική, ἀσκητική, λειτουργικοποιημένη θεολογία.

Χωρίς τίς ἀρετές ἀνδρεία, σωφροσύνη, φρόνηση, δικαιοσύνη, ἐλευθερία, ἀγάπη, ἀλήθεια ἐν Χριστῷ καί ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἡ Θεολογία γίνεται «ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΑ...»¹².

* * *

Γ¹³: Νηφαλιότητα, νῆψις, κυνική, ἐγκράτεια ἀναρχική, λογοδοσία ἐλλόγου πρὸς ἄλλον: Οἱ ἅγιοι νηπτικοὶ πατέρες ἐν «Φιλοκαλίᾳ» προπονητικῇ:

* * *

Συμπέρασμα νηπτικόν, γιά τό κατά κόσμον πτωτικόν πολίτευμα, ἢ τό κοινῶς λεγόμενον πολιτικόν σύστημα:

«- Δέν πρέπει νά ὀνομάζουμε πραγματικά ἐλεύθερους τούς ἄρχοντες, ἀφοῦ αὐτοὶ εἶναι πονηροί, ἢ ἀκόλαστοι κατά τό πλεῖστον (ὑπάρχουν καί λίγες φωτεινές ἐξαιρέσεις). Ἔλεγαν κάποιοι παλαιοὶ γεροντάδες Ῥωμανοὶ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες: Οἱ βουλευτές - βουλευτές - φονουργοὶ εἶναι, κατά τόν πλεῖστον, ἐξυπηρετικοὶ τῶν ξένων, ἀλλοδόξων, μή Ὁρθοδόξων δυνάμεων. Οἱ ἴδιοι οἱ βουλευτές μας, δέχονται ὅτι ἡ μητροπολιτικὴ Ἑλλάδα εἶναι οἰκόπεδο, ἀποικία καί ὡς ἡ Ἐκκλησία καί ἡ 51η πολιτεία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς (Η.Π.Α.)».

«...ἐξέταζε ὅ,τι-δήποτε σέ ἀφορᾷ καί ὑπόβαλέ το, σέ δοκιμή (δοκιμασία, προβληματισμό, κίνδυνος - θάνατος), γιατί οἱ ἄρχοντες καί οἱ ἡγεμόνες, ἔχουνε μόνον ἐξουσία στό σῶμα, ὄχι στήν ψυχή. Καί ἔχε το πάντα ὑπ' ὄψιν σου αὐτό. Ἐπομένως, ἂν διατάξουν οἱ ἄρχοντες νά γίνουν φόνοι ἢ κάποια ἀνάρμοστα πράγματα, ἢ ἀδικίες, ἢ βλαβερές γιά τήν ψυχή πράξεις δέν πρέπει νά πειθαρχοῦμε σέ αὐτούς...»

1. «Μή πεποιθήατε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱούς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία»¹⁴.

Μετάφραση: Μή τολμήσετε νά ἐμπιστευθῆτε τούς ἄρχοντες τοῦ κόσμου τούτου, τούς ἀπ' αἰῶνος ἄρχοντες, νέους καί γέρους, υἱούς ἀνθρώπων, ἀπό τούς ὁποίους, νά μή περιμένετε ὅποιοιδήποτε εἶδους σωτηρία.

2. «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ οἰκεῖν με ἐν μέσῳ λύκων, ἐν σκηνώμασι ἁμαρτωλῶν ἢ ἀνθρώποις»¹⁵.

Μετάφραση: Περισσότερες φορές σώθηκαν ἀπό τόν Θεό, ἐνῶ ἦταν κάποιος μέσα στά σπίτια τῶν ἀμετανοήτων ἀνθρώπων. Νά κάνης ὑπακοή στόν Θεό πρῶτα καί μετά νά πᾶς νά κάνης ὑπακοή στούς ἀνθρώπους...»

Ὁ Θεός ἐδημιούργησε τήν ψυχή καί τό σῶμα μας ἐλεύθερα, καί ἔδωσε τήν αὐτοεξουσιαστικότητα του σέ ὅλους μας. Ὁ κάθε ἐλεύθερος ἄνθρωπος πράττει ἀναλόγως, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ, ἄν ὅμως δέν τίς δέχεται αὐτές τίς ἀρετές, ὡς ἀληθινές, πραγματικές, ἐνεργητικές, στόν ἑαυτό του, στόν Θεό, καί στούς πλησίον του, τότε ἡ θεολογία του, ἡ φιλοσοφία του, ἡ πολιτική του κ.τ.λ., εἶναι ΔΑΙΜΟΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ, λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής καί Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς ὁ Ἁγιορείτης.

* * *

Ἐγώ, ὁ Νεόφυτος μοναχός Γρηγοριάτης ὅταν ἤμουν δεκατεσσάρων (14) ἐτῶν, τό 1970, στήν τρίτη τάξη τοῦ Παγκύπριου Γυμνασίου, δέχθηκα ἕνα δῶρο - βιβλίον ἀπό τά ἁγιασμένα χέρια τοῦ ἀγίου Γερόντος Ἀθανασίου Σταυροβουνιώτη, «Οἱ περιπέτειες ἐνός προσκυνητῆ».

Αὐτό τό βιβλίον, ἀπό τό 1970-2020, τό ἐδιάβασα 20 φορές περίπου. Παραθέτω πῶς κάτω ἕνα ἀπόσπασμα μέ θέμα: «Ὁδηγός ἀπλανοῦς καί εἰλικρινοῦς ἐξομολογήσεως».

* * *

«Ὁδηγός ἀληθινῆς ἐξομολογήσεως»

«Ἀγαπῆτέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, εἶναι κρῖμα πού τόσο λίγο ἐκατάλαβες τί ἐννοῶ μέ αὐτά πού σοῦ εἶπα ὡς τώρα. Κοίταξε! Θά διδαχθῆς πολύ, καί γρήγορα, ἐπάνω σέ ὅσα σοῦ εἶπα, ἐάν διαβάσης αὐτές τίς σημειώσεις πού σοῦ δίδω, τίς ὁποῖες καί ἐγώ χρησιμοποιοῦν στήν ἐξομολόγησή μου. Διάβασέ τις προσεκτικά καί θά καταλάβης ἐντελῶς καθαρά τήν ὑπόδειξιν ὅλων αὐτῶν, πού σοῦ εἶπα καί τά ὁποῖα σέ ἐξέπληξαν».

* * *

Μοῦ ἔδωσε τίς σημειώσεις, καί ἐγώ ἄρχισα νά τίς διαβάζω ὡς ἐξῆς:

«Ἐξομολόγησις πού ὀδηγεῖ τόν μέσα ἄνθρωπον στήν ἁγίαν ταπεινώ-
σιν καί στήν ἁγία ἀγάπην Χριστοῦ».

* * *

Στρέφοντας τά μάτια μου προσεκτικά στόν ἑαυτό μου καί παρακο-
λουθώντας τήν πορεία τῆς ἐσωτερικῆς μου καταστάσεως, πιστοποιῶ
ἀπό τήν πείρα μου, ὅτι δέν ἀγαπῶ τόν Θεόν, ὅτι δέν ἔχω θρησκευτική,
ἐκκλησιαστική, ὀρθόδοξη πίστη, καί ὅτι εἶμαι γεμᾶτος ὑπερηφάνεια καί
ὑλοφροσύνη. Ὅλα αὐτά τά βρίσκω στόν ἑαυτό μου, μετά ἀπό λεπτο-
μερῆ ἐξέταση τῶν αἰσθημάτων μου καί τῆς συμπεριφορᾶς μου:

1. - Δέν ἀγαπῶ τόν Θεόν.

Ἄν ἀγαποῦσα πραγματικά τόν Θεόν, θά εἶχα συνεχῶς τήν σκέψη
μου ἐστραμμένην πρός Αὐτόν τόν Τριαδικόν μας Θεόν, καί τότε θά
ἦμουν εὐτυχισμένος.

Κάθε σκέψις γιά τόν Θεόν θά μοῦ ἔδιδε χαρά καί ἀγαλλίαση. Ἐπι-
θέτως ὅμως, πολύ συχνότερα καί πολύ εὐκολώτερα σκέφτομαι διάφο-
ρα γήινα πράγματα, ἐνῶ ἡ ἀπασχόλησις τῆς σκέψεώς μου μέ τόν Θεόν
καταντᾶ ἐργασία ἐπίπονη καί ξερή. Ἐάν ἀγαποῦσα τόν Θεόν, ἡ συνο-
μιλία μου μέ Αὐτόν (τόν Θεόν Πατέρα, τόν Θεόν Υἱόν, τόν Θεόν
Ἅγιον Πνεῦμα, Τρία πρόσωπα, ὅμως ἕνας Θεός), διά τῆς προσευχῆς θά
ἦταν ἡ τροφή καί πνευματική, σωματοψυχική τρυφή μου, καί θά μέ
ὠδηγοῦσε σέ ἀδιάσπαστη, πνευματική ἐπικοινωνία μέ Αὐτόν (τόν
Θεόν). Ὅμως ὅπως ἀντίθετα, ὄχι μόνον δέν εὐρίσκω εὐχαρίστησιν
στήν προσευχήν μου, ἀλλά χρειάζεται κάθε φορά νά καταβάλλω προ-
σπάθεια, γιά νά προσευχηθῶ.

Ἄγωνίζομαι κατά τῆς ἀπροθυμίας, νικῶμαι ἀπό τήν ἁμαρτωλότητά
μου, καί εἶμαι πάντα πρόθυμος, νά καταπατῶ μέ κάθε ἀνόνη σκέψη καί
πράγμα, ἀκόμη καί κατά τήν ὥρα τῆς προσευχῆς, γεγονότα, πού ὅπως
σᾶς εἶναι φυσικόν, μικραίνουν τήν προσευχήν καί ἀπομακρύνουν τήν
σκέψιν ἀπό αὐτήν.

Ὁ καιρός μου περνᾶ ἀχρησιμοποίητος, ἢ μᾶλλον χρησιμοποιεῖται σέ
μάταιες ἀπασχολήσεις, ὅταν δέ (βέβαια) ἀπασχολοῦμαι μέ τόν Θεόν,
ὅταν θέτω τόν ἑαυτό μου, κάτω ἀπό τήν παρουσία - προστασία τοῦ
Θεοῦ, τότε κάθε ὥρα, μοῦ φαίνεται πώς εἶναι, ἕνας ὀλόκληρος χρόνος.

Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἀγαπᾷ κάποιο πρόσωπο, τό σκέφτεται ὅλη τήν
ἡμέρα, χωρίς διακοπή, διατηρεῖ συνεχῶς τήν εἰκόνα του μέσα στήν καρ-
διά του, φροντίζει γιά αὐτό, καί σέ καμιά περίπτωση τό ἀγαπημένο του
πρόσωπο δέν φεύγει ἀπό τήν σκέψη του. Ἐγώ ὅμως, ὀλόκληρη τήν
ἡμέρα, εἶναι ζήτημα ἄν ξεχωρίζω, ἔστω καί μίαν ὥρα, γιά νά βυθισθῶ σέ
ἐντρύφηση (θεϊκό ἔρωτα, νηφάλια μέθη), καί θεϊκή μελέτη (Ἁγίας
Γραφῆς, ἱερῶν κανόνων, πατερικῶν ἁγίων γραπτῶν συγγραμμάτων), γιά
νά ζωογονήσω τήν καρδιά μου, μέ τήν ἀγάπη μου πρός τόν Θεόν, καί

«ὄν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν», ἐνῶ μέ εὐκολία καί εὐχαρίστηση, ἐξοδεύω τίς εἴκοσιρεῖς ὥρες (23) τοῦ ἡμερονυκτίου, ὡς μιὰ θερμὴ προσφορά καί θυσία στά εἴδωλα τῶν διαφόρων παθῶν (καί εἴδωλα πολιτικῶν καί εἴδωλα ἀθλητισμοῦ, θεάτρου, κινηματογράφου, τηλεοράσεως, διαφόρων θρησκείων, ἰδεολογιῶν, σχισματο-αἰρετικῶν ζηλωτῶν - παλαιομερολογητῶν καί παιναιρικῶν οἰκουμενιστῶν κ.τ.λ. αἰρέσεων, σχισμάτων, ἀνηθικότητος).

Ἐλοένα συζητῶ γιά τιποτένια πράγματα καί γεγονότα, τά ὅποια μολύνουν τό πνεῦμα καί αὐτό μου δίδει εὐχαρίστηση. Στίς σκέψεις μου γιά τόν Θεόν εἶμαι ξηρός, ἀπρόθυμος καί ἀμελής. Καί ὅταν ἀκόμη χωρίς νά τό θέλω, συμβαίνει ὥστε ἄλλοι, νά μέ παρακινοῦν σέ πνευματική συζήτηση, κοιτάζω νά μετατρέψω τό θέμα σέ κάτι ἄλλο πιο εὐχάριστο στίς ἐπιθυμίες μου.

Εἶμαι τρομερά περίεργος γιά κάθε μοντέρνο (προοδευτικό, νέας τεχνολογίας καί φιλοσοφίας)...

* * *

«... - Ὁ Μέγας Βασίλειος λέγει: “Ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν ἀγαπᾷ τόν Θεόν, καί τόν Χριστόν, ἔγκειται στό γεγονός ὅτι: Ὁ ἄνθρωπος δέν τηρεῖ τίς ἐντολές τῆς Παναγίας Τριάδος, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί τῶν Ἁγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”».

* * *

2. - Δέν ἀγαπῶ οὔτε τόν πλησίον μου.

Ἐάν ἀγαποῦσα τόν πλησίον μου, θά ἦταν δυνατόν νά σκεφθῶ καί νά ἀποφασίσω νά δώσω καί τήν ζωήν μου γιά αὐτόν, ἄν θά ὑπῆρχε ἀνάγκη. Ὅχι ὅμως αὐτό μόνον δέν κάνω, ἀλλά οὔτε καί τήν παραμικρήν θυσίαν εἶμαι διατεθειμένος νά ὑποστῶ γιά αὐτόν. Ἐάν ἀγαποῦσα τόν πλησίον μου, σύμφωνα μέ τήν ἐντολήν τοῦ εὐαγγελίου, οἱ λύπες του θά ἦσαν καί δικές μου λύπες, καί οἱ χαρές του θά ἀντανακλοῦσαν στό πρόσωπό μου, ὅπως καί στό δικό του (τοῦ ὁποιοῦδήποτε πλησίον, ἀνεξαρτήτως θρησκευματος, πιστεύματος, φύλου, ἐθνικότητος, κοινωνικῆς καί οικονομικῆς τάξεως κ.τ.λ.).

Ἀντιθέτως ὅμως εὐχαριστοῦμαι (μοῦ διδίδει μεγάλη χαρά καί ἀγαλλίαση), νά ἀκούω διάφορα ἄσχημα πράγματα (καί εἰδήσεις καί γεγονότα), γιά τόν καθένα πλησίον, ἀντί νά λυποῦμαι γιά αὐτόν καί νά πονῶ, νά ὑποφέρω, νά ὀδυνῶμαι θεανθρωποκεντρικά, ὄχι ἀνθρωποκεντρικά.

Τό κάθε κακό, πού ἀκούω τυχόν γιά τόν πλησίον μου, ὄχι μόνον δέν μοῦ φέρνει στεναχώρια, ἀλλά μοῦ δίδει ἕνα εἶδος χαρᾶς, χαιρεκακίας, ζηλοφθονίας, ἐνδιαφέροντος καί ἐλπίδος, νά ἀκούσω περισσότερα κουτσομπολιά, προσωπικά σχόλια καί κρίσεις, κατακρίσεις..

Τό σφάλμα ἢ τό ἀμάρτημα τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὄχι μόνον δέν τό σκε-

πάω με άγανη, αλλά τό διατυμπανίζω, όπου μπορώ με έσωτερική, κακοπροαίρετη, διαβολική, έγωϊστική ίκανοποίηση.

* * *

3. Δέν έχω σωστή θρησκευτική, εκκλησιαστική πίστη: Ούτε στην άθανασίαν κατά χάριν, της ψυχής μας, ούτε στό άγιον Εὐαγγέλιον, ούτε στην Ἁγίαν Γραφήν, ούτε στους ίερούς κανόνες τῶν άγιών έννέα (9) Οίκουμενικῶν Συνοδων, καί στά θεόπνευστα άγια συγγράμματα τῶν άγιών πατέρων καί χαρισματούκων θεολόγων της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησία μας.

«Ἄλιμονόν μου!» «Οἶμοι, βαβαί τῶ ταλαιπώρῳ ἐγώ!...»

... Ἐάν ἡ διδασκαλία τοῦ άγιου Εὐαγγελίου, της άγίας Γραφῆς κ.τ.λ., εἶχε κυριαρχήσει στην καρδιά μου, μέ τήν ανάλογη ὀρθόδοξη νηπτική θεολογία, ζωή, πολιτισμό, πνευματικότητα, παράδοσην άγιαν, θά εἶχα καταληφθῆ από τόν Λόγον τοῦ Θεοῦ, Ἰησοῦν Χριστόν, τόν σεσαρκωμένον Θεόν Λόγον, τόν ένανθρωπήσαντα, ἐκ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, καί τῶν άγνῶν, πανακράτων, παναχράντων αἱμάτων καί τοῦ άγιου ἀειπαρθενικοῦ της Θεοτόκου Μαρίας σώματος...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὅταν τόν Φεβρουάριον τοῦ 1976, ἤλθαμε στό Σταυρονηκίανό κελλί «Τίμιος Σταυρός» - Καψάλας Ἁγίου Ὁρους, τέσσερις δευτεροετείς φοιτητές της Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Ἅγιος Παῖσιος Καππαδόκης Ἀγιορείτης, κάτοικος τότε τοῦ κελλιῦ αὐτοῦ, μᾶς ἐρώτησε: «ἀπό ποῦ καταγόμαστε;», οἱ τρεῖς μας, ἀπαντήσαμε ὅτι ἤμασταν Ῥωμοῖ Ὁρθόδοξοι Ἑλληνοκύπριοι καί ὁ τέταρτος φοιτητής - φίλος, ἀπάντησε ὅτι κατάγεται ἀπό τά Γιαννιτσά της Μακεδονίας.

Τότε ὁ Ἅγιος Παῖσιος, μᾶς ἔκανε τήν ἐξῆς, εὐχάριστη γιά μᾶς, αὐστηρή, κατοχυρωμένη, παρατήρηση: «Γιατί ἐσεῖς οἱ Ἑλληνοκύπριοι, ἔρχεσθε σέ ἐμένα γιά πνευματικές συμβουλές, νοθεσίες; ἀφοῦ ἔχετε στην Ἑλληνορθόδοξη Κύπρο μας, τό νησί τῶν Ἁγίων καί της Παναγίας, τόν άγιώτερο, άσκητικώτερο ίερομόναχο Σταυροβουνιώτη, γέροντα Ἀθανάσιο; Ὁ γέροντας Ἀθανάσιος Σταυροβουνιώτης, τά τελευταῖα εἴκοσι χρόνια, εἶναι ὁ πῖό ταπεινός, ὁ πῖό άσκητικός, ὁ πῖό άγιος, ὁ πῖό καλός πνευματικός ἐξομολόγος, σέ ὅλο τόν κόσμο, σέ ὅλη τήν γῆ, σέ ὅλο τό Σύμπαν. Σέ αὐτόν νά πηγαίνετε τώρα καί στο ἐξῆς, ἄν θέλετε νά προκόψετε πνευματικά καί ἔθνικά...»

* * *

Ἁγιε γέροντα παπα-Ἀθανάσιε Σταυροβουνιώτη, εὐλογεῖτε, τήν εὐχή σας! Προσκυνῶ ταπεινῶς, υἱκῶς, εὐσεβάστως, τά άγια χαριτόβρυ-

τά σου λείψανα, τήν άγία εικόνα σου, τό άγιον κομβοσκοϊνίόν σου, τήν θύρα τοῦ κελλίου σου, καί τοῦ έξομολογηταρίου σου. Μαζί μέ τοὺς μέλλοντες σύντομα νά άγιοκαταταχθοῦν τετρακοσίους ένενήντα (490) ῥωμοὺς Ὁρθόδοξους Ἐλληνοκύπριους, (περίπου, δέν ένθυμοῦμαι τώρα τόν άκριβή άριθμό τους), Ζητῶ συγγνώμη άπό ὅλους σας καί ὁ Θεός νά σᾶς συγχωρέσει. Ἄμίν! Εἶμαι τώρα έξήντα πέντε (65) έτῶν, έχω έξι-έπτά άσθένειες. Τώρα πιθανόν νά πάθω γεροντική άνοια!), έλπίζω καί τό πιστεύω, ὅτι καί έσύ, γέροντά μου Ἄθανάσιε Σταυροβουნიώτη, σύντομα θά άγιοκαταταχθῆς. Αὐτά εἶχα νά γράψω γιά σένα. Συγχωρέσέ με γιά τήν άγραμματοσύνη μου!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Ἄρχιμ. π. Τιμοθέου Κιλίφη, «Τά τέσσερα Εὐαγγέλια καί οἱ πράξεις τῶν Ἄποστόλων», κείμενο - μετάφραση - πατερικά σχόλια, τόμος πρῶτος (Α'), Ἀθήνα, 1999
2. Ἄρχιμ. π. Τιμοθέου Κιλίφη, «Οἱ έπιστολές τοῦ Ἄποστόλου Παύλου, οἱ καθολικές έπιστολές καί ἡ Ἄποκάλυψη τοῦ άγίου Ἰωάννου Θεολόγου, κείμενο - μετάφραση - πατερικά σχόλια, τόμος δεύτερος (Β'), Ἀθήνα, 2000.
3. «Ἡ Καινή Διαθήκη», κείμενο - μετάφραση - έρμηνεία, τοῦ κυρίου Νικολάου Σωτηροπούλου, πυχιούχου θεολογίας καί φιλολογίας, εκδόσεις Σαΐτης, Ἀθήνα 2012.
4. Στέλιου Ῥάμφου, «Ἐλληνική παιδεία», εκδόσεις Ἰκαρος, Ἀθήνα.
5. Στέλιου Ῥάμφου, «Ἡ πολιτεία τοῦ άγίου Συμεῶν Νέου Θεολόγου», εκδόσεις Ἰκαρος, Ἀθήνα.
6. Πρωτοπρεσβυτέρου παπα-Θεοδώρου Ζήση, καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «Κακή Ἐπακοή καί Ἄγία άνυπακοή», εκδόσεις «τό Παλίμψηστον», σειρά «Φίλη Ὁρθοδοξία» άρ. 11, Θεσσαλονίκη Ἐλληνικῆς Μακεδονίας, Β' εκδοχή, 2018.
7. Κώστας Γ. Ζουράρις, «Ἐν αἰνίγματι πρόσωπα», μαρτυρία προσωποκεντρικῆς πολιτικῆς, εκδόσεις Ἄρμος, Ἀθήνα, 2006.
8. Κώστας Γ. Ζουράρις, «Φιλοκαλοῦμεν μετ' Ἄνταρσίας - προπονητική γιά τό πολίτευμα τῆς Ἐπεραναρχίας», προλογίζει ὁ κύριος Λάμπρος Χρ. Σιάσος, εκδόσεις Ἄρμος, Ἀθήνα, 2010.
9. Ἄγιοι Ἰουστίνου Πόποβιτς τοῦ Τσέλιε, Σέρβου Ὁμολογητοῦ, Νέου Θεολόγου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, «Δογματική - Ὁρθόδοξη φιλοσοφία τῆς Ἀληθείας», εκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπεδίου, Ἄγιον Ὅρος, 2019.
10. Ἄρχιμ. Ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ὁ παναιρετικός Οἰκουμενισμός», εκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχαγγέλων Τσέλιε - Βάλιεβο - Σερβία, (Μετάφραση άπό τά Σερβικά στό Ἐλληνικά οἱ άρχιμανδριτες, π. Ἄμφιλόχιος Ῥάντοβιτς καί π. Ἄθανάσιος Γιέβιτς).
11. Σύντομη βιογραφία τοῦ Ὁσίου πατρός Ἰουστίνου Πόποβιτς, (1894-1979), εκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη, 2009.
12. Ἐπισκόπου Ἄθανασίου Γιέβιτς, «Ὁ βίος τοῦ Ὁσίου καί θεοφόρου πατρός ἡμῶν Ἰουστίνου Πόποβιτς» (1894-1979), εκδόσεις «Νεκτάριος Παναγόπουλος». Μετάφραση άπό τά Σερβικά στό Ἐλληνικά: Γεώργιος Ἰω. Ἄβραμόπουλος, καθηγη-

τής - πτυχιούχος θεολογίας, Ἰθάκη, Μάιος 2001.

13. Ἀρχιμ. Ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Βίος καὶ Πολιτεία τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν Σάββα καὶ Συμεών, κτητόρων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Χιλανδαρίου Ἁγίου Ὁρους καὶ φωτιστῶν τῶν Σέρβων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν», ἐκδόσεις «Τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας». Μετάφραση ἀπὸ τὰ Σερβικὰ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ, ἀπὸ τὸν Ἀρχιμ. παπα-Ἀμφιλόχιο Ῥάντοβιτς, Τρίτη (Γ΄) ἔκδοσις 1987, Θεσσαλονίκη, 1987.

14. Ἀρχιμ. Ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Ὁδὸς θεογνωσίας», κεφάλαια ἀσκητικά καὶ γνωσιολογικά, ἐκδόσεις «Γρηγόρη», Ἰθάκη, 1984.

15. Ἀρχιμ. Ὁσίου Ἰουστίνου Πόποβιτς, «Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος - Μελετήματα Ὁρθόδοξου θεολογίας». Μετάφρασις: Ἀρχιμ. παπα-Ἀθανάσιος Γιέβτιτς, ἀπὸ τὰ Σερβικὰ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ, ἐκδόσεις «Ἀστήρ», Ἀλ. καὶ Ἐ. Παπαδημητρίου, (Ε΄) Πέμπτη ἔκδοσις, Ἰθάκη.

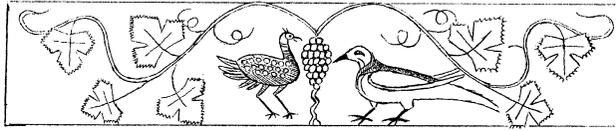
16. Ἀρχιμ. παπα-Γεωργίου Καψάνη - Γρηγοριάτη καθηγουμένου, «Ὁ Παπισμὸς καὶ ἡ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησία, Ὁρθοδοξία» καὶ «Παπισμὸς καὶ αἵρεσις», ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, Ἱερίον Ὁρος, 1998.

17. Ἀρχιμ. παπα-Γεωργίου Καψάνη - Γρηγοριάτη «Ὁρθόδοξος Μοναχισμὸς καὶ Ἱερίον Ὁρος», ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, ἔκδοσις Τρίτη (Γ΄), Ἱερίον Ὁρος, 1998.

18. «Οἱ περιπέτειες ἑνὸς προσκυνητοῦ». Μετάφρασις ὑπὸ Μητροπολίτου Κορίνθου, κ. Παντελεήμονος Καρανικόλα, ἔκδοσις 9η, ἐκδ. οἴκος Παπαδημητρίου - «Ἀστέρας», Ἰθάκη, 1988.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἐδιάβασα δεκαοκτὼ βιβλία (18), ἀποσπασματικά βέβαια.
2. Ἀντιγράφων ἀπὸ Κώστας Γ. Ζουράρις, «Φιλοκαλοῦμεν μετ' ἀνταρσίας», προπονητικὴ γιὰ τὸ πολίτευμα τῆς Ὑπεραναρχίας: Προλογίζει, συνεργάζεται ὁ κ. Λάμπρος Σιάσος, ἐκδόσεις Ἀρμός, Ἰθάκη, 2010, σσ. 75-76.
3. Ὁ. π. σσ. 99-100.
4. Γεν. α΄26.
5. Ψαλμ. λε΄10.
6. Ὁρος Δ΄ ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν Χαλκηδόνι, συνελθούσης τὴν 451 μ.Χ.
7. Ἱερίον Παῖσιος Καπαδόκης Ἁγιορείτης (1924-1994).
8. Ματθ. ια΄29.
9. Ματθ. ε΄5.
10. Βλέπε σχετικὰ τὸ: Ἁγίου Ἰωάννου Σιναΐτου, «Κλίμαξ», ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς, 1978, 1. Λόγος περὶ ἀοργησίας καὶ 2. Λόγος κατὰ τοῦ θυμοῦ.
11. Μένανδρος, φιλόσοφος ἀρχαίας Ἑλλάδος.
12. Ἱερίον Μάξιμος Ὁμολογητῆς, ὁ Ἱερίον Διονύσιος Ἀρειοπαγίτης, ὁ Ἱερίον Συμεών ὁ Νεὸς Θεολόγος.
13. Ἀντιγράφω ἀπὸ Κώστας Γ. Ζουράρις, «Φιλοκαλοῦμεν μετ' ἀνταρσίας», ἔνθ' ἀνωτ., σσ. 104-106.
14. Ψαλμ. ιε΄3.
15. πρβλ. Πράξ. ε΄29.

Παναγιώτη Τελεβάντου
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΦΟΡΑ ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΕ ΠΕΙΡΑΙΩΣ!

ὶ πλείστοι ξέχασαν τὴν Β΄ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὶς Συνόδους πού δικαίωσαν τοὺς μεγάλους ἀντιπαπικούς Ἁγίους Μέγα Φώτιο καὶ Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ.

Ἀκούσαμε πολλά βαρύγδουπα καὶ βαθυστόχαστα γιὰ τὴν θεολογία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, γιὰ τὸ ἄκτιστο φῶς, ἀλλὰ γιὰ τὴν ταμπακιέρα οὐδεὶς λόγος.

Ὅπως ἀκριβῶς ἔγινε μέ τὴν Α΄ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀκούσαμε γιὰ τὴν θεολογία τῆς εἰκόνας καὶ ἄλλα παρεμφερῆ, γιὰ τοὺς Μονοφυσίτες καὶ τοὺς Εἰκονομάχους, ἀλλὰ καμμία ἀναφορά γιὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τὰ τελευταῖα 120 χρόνια δέχεται ἀνελέπτα χτυπήματα ἀπὸ τὴν παναίρεση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τὴν πió φοβερή αἴρεση πού γνώρισε στὴν Ἱστορία της, ἡ ὁποία μάλιστα κατοχυρώθηκε συνοδικὰ μέ τὴν Σύνοδο τῆς Κρήτης.

Ὁ Σεβ. Πειραιῶς, ὅμως, ἔπραξε τὸ καθῆκον του καὶ τὴν Α΄ καὶ τὴν Β΄ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Γι' αὐτὸ καὶ δέχτηκε τὶς ἐπιθέσεις τοῦ Σεβ. Προικοννήσου ἀπὸ τὰ ἱστολόγια «Φῶς Φαναρίου» καὶ «Ἰδιωτικὴ Ὁδός».

Μᾶς ἐμπνέετε πραγματικά, Σεβασμιώτατε! Μὲ βαθύτατη θλίψη -ἂν ὄχι ἀποτροπιασμό- παρακολουθοῦμε καὶ οἰκτείρουμε ὅσους σᾶς χτυποῦν πισώπλατα καὶ ρίχνουν ἀφειδῶς νερό στὸν μύλο τῶν Οἰκουμενιστῶν. Θά δώσουν -φυσικά- λόγο στὸν Θεό, πού ἐτάζει νεφρούς καὶ καρδίας, γι' αὐτές τὶς ἐπιθέσεις. Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου, ὡς θεολόγος καὶ ὡς χριστιανός, γιὰ τοὺς ἀσταμάτητους ἀγῶνες σας ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἀντιλαμβάνομαι τὴν ἀνθρώπινη πικρία σας, ἐπειδὴ συνεχίζετε νά ἀγωνίζεστε σχεδόν μόνος καὶ εὐχομαὶ ὁ Ἅγιος Θεός νά στάζει στὴν καρδιά σας τὴν παρηγοριά πού μόνον ὁ Ἁγαπημένος Κύριος μπορεῖ νά χαρίζει.

* * *

Η ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΠΑ ΣΤΟ ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΑΙ Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΦΙΛΩΝ

Ὁ Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῆς Ρωσίας κ. Λαβρόφ, ὁ Σεβ. Βολοκολάμσκ Ἰλαρίωνας, ὁ Οἰκουμενιστὴς Σεβ. Μπάτσκα Εἰρηνάιος, ἡ Αὐτόνομη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὑπὸ τὸν Μητροπολίτη Ὀνούφριο καὶ πολλὰ φερέφωνα τῆς Ρωσσοικῆς προπαγάν-

δας ἐν Ἑλλάδι, Κύπρῳ καὶ ἀλλαχοῦ, σπλητεύουν τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ἐπειδή ἐκχώρησε τήν Αὐτοκεφαλία τῆς Οὐκρανίας κατόπιν πιέσεων τῶν ΗΠΑ καὶ ἄλλων δυτικῶν δυνάμεων.

Ἐρώτηση: Ἐχουν ἄδικο ὅσοι πιστεύουν ὅτι ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος δέχτηκε ἰσχυρές πολιτικές πιέσεις γιά νά προχωρήσει στήν ἐκχώρηση Αὐτοκεφαλίας στήν Οὐκρανία; Ἀσφαλῆστατα καί ἔχουν δίκαιο! Ἡ ἐπιβίωση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ὑποστήριξη πού τοῦ παρέχουν οἱ ΗΠΑ καί οἱ ἄλλες χώρες τῆς Δύσεως, οἱ ὁποῖες, σέ ἀντίθεση μέ τήν Ρωσική Ὁμοσπονδία, θέλουν νά ὑπάρχει ἓνα ἰσχυρό ἀντίβαρο στήν Ὁρθοδοξία ἔναντι τῶν ἱμπεριαλιστικῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς ἡγεσίας.

Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο δέν αἰσθάνεται μόνο τήν τουρκική θηλιά νά περισφίγγει ἀσφυκτικά τόν λαμό του, ἀλλά καί τήν ρωσική, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει νά ὑφαρπάσει τό πρωτεῖο ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί νά τό δώσει στόν Πατριάρχη Μόσχας. Φυσικό, λοιπόν, εἶναι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο νά στρέφει τά μάτια του πρὸς τήν Δύση γιά ὑποστήριξη.

Σέ κάθε περίπτωση οὐδόλως ἀποκρύβουν οἱ ἡγέτες τῶν ΗΠΑ τήν πίεση πού ἄσκησαν στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, γιά νά ἐκχωρήσει Αὐτοκεφαλία στήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας. Πού, ὅμως, ἐντοπίζεται ἡ ὑποκρισία τῶν Ρωσοφίλων; Στό ὅτι ἀποσιωποῦν ὅτι οἱ Ρῶσοι «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» στήν Οὐκρανία καί ὄχι μόνο. Ἡ Ρωσία ἐπιδιώκει, μέ μανδύα τήν ἐκκλησιαστική ἐξάρτηση τῆς Οὐκρανίας ἀπό τό Πατριαρχεῖο τῆς Μόσχας, νά διατηρήσει ἰσχυρή ρωσική ἐπιρροή στήν Οὐκρανία καί σέ ἄλλες χώρες πού ἀποτελοῦσαν τήν πρῶν ΕΣΣΔ καί ἀπέκτησαν τήν ἀνεξαρτησία τους.

Οἱ ὤμες ἐπεμβάσεις τῆς ρωσικῆς ἡγεσίας ἐκδηλώνονται μάλιστα ἐντελῶς ἀπροκάλυπτα. Οἱ Ρῶσοι πολιτικοὶ ἀξιωματοῦχοι ἄσκησαν καί ἀσκοῦν ἀφόρτες πιέσεις σέ κυβερνήσεις καί Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες γιά νά ἀκυρωθεῖ τό Αὐτοκέφαλο τῆς Οὐκρανίας. Καί ὄχι μόνο ἀσκοῦν ἀφόρτες πιέσεις σέ βάρους τῶν ἐπισκόπων –καί δὴ τῶν Προκαθημένων– τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλά ἀσκοῦν σκέτο ἐκβιασμό –πολιτικό καί οικονομικό– σέ βάρους τῶν κυβερνήσεων, ὥστε νά παρέμβουν γιά νά ἀποτρέψουν τήν ἀναγνώριση τῆς Αὐτοκεφαλίας τῆς Οὐκρανίας.

Στήν Κύπρο, στήν Ἀντιόχεια, στήν Ἑλλάδα, στή Σερβία καί ἀλλοῦ ἀσκήθηκαν ἀφόρτες πιέσεις ἀπό τούς Ρῶσους ἡγέτες, γιά νά ἀποτραπεῖ ἡ ἀναγνώριση τῆς Αὐτοκεφαλίας τῆς Οὐκρανίας. Ὁ πρέσβυς τῆς Ρωσσίας στήν Κύπρο λ.χ. πηγαινοερχόταν στήν Ἀρχιεπισκοπή γιά νά πιέσει, μέ πολιτικά καί οικονομικά δελεάσματα ἀλλά καί μέ ἀπειλές, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, ὥστε νά μὴν προχωρήσει στήν μνημόνευση τοῦ Κιέβου Ἐπιφάνιου. Ταυτόχρονα ἄσκησε ἰσχυρή πίεση στόν Πρόεδρο τῆς Κύπρου γιά νά τόν ἐξωθήσει νά ἀποτρέψει τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο νά ἀναγνώρισει τήν Αὐτοκεφαλία τῆς Οὐκρανίας.!!! Τά ἴδια

ἔγιναν καί στήν Ἑλλάδα.

Ἐρωτοῦνται, λοιπόν, οἱ Ρωσόφιλοι Οὐκρανομάχοι: Βάσει ποιᾶς λογικῆς καταδικάζετε τήν πολιτική ἐπέμβαση τῶν ΗΠΑ καί τῶν δυτικῶν γιά νά ἐκχωρηθεῖ Αὐτοκεφαλία στήν Οὐκρανία –καί ὀρθότατα πράττετε ἀσφαλῶς-, ἀλλά ἀποσιωπᾶτε ἤ καί σεκοντάρτε ἀπροκάλυπτα τίς ὤμες καί ἀδίστακτες ἐπεμβάσεις τῶν Ρώσων ἡγετῶν, γιά νά ἀποτρέψουν τήν ἀναγνώριση τῆς Αὐτοκεφαλίας τῆς Οὐκρανίας;

Γιατί δύο μέτρα καί δύο σταθμά;

* * *

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΟΥ ΝΟΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΤΙΜΑ

Θερμά καί υἱικά συγχαίρουμε, ἐκ μέσης καρδίας, τόν Σεβ. Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἐνήργησε τά δέοντα γιά κληρικό τῆς Μητρόπολής του πού κηρύσσει δημόσια αἱρέσεις. Ἡ συνηγορία τοῦ κ. Βαβούσκου ὑπέρ τοῦ αἰρετίζοντος κληρικοῦ δέχτηκε συντριπτική ἀπάντηση ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Πειραιῶς. Ὡς γνωστόν ὁ Σεβασμιώτατος κ. Σεραφεῖμ εἶναι πολύ καλός νομικός μέ οὐσιαστική γνώση τοῦ ποινικοῦ, ἀλλά καί τοῦ κανονικοῦ καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου καί ὅποτεδήποτε συγκρούεται μέ διάφορους γιά νομικά θέματα τούς ἀποστομώνει μέ συντριπτικά ἐπιχειρήματα. Ἐκφράζουμε τήν πιά μεγάλη χαρά μας γι' αὐτό, ὅπως καί γιά τό γεγονός ὅτι ὁ Σεβ. Πειραιῶς εἶναι κορυφαῖος ἀντιοικουμενιστής ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πού προμαχεῖ –πολλές φορές σχεδόν μόνος- ἐναντίον τῆς παναίρεσης τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐπιπλέον, ὀρθότατα πράττετε, Σεβασμιώτατε Πειραιῶς! Αἰρετικοί, αἰρετίζοντες καί διαβεβλημένοι κληρικοί δέν ἔχουν θέση στίς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ὁ Θεός νά σᾶς χαρίζει χρόνια καί ὁμολογιακό σθένος, Σεβασμιώτατε, γιά τό καλό τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς πατρίδας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ – ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Μητροπολίτου Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρου, *τό σύγχρονο ουκρανικό ζήτημα και η κατά τούς θείους και ιερούς κανόνες επίλυσή του*, έκδ. Κέντρου Μελετών Ἱερῶς Μονῆς Κύκκου, Λευκωσία 2020, σσ. 213.

ομψός κι επιμελημένος ὁ παρών τόμος κερδίζει μέ τήν εξωτερική του ἐμφάνιση. Ὅμως κατά τό ψαλμικόν «πάσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ἔσωθεν». Αὐτό ὅμως πού μετῶ στό παρόν ἀλλά καί σέ κάθε βιβλίο εἶναι ἄνευ ἀντιλογίας ἡ ποιότητα τοῦ περιεχομένου του. Πρῶτο μας σχόλιο εἶναι ἡ φορτική καί μέτ' ἐπιτάσεως ἐπίκληση τῶν ἱερῶν κανόνων. Ἐμεῖς δέν ἔχουμε κανένα ἀπολύτως λόγο νά διαφωνήσουμε μέ τό γεγονός ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες ἀπετέλεσαν κι ἀποτελοῦν εἰς τό διπνεκές τήν πυξίδα πού βοηθᾶ τήν Ἐκκλησία νά προσανατολίζεται σωστά καί νά πορεύεται κατά Θεόν. Ὅμως αὐτό πρέπει νά ἰσχύει ἀείποτε. Ἡ ἐπιλεκτική ἐπίκλησή τους μᾶς εὕρσκει κάθετα ἀντίθετους. Δέν μπορεῖ νά λησμονήσει ὁ γράφων τό γεγονός ὅτι, ὅταν τή δεκαετία 70 στήν Νῆσο σοβοῦσε ἡ γνωστή ἐκκλησιαστική κρίση, ὄρισμένοι ἐβλεπαν τούς ἱερούς κανόνες ὡς «σκωληκόβρωτους»!!! Ἄς ἔλθουμε ὅμως στά σύγχρονα γεγονότα. Εἶναι γνωστόν ὅτι τό 2016 στή Σύνοδο τοῦ Κολυμβαρίου στήν ὁποία συμμετεῖχαν ἕξι συνολικά Κυκκῶτες ἐπίσκοποι ἀνήκοντες στό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καί στήν κατά Κύπρον Ἐκκλησίαν, ἐν οἷς καί ὁ Ταμασοῦ Ἱσαΐας καί ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος, ὑπερψήφισαν ἀγαλλομένῳ ποδί καί ὑπέγραψαν χωρίς δεύτερη σκέψη τό παντελῶς ἀπαράδεκτο καί ὀρθοδόξως ἀποβλητέο ἄρθρο 6 πού μιλοῦσε γιά «ἐτερόδοξες Ἐκκλησίες καί Ὁμολογίες» εἰς πείσμα σωρέας θεῶν καί ἱερῶν κανόνων. Οἱ αἵρετικοί, Παπικοί, Προτεστάντες ὄλων τῶν εἰδῶν καί ἀποχρώσεων οἱ Μονοφυσίτες κι ὄχι μόνο, μεταμορφώθηκαν ὀβιδιακῶ τῷ τρόπῳ σέ «Ἐκκλησίες» καί «Ὁμολογίες». Ἡ δέ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία πού; Αὐτό κι ἂν εἶναι παράβαση. Αὐτό κι ἂν εἶναι ὀφθαλμοφανής ἀεμπόληση τῶν θεῶν καί ἱερῶν κανόνων. Αὐτό κι ἂν εἶναι δογματικό ὀλισθημα ὀλκῆς. Βεβαίωτα πονοῦμε κι ἀγωνιοῦμε γιά τό ουκρανικό, πού εἶναι στό κάτω – κάτω θέμα δικαιοδοσίας –καί ἐπομένως καί ἱερῶν κανόνων– κι ἐπιθυμοῦμε διακαῶς νά ἐπιλυθεῖ. Ὅμως ἡ ἀπροσχημάτιστη υἱοθέτηση τῶν θέσεων τοῦ Ρωστικοῦ Πατριαρχείου δέν ἀποτελεῖ βῆμα πρὸς τήν ὀρθή κατεύθυνση.

***

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *Εὐῶδες θυμίαμα*, έκδ. Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκνός, Ὁρωπός 2021, σσ. 248.

Ὁμολογῶ πῶς μέ πολλή ὄρεξη διεξῆλθα τό παρόν βιβλίο τοῦ ἀκάματου π. Ἰωάννη Κωστώφ. Ἀποτελεῖται ἀπό 366 κείμενα πού εἶναι ὁ μέγιστος ἀριθμός ἡμερῶν ἑνὸς ἡμερολογιακοῦ ἔτους. Πρόκειται, ὅπως ἔχετε ἀντιληφθεῖ, γιά μιά συλλογή ἀπό σύντομα ἀποφθέγματα, μικρές ἱστορίες, νοουθεσίες κ.τ.ῶ.

Παραθέτω ὀρισμένα ἀπό αὐτά τά ἀποφθέγματα γιά νά ἀντιληφθεῖ ὁ ἀναγνώστης τήν ποιότητα τῆς γραφῆς τοῦ συγγραφέα: «Φίλος εἶναι ἐκεῖνος πού μπορεῖ νά βάλει τό δάκτυλό του σέ ἕνα σφάλμα σου, χωρίς νά τό ξύσει προκαλώντας πόνο». Πολύ φιλοσοφημένο, κατά τήν ἐκτίμηση τοῦ γράφοντος.

---

* Στό παρόν τεῦχος δημοσιεύουμε ὄλα τά βιβλία πού μᾶς στάλθηκαν μεταξύ 1.1.2021 καί 30.4.2021.

Κι ένα άλλο: «Η πίστη είναι η γλυκιά ἄγκυρα τὴν ὁποία ρίχνουμε στὴ θάλασσα τοῦ ἐλέου τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μὴ ναυαγήσουμε στὴν ἀπελπισία». Αὐτὸ τὸ χρειαζόμαστε ἐπείγοντως καὶ πρωτίτως γιατί περνᾶμε δύσκολους καὶ χαλεπούς καιρούς. Παραθέτω ἀκόμη ἕνα: «Ἐν τῷ καθεῦδεν τοὺς ἀνθρώπους» (Ματθ. 19'25). Δέν εἶπε καθὼς κοιμόταν ὁ οἰκοδεσπότης. Μιά μικρὴ γεύση ἀπὸ πατερικὴ ἔρμηνεία (ἐν προκειμένῳ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου) στοῦ εὐαγγελικοῦ κείμενο.

Στὸ βιβλίον αὐτὸ υπάρχουν καὶ μικρὲς ἱστορίες 2-3 σελίδων πού μᾶς συναρπάζουν. Ἐντύπωση μού προκάλεσε ἡ ἱστορία μιᾶς ἀγράμματης γυναίκας, Κατερίνα τὴ λέγανε, πού εἶχε τόση δύναμη ἢ προσευχὴ τῆς ὥστε ἄλλοτε σταματοῦσε τὴ βροχὴ γιὰ νὰ μὴν καταστραφεῖ ἡ σοδεία τῶν συγχωριανῶν τῆς καὶ ἄλλοτε τοὺς θεράπευε σταυρώνοντάς τους μὲ λάδι ἀπὸ τὴν κανδήλα. Καὶ αὐτὰ σέ ἕνα χωριὸ τῆς Ἡλείας τὸν 20ο αἰῶνα! Καὶ ὕστερα νομίζουν μερικοὶ πὼς τὰ θαύματα γινόντουσαν μόνο «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ»!

Τύφλα νὰ ἔχουν ὅλοι οἱ ὀλιγόπιστοι τῶν καιρῶν μας πού ἀποφαίνονται, καὶ δὴ ἐν ὁμοφρονίῳ καὶ ἐπιτρακλήῳ, ὅτι εἴμαστε «θεολογικὰ ἀναλφάβητοι» οἱ Χριστιανοί, διότι πιστεύουμε ὅτι τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ δέν προσβάλλονται ἀπὸ ἰοὺς καὶ μικρόβια!

* * *

Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου, *Πῶς λύνεται ὁ κόμπος*; 2020, ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτου Ἡλίου, Πρέβεζα, σσ. 96.

Ἄνευ ἀντιλογίας ξεχωριστὴ θέση ἀνάμεσα στοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας κατεῖχε ὁ μακαριστὸς μητροπολίτης Νικοπόλεως κυρὸς Μελέτιος Καλαμαράς. Στὸ παρόν, πνευματικὰ του τέκνα παρουσιάζουν ὁμιλίες πού ἐξεφώνησε ὁ μακαριστὸς ἐπίσκοπος κατὰ τὴ διάρκειά τῆς διακονίας του στὴν ὥς ἂν Μητρόπολη. «Στὴν πρώτη μαθαίνουμε νὰ λύνουμε τοὺς κόμπους πού ἔμεις συχνὰ δένουμε περιπλέκοντας ἢ διακόπτοντας τὶς σχέσεις μας μὲ τοὺς ἄλλους καὶ μὲ τὸ Θεό. Στὴ δευτέρη θαυμάζουμε τοὺς τρόπους τοὺς ὁποίους ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μεταχειρίζεται γιὰ νὰ μᾶς ξυπνάει ἀπὸ τὸν ὕπνο τῆς αὐταπάτης τῆς ἐγωιστικῆς μας αὐτάρκειας. Στὴ τρίτη συνειδητοποιοῦμε τὴν ἀξία τῆς κάθε στιγμῆς τῆς ζωῆς μας, ἡ ὁποία ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται ἂν θὰ γίνει στίγμα ἀνεξάλειπτο ἢ «λίθος» γιὰ τὸ κτίσιμο «οἰκίας ἀχειροποιήτου αἰωνίου». Στὴ τέταρτη κατανοοῦμε πόσο θεμελιακὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ ἀνάψουμε τὸ «κερί» τῆς ζωῆς μας ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ πὼς μπορούμε νὰ τὸ κρατᾶμε γιὰ πάντα ἀναμμένο». Αὐτὰ μᾶς ἀναφέρουν στὸν Πρόλογο οἱ ἐπιμελητὲς τῆς ἐκδόσεως.

Συγκλονιστικὴ εἶναι ἡ περιγραφή ἀπὸ τὸν μακαρία τὴ λήξει ἱεράρχη τῆς συναντήσεως τοῦ Ἱακώβ καὶ τοῦ Ἡσαῦ. Ἡ ταπείνωση τοῦ πατριάρχη Ἱακώβ ἐνώπιόν του ἀδελφοῦ του ἔλυσε κάθε ἴχνος μνησικακίας καὶ παγωνιάς πού εἶχε μέσα του ὁ Ἡσαῦ λόγῳ τῶν πρωτοτοκίων. Καὶ κλείνει συμπερασματικὰ ὁ μακαριστὸς ἐπίσκοπος: «Πῶς νὰ μὴ λυθεῖ ὁ φοβερός κόμπος μίσους πού ἀπειλοῦσε νὰ τοὺς ὀδηγήσεις σέ ἀδελφοκτονία;» Πόσο εὐληπτα μᾶς παρουσιάζει ὁ μακαριστὸς ἱεράρχης τὴν ἔννοια νήψη! «Ἐξω νήψη σημαίνει: εἶμαι ξεμέθυτος. Πρέπει νὰ φροντίζουμε νὰ εἴμαστε ξεμέθυτοι ἀπὸ ἐντυπώσεις πού μεθοῦν, ὅχι τὸ σῶμα μας, ἀλλὰ τὴν ψυχὴ μας. Ὁ μεθυσμένος δέν ἔχει σωστὴ κρίση, δέν βλέπει σωστά, δέν ἀκούει σωστά, δέν σκέπτεται σωστά. Ἐτσι θὰ κάνει κακὴ ἀξιοποίηση τῆς στιγμῆς. Παραμένουμε ξεμέθυτοι ὅταν παρακολουθοῦμε μὲ ταπείνωση καὶ μὲ ὑπομονὴ κάθε στιγμὴ τί πρέπει νὰ κάνουμε». Δέν ὑπάρχει λόγος νὰ μακρηγορήσουμε. Ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα! Μὴ χάσετε τὴν πνευματικὴ τράπεζα πού παραθέτει ὁ συγγραφέας. Ἐνα μόνο σᾶς λέω: -Θὰ χάσετε, ἂν δέν ἐγκύψετε στοῦ παρόν!

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *Ἐκκλησία καὶ μαντεία*, ἔκδ. Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός Ὁρωπὸς 1, 2021, σσ. 345.

Θέμα ὄντως καυτὸ καὶ ἐπίκαιρο ἀπασχολεῖ στοῦ παρόν τὸν ὀρθρὸ συγγραφέα. Αὐτὸ τῆς σχέσεως τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ φαινόμενο τῆς μαντείας. Ἐνδεικτικὸ τῆς ἐνασχολήσεως τοῦ π. Ἰωάννου μὲ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ὅτι ἡ βιβλιογραφία πού παραθέτει (καὶ πού περιλαμβάνει βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες) καταλαμβάνει τὶς σελίδες 292-344 τοῦ ὑπὸ κρίσιν βιβλίου!

Σημειῶνω μερικές ἀπὸ τὶς παρατηρήσεις του γιὰ τὸ πολὺκροτο αὐτὸ θέμα: «Στὴν Ἀγγλία ἡ μαύρη γάτα θεωρεῖται γούρικη, στὰ περισσότερα μέρη, ὅμως τῶν ΗΠΑ καὶ τῆς Εὐρώπης θεο-

ρείται κακός οίωνός». «*Ὁ Στάρετς Λεωνίδας συμβουλεύει σέ διάλογο: - Πρέπει νά πιστεύουμε τά ὄνειρα, ὅταν τά βλέπουμε νά ἀπεικονίζουν ξεκάθαρα τό μέλλον;*» - *Ὁχι, δέν ἐπιτρέπεται. Οὔτε τότε. Οὔτε ἂν συμβεῖ νά βγοῦν ἀληθινά. Ἐξ αἰτίας τῆς πιστεῶς τους στά ὄνειρα πολλοί ἐπλανήθηκαν. Ὁ γέροντας Θεοστίρκτης ἦταν ἐραστής τῆς σοφίας. Καί ὅμως. Παρότι συνέθεσε τόν Παρακλητικό Κανόνα στήν Παναγία, μέ τό νά πιστεύει στά ὄνειρα ἐπλανήθη! Καί στό τέλος χάθηκε μιά γιά πάντα! Ἐκεῖνος πού δέν πιστεύει ποτέ στά ὄνειρα εἶναι σοφός. Δέν πρέπει νά πιστεύουμε στά ὄνειρα. Ποτέ. Οὔτε ὅταν φαίνονται σάν μιά ρεαλιστική ἀναπαράσταση τῆς πραγματικότητας». Γιά τόν διαβόητο Νοστράδαμο σημειώνει, μεταξύ ἄλλων πολλῶν: «Ὁ Ἅγιος Γαβριήλ, ὁ διά Χριστόν Σαλός καί Ὁμολογητής, γράφει: - Ὁ Νοστράδαμος μαζί μέ τόν Ἰούδα κáθονται σέ «κελλί φυλακῆς». Κλείνω μέ τήν παράθεση μιᾶς θέσης του γιά τήν ἀστρολογία, πού λυσομανᾷ καί στίς μέρες μας μέ τραγικά ἀποτελέσματα: «Δέν δέχονται τήν αὐθεντία τοῦ Θεοῦ, ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτόν καί ὅμως πέφτουν σέ ἄλλη αὐθεντία (τῶν ἄστρον). Εἶναι τραγικό νά γίνονται μαζικά οἱ ἄνθρωποι θύματα τῆς διαβολικῆς πλάνης (διότι περὶ αὐτοῦ πρόκειται τίς περισσότερες φορές) ἀλλά καί τῆς ἀνθρώπινης ἀγυρτίας! Αὐτό ἀποκαλύπτει τελικά ὁ συγγραφέας καί τόν εὐχαριστοῦμε πού μᾶς ἀνοίγει τά μάτια.*

* * *

Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέου, *Ἀναμνήσεις ἀπό τόν Ἅγιο Καλλίνικο, μητροπολίτη Ἐδέσσης καί κείμενα ἀγιοκατάταξης*, ἔκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), ἔκδ. Α' 2020, σσ. 479.

Ἁκαταπονήτως συγγράφει ὁ σεβασμιώτατος κ. Ἱερόθεος πρό δόξαν Θεοῦ καί πρός οἰκοδομίην. Αὐτή τή φορά ἐπικεντρώνεται στόν νεωστὶ ἀγιοκαταχθέντα μητροπολίτη Ἐδέσσης Καλλίνικο. Ὡς φιλόποντος μέλισσα συγκέντρωσε πληροφορίες καί μαρτυρίες ἀπό ἀνθρώπους πού γνώρισαν ἀπό κοντά τόν ἐν Ἁγίοις αὐλιζόμενον Μητροπολίτην καί τίς παραθέτει γιά νά γνωρίζουμε ἀπό κοντά τό νέο Ἅγιο πού κλείσει τήν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία. Ὁ μακαριστός Ἀρχιμ. Γεώργιος Γρηγοριάτης σημείωσε, μεταξύ ἄλλων: «ἐν τῇ καρδίᾳ του ἡσυχαστῆς καί συγχρόνως ἀκαταπόντης ποιμῆν καί ἱεραπόστολος, Συνδυασμός δυσεύρετος. Πῶς νά λησμονήσωμεν τό πρᾶον, τό ἀνεξίκακον, τό φιλόφρονον, τό προσνές, τό κατανυκτικόν, τό σοβαρόν, τό ἀπλόον τῆς ἁγίας προσωπικότητός του;» Ὁ π. Εὐάγγελος Τσιτζιρας ἀναφέρει: «Διάβασε (ὁ Ἅγιος) ἐξορκισμούς σέ δαιμονισμένη. Ὁ διάβολος φώναζε: «Μ' ἔκαψες Καλλίνικε». Τά μάτια του ἦταν γεμάτα δάκρυα. Στό τέλος εἶπε: «Παμπόνηρε, δέν σ' ἔκαψα ἐγώ, ὁ ἀνάξιος μοναχός, ἀλλά ὁ Ἰησοῦς μας Χριστός». Τί νά πρωτοθαυμάσει κανεῖς; Τή δύναμιν τῆς προσευκῆς τοῦ Ἁγίου ἢ τήν ταπεινώσή του; Ὅταν τοῦ ζήτησαν ἀπό τήν Ἐγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος - Λαρούς» νά γράφει τά βιογραφικά του στοιχεῖα, στήν ἀπάντησή του ἀνέφερε καί τά ἐξῆς: «σκέπτομαι ὅτι, ἔφ' ὅσον ἦδη γράφω ἱστορίαν καί δέν τήν τελείωσα, θά πρέπει νά μῖν ὁμιλήσω περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἐάν μέ ἀξιῶσει ὁ Θεός νά γράψω φωτεινὴν ἱστορίαν, ἅς ἀσχοληθοῦν μέ ἐμέ ἄλλοι». Εἶναι χαρακτηριστικά αὐτά πού ἀνέφερε ὁ π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος γιά τόν Ἅγιο: «Υπῆρξε παράδειγμα ταπεινοῦ φρονήματος, πραότητος, εὐγενείας, σεμνότητος, ἀνεξικακίας, ἐργατικότητος, ἠθικῆς ἀκεραιότητος, ἀφιλοχρηματίας. Πλήρης φόβου Θεοῦ, πίστεως, ἐλπίδος καί ἀγάπης, ἐδόξασε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί ἐκόσμησεν ὁσον ὀλίγοι τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν». Εὐχαριστοῦμε τόν Σεβασμιώτατο πού μᾶς ἔδωσε τήν παρῴσα ψυχοτρόφον τράπεζαν. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Καλλίνικου ἀποτελεῖ ἐγερτήριο σάλπισμα γιά ὅλους μας. Ὁ ἅγιος ἀποδεικνύει ὅτι «Χριστός κθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας».

* * *

Ἀρχιμ. Ἰωὴλ Νικολάου, *Κλάδοι ἐλαίας, γεννήματα ἀμπέλου, Ἐνα παράδοξο*, ἔκδ. Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, Πρέβεζα 2020, σσ. 172.

Ἀπότοπος καί ἀκατάβλητος καί τόν κόπο καί τίς δυσχέρειες συνεχεῖς νά χρησιμοποιοῖ τόν κάλαμο ὁ καλὸς κληρικός ὄχι διὰ ἴδιον ὄφελος, ἀλλὰ πρός οἰκοδομίην τῶν ἀδελφῶν καί ἐν ταυτῷ γιά τήν οἶκο-δομή τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, τουτέστιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου τῆς πόλεως ὅπου διακονεῖ. Συμφωνοῦμε πλήρως μέ τήν παρατήρηση τοῦ μητροπολίτου κ. Χρυσο-

στόμου ότι «τὴν σύνδεση μὲ τὰ γεγονότα καὶ τὴν ὑπόθεση κάθε μέρα τοῦ ἑορτολογίου, αὐτὴ στενότερη καὶ ἰδιαίτερη γνωριμία μὲ τοὺς ἁγίους, τὴ σύναψη δεσμῶν οἰκειότητας καὶ φιλίας μὲ τοὺς δόσιους, τοὺς μάρτυρες, τοὺς ἱεράρχες... ἔχει σκοπὸ νὰ ὑποβοηθήσει» ὁ π. Ἰωήλ. Γιὰ τὸ πρόσφατο γεγονός τῆς βεβίλωσης τῆς Ἁγίας Σοφίας σημειώνει ὁ καλὸς λευίτης: «Ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν ἔκτισε τζαμί, ἀλλὰ χριστιανικὸ ναό. Δὲν μποροῦν οἱ κουρτίνες νὰ σκεπτάσουν τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας πού ἐκπέμπουν οἱ τοικογραφίες καὶ τὰ ψηφιδωτὰ τῆς Ἁγίας Σοφίας». Καὶ πὼ κάτω ἀναφέρει: «Θλιβόμαστε. Πονᾶμε. Συγκλονιζόμαστε. Ράγισαν οἱ καρδιές μας. Ὅλα ὅμως συμβαίνουν γιὰ κάποιον λόγο. “Κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος”. Κατὰ παρακώρνηση Θεοῦ». Ἐντυπωσιώτικα ἀπὸ τὸ ἐκτενὲς καὶ περιεκτικὸ ἄρθρο του γιὰ τὴ Συγκώρνηση. Ἀντιγράφω τὸ ἐξῆς ἀξιόπρόσεκτο: «Πολλοὶ κάνουν τὸ λάθος νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ συγκώρνηση εἶναι ἀδυναμία. Κι ὅμως δὲν εἶναι! Εἶναι ἀπλή παραδοχὴ τῶν πραγμάτων «ὡς ἔχουν».

Ὅλοι κάνουμε λάθη καὶ κανεὶς δὲν εἶναι τέλειος. Ὅποτε μένει μόνο νὰ προσπαθεῖς νὰ ἀπαγκιστρώσεσαι ἀπὸ αὐτὰ πού σε πονᾶνε...». Κι ἔνα τελευταῖο σχόλιο: Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 2020 γιορτάσαμε τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Εὐχόμαστε μὲ τὶς πρεσβείες τοῦ Ἁγίου ὁ ταπεινὸς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου νὰ λειτουργήσῃ στὸ ἐγγὺς μέλλον ἐνώπιόν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ νεοπαγοῦς ναοῦ τοῦ φερωνύμου Ἁγίου. Ἄμην. Γένοιτο!

* * *

Δημητρίου Χ. Καππαῖ, ΟΧΕΝ Λεμεσοῦ, *Ὁγδόντα χρόνια προσφορᾶς*, ἔκδ. Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Νέων Λεμεσοῦ, Λεμεσός 2020, σσ. 336.

Πολὺς ὁ μοχθος τοῦ συγγραφέα, τοῦ ὁποίου, παρά τὰ πολλαπλά καθήκοντα, ὁ κάλαμος δὲν λείπει νὰ στεγνώσει. Στὸ παρόν, μέλημά του εἶναι νὰ παρουσιάσει ὅσο τὸ δυνατόν ὀλοκληρωμένα, μιά ἀγνωστον, ἐν πολλοῖς, πτυχὴ τῆς σύγχρονης κυριακῆς πραγματικότητος, τουτέστιν τὸ ἔργο καὶ τὴ δράσιν τοῦ ἀρχαιότερου Χριστιανικοῦ σωματείου τῆς Νήσου, τῆς ΟΧΕΝ Λεμεσοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του τὸ 1939, μεσοῦσης τῆς Ἀγγλοκρατίας, ἄχρι τοῦ νῦν. Μεταξὺ τῶν σκοπῶν τῆς συγγραφῆς τοῦ παρόντος ὁ κ. Καππαῖς ἔθεσε καὶ τὸν πῶ κάτω: θεώρησε τὸ παρόν βιβλίον «ταπεινὸ μνημόσυνο στοὺς ἀνθρώπους πού πέρασαν ἀπὸ τὶς τάξεις τῆς ΟΧΕΝ καὶ δὲν βρίσκονται σήμερα μαζί μας». Ὁ συγγραφέας ἀνασκουμπώθηκε καὶ μελέτησε ἕνα σωρὸ ἀπὸ ἔγγραφα, ὅπως κι ἄλλο ἀρχεϊακὸ ὑλικό, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προβάλλει μέσα ἀπὸ τὶς πηγές, τὸ πολυσχιδὲς ἔργο πού πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν ΟΧΕΝ ὅλ' αὐτὰ τὰ χρόνια. Θὰ ἦταν παράλειψη ὀλκῆς νὰ μὴν ἀναφερθεῖ κανεὶς στὸ ἔργο τοῦ πρωτοπόρου κληρικοῦ π. Σολομῶντος Παναγίδου, τοῦ ἐμπνευστῆ καὶ ἱδρυτῆ τῆς ΟΧΕΝ. Ὅπως πληροφοροῦμαστε, ὁ φλογερὸς αὐτὸς λευίτης γεννήθηκε στὴ Σωτήρα Ἀμμοκόστου καὶ χειροτονήθηκε πρεσβύτερος στὰ 1931. Ἀπὸ τὸ 1933 ὑπηρετοῦσε στὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος Λεμεσοῦ. Ἐκεῖ ἰδρύει τὰ πρῶτα κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς Κύπρου καὶ στὰ 1939 τὴν Ὁρθόδοξην Χριστιανικὴν Ἐνωσιν (Ο.Χ.Ε.Ν.). Μελετώντας τὸ καταστατικὸ τῆς ΟΧΕΝ μαθαίνουμε ὅτι: «Τὰ μέλη ἔχουν καθῆκον νὰ λαμβάνουν μέρος στὴ θεία λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὲς Κυριακὲς καὶ τὲς ἐπίσημες γιορτές. Νὰ εἶναι ζωντανὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ θεωροῦν ἠθικὴ ὑποχρέωσή τους τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ μετέχουν στὰ ὑποχρεωτικὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας... Ἀντιλαμβάνεται κανεὶς μὲ τὴν πρώτην ὅτι ὑπῆρχε μόνιμη ἔγνοια καὶ συνεχὲς προσπάθεια γιὰ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῆς Χριστῶ ζωῆς ἀπὸ τοὺς ἱδρυτὲς τῆς ΟΧΕΝ. Παρελαύνουν ἐπίσης ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου πλεῖστα ὄσα πρόσωπα εἶχαν ρόλον ἐν τῇ ΟΧΕΝ. Ἀναφέρω δειγματοληπτικὰ τοὺς μακαριστοὺς Ἀνδρέα Βαρνάβα καὶ ἀρχιμ. Νικόλαο Σιδερά, ὅπως καὶ τὸν Σταῦρον Ὀλύμπιο καὶ τὸν ἀρχιμ. Ἐπιφάνιον Εὐθυβούλου. Τὸ βιβλίον κοσμεῖται μὲ πλῆθος φωτογραφιῶν, ἀλλὰ καὶ φωτοτυπιῶν οὐκ ὀλίγων ἐγγράφων. Ὁ συγγραφέας ἐργάστηκε, γιὰ μιά ἀκόμη φορά, ὑποδειγματικὰ καὶ ἀόκνως καὶ μᾶς παρουσίασε μὲ ἐπιτυχία μιά σημαντικὴ πτυχὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ τόπου μας.

* * *

Μητροπολίτου Ναυπάτου καὶ Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέου, Πατερικὴ καὶ Σχολαστικὴ θεολογία καὶ τὸ περιβάλλον τους μὲ βάση τὶς προφορικὰς παραδόσεις τοῦ π. Ἰωάννη Ρωμανίδου, ἔκδ.

Ἱερᾶς Μονῆς Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), ἔκδοσις Α΄ 2021, σσ. 652.

Στὴν Βαβυλώνα τοῦ 6ου π.Χ. αἰῶνος μᾶς μεταφέρει, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ὁ ὀρθρὸς συγγραφέας μὲ τὴν ἀπόπειρά του νὰ ἀποκωδικοποιήσει τὴ σκέψη καὶ τὴ θεολογία τοῦ π. Ἰωάννη Ρωμανίδη, πού τάραξε ὄντως τὰ νερά καὶ ταρακούνησε, χωρὶς ἴκνος ὑπερβολῆς, τὰ θεολογικὰ πράγματα στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα. Δέν εἶναι σχῆμα λόγου, μῆτε ὑπερβολή, ὅτι ἡ θεολογία βρισκόταν σὲ μιά ἰδιότυπη βαβυλωνία αἰχμαλωσία, ὅχι ἑβδομήντα χρόνια ἀλλὰ δύο καὶ πλέον αἰῶνες. Μάλιστα οἱ λεγόμενοι «σύλλοι εἶναι» ἀπολαμβάναν τὴν αἰχμαλωσία αὐτὴ καὶ δέν εἶχαν καμία διάθεση νὰ τὸ κουνήσουν ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα. Δέν ἀποτελεῖ ὑπερβολή, οὔτε ψέμα ὅτι οἱ ἡμέτεροι θαύμαζαν ἀπεριορίστως (μὲ ἐλάχιστες ἐπαινετὲς ἐξαιρέσεις) καὶ μιμοῦνταν, δουλικῶ τῷ τρόπῳ τὴν «πεπολιτισμένην» Δύση, ἥγουν τὸν Παπισμὸ καὶ τὸν Προτεσταντισμὸ. Θὰ μπορούσε νὰ συγκριθεῖ ἄνετα ἡ προσπάθεια τοῦ π. Ἰωάννη Ρωμανίδη μὲ τὸ κίνημα τῶν ἱεροπρεπῶν Κολλυβάδων τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ τὴν ἀνάλογη κίνηση τοῦ Ἁγίου Παΐσιου Βελιτοκόβσκυ. Ὁ Ρωμανίδης «εἰσβάλλει» σάν πύρινος μετεωρίτης καὶ στείει ἐκ θεμελίων τὸ οἰκοδομημὰ πού κτίσανε μὲ τόση περίσκεψη οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἀπὸ τὸ δυτικὸ τρόπο ζωῆς καὶ σκέψεως. Βασικὰ σημεῖα τοῦ τῷ ὄντι περισπούδαστου αὐτοῦ συγγράμματος εἶναι, κατὰ πρῶτον λόγον, ἡ ἐμπειρικὴ διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, πού γνώρισαν τὸν ζῶντα Θεὸν παθόντες καὶ οὐ μαθόντες τὰ θεῖα, σὲ ἀντιδιαστολή μὲ τοὺς αἰρετίζοντες πού στηρίζονταν στὴ φιλοσοφία καὶ τὴν «κενὴν ἀπάτην» γιὰ νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ μυστήριον τῆς Πίστεως. Ἄλλο βασικὸ σημεῖο τοῦ βιβλίου ἀποτελεῖ ἡ σχολαστικὴ θεολογία πού ἄνθησε στὴ Δύση. Αὐτὴ βασίστηκε, ὅχι στὴν ἐμπειρία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ στὴν «παράδοσιον τῶν ἀρχαίων αἰρετικῶν καὶ χρησιμοποιοῦντας κατὰ βάση τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία, ἰδίως τὸν νεοπλατωνισμὸ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, καὶ τὸν στοχασμὸ, πού ἦταν ἡ βάση τῶν ἀρχαίων αἰρετικῶν. Ἔτσι ἀπὸ τὴ σχολαστικὴ θεολογία ἡ Δύση πέρασε στὴ Μεταρρύθμιση, στὴν Ἀναγέννηση, τὸν Διαφωτισμὸ καὶ τὰ νέα ψυχολογικὰ, ὑπαρξιακὰ καὶ κοινωνικὰ ρεύματα πού κυριαρχοῦν». Κύριοι ἐκπρόσωποι τῆς σχολαστικῆς θεολογίας, πού ξεκίνησε ἀπὸ τὸν ἱερὸ Αὐγουστίνου, εἶναι οἱ Ἄνσελμος Καντερβουρίας, Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης, Σκότους, Ὁκαμ καὶ Βαρλαάμ ὁ Καλαβρὸς. Αὐτὰ πού προέκυψαν ἀπὸ τὴ σχολαστικὴ θεολογία (Νομιναλισμὸς, Ἀναγέννηση, Μεταρρύθμιση, Διαφωτισμὸς, Γερμανικὸς ἰδεαλισμὸς, Ὑπαρξισμὸς) δέν μᾶς ἄφησαν ἀνεπηρέαστους διότι ἐπέδρασαν καὶ στὴν Ἑλληνικὴ ἐπανάστασι τοῦ 1821 ἀλλὰ καὶ στὸ νεοελληνικὸ κράτος, μὲ ἐπακόλουθα αὐτὰ πού συνέβηκαν καὶ συμβαίνουν καὶ μᾶς κατατρύχουν τὰ τελευταῖα διακόσια χρόνια. Ὁ σεβασμιώτατος συγγραφέας ἐνέκυψε στὸ θέμα του μὲ πολλὴ ἀγάπη κι ἀφοσίωσι καὶ μᾶς παρουσίασε τὴν προφητικὴ μορφὴ καὶ τὴ διδασκαλία τοῦ πατρὸς Ρωμανίδη πού μὲ τόση δύναμη καὶ διορατικότητα ξεχώρισε τὰ δικά μας ἀπὸ τὰ ξένα, τὴ Ρωμοσύνη ἀπὸ τὴ Φραγκοσύνη. Θαυμάζουμε τὸ σεβασμιώτατο συγγραφέα γιατί, ὅχι ἀπλῶς εἶναι λαμπρὸς θεολόγος, καλὸς στὸ γράψιμο καὶ λόγιος ἐπίσκοπος, ἀλλὰ διότι ἀρνήθηκε ἐνσυνειδήτως παρὰ τὴς πιέσεις νὰ ὑπογράψει τὸ διαβόητο κείμενο 6 τῆς Κρήτης κι ἀπέρριψε ἐν τῇ πράξει τὸ μεταθετόν. Ὄντως εἰς τόπον καὶ εἰς τύπον Χριστοῦ.

* * *

Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ὁρθοδοξία καὶ Οὐμανισμὸς, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ε΄ ἔκδοσις Ἱερά Μονὴ Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγιον Ὁρος 2007, σσ. 127.

Καρπὸ τῆς ἀγωνίας τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου γιὰ τὴν πονεμένη Ὁρθοδοξία θὰ χαρακτήριζα ἀνευδοκίμως τὸ παρόν. Τὸ σημειώνει ὁ ἴδιος ὁ ἀοίδιμος Καθηγούμενος στὸν Πρόλογο. Ἦδη ἀπὸ τὸ 1993, μετὰ τὴν προδοτικὴ συμφωνία τοῦ Μπαλαμάνι τοῦ Λιβάνου, τὴν ὁποία ὑπέγραψαν ὀκτὼ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες, κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου λέγοντας: «Μετὰ τὴν ψευδοσύνοδο τῆς Φερράρας – Φλωρεντίας εἶναι ἡ δευτέρα φορά, ὅπου Ὁρθόδοξοι ἀμνηστεύουν τὴς σοβαρῆς αἰρέσεις τοῦ Φιλιόκβε, τοῦ ἀλαήτου καὶ τοῦ πρωτείου ἐξουσίας τοῦ Πάπα ἐφ ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ τὴς λοιπῆς κακοδοξίας. Καὶ ὁ μὲν Παπισμὸς ἐπέτυχε ὅ,τι ἐπὶ αἰῶνες ἐπεδίωκε καὶ ὅ,τι μὲ τὸν Διάλογο «ἀγάπης καὶ ἀληθείας» ἐστόχευε, Ἡ δὲ Ἁγία μας Ἐκκλησία, ἡ «Ἄσπιλος Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, ἐξῆλθε ἀπὸ τὸν διάλογο τετρωμένη». Αὐτὰ ἔλεγε ὁ π. Γεώργιος τὸ 1995. Τί θὰ ἔλεγε σήμερον ὁ ἀοίδιμος πατὴρ ὅταν στὸ Κολυμβάριο

Χανίων στά 2016, όχι μόνο ο έκπεσών της αληθείας Παπισμός, αλλά και όλες οι Προτεσταντικές αίρέσεις, αλλά και ο γενερακός εν τη κακοδοξία και τη αίρεσει Μονοφυσισμός αναγνωρίστηκαν από Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ὡς «ἑτεροδοξες Ἐκκλησίες και Ὁμολογίες»; Και σημειώνει επίσης πῶ κάτω ἐν ἀγωνία πολλῇ: «Ὁ καρδιογνώστης Θεός γνωρίζει ὅτι ἐνεργοῦμε μέ πόνο και ἀγάπη, ὅχι μόνο πρὸς τοὺς παραπαίοντες ὀρθοδόξους ἀδελφούς μας, ἀλλά και πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους χριστιανούς. Διότι και γι' αὐτούς ὅχι μία νοθευμένη Ὁρθοδοξία, ἀλλά ἡ ἀκραφνής Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἔσχατη ἐλπίδα, ἡ μόνη διέξοδος ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο πού εὐρίσκονται και ἡ μόνη σωτηρία». Περαιίνοντες τὸν λόγο παραθέτομε ἀπὸ τὸ περισπούδαστο σύγγραμμα τοῦ ἀειμνήστου Καθηγουμένου ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν περίρημη Ἐγκύκλιο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ 1895 πατριαρχεύοντος τοῦ Ἀνθίμου Α' εἰς ἀπάντησιν ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Λεόντος ΙΓ': «Ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολική και καθολική τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἐκτός τοῦ ἀφράστως ἐνανθρωπίσαντος Υἱοῦ και Λόγου τοῦ Θεοῦ, οὐδένα ἄλλον γινώσκει ἀλάθτην ἐπὶ γῆς ὑπάρξαντα και αὐτός ὁ ἀπόστολος Πέτρος, οὕτινος διάδοχος οἰεῖται εἶναι ὁ πάπας, τρίς ἠρνήθη τὸν Κύριον, και ἠλέγχθη ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὡς μὴ ὀρθοποδῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου». Λόγοι Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πού ὑπῆρξε μέχρι τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀγκωνάρι τῆς πίστεως τῆς πατροπαράδοτου και δέν ἔπαλλε ὕμνους στὸν πάπα. Ἄς παρακαλέσουμε ἐκτενωῶς τὸν Κύριο νά ἀναδείξει και στοὺς ἄγονους καιρούς μας, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ οἰκουμενιστὲς ἀλωνίζουν, βάλλοντες καθημερινῶς κατὰ τῆς ἀμωμίτου ἡμῶν πίστεως, ἀγωνιστὲς ὅπως τὸν π. Γεώργιο Γρηγοριάτη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

